

37101

EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİMDALI

VASFİ DİVANI
GRAMER İNDEKSİ

- YÜKSEK LİSANS TEZİ -

ŞAHİN BARANOĞLU

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

DANIŞMAN: Doç. Dr. Günay KARAAĞAÇ

İZMİR-1991

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

I. GİRİŞ	I
A. VASFİ- HAYATI VE SANATI	I-II
B. GRAMER ÖZETİ	III-XVII
II. İNDEKS	1-264

ÖN SÖZ

Başlangıcından beri dil çalışmalarını iki ana başlık altında toplamak mümkün: Sözlük ve gramer çalışmaları. Sözlük ve gramer çalışmalarının tam ortasında yer alan indeks çalışmalarının kelimededen cümleye giden yoldaki önemli fonksiyonları inkar edilemez. Zira kelime kök ve gövdelerinin var oluşları kadar bunların bir araya gelerek kelime grupları ve cümlelere yapı taşı oluşlarındaki esasları da ancak indeks çalışmaları sayesinde ortaya çıkarabiliriz.

Biz, dilde mevcut olan unsurları çevreleriyle birlikte tespit amacına yönelik bu çalışmada Vasfi divanını seçtik. Eserin kelime kadrosu kadar bu kelimelerin işleyiş durumunu da açığa çıkarmaya çalıştık.

İndeks çalışmalarının önemine dikkatimi çekerek tezimi bu sahada yapmam hususunda beni yönlendiren, çalışmam esnasında büyük desteğini gördüğüm hocam Sayın Doç. Dr. Günay KARAAĞAÇ'a şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca Vasfi'nin dilinde yer alan mahalli unsurların ve sözlüklerde bulamadığım arapça ve farsça yapıların anlamlandırılmasında yardımlarını gördüğüm Sayın Doç. Dr. İlhan GENÇ'e de teşekkür ediyorum.

İZMİR - 23.12.1991

Şahin BARANOĞLU

GİRİŞ

A. VASFİ, HAYATI VE SANATI

Dîvan neşre hazırlanırken elden geçirilmiş muhtelif yazmalar dışında Prof. Dr. Mehmet ÇAVUŞOĞLU tarafından belirtilen başvuru kaynakları şunlardır:

Âli, Kühnü'l-ahbâr, Üniversite Ktb. TY. 5959, yk. 172

Aşık Çelebi, Meredith-Owens neşri, London, 1971

Beyânî, Tezkiretü's-şuarâ, Üniversite Ktb. TY. 2568

Kafzâde Fâyizî, Zübdetü'l-eş'ar, Üniversite Ktb. TY. 2772 ve 3289

Kınalızâde Hasan Çelebi, Tezkiretü's-şuarâ, Üniversite Ktb. TY. 173

Latîfî, Tezkire-i Latîfî, İstanbul, 1314

Mehmet Süreyyâ, Sicill-i Osmânî, C. IV, England, 1971

Riyâzî, Riyâzü's-şuarâ, Üniversite Ktb. TY. 6199

Sehî Bey, Tezkire-i Sehî, İstanbul, 1325

Şemseddin Sâmi, Kâmûsü'l-a'lâm C. VI, İstanbul, 1316

Merhum hocamız Prof. Dr. Mehmet ÇAVUŞOĞLU bu kaynaklarda bulunan bilgileri karşılaştırıp Vasfî'nin şiirlerinde söyledikleriyle birlikte değerlendirdikten sonra vardığı sonuçları "sunuş" ve "vasfî" başlıkları altında kitabın başında ortaya koymuştur.

16. asır nazîre mecmûalarında şiirlerine çok sık rastlanan Vasfî'den tezkireciler, çok parlak sözlerle bahsetmekte en azından onu övülme ve anlatılmaya değer bulmaktadırlar. Dîvanı neşre hazırlanırken Manchester'deki John Rylands kitaplığında bulunan asıl nüsha esas alınmıştır. Buna çeşitli mecmûalardan alınan şiirlerle birlikte İsmail ERÜNSAL'dan alınan Kahire nüshasının mikrofiminin tetkiki sonucunda elde edilenler eklenmiş ve metin ortaya çıkmıştır. Kahire ve Manchester nüshalarının aynı hattat tarafından yazıldığı tahmin edilmekle birlikte, metinlerdeki farklılığa da işaret edilmektedir.

Vasfî Edirnelidir. Siroz yakınlarındaki Temür Hisar kasabasındandır. Mesleği kadılıktır. 2. Bâyezid devrinde ün yapmış olan şâirin, aynı devirdeki ünlü vezirlerden Ali Paşa'nın (öl. 1511) himayesini gördüğü bilinmektedir. Mesihî (öl. 1513) ile çok iyi dost olduğu çeşitli kaynaklarda geçen şâirin ölüm tarihi hakkında bilgi yok. Prof. Dr. Mehmet ÇAVUŞOĞLU'na göre Yavuz'un saltanatının ilk yıllarına kadar yaşamıştır. Şiirlerinde elif ve lamelif benzetmeleriyle tarife çalıştığı bünyesinin zayıf ve hasta oluşu, ömrünün yoksulluk içinde

geçtiği, rahat bir hayat sürmesini sağlaması beklenen kadılık mesleğine rağmen fakirliği, Latîfî Tezkiresi'nde bahsedilen rüşvet iddiasıyla hapsedildiğinin doğruluğuna şüphe düşürmektedir. Konuya ihtiyatla yaklaşılması gereğinden bahseden Prof. Dr. Mehmet ÇAVUŞ-OĞLU şiirlerindeki zindan vs. gibi kelimelerin sanat gayesiyle söylenmiş olabileceğine işaret ettikten sonra söz konusu iddianın Latîfî Tezkiresi'nden başka hiçbir kaynakta yer almadığına dikkat çekmektedir. Bu görüşünü de Sehî Bey'in Vasfî'yi maddeye değer vermemesinden dolayı övmesiyle desteklemektedir.

Şiir sanatının gereği olarak bilinen derin bilgi, kültür ve duyuş gibi özelliklere sahip olduğu bilinen Vasfî'nin en çok şâir Necâtî Bey'den etkilendiği ve kendinden sonrakiler üzerinde derin etkiler bıraktığı bilinmektedir. Sultan ve bazı vezirlerle birlikte en çok şiir sunduğu kişilerden biri de sadrîâzam Koca Mustafa Paşa'dır. Yazdığı kadar kendisine de nazîreler yazılan Vasfî'nin ölümü için sadece Sehî Bey "Malkara kadısı iken Allah emrine varup mezarı Malkara'dadır." der. Tarih bildirmeyen bu bilgiden başka ölümüne dâir bilgi veren kaynak yoktur.

Vasfî hakkında Prof. Dr. Mehmet ÇAVUŞOĞLU'nun nihai değerlendirmesi şöyledir: "Yaptığım çalışmalardan vardığım sonuç şudur ki, Vasfî'nin müstakil bir divânı kalmamıştır. Manchester ve Kahire nüshalarının da bütün şiirlerini içinde bulundurduğu inancında değilim. Halbuki Riyâzî ve Kafzâde Fâyızî verdikleri örneklerini divânından seçmiş olduklarını söylüyorlar. Onların ifâdesine bakılırsa 17. yüzyılın ortalarına kadar Vasfî'nin divânının nüshalarına rastlamak mümkündür. Halbuki Kâtib Çelebi Keşfü'z-zünûn'da bahsetmiyor. Zamanında çok okunan bir şâirin divânının bir iki nüshası günümüze kadar gelmiş olmalıydı. Bu sebeple Latîfî'nin (Âmgîrlikde Necâtî'ye nazîredür) sözünü olduğu gibi kabûl etmek biraz güç oluyor. Hele Beyânî'nin (Vasfî hâric-i hîta-i imkân, ferîd-i zamân, vâhid-i devran, şâir-i fasîhü'l-beyandur.) lafına bir secî' oyunu olmaktan başka değer verilemez sanırım.

Gerçekten, kasidelerinde şâirliği ile övünmekte ise de, bence divândaki 38 numaralı (Âşık ol) redifli gazel ve Sehî Bey'in zamanında çok beğenildiğini ve tanzîr edildiğini söylediği 73 numaralı gazel dışında yekâhenk sayılabilecek gazel yoktur. Buna karşılık yer yer güzel beyitleri vardır. Dili çağdaşlarınıninki gibi sâde, buluşları ise zevki okşayan ince buluşlardır. Şiirleri umûmiyetle Âşıkânedir!

B. GRAMER ÖZETİ

SES BİLGİSİ

Mensup olduğu ailenin diğer üyeleri gibi türkçede de vokal ve konsonant uyumları güçlüdür. Batı Türklerinin siyasi çalkantılar içinde yaşadığı 11.-15.asırlar, türkçenin umumî benzeştirici yapısına hiç de uymayan bir şekilde vokal-vokal, vokal-konsonant, konsonant-konsonant uyumlarında büyük aykırılıkların yaşandığı bir devirdir. Bu durum iki büyük dairede toplanabilir: Vokallerde yuvarlaklaşma(bu durumun tersi olan düzleşme de cereyan etmiştir.) ve konsonantlarda uyum dışı olan aşırı sadalılışmanın yaygınlığı.

VOKALLER

15. asır türkçesinde bulunan vokaller şunlardır: a, e, ê, i, i, o, ö, u, ü

VOKAL DEĞİŞMELERİ

İlk hecedeki değişmelerden i/e meselesinde 15. asır türkçesi bugün ile EAT arasında bir geçiş dönemi özelliği taşımakla birlikte daha ziyade "i" tarafındadır: bilüni (bolini) G30/1, gice G4/4 örneği pek çok olan bu kelimeler bugün Anadolu'da genellikle kapalı "ê" sesiyle ifade edilmektedir.

Şahıs zamirlerinin çekimlerinde kök vokalinin değişmesi ve yuvarlaklaşmanın mevcudiyetine rağmen ET'den kalma bini, binüm, sini, sinüñ gibi şekiller bulunmaktadır.

Arap alfabesinde farklı işaretler bulunmadığı için o/u ve ö/ü değişikliğinin tam olarak tesbiti mümkün olmadığı halde bu konuda bariz farklılıklar göze çarpmaktadır: şul- (solmak) G86/3

VOKAL UYUMU

15. asır türkçesinde incelik-kalınlık bakımından uyum EAT kadar değilse de mevcuttur. Aidiyet eki ki'nin ise farsçadan gelen "ki" tesiriyle sesli uyumunun dışına çıktığı görülmektedir.

Cevher fiilinin "-dük" partisip şekli ve çekimlerinin de incelik kalınlık bakımından uyum dışı olmadığı görülmektedir: ıçdugün G3/7, urduğınca G11/1

Bu dönemde türkçenin düzlük yuvarlaklık uyumu sağlam değildir. Bu durumda EAT'sinin devamına bağlayabiliriz. Bazıları dudak konsonantları bazıları da "ğ" ve "g" düşmeleriyle izah edilse de bu türlü izahları aşan genel bir yuvarlaklaşma âşikârdır.

YUVARLAKLAŞMA

Kirpük, kapu gibi (b,m,p,v) dudak konsonantlarının tesiriyle meydana gelmiş şekiller sıklıkla görülmekte, bunların yanında aynı yolla daha ET döneminde yuvarlaklaşmış kelimelerin de aynı şekilde kullanıldığı görülmektedir: yavuz G2/2

ET devresinde mevcut olan "ğ" ve "g"lerin düşmesiyle yuvarlaklaşan kelimeler oldukça çoktur: yazu 4/10, saçu G67/4, kapu 6/30 Bu prensibin dışındaki haller de vardır: katı 8/15, acı G85/5

Bazı yapımlarındaki vokallerin ET'den beri devam eden yuvarlak kullanılışı sürmektedir: açuk 8/19, artuk G88/2. Bu durum (u)k, (ü)k ve -aru, -erü eklerinde görülmektedir.

Herhangi bir sebebe bağlanmayan ve ET'den beri devam eden yuvarlak şekiller de sürmektedir: agu, kendü, karşu, degül, delü, girü vs. Bugün dahi Anadolu ağızlarında devam eden bu şekillerdeki değişimler yakın zamanda cereyan etmiştir.

Bu dönemin yuvarlak vokalli eklerinden daima yuvarlak olan ve EAT'sinden itibaren uyum dışı kalmış bulunanlar şunlardır:

-up, -üp içüp G34/5

-dur, -dür -

-gur, -gür ırgür- G76/2

-sun, -sün itsün 7/19

-dur, -dür (durur) yegdür G67/4, yeg durur G60/2

-duk, -dük içdüğüñ G3/7

"m" dudak konsonantı ile yuvarlaklaşan ekler şunlardır:

1. şahıs iyelik eki: -(u)m, -(ü)m; -(u)muz, -(ü)müz; -muz, -müz
bahtum 6/36

2. şahıs iyelik eki: -(u)ñ, -(ü)ñ; (u)ñuz, -(ü)ñüz; -ñuz, -ñüz
saçuñ G79/3 (anoloji yolu ile)

Genitif eki -uñ, -üñ; -nuñ, -nüñ de anoloji yoluyla yuvarlaklaşmıştır: senüñ 3/23

Görülen geçmiş zaman ekleri ET'den beri yuvarlak olan -duk, -dük partisipi tesiriyle yuvarlaklaşmıştır: şandum G63/1

Emir çokluk 1. şahıs eki -alum, -elüm şeklindedir: idelüm G9/6
Aynı kipin teklik 1. şahsı ise -ayın-eyin'dir: yanayın G46/2

Dudak konsonantı v<b dolayısıyla vokali yuvarlaklaşan ekler:

İstek çokluk 1. şahıs eki uravuz G51/8

Sıfat yapma eki -lu, -lü "g" düşmesiyle yuvarlaklaşmıştır. Olumsuz şekli ise analogi yoluyla: -suz, -süz

Gerundium eklerinden -u, -ü ve -ı, -i'nin birlikte kullanıldığını görüyoruz: diyü G64/4, süzivir- 5/4

Geniş zaman ekinin de düz ve yuvarlak şekillerini bir arada görmek mümkün: içer G5/5, dirür K2/2

DÜZLEŞME VE DÜZLÜK

EAT'sinin başlarından itibaren devam eden yuvarlaklaşma temayülüne karşı yine EAT'sinden itibaren devam eden nisbi düzleşme temayülü sürmektedir: bit-<büt- G56/1, içün<üçün<uçun 1/18

Bazı kelimelerde kökün ilk vokali yuvarlak olduğu halde daha sonraki düzdür. Bu durumda eski türkçeden beri bir netlik yoktur: uyı-, yürü-, toğrı, oğı- vs.

Bazı ekler köke rağmen düz vokal taşımaktadır. Bu durum son zamanlara kadar klişeleşmiş olarak süregelmiştir:

Akk. eki -ı, -i kanımı, içümi

3. şahıs iyelik eki özi

Görülen geçmiş zaman 3. şahıs eki gördi, buldı

Soru eki yok mıdır G31/5 (ET'de daima yuvarlak vokallidir.)

3. tekil şahıs iyelik eki kapısı

İsinden isim yapma eki kapucu

Anlatılan geçmiş zaman eki tutmuş, gelürmüş G65/4

Emir teklik 2. şahıs eki uzatmağıl 2/37

Bildirme teklik 2. şahıs gülsin G60/4

Fil çekiminde teklik ikinci şahıs bilürsin G23/3

Gerundium eki olinca 6/9

Gerundium eki olıcak G28/1

İsimden isim yapma eki 'âşıklık 9/6, şovukluk'ta uyum vardır.

Dönüşlülük, işteşlik, pasiflik gibi eklerle bulunan yardımcı vokallerdeki düzlük göze çarpmaktadır: kılın- G19/4, dökil- G98/5

İNCELME

ET'de kalın oldukları halde daha sonra ç, ş, ñ, y tesiriyle inceleme yoluna girmiş olan pek çok kelime sadece ince şekilleriyle vardır: içün 1/18, iş 1/5, yine (yana) 4/5

VOKAL DÜŞMESİ

Kelime başında vokal düşmesi yoktur.

Orta hecenin vurgusuzluğu nedeniyle vokal düşmesi sık olmaktadır:

iñle- G62/4, uyhu G68/3

içün ile: olduğıyçün G37/6

iyelik eki ile: boynına G10/1

cevher fiilinin ayrı kelime halinde imlâsı henüz yaygınsa da ekleşmiş şekiller de vardır: olurdı G66/3

Bazı eklerde de orta hece vokalinin düştüğü görülür:

tolaşaldan: 11/II-1

DERİLME-BİRLEŞME

Vokalle biten bir kelimedenden sonra vokalle başlayan kelime veya ekin gelmesi durumunda vokallerden biri düşer. Bu düşme ya devamlı ya da aruz etkisiyle geçici olarak meydana gelir:

n'içün (ne içün) 7/37, böyle (bu öyle) G20/2

n'it- (ne it-) G99/1, zевādeyl'ola (zевād ile ola) G71/2

KONSONANTLAR

15. Asır türkçesinde konsonantlar bakımından bugüne göre en belirleyici farklılık "h" ve "ñ"nin bulunmasıdır.

KONSONANT DEĞİŞMELERİ

Bazı kelimelerde b'li şekillerin henüz p'ye dönmediği görülmektedir: bazār G67/4

Eklerde b > v değişikliği vardır: uravuz G51/8

Türkçede t/d değişiminde netlik yoktur. Aslında "t" olan sesin d'leşmesi EAT sonlarına rastlar:

taula- G65/3, tolu G27/2

dürlü 5/20, dut- G16/2

k/g değişiminde ET'deki k'lerin "g" olduğu bilinmektedir:

key (çok, fazla) G87/4, gör- G18/5, gözet- G83/4

k/h değişimi kelime başında ve içinde görülmektedir:

kanı (hani) G10/5, kanı (hangi) G10/4, uyhu (uyku) G68/3

ğ/v ve g/ğ değişiminde kelime ve hece sonu ile hece başındaki g'ler kendini muhafaza etmektedir. Bunların y(ğ) şeklinde okunup okunmadığını yazıdan anlamak mümkün değildir. Bugün çoğu y(ğ)'ye dönmüştür. Bir kısmı ise "v" olmuştur: yegG60/2, yigit 9/6, deg-G97/5, degül 1/20, dögin- G46/3

ğ/v değişikliği birkaç kelimedede vardır: şovuk G75/4

ñ/m: Bazı kelimelerde yuvarlak vokallerden sonra gelen ve bugün "m" olan ñ'ler kendini muhafaza etmektedir. Ancak örneği çok sınırlı olan bu kelimeler dîvanda geçmemektedir: göñlek, koñşu, doñuz

KONSONANT DÜŞMESİ

"b" ve "l" sesleri bazı kelimelerde daha EAT başlarında düşmüş bulunduğu için düzlük-yuvarlaklık uyumu dışında bugüne göre fark yoktur: getür- 8/29, ol- 1/22

"y" konsonantı "yıl, yigit" gibi kelimelerde bulunmasına rağmen bazılarında düşmüştür: ıraq G56/3, ağla- G80/3

"ğ" ve "g" konsonantlarının kelime ve hece sonlarındaki düşüşü EAT devresinde olmuştur. Bu düşmeden dolayı yuvarlaklaşan sesler yine yuvarlak durumdadır: yazu 4/10, kapu 6/30

Kelime başında "v" düşmesi vardır: ur- G45/4, urul- G26/4

KONSONANT TÜREMESİ

Yardımcı konsonant olarak "y" ve "n" vardır. kinārına G22/5
kimseyi 4/4

KONSONANT İKİZLEŞMESİ

Sadece "s" konsonantında görülmektedir: assı(fayda) G52/4

KONSONANT YER DEĞİŞTİRMESİ

Nadiren görülmektedir: kirpük 1/14

HECE DÜŞMESİ

Eskiden b̄ari görülen orta hece vurgusuzluğundan kaynaklanan düşme (göñli G100/1) dışında, bugün tamamen ekleşmiş bulunan bildirme kipi III. tekil şahsının iki şekilli olarak kullanıldığını görüyoruz: kimya durur 1/22, kulakdur G37/2 Ayrıca vezin gereği gecici düşmeler de görülür: delins'artar imiş G93/4

KONSONANT UYUMU

Konsonantlar arasında sadalı olup olmama bakımından uyum yoktur. Pek çok ek sadece d'li şekilleriyle vardır: başda, yaratdım, gıtdım,

güneşdür, yaratdı vs.

Sadalılaşıma oldukça yaygındır: işidüp, yoğ idi, inledügi

İNCELME

EAT'inde cereyan eden inceleme hadisesi tamamen yerleşmiş görünüyor: yine (yene < yana) G4/5, iş (iş) 1/5

ŞEKİL BİLGİSİ

KELİME YAPIMI

İsinden isim yapma ekleri:

-an, -en eki partisip fonksiyonuyla işlek olarak görülmektedir: diyen G57/3

Genellikle mücerred isimler yapan ancak başka fonksiyonları da bulunan -lık, -lik, -lük, -lük eki kökün vokaline uymaktadır: caşıklık 9/6

İsinden sıfat yapan -lu, -lü eki ve olumsuz şekli -suz, -süz daima yuvarlak vokallidir: kakulsüz G20/2, kanlu 1/5, bensüz G3/1

Sıfatlara getirilen -rak, -rek eki karşılaştırma ve dahillik bildirir. yegrek G24/2

Birleşik ek olan -layın, -leyin ve -cılayın, -cileyin benzetme ve eşitlik bildirir: bencileyin G58/3

İsinden fiil yapma ekleri:

-a, -e : beñze- G36/1, oyna- G87/4

-ar, -er, -r : Genellikle renk ifade eden isimlere gelir: karar- G58/3, kızar- G65/5, ağar- 6/38

-da, -de : Bu ekle yapılmış çok az kelime vardır: iste-(izde-) G95/3

-la, -le : Çok işlektir. bağlan- G100/2, başla- G45/6, inle- G62/4 gizlen- G42/3

-l : yücel- G57/1

-al, -el : göñel- (yönelmek) G33/2

-sa, -se, -mse : Umumiyetle arzu etmek saymak manası verir. şu-şa- G87/4

Fiilden isim yapma ekleri:

-k, -uk, -ük : Çok işlektir. Genellikle pasif binallı mâzi parti-

siplerinin ifade ettiği manaya uygun sıfatlar yapar: açuk 8/19, ar-
tuk G88/2, yıkuk G96/4

-ak, -ek : Mekan ve alet isimleriyle sıfatlar yapar: yatak
G35/4

-ü, -ü, -ı, -i : Çeşitli manalarda isimler yapan bu ek esasen yardımcı sestir. Asıl ek ğ/g düşünce onun fonksiyonunu üstlenmiştir.

ayru 6/24, yazu 4/10 Yuvarlak şekilleri hakimdir.

-u, -ü : "l" ile pasif yapılmış fiil gövdelerinden geçmiş zaman partisipi manası taşıyan sıfatlar yapar.

-ğu, -gü : Alet ismi ve mücerret isimler yapar. kağı G69/4, uyhu (udı-ku) G68/3

-n : Çeşitli manalarda isimler yapar. bütün G40/5

-mak, -mek : Masdar ekinin durumu bugünden farksızdır. geymek G
60/2, ölmekdür G6/4

-ma, -me : görmege G66/3, öldürmege G17/1

-m : Genellikle yalnız bir defada veya bir hamlede olan işi ve mahsulünü ifade eder. ıçım G69/5, ölüm G17/2

-ış, -iş : bakış K3/2

İleride etraflıca örneklendirilecek olan gerek zaman partisiple-
ri gerekse diğerleri de isim yapan ekler bahsine dahil edilebilir:

-an, -en : Şimdiki zaman partisipi eki bugünkünden farksızdır:
gören 1/14, soran G94/1

-ar, -er, -ur, -ür; -maz, -mez : Geniş zaman partisipleri de bu
günkü kullanıştıdır: görür (göz) 8/2, tutar (el) 8/2

-duğ, -dük : Geçmiş zaman partipinin bugünden farkı sadece
yuvarlak vokalli oluşudur: gün toğmaduk başum G13/1, ağlatduğı için
G5/3, olduğı 4/9

-miş, -miş : Bunun da bugünden farkı daima düz vokalli oluşudur:
tolaşmış (ol-) G73/1

Fiilden fiil yapma ekleri:

Çatı değişikliği mahiyetinde olmayan fiilden fiil yapma ekleri
çok az görülmektedir:

-t : kayusıt- (kaygılandırmak, endişelendirmek) G69/3

-y : koy- 4/5

ÇATI EKLERİ

Pasiflik eki "l" ve "n", yardımcı sesin düz olması dışında bugü-

ne göre bir farklılık göstermez: dökil- G98/5, din- G101/1

Dönüştürülük eki "n" ve "l" de bugünkü durumdadır, sadece ara vokali düzdür: dögin- G46/3, görin- 1/30

Müşareket ekinde ara vokali bazen düz bazen yuvarlaktır: karış- 5/2

Faktitif eklerinin tamamı vardır:

-ur, -ür : Vokali daima yuvarlaktır: artur- 2/37, ıgür- 6/9

-dur, -dür : Vokali daima yuvarlaktır: yutdur -G23/4

-dar, -der : Çok az görülür: gönder- 7/35, göster- G64/5

-ar, -er : Kullanılışı bugünkünden farksızdır: onar- G83/1
kopar- G8/4

-t : Umumiyetle tek heceli veya vokalle biten fiil tabanlarına getirilir, iki vokal arasında sadalılaşıp "d" olur: akıdup G47/1, incidür G65/2

-gur, -gür : Nadir görülür: irgür- (kavuşturmak) G76/2

İSİM

Çokluk eki: -lar, -ler : Durum bugünün aynısıdır. kullar 10/V-2, gamlar G57/5

İyelik eklerinde; 1. ve 2. şahıslarda ara vokali yuvarlaktır. 3. şahıs ekinin ise daima düz olduğunu görüyoruz.

-um, -üm, -m : kavlüm G7/3, āhum G2/4

-uñ, -üñ, -ñ : atuñ G12/2, ebrüñ G36/1

-ı, -i; -sı, -si : ebri 9/9, derdi G70/5,

-umuz, -ümüz; -muz, -müz : gönlümüz G16/2, kendümüz G51/8

-uñuz, -üñüz; -ñuz, -ñüz : -

-ları, -leri : yaşları G85/5

İsim çekim eklerindeki farklı durum, genitif ekinin yuvarlak vokalli oluşu ve lokatif ile ablatif eklerinin hep d'li şeklinin kullanılmasıdır: firākuñ künci G47/3, firākumda G30/5

3. şahıs iyelik eklerinden sonra daha çok "n" akkuzatif eki kullanılmaktadır: sözini G25/2, başın 2/14

İsim tamlamalarındaki eksiz genitif hali sıklıkla kullanılmaktadır: bahār eyyāmı 7/19, bağ arası G84/2

Özellikle 1. ve 2. şahıs iyelik ekli kelimelerden sonra eksiz akkuzatif yaygındır: cānum (gözet-) G83/4, āhum (al-) G61/1

Bağlama edatı ile de ekleşmiş ve ayrı olarak bugünkünden fark-
sızdır: bād ile 1/12, benümle G75/4

Diğer instrumental eki "n" ise EAT'ndeki işlekliliğini kaybetmiş
görünüyor: uğrın uğrın K3/2, degin 2/41, bütün G40/5. Ayrıca bu ek
-layın, -leyin ve -cılayın, -cileyin gibi eklerde klişeleşmiş olarak
kullanıldığını görüyoruz.

Eşitlik eki -ça, -çe; -ca, -ce: bunca 2/34, anca G9/8, Ayrıca
bazı kelime ve eklerde klişeleşmiştir: bencileyin G58/3, niçe 3/27

Yön eklerinden -garu, -gerü : -aru, -erü 'ye rastlanmamasına
ragmen -ra, -re'nin kullanıldığını görmekteyiz: içre 1/38, soñra 8/24
üzre 3/5

Klişeleşmiş şekilde bazı kelimelerde görülen -ru, -rü ekini de
yön eklerine ilâve edebiliriz: berü G28/5

SIFAT

Sayı sıfatlarında bugüne göre fark, "dü, pencāh" gibi yabancı
kelimelerin Divan şiirinin bir gereği olarak kullanılması ile bazı
sıfatlarda görülen ses değişiklikleridir: biñde bir K4/3

Pekiştirme, sıfatın tekrarlanmasıyla yapıldığı gibi ilk heceye
"p" getirip birleştirme yoluna da gidilmiştir: toptolu G15/1,
biñ biñ 6/15

Vasıflandırma sıfatları bugünkü çokluktur. Sıfatlarda karşılaştı-
tırma ise -rak, -rek ekiyle yapılmaktadır: yegrek G24/2

İşaret sıfatları bu, su, o, sol (65/3), ol ile birleşik şekil o-
lan uşbu'dan müteşekkildir. uşbu 2/39

Pek çok belirsizlik sıfatı da kullanılmıştır: bir gün G21/4,
her biri 4/25, bir iki (sağar) G25/1, bir niçe (gün) G94/4

Soru sıfatları: kankı G22/2, kaç G61/4, ne 1/30, niçe 5/7

ZAMİR

Şahıs zamirleri ben, sen, o, ol, biz, siz, anlar'dır. Bugüne
göre en fazla değişiklik 3. şahıs zamirindedir: o, ol, anı, aña,
anda, andan, anuñ; anlar, anları, anlara, anlarda, anlardan, anla-
ruñ.

Şahıs zamirlerinin genitif hali daima yuvarlak vokallidir:
benüm, senüñ, anuñ, bizüm, sizüñ, anlaruñ.

Şahıs zamirlerinin çekiminde n'nin kullanılışı en yaygın şekliyle
sürmektedir.

İşaret zamirleri bu, şu, o, ol, ve şol'dur. şol'un çokluk çekli yoktur. Diğerlerinin çokluk şekli bugünkü gibidir. Ol işaret zamirinin çekimi ol şahıs zamirinininki gibidir.

Lokatif hali bunda, şunda, anda "burada, şurada, orada" manası vermektedir.

Dönüştürülük zamirleri kendü, öz ve ikisinin birleşmesinden meydana gelen iyelikli şekil kendüzi (G91/7) vardır: kendü G16/3, öz G72/4

Esasen soru zamiri olan kim ve ne'nin dışında kimse, kimesne, kimsene, neler, biri, her ne, her kim, kankı, bir kaç, cümle, hep, fülân(G46/4) gibi belirsizlik zamirleri vardır.

Asıl soru zamiri olan kim ve ne'den başka, iyelik eki getirilmiş soru sıfatları ile bazı kelimeler de soru zamiri olarak kullanılmaktadır.

Bağlama zamiri "kim" ve farsçadan gelme ki'dir. Kullanılışında bugünden farklı bir durum yoktur.

"ki" daha çok lokatif haldeki kelimelerin sonunda ve zaman bildiren kelimelerle kullanılır, vasfiyet bildirir.

ZARF

Zaman zarfı olarak şimdi, girü (şimdiden girü), kaçan (ne zaman) hemîşe (daima), niçe bir (ne zamana kadar) gibi doğrudan doğruya edat ve zarf olan kelimelerle -a degin, -dan berü, -dan girü, sonra gibi son çekim edatlı kelimeler ve pek çok isim ve sıfat durumundaki kelime kullanılmıştır: bugün, soñ (sonra), her dem, ol dem, her dem, lağ-za, şñ (önce), geh, gāh, nāgāh, nāgeh, nāgehān, gice gündüz, ol gice, hemān, hemīn, henüz, āhir vs.

Yer zarfları: karşu, ara, kanda, girü, berü, içre, ıraq, aşağa gibi kelimelerle çeşitli ekler almış kelimelerin bu görevle kullanıldığını görüyoruz: her yana vs.

Miktar zarfları ise; key (çok) , az, çok, niçe gibi kelimelerdir. Bunların yanında "biñ biñ" gibi tekrarlarla oluşturulan şekillere sık rastlanmaktadır. Ayrıca bazı kelimelerin sıfat veya edatlarla bir araya gelerek oluşturdukları miktar zarfı görevindeki yapılar da sık kullanılmaktadır: ol kadar, şol denlü, bir katre, bir iki, bir nice vs.

Sûret ve tarz zarfları olarak böyle, şöyle, bunca, nice, bencileyin, yaliñ, anca (o kadar), nāgehān, yavuz, zinhar, hergiz Bu zarflar bazen isim ve sıfatların tekrarlanmasıyla yapılır.

EDAT

Bağlama edatı olarak yabancı asıllı kelimelerin daha çok kullanıldığını görüyoruz. eger, ger, gerçi, egerçi, bārīk, (bari), yoḥsa, velī, līkin, zīrā, çün, çünkü, çünkü, çü, meğer, illā, ile, u, ü, ve, yā, yā-hōd, şan, şanki, şankim, beñzer, gūyā, gūyiyā, ki, kim vs. Berkitme edatları da, de, daḥi, hōd vs.

Soru edatları ne, niçe (niçe), niçe bir, neden, ne için, niçün, kanı, kanda, nite vs.

İşaret edatı olarak "uşbu" sadece iki yerde geçiyor.

Son çekim edatları; bigi, gibi, içün, ile, kadar, birle, bile, ıçre, üzre şeklinde olup işlek olarak değişik görevlerle kullanılmaktadır.

Datif ekli kelimelere gelen "dek, degin" edatlarının yanında ablatife gelen "berü, girü, sonra, özge" de sık olarak kullanılmaktadır.

Çağırma edatları: ā, yā, eyā, āh, dirīg, zinhār, hey, amān, hayf, zihi, vāy, vāh gibi çoğu yabancı asıllı kelimelerdir.

FİİL

Bildirme kipinin şimdiki zaman 1. ve 2. şahıs ekleri zamir menşeli, 3. şahıs eki dur- fiilinin geniş zamanıdır:

-am, -em : kadaram G49/2, devrānam G9/9, hayretdeyem 2/36

-van, -ven : -

-sın, -sin : gülsin G60/4

-dur, -dür; durur : gibidür 2/2, gam durur 8/22

Bildirmenin menfisi "degül" ile yapılır: aceb degül G85/6

Bildirmenin geçmiş zamanları ve şartı cevher fiili ile yapılır.

Şahıs eklerinde ise, görülen geçmiş zaman ve şart kipi dışında zamir menşeli ekler kullanılmıştır. Zamir menşeli eklerde görülen bazı özellikler:

-am, -em; -van, -ven: direm G27/1, kalurven G43/4

-sın, -sin : dırsın G68/2

- - : dir 9/5

-uz, -üz; -vuz, -vüz: uravuz G51/8

-sız, -siz : -

-lar, -ler : dırlar 5/25

iyelik menşeli şahıs ekleri:

-m : düşsem G24/3

-ñ : añarsañ G92/3

- - : gitse G23/1

-k, -k ; -vuz, -vüz: uravuz G51/8, öldük G85/2

-ñuz, -ñüz: -

-lar, -ler: urmuşlar G55/3

Şahıs eklerinde EAT'nin bir tesiri olarak, zamir menşeli 1. şahıs ekinin bazen -in, -in şeklinde kullanıldığı da olur: sürerin G30/2

Şekil ve zaman eklerinde 1. ve 2. çoğul şahısların bazı kiplerde hiç kullanılmadığı, kullanılanlarda ise kullanımın sayılı olduğu metnin bir özelliği olarak göze çarpmaktadır. Metinde kullanılan kipler ve şahısları şöyledir:

Görülen geçmiş zaman: didüm 5/26, geçdüñ G43/4, urdu G42/2, didiler G5/1

Anlatılan geçmiş zaman eki: dimişem 11/V-1, dimişsin G8/5, dimiş G75/6, görmüşüz G30/3, itmişler K4/1

-up, -üp gerundium eki ile anlatılan geçmiş zamanı ifade etmek yok. Ancak eke bu anlamı kazandıran "tur-" fiilinden kalma "durur" ve "-dur" ekleriyle "üpdür", "üp durur" şeklinde anlatılan geçmiş zaman ifadesi görülmektedir.

Şimdiki zamanı gösteren özel bir ek bulunmadığı için bu zaman istek veya geniş zaman ekleriyle anlatılmaktadır.

Geniş zaman ekleri -ur, -ür; -ar, -er; -r'dir. 1. şahıs eki olarak -am, -em; nadiren -van, -ven ve -in, -in kullanılmaktadır: direm G27/1 (virürin 1/13, kalurven G43/4), dirsin G68/2, dir 9/5 (diñlenür) dirlen 5/25

Geniş zamanın olumsuz şekli için de metinde geçen örnekler şöyledir: bilmezem G2/2, geçmez misin G52/5, gelmez G68/3

Gelecek zaman geniş zaman ve istek ekleriyle ifade edilmektedir.

Şart kipi: düşsem G24/3, bilseñ G91/2, degse G97/5

Şart kipinin 1. çoğul şahıs eki olarak 15. Asırda -vuz, -vüz'ün kullanıldığını biliyoruz ancak metinde örneğine rastlanamadı.

İstek eki -a, -e'dir: diyem G43/3, göresin 4/6, gele G71/5, uravuz G51/8, diyeler G8/3 Bu kipin de çokluk 2. şahıs ekine metinde rastlanamadı.

Emir kipinde her şahıs için ayrı menşeli ekler kullanılmıştır: diyeyin G45/4, di G29/3 (*arâ eylegil G39/2), disün G27/3, ağlaya-
lum G51/6, bilüñüz G27/4 (ögmeñ G102/1), itmesünler 9/6

Gereklilik kipinin "gerek" kelimesiyle karşılanmasındaki yaygınlık yanında nadiren -malı, -meli ekinin de kullanıldığını görüyoruz: ölmelüdür 11/I-2

Fiillerin birleşik şekillerinde bugüne göre ses değişimleri ve (fiil + yardımcı fiil) şeklinde yapılanların azlığından başka fark yoktu. Birleşik çekim de cevher fiili ile yapılmaktadır. Et-, eyle-, ol-, kıl-, gibi yardımcı fiillerin isimlerle birleşerek meydana getirdiği birleşik fiiller oldukça fazladır. Bunlara nazaran daha az görülen "fiil+ yardımcı fiil" şeklinde oluşmuş birleşik fiiller, beñzeyimez 2/18, ide gör- G30/3, idemezven G44/7, süzivir- 5/4 şeklindedir. Diğer grup için de şu örnekler verilebilir: haṭā kıl- G58/7, ḥatm it- 2/39, heves eyle- G24/2, iḥsānlar eyle- 5/19 vs.

Birleşik çekime örnekler: dir idüm 4/1, dirdüm K3/1, dir imiş G36/1, dir iseñ G2/4, didimsə G61/3, dimezdüm G10/2, virürken G67/3, virdüñse G76/5, inanmazsañ G70/4, olaydı G1/5 vs.

Birleşik çekimde bugün kuvvetlendirme ve ihtimal eki dediğimiz ek metinde şu şekillerde geçmektedir: götürmişdür 3/16, virmişdür 2/26, itmiş durur G26/5 vs.

Belirli yardımcı fiillerle, kalıplaşmış şekillerle yapılan birleşik fiillerin yanında yine değişik fiilleri yardımcı fiil fonksiyonunda kullanarak kelimelerin sözlük anlamları dışında bambaşka anlamlar kazandığı şekiller sık sık kullanılmıştır: berk ur- 8/14, kana boyan- G91/3, yüz bulmayup G42/6 vs.

Soru eki -mı, -mi'dir, ek vokali daima düzdür. Fiil çekiminde ekin yeri bakımından bugünkünden farklı bir durum yoktur: yok mıdur G31/5, degül miyem 5/23 vs.

Gerundium ekleri: görüp 1/20, görüpdür G56/1, görüben G48/1, göreli G45/1, göreliden 3/12, görmedin G97/3, gördükçe 2/8, gelicek 8/20, girelden berü G28/5, görinürken G63/6, isteyü G33/3, nev-cuvān iken 7/10, urduğınca G11/1, urduğıyçün G37/8, olinca 6/9

Gerundiumlarda dikkati çeken nokta -duk partisipinin çekimleri ile -ıcağ, -icek (-ınca, -ince anlamında) ekiyle birlikte henüz -madan, -meden halini almamış -madın, -medin eklerinin kullanılmasıdır.

Partisipler; bilmeyene G19/3, virdüği G87/5, ağlatduğı G5/3, toğmaduğ (gün t. başum) G13/1, öldüğünü K4/3, öldürdüğü G1/5,

Bütün bu özelliklere ek olarak, farsça isim tamlamalarından tamlanla tamlananın yerlerinin değiştirilmesiyle yapılan ve türkçenin ifade kapasitesine zarafet kazandıran söz kalıplarına yaygın şekilde yer verilmiştir: serv-ğadd (servi boylu) 11/IV-1, sep̄ide-dem (sabah aydınlığı) 1/1

Ayrıca bu ve benzeri şekillerden gül-ğonca'yı henüz açılmış gül ile açmış olduğu halde hâlâ gonca özelliği taşıyan gülü ayırabilme tasarrufu için gonca-gül şeklinde kullanma inceliği çeşitli örneklerde sık rastlanan ifade ustalıklarındandır.

Eksiz akkuzatiflerle eksiz genitiflerin, eklileriyle aynı ölçüde ve konuşma dili akıcılığında kullanıldığı görülmektedir.

Dıvan şiirine has "ğulğul" gibi tabiat taklidi kelimelerle birlikte en eski türkçe metinlerde gördüğümüz bugün ya hiç kullanılmayan ya da klişeleşmiş birkaç kelimedede kendini hissettirmeden yaşayan kelime ve eklerin işlek olarak kullanıldığını görüyoruz: if̄en (çok; fayda) G87/7, key (çok) G87/4, kimsene G99/5, kimesne 6/6 ğayusıt- (kaygılandırmak) G69/3, ğuc- (sar-) G99/4, ğul- (solmak) G86/3, uvan- (ufalanmak) G91/6, ır- (uzaklaştırmak) G84/4, ğayan G64/7, ğanda 2/39, ğankı G22/2, nite (nasıl) 1/41, bigi 4/21, ğurı K3/2

Yine bugün kullanılmayan -ğil, -gil; -van, -ven; -ıcak, -icek; -madın, -medin gibi eklerin kullanılıyor olması, "nenuñ gibi" şeklindeki ifadeler önemli özelliklerdendir.

Türkçenin eskiden beri temel kanunlarından olsa bile ses uyumunun istisnayı aşan ölçüde ihlâl edildiği bir gerçektir.

Velhasıl Vasfî Dıvanı'nında üç dilin ve üç ayrı kültürün usâresi olan Dıvan şiirinin grameri, retorığı, hayal dünyası ve bunu çok çeşitli sanat ve tekniklerle ifade etme şeklinin başarılı bir örneğini görüyoruz. Aşağıdaki mısra ve beyitler bu hususa örnek olarak verilmiştir:

Her yarı "aşıkıyla görüp bir kenârda
Turmaz akar gözüm yaşı her bir kenârdan

Ğadduñ kıyâmını görüp eşküm revân olur
Çün serv ğanda ise olur cüybâr ile

Tañ degüldür ğalkı uyutmazsa nâlem her ğio
Ğorkaram kim ğün yüzüñ nâgeh görürler ğâbda

Gülşen-i tab'um keremâtından olmuştur bu kim
Saña gönderdim şitâ faşlinda güller armağan

Bir şem'ki oda yana kaçan olmaya giryân

Şem' rüşen olur ey mâh şeb-i târ olicak

Ben gedâyam yeg durur bilmek kişi endâzesin

Bir yirde âteş yansa çok dem nişân gitmez

Ki bülbül mu'teber olmaz kaçan kim ola gülğulsüz

Ki ekser öñince bād-ı şabânun gubâr olur

Sevmez kişi çü bir güzeli ihtiyâr ile

Sînemi çāk eyle kim rahm idesin ben hastaya

Bülbül oldur kim seve her dem gülün bir tâzesin

Bilürsin gitmeyince hânedan âteş dühân gitmez

A

- ā a! ey!
ā. G31/6
- āb su
ā. G5/1, G5/2
ā. -i deryā-bār-ı cūd 3/11
ā. -i istiğfār 6/15
ā. içre G78/3
ā. -dur 8/13
ā. -uñ (zarārı) G101/3
ā. -a G79/6
ā. (kenār-ı ā.)-da G78/3
ā. -ı ile 6/27
- āb-ı hayāt bengisu, ölümsüzlük suyu
ā. 1/38
ā. -ın (nüş it-) G38/6
- abdāl kalender meşrep ve derviş adam
a. -uñdur 8/19
- ābdār zarif, güzel
ā. (güher-i ā.) 1/36
ā. (ğazel-i ā.)-ıdur G13/5
- ‘abeg saçma, faydasız iş
‘a. 2/29, G27/5
‘a. degül 1/20
- ābile su kabarcığı, uçuk
ā. (k'ābile) G97/2
ā. -ler (k'ābileler) G82/3
- ablağ yuvarlak çehreli genç irisi
a. -ı gerdün 8/24
- ‘acabā acaba (bk. ‘aceb)
‘a. 6/10
- ‘aceb 1. acaba (bk. ‘acabā)
‘a. G1/4, G17/3, G69/7, G72/2, G81/3, G82/2, G82/3, G82/4
2. hayret, gariplik, şaşılacak şey
‘a. 4/3
‘a. (ne ‘a.) 4/17, G96/4

‘a. mi 1/12,2/1,2/7,G83/1
‘a. midür G4/2
‘a. -dür G35/5
‘a. degül G85/6
acı aci
a. G85/5
acı- acımak
a. -dum G66/3
a. -yuban 1/19
‘āciz āciz, zavallı
ā. (-dür) 7/33
aç- açmak
a. -ar G5/2,G53/1
a. -arlar G53/2
a. -mış 4/27
açdur- açtırmak
a. -ur ol- G52/3
açıl- açılmak
a. -ur G5/2
a. -dı G53/5
a. -maz G60/5
açuk açık
a. 8/19
ad isim
a. -umı G92/5
a. -lu G11/7
a‘dā başka, gayrı
a. (sözi) K2/1
a. (dil-i a.)-sına 8/15
‘adem yokluk
‘a. ol- G7/5
‘a. -üñ (mülk-i ‘a. sāliki) G30/7
ādem insan, insanıyetli kişi
ā. -e G57/5
‘adenī Adenli, Aden'den gelme
a. (dürr-i‘a. kıymeti) G93/4
‘ādet görenek, alışkanlık
a. G16/3

- ‘ā. (ḥilāf-ı ‘ā.) G26/1
‘ā. -durur G79/7
- ‘ādil doğruluk gösteren, doğru
‘ā. (ṣāh-ı a.) G5/5
‘ā. (vezīr-i ṣeh-i a.) 4/14
- ‘adl doğruluk
‘a. (ṣāhib-i ‘a. ü emān) 7/40
‘a. -üñ (eyyāmı) 7/37
‘a. -i 1/24
- ‘adū düşman
‘a. -yı dīn 6/9
‘a. (ḥūn-ı dil-i ‘a.) ile 2/10
‘a. ol- 5/14
‘a. (rūḥ-ı ‘a.)-dur6/7
‘a. (ḥūn-ı ‘a. içi) 2/11
‘a. -dan G71/7
‘a. (dīv-i a.)-dan 4/13
‘a. -lar (sözleri) G34/3
- āferīn beğenme, alkış
ā. 4/7, G29/2
- āfet çok güzel
ā. G8/4
- āfitāb güzel yüz; güneş
ā. 1/30, 3/14, G85/1
ā. -ı ‘ālem-tāb 5/5
ā. -ı āsumān-ı fażl 7/22
ā. -ı āsumān-ı ‘izzet 3/15
ā. -ı bürc-i ‘atā 6/2
ā. -ı bürc-i sipihr-i feżāyil G85/6
ā. idi G65/1
ā. -dan G65/2
- āfitāb-rū güneş yüzlü
ā. gibidür 2/2
- ‘afv suçunu bağışlama, özür dileme
‘a. kıl- 10/V-2
‘a. it- 1/27, G48/4, G58/7
‘a. ü ḥıṣmuñ 7/32
‘a. -iyle 6/15

- ağ ağ
a.(arası) G84/1
a. -ına (düş-) G55/1
- ağar- beyazlaşmak
a. -dı 6/38
- āgāz başlama, işe koyulma
ā. it- G37/1
- āgeh malumatlı, haberdâr
ā. (k'āgeh) ol- 1/17
- ağız ağız
a. (aç-) 4/27, G53/2
a. -um (ağzum pür it-) G85/7
a. -uma (ağzuma) G69/5
a. -ı (ağzı) 4/2
a. -ına (ağzına) 4/23
a. -ından (ağzından) G37/7
- ağla- ağlamak
a. -r G80/3
a. -rlar G16/4
a. -yalum G51/6
a. -lardı G37/10
a. -maz iseñ G63/6
- ağlat- ağlatmak
a. -uban G73/3
a. -duğı için G5/3
a. -ma! G19/2, G93/2, G101/3
- ağyār yabancılar, başkalar
a. G41/3, G45/4, G84/4
a. ile G55/5
a. -ı (öldür) G29/2
a. -dan G88/2
- āh ah!
ā. 3/26, 10/II-1, 11/VI-1, G1/1, G1/2, G16/2, G24/4, G47/1, G60/5
G62/1, G68/6, G76/1, G83/3, G90/7, G96/1, G97/3, G100/5
ā. -ı ciger-süz G73/4
ā. -ı sehergāh G2/2, G61/2
ā. -ı serd G2/2

ā. (āteş-i ā.-ı seher) G45/5
ā. ile 1/12, G43/5
ā. -dur 8/22
ā. (āteş-i ā.) ol- G98/1
ā. it- 1/5, 1/16, G51/5, G83/3
ā. u figān it- 7/37
ā. eyle- G63/3
ā. -dan G61/1
ā. -um G2/4, G11/5, G64/4, G76/1
ā. u figānum G44/2
ā. (āteş-i ā.)-um 10/III-1
ā. (dūd-ı ā.)-umdur 7/16
ā. -umuñ (āteşi) G98/2
ā. -um (al-) G61/1
ā. -umu (al-) 10/II-1
ā. -umdan G23/2
ā. u figānumdan G16/4
ā. (dūd-ı ā.)-umdan G44/6, G94/4
ā. (tīr-i ā.)-umdan 7/20
ā. -umla G75/5
ā. (āteş-i ā.)-umla 3/4
ā. (kemend-i dūd-ı ā.)-umla G41/7
ā. -ından G14/2
ā. -iyle G13/5

aḥad kişi, kimse
a. (bi-ḥaḥḥ-ı vāḥid ü ferd ü a.) 6/13
aḥbār haberler, söylentiler
a. -ın (vir-) 3/8
*ahd söz verme; yemin
*a. (āşaf-ı 'a.) 3/10
*a. -e G43/1
*a. (senüñ 'a. ü peymanuñ) G31/6
*a. -ünde 2/35
*a. -i (yok) G21/3
āhen demir
ā. ol- G11/5

- āhir son, nihayet
ā. 7/21, G7/5, G26/2, G31/5, G42/2, G63/4
ā. (hāne-i pūr-fitne-i ā. zamān) 7/24
ā. -i kār 8/15
ā. (nūn-ı ā.-i ramazān) 2/6
- āhiret ahiret
ā. 5/29
- aḥlāk ahlak
a. (ṣīt-i a.-ı şerīf) 7/34
- aḥmed-i muḥtār Hz. Muhammet
a. 6/16
- āhū ceylan; güzel
ā. G69/2
ā. -yı vaḥşī G55/1
ā. (di-) 11/VI-1
ā. -ya G68/6
- aḥvāl haller, oluşlar
a. -i (āşikār ol-) 3/27
a. -in (beyān it-) 7/3
a. -ini G37/10
- aḥ akmak
a. -ar G41/2, G52/2
a. -dı G64/3
a. -ıcak G64/3
- *aḥkār para getiren mülk
*a. 6/24
- aḥkıt- akıtmak
a. -up G47/1
a. -mağa G45/6
- *aḥkīkīn akik taşlı
*a. 9/3
- *aḥkıl akıl
*a. G47/3
*a. (pīr-i *a.-ı ḥurdedān) 7/33
*a. (ḥayrānı) 7/26
- aḥkrān yaşıt; benzer, eş
a. -um içre 2/30

- aks akis, çarpıp geri dönme
a. -i cemāl 4/6
a. -i hāl G14/3
a. -i la'1 G76/3
a. -i ruhsār G78/1
a. -i ser-i zülf-i siyeh G98/4
a. -i zülf-i yār G14/5
a. -i (lebünün'a.) G64/6
a. -in (gör-) G78/3
a. -iyle G14/3
- āl al, hile
ā. G39/3
- āl sülâle
ā. (aşhāb u a.) ile G85/3
- al kırmızı, al
a. 7/12,8/4,G56/5,G82/2
a. ol- 2/8,G39/3
- al- almak
a. -ur G23/5,G41/9,G88/2
a. -dı 4/13
a. -mış 3/1
a. ! 2/33,G12/5
a. -am G8/5
a. -a G80/1, G92/1
a. - up 4/16,G16/2,G31/6,G80/2
a. -uban G32/2
a. -alı 10/I-1
a. -ıcak 4/4
a. -an G80/2
a. -duğıçün G63/2
a. -nrken G22/5
a. -mış durur G35/2
a. -madı G80/2
a. -ma! 10/II-1,G61/1,G53/4
a. -mayam G92/2
a. -mazmıŝ G72/1
a. -amaz G8/2

- a. -mağ (iste-) G41/3
a. -mağa 1/23
- a^{lā} pek yüksek
a. (mağāşīd-ı a.) 6/19
- ‘alem nişan, alâmet
‘a. -i (āteş-i āh ol-) G98/1
- ‘ālem kâinât, âlem
‘ā. 2/23, G12/1, G66/5, G94/4
‘ā. -i bî-hūşluk G50/2
‘ā. -i ebr-i benān 7/29
‘ā. -i ‘ışk G76/5
‘ā. -i ‘uqbā G11/6
‘ā. (dār-ı ‘ā.) G27/1
‘ā. (gūş-ı ‘ā.) G100/7
‘ā. (melāz u melce‘-i ‘ā.) 1/17
‘ā. (şehenşeh-i ‘ā.) 2/35
‘ā. (hāli) 7/4
‘ā. (içinde) G74/1
‘ā. -ün (dimāğı) 4/5
‘ā. -i G17/3, G34/1, G80/4, G85/5, G96/2
‘ā. -e 2/24, 7/30, 7/34, 7/38, G39/3, G48/5
‘ā. (levh-i ‘ā.)-e 6/14
‘ā. -de 5/28, 6/6, G4/7, G50/5, G66/4
‘ā. (halk-ı ‘ā.)-den G51/4
‘ā. (rüy-ı ‘ā.)-den 3/11
‘ā. -lere G76/1, G76/5
- ‘ālem-ārā dünyayı süsleyen
‘ā. (rāy-ı ‘ā.)-siyle 7/24
- ‘ālem-tāb dünyayı aydınlatan
‘ā. (āfitāb-ı ‘ā.) 5/5
- ‘ālī yüce, ulu
‘ā. ol- G8/8
- ‘alī paşa Ali Paşa
‘a. 3/7
- ‘alī-cūd Hz. Ali cömertliğinde olan
‘a. 8/10
a. -ün (himmeti) 3/12

‘alīl kör
‘a. kıl- G40/2

allāh Allah
a. 10/II-2, G1/1, G83/1, G83/5, G93/5
a. -dan G61/1
a. -um G2/1, G2/5

alt alt
a. -ındasın G38/3
a. -ındadur(eli a.) 8/3

amān aman!
a. 7/40

ammā ama
a. G21/5, G60/4

añ- anmak
a. -up G72/1
a. -uban G98/5
a. -duğumca G12/3
a. -arsañ G92/3
a. -maduñ 5/25

aña ona (bk. o)

‘anā yorgunluk, zahmet
a. (‘ayn-ı ‘a.) ise 10/IV-1

‘anber anber, güzel koku
‘a. 5/1

‘anber-bār güzel koku yayan
a. (ṭurra-i ṭarrār-ı ‘a.)-lar G16/5

anca onun gibi, o kadar (bk. o)

ancağ ancak
a. 6/19, 8/22, G26/1

anda onda (bk. o)

andan ondan (bk. o)

‘andelīb bülbül
‘a. G6/5
‘a. -i gülşen-i firdevs G70/7
‘a. -i mest 9/2, G35/2
‘a. -i (dil‘a.) G87/1

añdur- hatırlatmak, çağrıştırmak
a. -ma! G17/2
anı enu (bk. o)
añla- anlamak
a. -maz G9/7, G89/4
anlar onlar (bk. o)
‘ār utanma, ar
‘ā. G27/3
‘ā. eyle- 1/23
ara ara
a. (k'ara yirde) 7/6
a. -ya G28/5
a. -da G28/5, G74/3
a. -sında 1/14, 1/31, 6/11, G84/1, G84/2, G84/3, G84/4, G84/5
ara- aramak
a. -r G88/3, G95/7
a. -rsañ 7/2
a. -rlarsa G94/3
‘arabī Arap usûlü, Arap ile ilgili
‘a. (haṭ-ı‘a.) içre 1/38
ārām dinlenme, rahat, huzur
ā. -ı cān G46/1
ard arka tarafta, geride bulunan
a. -uñca G10/4
arıt- arıtmak, temizlemek
a. -mağ G93/3
‘arız meydana gelen, ortaya çıkan
‘ā. ol- 3/14
‘ārif arif, anlayışlı
‘ā. 7/9
‘ā. ü rind-i cihān ol- G 38/1
‘ā. -lere G14/4
armağān armağan
a. 7/35
a. -ıdur 9/13
art- artmak
a. -ar G37/11

- a. -ar imiş G93/4
- artuḡ artık
- a. G88/2
- artur- artırmak
- a. -ur 2/37
- *arż takdim, sunma
- *a. ol- 6/32
- *a. it- 2/2,3/17,4/2,5/22,G14/4,G36/5,G37/10,G40/1
- *a. eyle- 4/11,G39/2,G40/1,G64/5,G65/1
- ārzū arzu
- ā. -yī cām-ı la*ı G54/7
- āşaf vezir, Süleyman Peygamber'in veziri
- ā. -ı *ahd 3/10
- ā. -ı cem- *aḡāmet 8/10
- ā. -ı şafder 4/13
- ā. -ā 4/17
- ā. -līg ile 4/29
- āsār izler, alâmetler
- ā. -ı luḡf 7/30
- aşhāb Hz. Muhammet'i görmüş olanlar
- a. u āl ile G85/3
- a. (bi-ḡaḡḡ-ı cümle-i a.-ı bā-şāfa-yı ḡüzīn) 6/18
- aşıl- asılmak
- a. -ur G63/1
- āsitān dergah; eşik
- ā. -ı felek-rıf*at 1/39
- ā. -uñdan G58/6
- aşşı fayda
- a. G52/4,G67/1
- āsumān gökyüzü
- ā. 3/5,7/22
- ā. -ı devlet 5/23
- ā. (āfitāb-ı ā.-ı fażl) 7/22
- ā. (āfitāb-ı ā.-ı *izzet) 3/15
- ā. (hilāl-i ā.-ı iḡtidār) 3/7
- ā. (mihr-i ā.-ı vaḡār) 6/1,1/18
- ā. -ı (nīl-reng eyle-) G44/6

- a. -ıdur 9/8
- aşağ aşığı
- a. -a (aşağa geç-) G77/6
- ‘āşık aşık
- ‘ā. mı G27/1
- ‘ā. -ı dil-haste 2/9
- ‘ā. -ı ğam-hār G22/1
- ‘ā. -ı miskīn G72/5
- ‘ā. -ı şūrīde G37/4
- ‘ā. -ı zār 8/8
- ‘ā. (kadd-i ‘ā.) 3/28
- ‘ā. gibi 3/28
- ‘ā. it- G95/3
- ‘ā. ol- G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, G38/6, G38/7
- ‘ā. (ruḥı) 7/1
- ‘ā. -uñ (gönli) G23/5
- ‘ā. (öldür-) G4/6, G72/2
- ‘ā. -ı (miskīn eyle-) G17/4
- ‘ā. -a G21/5, G28/4, G94/2, G102/4
- ‘ā. -ıyle G52/2
- ‘ā. -lar gibi 3/20
- ‘ā. -lık (zamānı) 9/6
- āşikār belli, açık
- ā. ol- 3/3, 3/27, G12/4
- āşinā bildik, tanıdık
- ā. gibi G34/3
- ā. -lık it- G32/4
- āşiyān yuva, ev
- ā. (vaqt-i ā.) 7/19
- ā. -ını G13/3
- ā. -ına G72/3
- aşur- aşırmak
- a. -ma! G90/2
- āşüfte düşkün, meftun
- a. (bülbül-i ā.)-yem G67/2
- a. ol- G31/3
- a. kıll- G16/1

- ā. (būlbūl-i ā.)-nēm G45/5
 ā. -si 11/I-1
 ā. -sidür G102/3
 ā. (būlbūl-i ā.)-ler 1/7
 āşufte-dil gönlü perişan olmuş
 a. (vaşfī-i dil-ḥaste vü ā.)-e 10/VII-2
 at at
 a. -uñuñ G12/2
 a. -ıdur 3/18
 a. -ına 6/25
 at- atmak
 a. -dı G95/8
 *aṭā ihsan, bağışlama
 *a. (āfitāb-i bürc-i *a.) 6/2
 *a. (kef-i *a.) 6/5
 *a. (çarḥ-i *a.)-sın 8/16
 *a. (baḥr-i *a.)-dur 8/12
 *a. (kān-i *a.)-dur 3/9
 *a. ol- G4/7
 *a. (kef-i *a.)-ñ ile 6/5
 āteş ateş, hararet; savaş; gözyaşı
 ā. 7/18, G23/1, G23/2, G25/2, G42/3
 ā. -i āh 3/4, 10/III-1, G98/1
 ā. -i āh-ı seḥer G45/5
 ā. -i būlbūl-i dil-ḥaste 8/5
 ā. -i ḡaḏab 2/22
 ā. -i *ışķ G54/5
 ā. -i lāle 1/11
 ā. -i mey 7/9
 ā. -i mihr G45/1
 ā. -i şevķ G44/7, G100/1
 ā. -i teb G97/1, G97/3
 ā. -i tiḡ 1/30
 ā. -i *uşşāk G14/2
 ā. (hevā-yı ā.-i la*1) G81/5
 ā. (semūm-ı ā.-i ḡahr) 1/25
 ā. gibi G36/6

- ā. -durur G42/3
 ā. -e G65/3
 ā. -de G68/5
 ā. -i (zemherīnūñ ā.) 7/9
 ā. -idür G82/1, G98/2
 ā. -ini G65/3
 ā. -indendür 3/13
 āteş-bār ateş yağdıran
 ā. ol- 6/8
 āteş-nişān ateş gibi
 ā. ol- 7/9
 āteş-tāb ateş gibi hararetli
 a. (tiğ-i ā.)-dan G54/1
 atıl- atılmak
 a. -ur G99/2
 aṭlas atlas, dībā
 a. -i zer-beft 7/5
 āvāre serseri
 ā. G10/5, G22/1
 ā. -dür G75/4
 ā. kıl- G58/4
 āvāze ses
 ā. -sin (diñle-) G60/4
 avuc avuç
 a. 80/4
 ay ay, hilāl
 a. ile G75/2
 a. -a G75/2
 ay bir yılın on ikide biri
 a. -i (īd a.) G85/4
 a. -lar ile 2/15
 ayağ ayaklı kadeh, piyāle
 a. -i (al-) G35/2
 ayak ayak
 a. 8/19, G11/6
 a. -a (başdan a.) 4/15, G5/1, G13/2, G37/2

- a. -a (ayağa düş-) G42/6
a. -um (ayağum) 6/23
a. -uñda (ayağuñda) G19/6
a. -ı (ayağı) 8/19
a. -ına (ayağına) 4/26, G68/4
a. -ında (ayağında) 1/17
a. -lara G77/5
a. -larda 2/33, G98/7
- *ayān belli, açık
*a. ol- 7/15, G38/3
- *ayār ayar, ölçü
*a. ol- 1/22
- *ayb ayıp
*a. it- 9/6
*a. eyle- G25/5, G59/4
- ayır- ayırmak
a. -dı G77/3, G77/6
a. -ma! G53/4
a. -mağ için G90/5
a. -mağ (iste-) G6/1
- āyīne ayna
ā. -i tabī*at G75/6
ā. -i tab*-ı pāk-bāz 5/21
ā. -durur G98/4
ā. -ye G98/4
ā. -sinde 5/20
- *ayn göz; aslı, kendisi
*a. -ı *anā 10/IV-1
*a. -ı *īd 2/6
*a. u şekl ile 2/7
- ayrıl- ayrılmak
a. -dum G46/1, G46/2, G46/3, G46/4, G46/5
- ayru ayrı
a. 6/24
a. düş- G6/5
- *ayş yaşama
*a. -ı müdām G3/1

'a. it- 9/1, G51/3
'a. eyle- G74/2
'ayyār hilebaz, dolandırıcı
'a. -lar G16/2
az az, yetersiz
a. (-dır) G19/3
a. ol- G37/11
a. kıl- G21/5
āzād hür
ā. kıl- 2/32
āzāde hür
ā. -ler G3/3
a'zam pek büyük
a. (vezīr-i a.-i şāh-ı muzaffer ü mansūr) 5/11
a. (vezīr-i a.-i şāhensēh-i şıgar u kibār) 6/3
'azm yönelme
'a. -i gülşen G39/2
'a. -i şarāb-ı nāb G51/1
'a. eyle- 5/14

B

- bāb kapı
- b. -1 ğam G47/4
  - b. -1 şerīf 1/29
  - b. -da G78/5
  - b. -ında G9/3
- bād rüzgar
- b. 1/41,3/8,G64/4
  - b. -1 bahār 1/25,2/24
  - b. -1 dey 2/4,7/8,G97/3
  - b. -1 havādiş 2/4
  - b. -1 hazān 7/44
  - b. -1 hışm 6/8
  - b. -1 luţf 2/23
  - b. -1 mihricān 7/43
  - b. -1 şabā 8/7,G12/2,G37/5,G97/4,G100/3
  - b. (heybet-i b.-1 hazān) 7/7
  - b. ile 1/12,G98/5
  - b. -1 (gönder-) G92/4
  - b. -dan 7/6
  - b. -umu G92/4
- bād-pā ayağına çabuk olan (at vs.)
- b. -ya G85/2
- baġ bahçe
- b. 7/11
  - b. -1 fenā 2/4
  - b. -1 hüsn G28/6,G44/1
  - b. -1 ʿömür 8/30
  - b. -1 sīne G56/2
  - b. (būlbūl-i b.-1 cinān) G38/5
  - b. (ġayret-i b.-1cinān) 7/11
  - b. (nihāl-i b.-1 ʿömür) 1/42
  - b. (nihāl-i b.-1 ümīd) 6/27
  - b. (arası) G84/2
  - b. -1 (rūşen kıl-) G35/1
  - b. -a G98/3

- b. (taht-ı b.)-da G37/8
b. (gülşen-i b. u bahār)-dan G52/1
- bağdād bağdat
b. -ı (esās-ı ışık b.) G26/4
- bağır bağır
b. -um (bağrum) üzere G11/2
b. -umı (bağrumı) 10/VII-1
b. -umda (bağrumda) G11/1
b. -ı (bağrı) 6/5, G11/5, G27/2
b. -ına (bağrına) 4/8, G40/2
b. -ında 6/4
- bağlan- bağlanmak
b. -uptur G100/2
b. -alı G84/2
- bahār bahar
b. G14/1
b. -ı ma'dilet 1/26
b. -ı gülşen-i firdevs 7/36
b. (bād-ı b.) 1/25, 2/24
b. (bārān-ı b.) 8/7
b. (eyyām-ı b.) 8/1
b. (faşl-ı b.) G15/5, G39/2
b. (aḥvāli) 7/3
b. (eyyāmı) 7/19
b. (eli) 1/9
b. -uñ (derd-i hecri) 7/2
b. -uñ (cāmesi) 7/5
b. -dan G52/1
b. -ı (hüsnüñ b. devridür) G7/4
b. -ın (ömrüm b.) G97/3
- bağır deniz
b. -ı 'aṭā 8/12
b. -ı seḥā 2/23, 3/9
b. -ı şevket 2/21
b. -ı şî'r 1/36, G92/5
b. (pādişāh-ı b. u ber) K1/1
b. durur 6/8

- b. -dur 6/6,6/10
b. (arasında) 6/11
b. (içinde) 6/4,6/11
b. -adur 2/15
b. -i (devlet b.) 9/9
b. -i (belā b. miyānında) G55/4
- baħr-yesār zenginlik saçan
b. (muħiṭ-i ebr-nevā kân-yemîn ü b.) 6/2
- baħs bahis, tafsilatlı söz söyleyip hakikati araştırma
b. ol- G9/8
b. it- G9/2,G9/4,G9/5,G9/6,G9/9
b. eyle- G9/1,G9/3,G9/7
- baħt talih, ikbâl
b. -ı bernā 7/31
b. -ı perîşān G42/6
b. -ı siyāh 6/38
b. -ı şūm 6/22
b. (*izz ü b. u devlet) 1/42
b. (*izz ü b. u nuşrat) 7/45
b. (dīde-i b.)-um G54/2
b. -um ile G1/3
b. -um (iş‘ār it-) 6/36
- baħūr Temmuz ayındaki yılın en sıcak yedi günü ve bu günlerin sıcaklığı
b. 5/15
- bāk korku, kaygı
b. -üm G49/3
- baķ- bakmak
b. ! 4/6
- baķış bakış, bakma
b. -ı (gönlümü virān it-) K3/2
- bāl kanat
b. (sīm b.) ile G85/2
b. ü perüm G45/2
b. ü peri G101/1
- bālā yüce, yüksek
b. -sı G90/7

- bālīn yastık
b. (üstine) G79/5
- bām dam, çatı
b. (kaşd-ı seyr-i b.-ı kaşr) 3/14
- bang ses, seda
b. - gülğule 5/6
- bār yük, ağırlık; meyve
b. -ı derd 2/9
b. -ı sitem G30/1
b. (derd-i b.-ı hecr) G50/3
b. (vir-) 6/27,8/25
- bārān yağmur
b. G28/1
b. -ı bahār 8/7
b. -ı cūd 2/16
b. (kaṭra-i b.) G63/1,G64/1
- bārī hiç olmazsa
b. G43/4
- bārīk bāri
b. G99/4
- barmak parmak
b. (ko-) 2/14
b. -ına (barmağına) 4/13
b. -ınadır (barmağınadır) 4/14
- baş- basmak
b. -up 4/8
- ba-şafā safâlı, nesebi temiz
b. (bi-ḥaḳḳ-ı cümle-i aṣḫāb-ı b.-yı güzīn) 6/18
- başar göz, görme
b. -dadur 5/3
- baş kafa, baş
b. G71/3
b. üzre 3/5
b. ol- G11/1,G11/6
b. (çek-) 8/3
b. (çıkar-) 6/4
b. -a çık-G77/5

- b. -dan (ayağa) 4/15, G5/1, G13/2, G37/2
b. -um G13/1, G15/1
b. -uma G8/4, G8/6, G39/4, G69/6, G89/5, G98/2, G100/5
b. -umda G24/4
b. -uñda G15/2
b. (açuk) 8/19
b. -ın (başın' ide emrine imtişāl) 2/14
b. -ına 1/19, 4/9, G11/1, G13/3, G56/4, G58/3, G69/4, G102/2
b. -ında 4/10, G11/2
b. -lar G11/2
- başla- başlamak
b. -dı 11/V-1
b. -rsa G45/6
- bayezīd Sultan Bayezit
b. (şeh b.-i deryā-dīl) 1/18
b. hān 2/13, G37/9
b. hān-ı muzaffer-fer G37/9
- bāz doğan, yırtıcı kuş
b. (çengāl-i b.) 2/8
b. -dur 8/13
- bāzār pazar
b. (hiddet-i b.-ı germ-i zū'lfikār) 3/12
b. ol- G67/4
- beden beden
b. G76/4
b. -de 9/5
b. (bürc-i b.)-de G13/2
- bed-gümān fena şüphede bulunan
b. 23/3
- bed-hāh her işin fenalığını isteyen
b. (ta'ne-i b.) G1/5
b. (def-i tīr-i ta'n-ı b.) it- 7/39
b. -dan G61/3
b. -uñam G61/3
- bedī^c görülmemiş güzellikte, nadide
b. (ma'ānī-i b.) 7/26

- bedr dolunay
b. eyle- G2/3
- beg bey
o. -üm 10/I-1,10/I-2,10/II-2,10/III-2,10/IV-2,10/V-2,
10/VI-2,10/VII-2,G45/4,G87/7
b. -cügezüm 10/I-2,10/II-2,10/III-2,10/IV-2,10/V-2,10/VI-2
10/VII-2
- behrām Merih yıldızı; acem pehlivanlarından birinin adı
b. -ı zöhre-ışret ü mirrih intikām 2/12
- bel bel
b. -ine G100/2
- belā belâ, sıkıntı
b. 8/25,G41/9,G89/5,G90/7
b. (dām-ı b.) G93/5
b. (gerd-i b.) 5/21
b. (miḥnet-ābād-ı b.-yı teng) G47/3
b. (tīg-ı b.-yı fakr) 6/23
b. (tīr-i b.) G71/5,G99/2
b. ile G1/2
b. (ḥār-ı b.) ile 8/20
b. içün G95/1
b. durur G90/7
b. ise 10/IV-1
b. (bahri) G55/4
b. (āteşi) G82/1
b. (oḡı) G95/1
b. (çek-) G99/5
b. (nehīb-i seyl-i b.) şal- 5/13
b. -ya 11/V-2
b. -sı G23/1
b. -lar 4/8,11/II-2
- belā-hāne belalı yer
b. -ye G48/5
- belī evet
b. 5/25,G20/4,G23/1,G64/4,G65/2,G72/4
- beñ ben, siyah nokta
b. -lerüñ G42/4

ben

I. şahıs zamiri

b.1/15,2/27,2/34,3/17,5/23,6/22,6/25,7/15,7/34,7/38,8/23
8/26,9/6,9/8,10/III-2,11/III-2,G2/4,G2/5,G6/1,G6/4,G8/
5,G9/3,G9/4,G10/2,G12/2,G19/1,G19/2,G20/1,G23/3,G28/1,
G29/2,G29/4,G31/4,G42/2,G44/3,G44/5,G46/3,G48/2,G48/3,
G48/4,G48/6,G50/4,G52/1,G52/4,G53/3,G55/4,G56/4,G57/1,
G57/3,G59/4,G60/2,G60/3,G61/1,G61/3,G62/2,G62/3,G64/3,
G66/4,G67/2,G67/3,G70/7,G73/4,G75/3,G76/1,G76/4,G77/4,
G77/5,G78/2,G80/2,G83/1,G86/2,G88/1,G89/7,G89/8,G90/2,
G92/2,G94/5,G95/2,G95/4,G100/7,

benem G1/2,G6/5

benüm 2/3,7/17,8/26,11/III-1,G1/1,G1/2,G2/3,G16/4,G23/5,
G28/4,G32/2,G41/4,G41/9,G42/1,G42/2,G42/3,G42/4,G
42/5,G42/6,G43/1,G44/1,G44/2,G44/3,G44/4,G44/5,G44
/6,G44/7,G46/4,G50/1,G50/2,G50/3,G50/4,G50/5,G54/1
354/2,G57/1,G60/2,G60/4,G62/3,G66/4,G70/1,G70/3,G
70/5,G72/4,G73/5,G76/2,G81/2,G81/4,G81/7,G82/1,G87
/2,G90/4,G92/1,G92/5,G94/1,G94/2,G94/5,G96/3

benüm bigi 4/21

benümler 2/31,G9/2,G75/4

beni 2/30,2/33,5/25,6/12,6/24,8/23,9/8,10/I-2,10/III-1,
10/VI-1,11/I-1,11/I-2,11/II-2,11/III-2,11/IV-2,11/
V-2,11/VI-1,11/VI-2,G4/6,G8/4,G16/4,G17/1,G17/2,G19
/2,G19/3,G31/5,G31/6,G32/3,G34/3,G41/1,G41/3,G41/5,
G48/5,G49/2,G49/3,G50/2,G53/4,G57/4,G58/2,G64/4,G65
/2,G69/2,G69/3,G72/1,G73/2,G73/3,G76/1,G76/2,G77/1,
G77/2,G77/3,G77/5,G84/4,G89/1,G89/2,G89/3,G89/4,G89
/5,G89/6,G89/7,G89/8,G90/5,G93/2,G95/5,G101/3,K3/1

baña 2/3,6/25,6/28,7/39,10/II-2,10/III-2,10/V-1,11/II-2
G1/1,G1/2,G1/3,G1/4,G1/5,G5/3,G5/6,G6/3,G8/2,G18/4,
G19/1,G23/4,G30/3,G32/4,G34/4,G41/4,G43/1,G43/4,G48
/1,G52/1,G52/4,G53/2,G54/2,G56/3,G59/1,G59/3,G62/1,
G68/2,G69/3,G81/4,G86/4,G90/3,G94/1,G96/2,G102/1,K

1/4

benden G6/1,G32/4,G43/4,G61/3,G90/5

bencileyin G58/3

bensüz 3/1

- benān parmak, parmak ucu
b. (tahrīr-i tahrīk-i b.) 7/42
b. (ālem-i ebr-i b.)-uñ 7/29
- bend bağlama, bağ, tuzak
b. G10/1
b. -i mezellet 2/32
b. it- G47/5
b. (üstine) G10/1
b. -üñe G10/2
- bende köle
b. 10/III-2
b. -i ezeli 5/29
b. (vaşfī-i b.-i haķır) K4/1
b. durur 8/18
b. ol- 5/16
b. -ye G100/7
b. -ñem 3/17
b. -ñdür 5/26
b. -ñi 5/26, G34/1, G57/3, K2/1
b. -ñe 6/19, 7/38, G41/8
b. -ñ iken 8/23
b. -sin (oñar-) G83/1
b. -lerdendür 9/11
- bende-nevāz kölesini, kulunu taltif eden
b. ol- G19/7
- benefşe menekşe
b. (yirine) 6/37
- beñiz çehre, yüz
b. -ümi (beñzümi) G4/2
- beñze- benzemek
b. -rem G36/1
b. -r (bk. beñzer)
b. -mez G36/2
b. -yimez 2/18
- beñzer benzer, eş; gâlibâ
b. 4/1, 4/18, 7/6, 7/17, G9/4, G14/3, G24/5, G34/3, G36/1, G36/4, G37/1
G37/7, G42/1, G64/6, G71/1, G72/3, G79/6, G85/3, G85/5, G90/4

ber kara, yeryüzü
b. (pādişāh-ı baḥr u b.) K1/1

berāber beraber
b. ol- 4/15

ber-dār asılmış
b. it- G15/2

berg yaprak
b. 7/3
b. -i cism G97/3
b. -i gül G9/1
b. -i gül-i ter G78/1
b. -i ḥazān 7/1
b. -i surḥ 7/4
b. -i ter G71/1
b. -den G37/3

ber-ḥördār bahtiyar olan
b. 1/42
b. ol- 8/30

beriyye çöl
b. -sinde G83/2

berķ şimşek
b. -i sinān 8/14
b. ur- 8/14

bernā genç, delikanlı
b. (baht-ı b.) 7/31

berü beri
b. 11/II-1, G28/5, G30/2, G71/5, G98/1

bes çok, yeter, tamam
b. G7/3
b. -dür 2/38, 7/39

beter daha fena
b. gerek G33/4

beyābān çöl
b. -ında G31/4

beyān söyleme, bildirme
b.it- 7/3, 7/26, G62/2

beyāz beyaz

- b. -ı dīde-i hūr 5/2
b. -ı seher 5/2
- beyt 1. ev
b. -i (ocağını şula-) G13/5
2. aynı vezinli iki mısradan ibaret söz
b. -üm 4/26
b. -ine 4/24
- bezm meclis
b. -ünde G101/5
- bırak- bırakmak
b. -ur (bırağur) G73/4
- bi-aynihi tıpkı, olduğu gibi
b. 5/2
- bī-bahāne sebepsiz, bahanesiz
b. G95/4
- bī-bakā bekâsız
b. G43/2
- bī-cihāt cihetsiz, yönşüz
b. G38/2
- bī-çāre çaresiz
b. G22/2,87/7,91/7
b. (dil-i b.)-yiG58/4
- bī-çün eşşiz, emsalsiz
b. (bi-ħaqq-ı şāni*-i b.) 6/14
- bīd söğüt ağacı
b. -i hançerdār 7/7
- bīdād zalim
b. ol- G62/3
- bī-dil âşık
b. G23/3,G76/1
b. -i (yād eyle-) G58/4
- bī-dīn dinsiz
b. G9/2
b. (kāfir-i b.)-e G6/1
b. (rakīb-i seg-i b.)-e G64/5
- bīgāne yabancı

- b. eyle- G32/4
- bī-ğaş samimî, samimiyet artırıcı
b. (mey-i b.) G25/1
- bigi gibi (bk. gibi)
b. (benüm b.) 4/21
- bi-ħakkı hakkıyla
b. -ı cümle-i aşhâb-ı bâ-şafâ-yı güzîn 6/18
b. -ı ħâzret-i şiddîk 6/17
b. -ı ħâzret-i şehbâz-ı kebk-i kudret-i ħak 6/16
b. -ı şâni^e -i bî-çün 6/14
b. -ı vâhid ü ferd ü aħad 6/13
- biĥâr denizler
b. 1/19,2/21,3/8,6/4
- bī-himmet himmetsiz
b. (ħalk-ı b.) G34/2
- bī-hüş şaşkın, deli
b. ol- G45/3
b. kıl-G50/2
- bī-hüşluk şaşkınlık, delilik
b. (°âlem-i b.) G50/2
- bi-ħükm hükmüyle
b. -i ħâzret-i zü^en-nur u ħayder-i kerrâr 6/17
- bī-iĥtiyâr ihtiyarsız, şaşkın
b. ol- 3/22
b. eyle- 3/22
- bī-kerâne sınırsız, sonsuz
b. (medh-i b.)-yi 2/39
- bil bel
b. -ümi G30/1
b. -ine G99/4
- bil- bilmek
b. -ürem 10/III-1,10/III-2,G48/4,G63/4
b. -ürsin G23/3
b. -ür G1/3,G1/4,G62/3,G81/6,G93/5
b. -düm G11/5,G55/2,G65/4
b. -di 11/V-2
b. ! 6/22,G7/4,G15/2,G68/1

- b. -üñüz G27/4
- b. -sem G8/2
- b. -señ G91/2
- b. -esin G8/3
- b. -e 11/III-1, G39/3
- b. -üp 1/7
- b. -eli G73/4
- b. -ince G1/2
- b. -medin G48/5
- b. -ürdüm G91/4
- b. -mezem G2/2, G22/2, G41/6
- b. -mez G1/1, G44/2, G46/4, G62/3, G70/3, G88/5
- b. -mez misin G26/3
- b. -medüm G19/3, G42/5
- b. -meyüben G27/3
- b. -meyicek 11/III-1
- b. -meyene G19/3
- b. -mek G60/2
- b. -mek (dile-) G70/3, G94/5
- b. -mek (iste-) G94/2
- bile 1. bile
- b. G80/2
2. ile (bk. ile)
- b. 1/15
- bile- bilemek
- b. ! G12/5
- bimār hasta
- b. (dil-i b.) 1/13
- b. ol- G9/3, G29/3
- b. (dil-i b.)-a G62/5
- b. -lar G16/3
- bī-minnet iyiliği başa kakmayan
- b. 7/30
- bī-miṣāl eşsiz
- b. G38/2
- biñ bin
- b. 4/13, G4/6, G9/6, G22/1, G97/5, K4/3
- b. biñ 6/15

- b. -de (bir) 6/27,K4/3
- bin- binmek
- b. -di G85/2
- bī-pāy ayaksız
- b.(bī-ser ü b.) it- 11/I-1
- bī-pergār pergelsiz
- b. 1/4
- bir bir
- b. 1/16,1/30,2/1,2/2,2/4,2/5,2/15,2/32,2/33,2/34,3/1,3/2,
3/13,3/17,3/20,3/22,3/23,3/24,3/25,3/28,4/3,4/5,4/24,5/1,
5/7,6/9,6/15,7/1,7/2,7/3,7/4,7/10,7/15,7/36,8/19,8/22,
8/25,9/1,9/3,9/10,11/III-1,G1/1,G1/5,G3/2,G3/4,G3/6,G4/6,
G4/7,G7/1,G7/5,G8/3,G8/6,G9/4,G10/3,G10/5,G11/2,G11/4,
G13/2,G13/4,G16/5,G17/1,G18/5,G21/4,G22/1,G23/1,G23/5,
G23/6,G24/4,G27/5,G30/1,G30/4,G31/5,G32/4,G34/1,G35/3,
G35/4,G37/7,G40/3,G41/1,G41/1,G41/4,G42/4,G43/2,G43/4,
G44/1,G44/7,G47/2,G47/4,G48/3,G48/4,G48/5,G51/7,G52/2,
G52/5,G53/7,G55/4,G57/1,G57/5,G60/1,G62/1,G63/2,G64/1,
G64/7,G67/2,G69/5,G70/1,G71/1,G72/1,G75/1,G79/6,G80/3,
G80/4,G80/5,G84/3,G85/1,G85/2,G85/3,G85/6,G87/5,G88/3,
G88/8,G89/1,G89/6,G90/2,G91/6,G92/5,G95/3,G96/2,G97/2,
G97/5,G99/5,K1/2,K1/4,K3/2
- b. iki G25/1
- b. dahi G90/6
- b. nice G94/4
- b. (niçe b.) 10/VII-1,G19/7
- b. ol- G95/2
- b. -i (biñde b.) 6/27
- b. -i (her b.) 4/25,6/33,7/1,6/31,6/34
- b. -in (biñde b.) K4/3
- bī-riyā riyasız
- b. G3/5
- birle ile (bk. ile)
- b. G101/4
- bī-şabr sabırsız
- b. u karar ol- G55/5
- bī-ser başsız
- b. ü bī-pāy it- 11/I-1

bit- bitmek, yeşermek
b. -en G56/1,G56/2,G58/1
b. -mesün G58/5

bī-tāb yorgun, bitkin
b. ü tüvān ƙal- 7/8

bitür- bitirmek, yeşertmek
b. -e G49/5,G56/1

bī-vefā vefasız
b. G23/3,G89/6
b. -lar G3/2

biz biz
b. G51/3,G85/2
b. -ümle G31/6
b. -i G3/2,G85/4,G99/2
b. -e G99/1

bizār usanmış, bıkmış
b. ol- 6/21

bōstān bostan
b. 7/5
b. (çeşm ü çerāğ-ı b. u gülistān) 7/13
b. (içinde) 7/4
b. -da 7/43

boy boy
b. -ından G27/3

boyan- boyanmak
b. -dı (ƙana b.) G91/3

boyun boyun
b. -uma (boynuma) G42/5
b. -uña (boynuña) G13/4
b. -ına (boynına) G10/1,G93/5
b. -ında (boynında) G58/7

böyle böyle
b. G20/2,G22/5
b. ol- G98/2

bū koku (bk. būy)
b. G68/1

bu bu

o. 1/4,1/10,1/14,1/19,1/20,1/40,2/5,2/30,2/36,2/40,3/3
3/17,3/18,5/7,5/15,5/26,5/29,6/4,6/5,6/13,6/14,6/22
6/26,6/32,7/1,7/9,7/14,7/15,7/16,7/37,7/42,8/24,9/1
9/5,10/III-1,11/I-1,11/III-1,11/V-2,G1/2,G1/3,G3/7,
G4/3,G4/5,G8/2,G9/5,G9/6,G9/9,G11/7,G16/2,G16/4,G16/5
G19/2,G20/4,G22/2,G24/1,G24/5,G24/7,G26/1,G27/4,G28/1
G30/3,G32/4,G34/5,G35/3,G35/4,G36/1,G37/11,G39/3,G41/2
G41/5,G41/6,G41/9,G42/4,G43/1,G43/2,G43/3,G45/6,G46/4
G47/1,G48/1,G48/2,G49/1,G52/1,G52/5,G54/6,G54/7,G56/4
G57/2,G57/4,G58/4,G62/5,G66/4,G67/5,G68/1,G69/6,G70/7
G71/3,G72/2,G73/5,G74/3,G77/4,G78/1,G79/6,G81/2,G81/3
G81/4,G81/6,G85/5,G90/1,G92/3,G94/1,G94/2,G94/3,G94/5
G95/6,G96/4,G97/4,G99/1,K1/3,K3/1

b. dahi G19/3

b. denlü 2/38

b. kadar 4/8,4/20,8/27

b. ki G68/2,G95/7

b. kim 3/25,7/35

b. -durur G8/8,G56/2,G63/3,G64/2

b. -dur 4/9,5/29,6/19,6/36,G2/5,G16/3,G58/4,G69/7

b. idi G49/3

bunda G11/7

bunca 2/34,G30/5,G50/3

buḥār buḡu

b. 3/13,5/15

buḥūr denizler

b. -ı nazm 5/24,6/31

bul- bulmak

b. -ur 6/6

b. -dı 4/20,G36/4,G37/9

b.-am G52/6

b. -a G35/3

b. -madum G96/2

b. -mayup (yüz b.) G42/6

bulın- bulunmak

b. -maz G94/3

- būy koku
b. -1 hulq-ıŝāh G37/8
b. -1 muḥabbet G49/1
b. ile G100/4
- bük- bükme
b. -di G30/1
b. -miş 4/3
b. -üp G38/7
b. -üpdür G8/1
- bülbül bülbül
b. 1/10, 9/3, 9/4, G7/2, G20/1, G20/6, G37/4, G42/1, G60/1
b. -i āşüfte 1/7, G45/5, G67/2
b. -i bāğ-ı cinān G38/5
b. -i dil-ḥaste G37/2
b. -i ḥaste 1/8
b. -i ḥaste-dil G93/2
b. -i şeydā G35/3
b. -i ŝirīn-suḥan G93/1
b. -i ŝūrīde G21/1, G88/1, G92/1
b. (āteş-i b.-i dil-ḥaste) 8/5
b. gibi G23/4, G23/6, G31/2, G55/3, G67/1, G84/2, G86/2
b. için G39/3
b. ol- G73/5
b. durur 9/10
b. (dil-i b.) durur G14/1
b. idüm G46/1
b. (fiğānı) 9/7
b. -ün 8/6, G21/6, G27/2, G37/1, G60/4, G72/4
b. -i (feryāda vir-) G15/5
b. -e 8/8
b. -i (giryān ol-) G28/1
b. -idür 2/2
b. -i (ḥāli) G1/4
b. -ler 7/6
b. -leri G44/2
b. -süz G20/1
- bülend yüksek, yüce

- b. (ḳadr-i b.-i pāye) 2/27
b. (serv-i b.) G10/4
b. (ḳadd-i b.)-ũñ 2/19
b. (ḳadr-i b.)-ũñ 1/34
- bülend-mertebe soylu, yüksek mertebeli
b. 1/18
- bünyād asıl, esas; yapı
b. -ı (hüsnüñ b.) G11/4
- bürc kale, hisar çıkıntısı, kule
b. -i beden G13/2
b. -i ğayb 7/15
b. -i izzet 4/12
b. (āfitāb-ı b.-i aḳā) 6/2
b. (āfitāb-ı b.-i sipihr-i feżāyil) G85/6
b. (mihr-i b.-i izz) 3/7
- bürüdet soğukluk
b. -dür 7/9
- büt-şiken put kıran
b. ol- G40/5
- bütün tam, eksiksiz
b. G40/5

- cādū cadı, büyücü
c. -yı fettān G9/5
- cāfer beg Cafer Beğ
c. 7/22
- cāh itibar, mevki
c. 6/24
- cāhil cahil
c. için G98/7
- cām kadeh
c. -ı la^el G3/1
c. -ı mey G7/5
c. -ı mey-i murād G52/6
c. -ı mihnet G97/2
c. -ı şarāb-ı ergavān 9/2, G23/4
c. (ārzū-yı c.-ı la^el) G54/7
c. (devr-i c.-ı mül) G54/4
- cāme elbise, çamaşır
c. -i eş^ear G50/5
c. -sin (çıkar-) 7/5
c. -ler G72/2
- cān can; hayat, yaşayış; gönül; sevgili
c. 11/V-2, G40/4, G45/6, G47/3, G87/3, G88/4, G95/2, G100/4
c. -ı nā-pāk G15/3
c. -ı şabūr G50/3
c. -ı za^eif G82/5
c. (penāh-ı ins ü c.) 7/21
c. ile G95/2
c. içre G26/3
c. dahi G96/1
c. u ser üzre G71/5
c. -ā 10/VII-1, G6/2, G6/3, G7/1, G7/3, G8/1, G8/5, G15/3, G18/6
G20/2, G21/4, G25/5, G59/1, G73/1, G79/4, G81/3, G84/3, G92/2
c. ise 10/VII-1
c. (nūş-ı c.) ol- G34/4
c. (pādişāh-ı ins ü c.) ol- G38/1

- c. (kaşd-ı c.) it- G41/1
- c. (kaşdı) G41/6
- c. u gönül (ravzası) 10/VI-1
- c. (gülşen-i c. güli) G93/2
- c. (al-) G63/2
- c. (dile-) G44/3
- c. (kat-) 9/5
- c. (vir-) 11/IV-2, G7/1, G15/3, G29/4, G67/3, G67/4, G76/5, G80/2
- c. u gönül (iste-) 1/13
- c. -a 10/IV-1, 10/V-1
- c. (ārām-ı c.)-dan G46/1
- c. -um G44/3, G69/3, G80/2, G97/1
- c. -um (gözet-) G83/4
- c. -um (kurtar-) G41/6
- c. -um (teslīm it-) G41/1
- c. -umı G32/1, G71/4
- c. -uma G8/5, G29/4, G53/1, G66/2, G70/1
- c. -umda G82/1
- c. -umdan G53/1
- c. -uña 9/5
- c. -ı 11/V-1, G9/1, G18/6, G91/7
- c. -ı gibi G89/2
- c. -ın (iste-) G18/6
- c. -ını G8/5
- c. -ına G72/5
- c. -ından G91/5
- c. -lar (vir-) G76/5

cānān

- sevgili
- c. ile G9/1
- c. (kūy-ı c.) içre G38/5
- c. (vuşlat-ı c.)-a G24/1
- c. -uñ K3/2
- c. -um G41/1
- c. (İa'1-i leb-i c.)-uma G70/1
- c. -umda G82/1
- c. (ten-i c.)-umda G82/5

- c. -umdan G53/1
c. (kūy-ı c.)-suz G21/1
cān-fezā cana can katıcı
c. G7/3
cānib taraf, yön
c. -i kūy G53/1
cān-perver gönül açan
c. (ḥabīb-i c.) 5/7
cān-şikār can avlayıcı
c. (tīr-i c.) -uñ 1/33
cāvidān sonrasız, ebedi
c. ol- 7/45, G38/6
cāvidānī sonrasız, ebedi (bk. cāvidān)
c. (ḥayāt-ı c.)-dür 9/1
cāy yer
c. it- G26/3
cedvel cetvel
c. (zīnet-i c.) G54/6
cefā eziyet, incitme
c. 10/V-1, G21/5, G62/1, G62/2
c. (seng-i c.) G71/5
c. (seng-i saht-ı c.-yı zemāne) 5/20
c. (tīg-i c.) G88/6
c. ile 10/VI-1, G95/5
c. vü cevr ile G43/4
c. (seng-i c.) ile G91/6
c. ise 10/IV-2
c. -dur 10/V-1
c. eyle- G8/7, G58/2
c. (cevr ü c. mecmu'āsı) G88/5
c. (şek-) G62/2
c. -yı (az kıl-) G21/5
c. (tīg-i c.)-ñı G12/4
c. -sına G99/3
cefā-āyīn cefacı, cefa eden
c. (dehr-i c.)-uñ 4/28
cefā-hū cefacı, cefa eden

- c. 7/21
- cefā-pīşe zalim, cefayı adet edinen
c. (şūh-ı c.) K3/2
c. (şūh-ı c.) -yi G80/5
- celāl büyüklük, ululuk
c. (zīnet-i c.) 2/13
- celālet büyüklük, ululuk (bk. celāl)
c. (sipihr-i mihr-i c.) 5/12
- cem^c toplama, yığma
c. ol- 5/1
- cemāl yüz güzelliği
c. ü zīnet-i evreng-i kayser ü fağfūr 5/12
c. (şu^c ā -ı şem^c -i c.-i hilāl) 2/40
c. (vaşf-ı c.-i dilber) G4/1
c. (zīb-i c.-i memleket) 2/13
c. (arż it-) 2/2
c. (arż eyle-) G39/2
c. -ün (göster-) G64/5
c. (aks-i c.)-ünle 4/6
c. (dilber c.)-i G4/7
c. -ini G65/1
c. (mihr-i c.)-ini G75/2
- cem-azamet Cem azametli olan
c. (āşaf-ı c.) 8/10
- cem-ıktidār Cem kudretinde olan
c. (hāzret-i c.) G52/6
- cemīl güzel; Allah
c. G40/1
c. (hüsn-i c.) G40/1
- cem-ıqadr Cem gibi değerli olan
c. (hāk-i reh-i hāzret-i c.)-e 8/9
- cem-ıkudret Cem gibi kudretli olan
c. 3/10
- cemşid-cenāb Cemşid gibi onurlu olan
c. (hüsrev-i c.) G5/6
- cenb yan, taraf
c. -inde 2/21

- cennet cennet
c. G90/3
c. (ğayret-i gülzār-ı c.) G31/1
c. (gülşen-i c.-i kūy) 8/21
c. için G90/3
c. (-tīr) G50/1
c. (gūlistānı) 9/1
c. u hūr (iste-) G50/1
- cerrāh cerrah
c. -dur G88/3
- cevāb cevap
c. (vir-) 2/25
- cevāhir cevherler
c. -i medehāt 6/31
c. -in (şaç-) 5/24
c. -ini 6/35
- cevher elmas, değerli taş; maya, öz
c. -i elmās-ı peykān 7/18
c. -ini G18/2
c. -ler 3/24
- cevher-dār elmaslı , elmasla süslenmiş
c. ol- 3/18
- cevr haksızlık, zulüm
c. 10/V-1
c. ile G27/2, G32/5, G43/2, G43/4
c. ü cefā ile 10/VI-1
c. ü cefādur 10/V-1
c. it- G16/2
c. eyle- 7/20, G102/4
c. ü cefā eyle- G8/7, G58/2
c. (eli) 4/3
c. ü cefā (mecmu'āsı) G88/5
c. -e G73/4
c. -ün (eli) 7/20
c. ü sitemün G30/3
c. -üne G7/1
c. -ünî G90/2

- c. -ünle G19/7
c. -i (çok) G95/5
c. ü cefâsı G99/3
- cevr-pîşe zulmetmeğe alışmış olan
c. G95/3
c. (çarh-ı c.) 2/3
- cevşen örme zırh
c. (-dir) 7/39
- cezâyir adalar
c. 1/19
c. -dür 6/4
- cibāl dağlar
c. 2/21
- cidāl karşılıklı kavga
c. it- 2/31
- ciger ciğer, bağır
c. G33/1, G81/1, G99/1
c. -i müşk-i hutun G58/3
c. üzre G71/4
c. -dür G3/7
c. -den G33/1
c. -üm G45/1
c. -ümden G66/1
c. -ler mi G27/2
- ciger-süz acıklı
c. (âh-ı c.)-umdan G73/4
- cihân dünya, alem
c. 5/10, 7/8, 7/10, 7/17, G45/6, G92/5
c. -i fânî G87/2
c. -i ferah 5/10
c. -i kerem 5/16
c. (halk-ı c.) G16/4
c. (meh-i c.-ı kerem) 1/18, 6/1
c. (şalâh-ı c.-ı kevn ü fesād) 6/39
c. (ârif ü rind-i c.) ol- G38/1
c. (halkı) 8/17
c. (içi) 3/23, 6/39, G24/7

- c. -uñ (halkı) 9/13
c. (vir-) G50/4
c. -ı 9/12, G41/5
c. -a 5/6, G95/1, G95/2, G95/4
c. -da 2/41, 5/23, 9/13, G12/5, G21/4, G46/3, G65/4, G95/2
c. (dār-ı c.) -da G13/4
- cihān-bīn cihanı gören, Allah
c. (çeşm-i c. üsti) G79/2
- cilā parlatma, parlaklık
c. -yı tabī'at G75/6
c. ile G76/6
- cilve kırıltma, görünme
c. -ye G37/1
- cism beden, gövde; madde
c. -i naḥīf G22/6
c. -i za'īf 3/4
c. -üm G41/2, G41/6, G43/3, G94/3
c. (berg-i c.)-üm G97/3
c. (keşti-i c.)-üm G97/4
c. -üm (evi) G80/4
c. -ümdür G42/3
c. -üñe G79/2
c. -in (ara-) 7/2
c. -ine G97/5
- cinān cennetler, bahçeler
c. (būlbūl-i bāğ-ı c.) G38/5
c. (ğayret-i bāğ-ı c.) 7/11
c. (hūr-ı c.) G90/1
c. (hūr-ı c.)-dan G46/2
- cūd cömertlik, el açıklığı
c. u luṭf (kānı) 9/9
c. -uñ (ol baḥr-i sehādur) 3/9
c. (āb-ı deryā-bār-ı c.)-uñdan 3/11
c. (sipihr-i c.)-a 1/28
c. -ı 2/15, 4/16, 8/12
c. (bārān-ı c.)-ı 2/16

- cūş coşma, kaynama
c. it- G97/1
c. eyle- G34/5
c. -a gel- G66/1
- cuvān genç, taze delikanlı
c. 7/31
c. -a G95/3
c. -lık G24/4
- cūy ırmak
c. -ı şaṭ G26/4
c. it- G16/1
c. -lar G54/6
- cūy-bār ırmak, dere
c. ile ol- G87/6
c. (içi) G14/5
- cūdā ayrı, ayrı düşmüş
c. -yam G52/1
c. ol- 5/25
c. it- G90/4
c. düş- G62/4
c. gör- G41/3
- cümle bütün, hep
c. 5/18,6/12,6/13,G34/1,G97/2
c. (bi-ḥaḳḳ-ı c.-i aşḫāb-ı bā-şafā-yı güzīn) 6/18
c. -den 8/3
- cūr^a yudum, içim
c. -dan G34/1
c. -sın (nūş it-) 9/2

- çağ çağ, dönem
ç. -ı (bul-) G35/3
ç. -ı (yigitlik ç.) 9/6
- çāh kuyu, çukur (bk. çeh)
ç. -dan G61/4
- çāk yırtık
ç. ol- G54/1, G55/2
ç. it- G12/4, G50/5
ç. eyle- G76/4
ç. (sīne-i ç.)-üm G49/1
- çak- çakmak
ç. ! K1/4
- çāker kul, köle
ç. ol- 4/21
- çal- çalmak
ç. -ar G22/2
- çāre çare
ç. G6/4, G27/4, G70/5
ç. (çār) ol- G27/4
- çārdeh-sāl on dört yaşında
ç. (şevk-i nigār-i ç.)-e G81/7
- çarh felek, gök; çark
ç. 1/34, 3/18, 5/15, G48/5, G89/1
ç. -ı cevr-pīşe 2/3
ç. -ı müdevver 4/14
ç. -ı sifle-nevāz 6/26
ç. -ı şeş-cihet 3/13
ç. -ı 'atā 8/16
ç. -ı pīr 7/31
ç. (gūlşen-i ç.) 5/4
ç. (encüm-i ç.) 5/15
ç. (şāhid-i ç.) 5/5
ç. -ı (habāb it-) G51/6
ç. -a G41/7

- ç. gibi G48/1
ç. eyle- 8/23
çarh-peymā rind, olaylara olayların dışından bakabilen
ç. -dur 7/28
çārsū çarşı
ç. -ı ğām G67/4
çeh kuyu, çukur (bk. çāh)
ç. (miḥnet-i ç.-i zekā) G61/4
çek- 1. çekmek, katlanmak
ç. -erem 10/I-1
ç. -düm G62/2
ç. -dün G80/5
ç. -di 4/8
ç. ! G61/4
ç. -se G50/3
ç. -üp G19/5
ç. -en G50/3
ç. -dügüm G62/3
ç. -dügin G93/5
ç. -dügini G99/5
ç. -erse G41/1
ç. me! G12/4
ç. -mege G30/1
2. Bir şeyi yapmak veya fırlatmak üzere hazırlanmak
ç. -di (kalem ç.) 1/1
ç. -üp (tir ç.) G95/8
3. bağırarak
ç. -em (nāle ç.) 1/17
4. yapmak, inşa etmek
ç. -di (sūr çek-) G13/2
5. önderlik, önde gitme
ç. -se (baş ç.) 8/3
çekdür- çektirmek
ç. -eler G1/3
çemen çimen
ç. G56/1

- ç. (erbâb-1 ç.) 8/3
ç. (hengâm-1 ç.) 8/1
ç. (levh-i ç.) 1/1
ç. (serv-i ç.) G58/5
ç. -de 1/5,1/26
ç. -i içre G58/1
ç. -inüñ G93/1
- çenber çember
ç. ol- 4/3
- çeng çalgı
ç. (güş-1 ç.) G51/1
- çengâl pençe
ç. -i bâz 2/8
- çerâğ mum
ç. -1 böstân 7/13
ç. -1 (gülşenüñ ç.) G35/1
- çeşm göz
ç. 7/13
ç. -i cihân-bîn G79/2
ç. -i dil G80/1
ç. -i giryân G47/1
ç. -i pür-hün G76/3
ç. -i pür-hünâb G54/6, G78/1
ç. -i pür-hünrîz G72/5
ç. -i rûzgâr 3/23
ç. -i za'îf G18/4
ç. -üm G63/4, G89/3, G91/2
ç. (merdüm-i ç.)-üm G14/3
ç. (eşk-i ç.)-ümdür 7/16
ç. -ümden G98/5
ç. (seyl-bâr-1 eşk-i ç.)-ümden G26/4
ç. -ün G49/3, G69/2
ç. (eşk-i ç.)- ün gibi G55/5
ç. -ün (elemi) 10/IV-1
ç. -ün (hevesi) G40/2
ç. -ünî G49/3
ç. -i G39/5, G80/1

- ç. -ini 11/VI-1
- çeşme-i hayvān bengisu çeşmesi
- ç. G24/2
- çık- çıkmak
- ç. -ar 10/III-1
- ç. -dı G65/1
- ç. -dı (başa ç.) G77/5
- ç. -dı (gözünden ç.) G5/3, G59/3
- ç. -am G77/5
- ç. -up 1/10
- çıkār- çıkarmak
- ç. -dı 6/4
- ç. -dıysa 7/5
- çınār çınar
- ç. 3/16, 8/2, 8/3
- ç. -uñ (elleri) 7/8
- çihār dört
- ç. (heft ü ç.) 6/13
- çīn kıvrım
- ç. it- G79/1
- çīn Çin ülkesi
- ç. (metā^cı) G11/7
- çok çok
- ç. G2/5, G17/4, G18/2, G23/1, G23/2, G28/5, G30/3, G65/4, G71/3,
G75/3, G95/5
- ç. (çoğ) G26/5, G64/3
- ç. çok G102/4
- ç. durur G3/2
- çū çünkü; gibi
- ç. 1/2, 1/13, 1/15, 1/39, 4/3, 4/21, 5/2, 5/4, 5/18, 5/28, 6/33, 6/34,
6/38, G5/5, G19/4, G26/1, G33/2, G43/4, G43/5, G46/2, G46/3, G64/
5, G84/1, G87/5, G95/2, G95/8
- çün çünkü; gibi; nasıl, nice
- ç. 2/27, 3/16, 3/29, 4/13, 6/38, 7/30, 7/36, G4/1, G19/1, G28/5, G31
/7, G34/4, G49/3, G51/3, G51/6, G52/4, G61/4, G70/5, G81/1, G87/
6, G88/4, G88/7
- çünki çünkü

ç. G48/6, G53/4, G67/1, G77/6, G80/5, G100/4

çünkü çünkü

ç. 7/9, G7/5

D

- da dahi (bk. de)
d. 11/III-2, G11/6, G18/6, G80/2, G96/1
- dād vergi, ihsan; adalet, hak
d. -umı G92/1, G92/2
d. -ını 6/26
- dāğ kızgın demirle vurulan damga, dağ
d. -ı hayāl-i hāl G36/3
d. -ı lāle G36/3
d. ile 8/4
d. ur- G40/2, G81/5, G84/5
d. -ıyle G56/5
- dāhi dahi
d. 2/2, 7/10, 11/III-1, G15/2, G19/3, G29/3, G41/1, G52/5, G60/1, G70/2, G74/4, G90/6, G96/1, G102/5
- dāl Osmanlı alfabesinin onuncu harfi, şekil bakımından sevgi-
linin saçı ve boyu
d. ol- 2/6, 2/7
- dām tuzak
d. -ı belā G93/5
- dāmān etek (bk. dāmen)
d. -uñ (senüñ d.) G31/4
d. -ını G88/7
- dāmen etek (bk. dāmān)
d. -i deryā-yı pür-le'āl 2/16
d. -in (pür-zer it-) 8/9
d. -üne G73/2
d. -ünüñ G55/2
d. -üne G55/3
d. -ine G51/8
- dāniş bilgi, ilim
d. -üñ 6/26
- dār konak, mekan; darağacı
d. G27/1
d. -ı 'ālem G27/1
d. -ı cinān G13/4

- d. ü'l emān 7/24
d. -a (çek-) G41/1
d. -ıdur G13/4
- dārā ünlü fars hükümdarı Keykubat
d. vü kâbus (üstine) K1/1
- dāstān destan
d. G23/6
d. -um G44/4
d. -ıdur 9/10
- da⁶vī dāvâ
d. -i kemâl G39/1
- dāyim daimâ (bk. dāyimâ)
d. 3/30, G6/2, G43/5, G47/1, G86/3, G86/5
d. -dür 5/27
- dāyimâ daimâ (bk. dāyim)
d. 3/29, 7/44, G79/5
- dāyire daire
d. -i la⁶l 1/4
- de dahi (bk. da)
d. G19/2, G29/4, G38/3, G51/3, G77/5, G90/2, G98/6
- def⁶ öteye itme, kakma
d. -i tîr-i ta⁶n-ı bed-hâh 7/39
d. eyle- G41/4
d. ol- 3/19
- defter defter
d. ü dîvân G89/7, G89/8
d. ü tōmâr u dîvân ile G9/8
d. eyle- 4/10
d. ü dîvâna G24/7, G44/4, G59/5
d. ü dîvânuma G70/4
d. ü tōmâr u dîvânuñ G31/7
d. -ler (yüzi) G9/8
- deg- deġmek, dokunmak
d. -se G97/5
d. -memek için G59/2
- degin kadar (bk. dek)
d. 2/41, 4/29, G8/7, G49/1, G49/5, G55/4

degül değil

d. 1/20, 1/23, 2/29, 4/12, 6/32, 7/31, 8/2, G11/6, G20/3, G21/5, G26/2
G29/3, G37/2, G60/2, G65/5, G76/4, G76/5, G85/6, G94/4

d. -em G73/3

d. ziyem 5/23

d. durur 1/40

d. -dür 6/5, G78/4, G98/4

dehān ağız (bk. dehen)

d. -um G97/2

d. (fıkr-i d.)-uñla G30/7

d. -ı (tengdür) G72/1

d. -ı gibi 2/23

d. -ına G72/1

d. -ında 8/14

dehen ağız (bk. dehān)

d. -i dilber 4/1

d. -üñ (görin-) G63/2

d. -üñ (gör-) G64/1

d. -i (vaşfı) G80/1

dehr zaman; cihan, âlem

d. -i cefā-āyīn 4/28

d. -i denī G98/7

d. -üñ (gerdişi) G38/7

dek değin, kadar (bk. degin)

d. 8/30, G71/6

del- delmek

d. -er G93/4

d. -diler G88/4

delin- delinmek

d. -se (delins'artar imiş) G93/4

delük delik

d. delük 6/5

dellāk tellak

d. -e G11/1

dem göz yaşlı; kan; soluk; zaman, an, bir şeye mensubiyet iddiası

d. 1/26, 2/8, 2/16, 3/30, 4/17, 4/28, 7/9, 7/14, 8/4, 8/23, 8/25, 8/30

9/1, G7/1, G7/5, G8/3, G9/2, G16/5, G22/5, G23/4, G35/4, G37/7, G

38/4, G40/3, G41/7, G53/7, G59/4, G59/5, G60/1, G62/1, G69/6, G73/2

G81/1, G90/4, G95/7

d. mi G10/1

d. -i k̄itāl 2/10

d. dahi (bir d.) G41/1

d. -dür 3/27, G30/5

d. ur- 2/34, G17/3, G27/3, G37/8, G77/4

d. -de G2/1, G56/2, G97/3

d. -le G56/5

d. -üm G75/3

d. -üñ G30/5

d. -üne G18/1

d. -idür G28/4

d. -ler 9/5, G23/1, G35/4, G42/3

d. -lere G76/2

dem-be-dem zaman zaman

d. G2/1, G37/5, G37/8, G98/7

demsāz arkadaş

d. ol- G37/1

denī alçak, aşağılık

d. (dehr-i d.) G98/7

denlū denli

d. 1/17, 1/21, 2/38, 6/20, 6/23, G15/1, G37/11, G64/3, G71/6, G83/3
G84/5, G97/5

der kapı

d. -i dildār G78/5

d. -i gūř G63/1

d. (hāk-i d.) üzre G8/6, G71/6

d. (halka-i d.)-dür G78/5

d. ü dīvāra G15/4

d. (hāk-i d.)-üñi G8/6

d. ü dervāzesin(tut-) G60/5

derd dert

d. 8/25, G41/9, G44/5, G46/1, G61/5, G89/5

d. -i bār-ı hecr G50/3

d. -i derūn G81/4

d. -i dil G30/4, G47/4

- d. ü ğam-ı firāk G77/2
d. -i hecr 7/2, G6/3
d. -i pinhān G41/4
d. -i ser G69/6
d. ile 4/3, 10/VII-1, 11/VI-1, G4/6, G17/1, G22/1, G31/4, G45/3,
G62/4, G63/4, G79/7, G99/1,
d. (bār-ı d.) ile 2/9
d. ü firāk ile G77/1, G95/8
d. ü ğam ile 11/I-1
d. (oğları) G28/3, G88/3
d. (odları) 4/7
d. (āteşi) G65/3
d. -e 7/40
d. -iyle G60/3, G99/3
d. -üni G94/1
d. -üñdür G6/4
d. ü ğamuñ (çek-) 10/I-1
d. -üñle G71/2
d. (ğam-ı d.)-üñle G92/3
d. ü ğamuñla G49/2
d. (ğam-ı d.)-ini mi 4/10
d. -ine G70/5
d. -inden 7/40

derdā yazık, vah vah!

- d. G56/6, G91/4

derdmend dertli

- d. (faķir-i d.)-üñdür G41/8

dergāh eşik (bk. dergeh)

- d. -uña G58/7

dergeh eşik (bk. dergāh)

- d. -üñ (medār idin-) 8/16

- d. -üñüñ 8/18

derk anlama

- d. -i nefis-i nāṭıķa 7/33

derle- toplamak, biriktirmek

- d. -r G101/2

dermān çare, tedbir, ilâç

- d. G41/4
d. ol- G53/4
d. -a G6/4
d. -um 7/40
d. -uma G70/5
d. -umdan G53/4
- derūn iç, iç taraf; kâlb
d. (râz-ı d.) G12/4
d. (derd-i d.)-umdan G81/4
- dervāze şehir veya kale kapısı
d. -sin (tut-) G60/5
- deryā deniz
d. G80/4
d. (dāmen-i d.)-yı 2/16
d. (fiğān-ı temevvūc-i d.) 1/20
d. (kulağı) G85/7
d. -nuñ (acı yaşları) G85/5
- deryā-bār deniz gibi coşan
d. (āb-ı d.-ı cūd) 3/11
- deryā-dil himmeti büyük olan
d. (şeh bayezīd-i d.) 1/18
- dest el; elde etme, yakalama
d. -i gevher-pāş 3/8
d. -i dūr-feşān 6/10
d. -i kudret G96/3
d. -i şerīf 4/19,4/21
d. -i ümīd G88/7
d. -ümde (-dir) G31/4
- dest-būs el öpme
d. -uñ (şerefi) 4/18
- deste demet
d. G79/6
d. (aks-i d.-i sünbül) G14/5
- dest-rest kuvvet ve zenginlik
d. (bul-) G52/6
- destūr esas kaide
d. ol- 5/22

- devā ilâç, çare
d. ol- G62/5
- devār baş dönmesi hastalığı
d. (zahmeti) 2/26
- devlet baht; makam ve nimet; müstakil hükümet ve ülkesi
d. 9/13, G8/6, G15/2, G52/4, G91/1,
d. -i gerdün 6/28
d. -i hüsn G102/4
d. (āsumān-ı d.) 5/23
d. (kaşd-ı d.-i pa-būs) 2/17
d. (ehl-i d.) eyle- 3/25
d. ile 5/9
d. (hilāl-i felek-i d.)-dür 4/12
d. (bahri) 9/9
d. (güneşi) G100/5
d. (ümmidi) 3/26
d. (mihr-i d. āsumānı) 9/8
d. (tāc-ı d. hem-seri) 3/25
d. (mesned-i d.)-de 7/45
d. -le 1/42
d. ü 'izzetle 3/30
d. (tāc-ı d.)-ümdür 6/20
d. -ün 3/20, 7/44, 8/30, 9/13
d. (nevā-yı d.)-ün 3/21
d. -ünün 5/9
d. -i G8/6, G52/5
d. (ğubār-ı d.)-i 1/22
- devletlü bahtlı
d. G41/8
- devr devir
d. -i cām-ı mül G14/4
d. -i felek 5/28
d. (haşr-ı d.-i felek) 5/28
d. içre 7/12
d. it- G47/1, G98/7
d. (eli) 4/8
d. -ünde 2/33, G90/6

- d. -i (‘işret d.) 9/6
d. -idür G7/4
d. -inde 2/25,7/19,9/7,G20/4
- devrân devir; dünya, felek
d. G52/3,G89/1
d. (saḥbân-ı d.)-am G9/9
- devvâr devreden, daima dönen
d. (günbed-i d.) 6/26
- dey kış
d. (bād-ı d.) gibi G97/3
d. (bād-ı d.)-den 7/8
- deyn borç
d. (zūlmi) 7/40
- dırâz uzun
d. (‘ömr-i d.) G19/6
- di- demek, söylemek
d. -rem G27/1
d. -rsin G68/2
d. -r 9/5,G43/5,G58/4
d. -rler 5/25, 7/18,G6/2,G21/5,G64/3,G75/5,G85/1,G85/2
d. -düm 5/26,G4/4,G28/4,G42/4,G48/2,G53/3,G54/4,G61/4,
G64/2,G64/6,G68/1,G68/2,G79/2
d. -dün G39/4, G77/2
d. -di 4/19,5/8,G4/4,G13/3,G42/4,G53/3,G54/4,G62/5,G64/6,
G67/5,G68/1,G68/2,G69/1,G73/5,G79/2,K1/4
d. -diler G5/1,G40/5
d. -mişem 11/V-1,11/VI-1,11/VI 2
d. -mişsin G8/5
d. -miş G18/3,G75/6
d. -eyin G45/4
d. ! G29/3,G39/2
d. -sün G27/3,G86/5
d. -se G11/6
d. -yem G43/3
d. -yeler G8/3
d. -yü (bk. diyū)
d. -yen G41/9,G57/3

- d. -dügün G39/4
- d. -mezem G46/4
- d. -medün G30/5
- d. -medi 4/8
- d. -me!
- d. -r idüm 4/1, G86/1
- d. -rdüm K3/1
- d. -r idi 4/23
- d. -r imiş G36/1
- d. -r iseñ G2/4, G13/4
- d. -r ise 11/IV-2
- d. -rse G15/2
- d. -dimse G61/3
- d. -mezdüm G10/2, G89/7
- d. -mek 3/17, G53/2

dīde

- göz
- d. -i baht G54/2
- d. -i eflāk 7/23
- d. -i ğam-dīde G45/6
- d. -i ğam-dīde-i giryān 4/6
- d. -i gamnāk G57/2
- d. -i giryān G14/3, G53/7
- d. -i hūn-bār G53/6
- d. -i pāk G49/4
- d. (beyāz-ı d.-ı hūr) 5/2
- d. (sevād-ı d.-ı ehl-i başar) 5/3
- d. -de G30/6

dik-

- dikmek
- d. -üben 4/27

diken

- bitkilerde bulunan sivri ve batıcı iğne
- d. -i (arıt-) G93/3
- d. -ler G86/2

dil

- gönül
- d. 7/19, G7/1, G8/1, G21/4, G33/2, G36/6, G37/3, G38/3, G40/3, G46/4, G47/3, G67/1, G74/1, G74/2, G74/4, G75/1, G80/1, G91/5, G95/6, G96/1, G98/1, G100/2, G100/4, G102/3
- d. -i a'dā 8/15

- d. -i bî-çāre G58/4
d. -i bīmār 1/13, G62/5
d. -i bülbül G14/1
d. -i dīvāne G10/2
d. -i gümrāh G1/3
d. -i ḥaste G24/1
d. -i muḥālif 6/7
d. -i nā-şād G92/3
d. -i pūr-ḥūn G51/2
d. -i şāfī G96/2
d. -i sengin-i pūr-ı zāl 2/22
d. -i şeydā K3/1
d. -i şūride G24/5
d. -i vaşfī G15/5, G84/5
d. (derd-i d.) G47/4
d. (ḥāl-i d.-i vaşfī) G63/6
d. (ḥāne-i d.-i vaşfī) G32/5
d. (ḥūn-ı d.-i ʿadū) 2/10
d. gibi G54/7
d. (ʿandelībi) G87/1
d. (boynı) G10/1
d. (derd ile kan olmağa) G63/4
d. (ğoncaları) G5/2
d. (ḥānesi) G25/4
d. (murgı) G84/3
d. (al-) G80/2
d. (vir-) G87/5
d. -i G17/1, G23/2, G32/1, G47/5, G80/1
d. ü cānı G91/7
d. -e 10/IV-1, G72/3, G81/5
d. -de 7/18, G47/1, G48/1
d. (ḥūn-ı d.)-de 2/9
d. -den G71/4
d. -üm G91/6
d. (ḥūn-ı d.)-üm G65/3
d. (derd-i d.)-ümden G30/4
dil, lisan, söyleyiş

- d. G91/1
- d. ol- G9/1
- d. it- G53/3
- d. (uzat-) 1/7,8/15,G56/4
- d. -i (tut-) G18/2
- d. -e (al-) G80/1
- d. -e (düş-) G26/2
- d. -iyle 1/21
- d. -üme (gel-) G4/1
- d. -ümde 5/27
- d. -i (yok) 4/2,G53/3

dil-

dilmek

- d. -e 10/VII-1,G80/1

dilber

sevgili

- d. 9/7,G6/1,G7/2,G15/2,G23/5,G42/5,G60/5,G72/2,G76/2,G79/3,
G95/2,G99/1
- d. -i ra'nā 7/21
- d. -i şannāz G37/4
- d. gibi 3/28
- d. ā G4/5,G96/3
- d. (cemāli) G4/7
- d. -üñ (bālāsı) G90/7
- d. -üñ (başında) G11/2
- d. (sev-) G89/6
- d. (dehen-i d.)-e 4/1
- d. (vaşf-ı cemāl-i d.)-e G4/1
- d. -üm (ruhsārı) G42/1
- d. (gam-ı d.)-leri G80/5
- d. -ler G24/7

dildār

dildar, sevgili

- d. -ı peymānsuz G21/3
- d. -üñ (hevā-yı āteş-i la'li) G81/5
- d. (der-i d.)-dan G78/5
- d. -um G72/1,G95/3

dile-

dilemek

- d. -rem G2/1,G25/3,G45/3
- d. -r 1/20,2/18,2/20,G36/2

- d. -düm G30/4
d. -düñ G29/2
d. -mişsin G44/3
d. ! 10/VII-1
d. -dükçe G80/1
d. -rmiş G76/2
d. -rseñ 7/11, 9/5, G3/4, G3/6, G7/1, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4,
G38/5, G38/6, G38/7, G70/3, G94/5
d. -mezseñ G64/7
- dilek arzu, istek
d. -üñ (dilegüñ can ise) 10/VII-1
- dil-haste gönül isteği, gönül dileği
d. (āşık-ı d.)-dür 2/9
d. (āteş-i bülbül-i d.)-dür 8/5
d. ol- 8/22
d. -e G6/4
d. (bülbül-i d.)-e G37/2
d. (vaşfī-i d. vü aşüfte-dil) 10/VII-2
- dil-sitān gönül alan güzel
d. -dan G46/5
d. -um G44/1
- dil-sūhte kederli
d. (şem^e-i d.)-üñ G101/5
- dimāğ beyin, akıl, şuur
d. -ını 4/5
- din din
d. -i şafā 6/16
d. (diyār-ı d.) 5/17
d. (emīn-i d.-i şafā) 6/16
d. (mihir-i sipihir-i d. ü düvel) 2/13
d. (mu^ein-i d. ü düvel) 5/11, 6/3
d. (şeref-i d. ü düvel) 8/11
d. için G9/2
d. (üstine) G79/1, G79/4
d. -e G17/4
d. (*adū-yı d.)-e 6/9
- din- denmek, söylenmek

- d. -se G101/1
- diñ- kesilmek, bitmek, tükenmek
d. -medi G53/7
- dīnār eski bir altın para
d. 1/23
d. -ı mihr 1/23
- diñle- dinlemek
d. ! G70/3
d. -mezsın G60/4, G92/1
d. -mez G88/1
- diñlən- dinlenmek
d. -ür G40/3
d. ! G40/3
- dir- dermek, toplamak
d. -ür K2/2
- dirīg ah, aman, eyvah!
d. 5/21, 6/37, G28/3, G34/3, G46/1
- diril- derilmek, toplanmak
d. -üp G77/2
- ditre- titremek
d. -r G79/3
d. -rse G68/5
- ditret- titretmek
d. -ür (ditredür) G97/3
- dīv dev, şeytan, cin
d. -i 'adū 4/13
- dīvān dīvan, şiir defteri
d. G89/7, G89/8
d. ile G9/8
d. -a G24/7, G44/4, G59/5
d. -uma G70/4
d. -uñ G31/7
d. -ını G88/8
d. -ında G94/5
d. -lar ile G24/7
- dīvāne deli, meczub
d. gibi G84/5

- d. eyle- G32/1
d. (dil-i d.)-me G10/2
- dīvār duvar
d. 1/31
d. -a G15/4
- diyār memleket
d. -ı dīn 5/17
d. -ı fūrkat G61/5
d. -ı küfr 5/17
d. -ıdur G13/1
- diyü diye
d. 1/9, 1/12, 5/13, G5/4, G16/4, G21/6, G36/7, G44/5, G48/1, G59/4,
G64/4, G92/5, G100/6, G101/4, G102/1, K4/1
- diz- dizmek
d. -di 4/24
- dizi dizi, inci dizisi
d. -n dizin 1/36
- dōlāb çakırık, döner çark
d. -ı ğam G47/1
- dōst dost, sevgili
d. 10/IV-1, G8/7, G12/4, G17/3, G30/3, G32/5, G40/5, G49/2, G53/6,
G56/1, G59/2, G66/4, G75/3, G87/3, G91/6, G101/3
d. -um G6/4, G9/6, G31/4, G44/3, G44/6, G52/3, G70/3, G88/6
d. -umdur G73/2
d. -uma G73/3
d. -lar G76/2
- dōgin- dövünmek
d. -üp G46/3
d. -mekle G91/3
- dök- dökmek
d. -e G70/6
d. -mek (dile-) G76/2
- dökil- dökülmek
d. -ür G98/5
- dön- dönmek, bir şeye benzer hal almak
d. -di 6/37
d. -miş 7/10

- d. -se G65/5
d. -miş durur G36/3
d. -meye!8/24
- döy- dayanmak, katlanmak
d. -mez G18/4
d. -meyüp 7/8
- du^ā duâ
d. 5/27,5/29
d. -yı hayr 2/39,5/27,9/11
d. -yı vaqt-i seher 1/24
d. it- 1/40,5/27,8/27,9/11,G79/7
d. eyle- 3/16
d. -ña deġül 2/29
d. -sı G2/5
d. -lar it- 4/27
d. -lar eyle- 3/27
- dūd duman
d. -ı āh 7/16,G44/6,G94/4
d. (kemend-i d.-ı āh) G41/7
- duhān duman
d.1/30,G23/2
d. -um G44/6
- dūr uzak
d. durur G19/5
d. ol- 5/25
- dur- durmak;(cevher fiili bildirme kipinin 3. tekil şahsı)
d.1/6,1/22,1/26,1/33,1/37,1/40,2/3,2/4,2/7,2/10,2/11,3/2,
3/21,3/26,4/21,4/25,6/8,6/10,6/30,6/33,6/34,7/2,7/13,7/
31,8/18,8/22,9/4,9/10,G3/2,G8/8,G11/2,G14/1,G14/2,G14/3
G14/4,G14/5,G19/5,G23/3,G26/5,G35/1,G35/2,G35/5,G36/3,G
36/6,G39/1,G41/4,G42/1,G42/3,G46/5,G49/2,G53/5,G53/6,G
60/2,G61/2,G61/5,G63/3,G64/2,G67/5,G69/5,G70/1,G70/2,G
75/3,G79/7,G81/5,G82/4,G90/7,G94/3,G97/5,G98/4,G102/5
- dut- tutmak
d. -dılar G16/2
- dūzah cehennem
d. -ı firāk G46/2

- dünyā dünya
d. 5/29
d. -y1 (yak-) G100/1
d. -ya G50/4
d. -da G11/6, G102/1
- dünye dünya (bk. dünyā)
d. -ler G2/5
- dür (dürr) inci
d. G93/4
d. -i °adenī G93/4
d. -i şehvār 1/37, 6/10
d. (tavīle-i d.-i şehvār) 6/32
d. için G24/3
d. -dür 6/11
d. ü gevherle 4/25
d. ü gevher ü şebnemle 1/6
- dürer inciler
d. -i nazm G100/7
- dür-feşān inci saçan
d. (ebr-i d.) 7/16
d. (dest-i d.)-uñ 6/10
- dürlü türlü
d. 5/20
- dürr inci (bk. dür)
- dürüst doğru
d. 1/22
- dü-sāl iki yaşında
d. (mey-i d.)-e G81/7
- düstür vezir
d. (hazret-i d.) 5/9
d. (na°l-i edhem-i d.-ı ekrem) 3/5
d. (hazret-i d.)-dan 5/22
- düş rüyā
d. -üñ ise G4/4
- düş- düşmek; kapılmak; değer kaybetmek
d. -er G26/2
d. -düm G62/4, G77/5, G89/5

- d. -di 7/6,7/8,G14/3,K1/2
d. -miş 1/14,G98/4
d. ! G33/3
d. -sün G42/6
d. -sem G24/3
d. -se 4/26, G69/5
d. -üp G10/2,G36/6,G55/1,G95/7
d. -üben 11/III-2,G58/3
d. -eli G45/2
d. -elden G76/1
d. -üpdür G91/3
d. -miş G6/5
d. -miş ol- G81/3
d. -erse G68/4
d. -diyse 7/41
- düşman düşman (bk. düşmen)
d. (zemīn-i sīne-i d.)-da 1/32
- düşmen düşman (bk. düşman)
d. -le 10/VI-2
d. -üme G73/3
d. -ün degülem G73/3
- düşür- düşürmek
d. -miş 7/7
- dü-tā iki büklüm
d. kıl- 2/18,G36/2
- düvār duvar
d. 3/14
- düvel devletler
d. (mīhr-i sipīhr-i dīn ü d.) 2/13
d. (mu'īn-i dīn ü d.) 5/11,6/3
d. (şeref-i dīn ü d.) 8/11
- düz- tanzim etmek, yapmak; işlemek; yazmak
d. -di 1/9,4/24
d. -mişem 7/36
- düzd hırsız
d. ol- G96/4

E

- ebed sonu olmayan gelecek zaman
 e. (mülkü) 1/31
- ebkār kız oğlan kızlar; ilk defa söylenmiş mazmunlar
 e. -ı hüb-efkār 6/33
- ebr bulut
 e. 1/41
 e. -i dür-feşān 7/16
 e. -i hicāb G38/3
 e. -i luṭf 1/26
 e. -i mirvārīd-bār 7/14
 e. -i nev-bahār 7/43
 e. (‘ālem-i e.-i benān) 7/29
 e. -e 2/16
 e. -i (sa‘ādet e.) 9/9
- ebr-nevā bol yağış alan, münbit
 e. (muḥīṭ-i e.) 6/2
- ebrū kaş
 e. -ña G36/1, G36/2
 e. -sı 2/2
- ebü'l-feth fâtipler babası; II. Mehmet'in lâkabı
 e. G39/7
- ebyāt beyitler
 e. -ı ḥayālengiz G81/6
 e. -um 4/25
- ecel ecel, ömrün sonu
 e. (-dür) 7/32
 e. daḥi G74/4
 e. (derdi) G70/5
 e. (nār-ı e.)-den 6/7
- ecil büyükler, ulular
 e. (şadr-ı e.) 8/11
- edhem karayağız at
 e. (na'l-i e.-i düstūr-ı ekrem) 3/5
- efgān ıztırap ile haykırma
 e. u zār ile G87/1

- e. (zār u e.) ile G6/5
e. it- G7/2, G62/4
e. eyle- 9/6
e. -dur G21/6
e. -um G41/7
e. -uma G70/3
e. -umdan G53/6
e. -ını G88/1
e. -lar G21/1, G97/1
e. -suz G21/6
- efgār yaralı
e. ol- 8/20
e. eyle- 6/23
- eflāk felekler
e. (dāde-i e.) 7/23
e. (mihir-i e.-i seḥā) 8/16
e. -ūñ (endāmı) G14/2
e. -e 10/III-1
e. -den G57/1
- efrīddün-ḥaṣem İran hükümdarı Feridun gibi haşmetli, şanlı
e. 3/10
- efsāne efsane
e. eyle- G32/2
- efser tâç
e. idin- 4/18
- eg- eḡmek
e. -di 8/8
- eger eḡer
e. 1/35, 4/13, 4/15, 5/22, 8/17, 9/6, G1/5, G24/7, G41/9, G43/3, G45/6, G49/1, G52/6, G57/1, G86/1, G96/5, G98/6
- eḡerçi her ne kadar, ise de
e. 1/37, 5/19, 6/12, 6/21, 8/28, G43/1, G85/2
- egle- meşgul etmek; hoşça vakit geçirtmek
e. -r ol- G92/3
e. -rdi 6/24
- eglen- eḡlenmek
e. -mez G20/4

- egri eğri
 e. için G28/2
 e. -lik G78/2
- ehl sahip, malik; usta, ehil
 e. -i devlet 3/25
 e. -i fażl 7/37
 e. -i hāl 2/5
 e. -i hikmet 9/5
 e. -i nazm G9/9
 e. (gülşen-i e.-i hüner) 6/30
 e. (himmet-i e.-i kerem) 3/22
 e. (manzar-ı e.-i nazār) 2/1
 e. (sevād-ı dīde-i e.-i başar) 5/3
 e. -i (nazār e.) G81/6
 e. -i (fażl e.) G98/7
 e. -ine 4/12
 e. -inden 8/17
- ejderhā büyük yılan
 e. -dur 8/14
 e. -yı (fıkr it-) K1/3
- ekrem pek cömert ve şerefli
 e. (na'1-i edhem-i düstür-ı e.)-dür 3/5
- ekşer en çok, daha ziyâde
 e. 4/9, G11/3, G12/2
- eksük eksik
 e. gedük G39/1
 e. ol- G28/3
 e. -lügin 2/18, G36/2
- el el; yaprak
 e. (üstinde) 4/17
 e. (götür-) 3/16
 e. ur- G51/8, G55/3, G86/3, G87/4, G96/3
 e. -e G22/1, G23/5, G23/6
 e. -den 7/7, G8/2, G22/1, G23/6
 e. -üm (al-) 2/33
 e. -ümi G96/3
 e. -ünde G91/6

- e. -i 4/3, 8/3, G41/9
e. -idür 8/2
e. -ine 1/23
e. -inde 2/31, G35/2
e. -inden 4/8, 7/20, G22/5, G23/4, G23/5, G41/9, G88/7
e. -iyle 1/9
e. -leri (düş-) 7/8
e. -lerine 4/4
2. yabancı
e. G22/2
e. -lere G22/2
- elbette elbette
e. G64/4
- el-cinsü ile *1-cinsi yemil her şey kendi cinsine meyl eder
e. G40/4
- elem keder
e. -i rüzgār G87/2
e. -i (eksük ol-) G28/3
e. -i (çeşmüñ e.) 10/IV-1
- elfāz sözler, kelimeler
e. -dan 6/35
- elif Arap alfabesinin ilk harfi
e. gibi G26/3
- elkāb ünvanlar
e. -ı gam G47/2
- elle- ellemek
e. -r G37/6
- elmās elmas
e. -ı müje G93/4
e. (cevher-i e.-ı peykān) 7/18
e. -a 7/18
- em ilâç
e. (şor-) G62/5
- em- emmek
e. -er idüm G69/5
e. -erken G69/3
- emān emnlik; şikayet

- e. 7/40
e. (dārū'l- e.) 7/24
- emel arzu, umma
e. (tūl-ı e.)-ler G86/4
- emīn emniyet sahibi, korkusuz, güvenli; Hz. Muhammet'in lâkabı
e. -i dīn-i şafā 6/16
- emr emir, buyruk; iş, husus
e. 2/29
e. eyle- 5/18
e. -dür 2/29
e. -üne 7/31
e. -ine 2/14
- encüm yıldızlar
e. -i çarh 5/15
e. -i nergis-mişāl 5/4
e. içre 3/4
e. -le (k'encümle) 3/18
- endām boy bos
e. -ı (eflākūn e.) G14/2
- endāze mertebe, derece
e. -sin (bil-) G60/2
- endişe endişe
e. (pāye-i e.-i hayāl) 2/17
- enīs sevgili, dost
e. ol- G69/2
- enşār yardımcılar
e. 6/18
- envār ışıklar, ziyâlar
e. 6/34
e. (maṭla'u'l e.) 1/3
- erbāb ehil, becerikli
e. -ı çemen 8/3
e. -ı ğam G47/3
e. -ı ışık G11/6
e. -ı nākūs K1/2
e. (melce-i e.-ı fażl) 3/6
- ergāvān erguvan çiçeği

- e. (şarāb-1 e.) 7/12
e. (cām-1 şarāb-1 e.) G23/4
- ergāvānī erguvan renginde, parlak kızıl
e. (cām-1 şarāb-1 e.)-dür 9/2
- eri- erimek
e. -di G95/6
e. -yüp G10/3
- es- esmek
e. -e G79/3
e. -en G69/1
e. -üpdür G82/4
e. -dükçe 1/15
- esās asıl, temel; doğruluk, gerçek
e. -ı 'ışık G26/4
- esbāb sebepler
e. -ı (şafā e.) G3/7
- esdür- estirmek
e. --mez G79/3
- eşer iz, belirti
e. kıl- 1/16
e. -i (muḥabbet e.) G100/1
- esīr esir
e. ol- G68/6
e. it- G5/4
e. -idür 2/32
- esirge- korumak
e. -rler G21/2, G31/5
e. ! G18/6
- esrār sırlar
e. -ı hüsn G31/3
e. -ı (hüsnuḥūn e.) G11/4
- eş'ār şiirler
e. (sefāyin-i e.) 6/31
e. ile 8/27
e. -ı (cāme-i e. çāk it-) G50/5
e. -um G50/5
e. -um (ḥaṭı) 7/39

- e. (levh-i e.)-uñda G54/6
e. -ı (nazmum e.) 8/25
- eşk göz yaşı
e. G33/3
e. -i çeşm 7/16, G55/5
e. -i galtān G41/5
e. -i germ G81/2
e. -i gülgün G94/1
e. -i hūnīn G89/3
e. -i revān G36/4
e. (seyl-bār-ı e.-i çeşm) G26/4
e. -üm G68/4, G76/1, G80/4, G87/6
e. (merdüm-i e.)-üm G63/5
e. -üm (sipehi) G98/1
- eşref daha şerefli, onurlu
e. -i halk 8/11
- eṭrāf etraf, yanlar, uçlar, kıyıları
e. -ın (pür it-) 3/4, G97/2
- ev ev
e. -in (cismüm e.) G80/4
- evrāk yapraklar, kâğıtlar
e. -ı gül-i ter G31/2, G100/6
e. -uñ (içi) G30/4
- evreng taht
e. (cemāl ü zīnet-i e.-i kayşer ü fağfūr) 5/12
- evşāf sıfatlar, kaliteler
e. -ın (anla-) G9/7
e. -ında G88/8
- evvel önce, ilk
e. (pāye-i e.)-de 3/14
- ey!
e. 1/11, 1/16, 2/30, 2/35, 3/10, 5/8, 5/23, 7/16, 7/18, 7/21, 7/27,
7/40, 8/16, 8/21, 9/7, 9/8, 10/IV-1, 10/VI-1, G3/6, G6/1, G7/2,
G7/4, G8/7, G10/4, G11/7, G12/4, G18/1, G18/5, G20/1, G20/5, G
23/3, G25/1, G26/3, G28/6, G29/1, G30/3, G30/6, G31/5, G32/4,
G32/5, G33/1, G33/2, G33/4, G34/4, G35/3, G36/1, G37/3, G38/3,
G39/1, G40/3, G40/4, G40/5, G41/7, G42/4, G42/5, G44/5, G45/5,

G48/2, G48/4, G49/2, G53/6, G54/3, G55/1, G55/2, G56/1, G56/4,
G58/1, G59/2, G60/1, G60/3, G60/5, G63/1, G63/6, G64/1, G65/5,
G66/4, G67/1, G67/5, G70/2, G70/5, G70/6, G74/3, G74/5, G75/3,
G77/1, G77/3, G79/1, G79/2, G79/3, G79/5, G79/6, G81/5, G83/3,
G85/4, G87/4, G90/1, G90/3, G90/5, G91/1, G91/6, G92/1, G93/1,
G94/1, G94/5, G95/2, G95/3, G95/5, G95/6, G100/3, G100/6, G101
/3, G101/4, G102/3

eyā ey! hey!

e. 5/15, 6/1, G8/4, G90/4

eyd- söylemek

e. -ürler G47/4

eyle- eylemek

e. -rem G36/5

e. -r 1/23, 1/33, 2/17, 3/5, 3/16, 3/22, 8/27, G9/4, G17/1, G17/2
G17/3, G17/4, G17/5, G19/6, G21/1, G21/6, G22/6, G37/3, G
37/5, G44/6, G51/3, G72/3, G86/2, G90/3, G94/2, G99/2

e. -düm G6/1

e. -dün G8/7, G32/1, G32/2, G32/3, G32/4, G32/5, G34/1, G34/2, G
34/3, G34/4, G34/5

e. -di 1/10, 2/30, 4/10, 6/23, 11/I-2, G22/2, G25/4, G65/1, G71/3,
G76/1, G84/4, G91/2

e. -miş 2/9, G40/1, G88/8

e. -eyin G56/2, G56/3, G71/5

e. ! 2/33, 3/24, 3/25, 5/18, 5/19, 10/II-2, 10/III-2, G24/6, G28/
4, G41/4, G41/8, G57/3, G57/4, G61/1, G76/4, G85/4, K2/1

e. -gil G39/2, G77/1

e. -sün 7/44, G2/3, G7/1, G7/2, G7/3, G88/4

e. -ñ G76/2

e. -sem 9/7, G9/3

e. -señ 7/30, 7/38, G22/2

e. -se 4/17, G19/1, G20/6, G40/4, G100/2

e. -yem 7/21, G88/1

e. -ye 3/27, 8/9, 8/23, 8/28, 8/29, 9/12, 10/II-1, 10/II-2, 11/V-
2, G9/1, G73/1

e. -yüp 2/17, 7/36, G34/2, G38/5, G42/4, G97/1, K1/4

e. -yen 5/26, G77/1

e. -dügümçün 4/26

- e. -dügünden G63/3
e. -dügümce G19/1
e. -dügün G58/4
e. -mişdür G70/1
e. -rdi G24/2
e. -rmiş G26/5
e. -rseñ 4/21
e. -r ise 5/14, G4/2
e. -rse 3/19, G4/2, G9/1, G24/6
e. -r iken G6/3
e. -mezsin G21/2
e. -mez 7/18, G31/7, G34/3, G34/5, G81/4, G102/4
e. -medi G66/2
e. -me! 10/I-2, G25/5, G29/3, G58/2, G59/1, G64/5, G70/5
e. -mesün G45/5, G59/4
e. -meye! 10/II-1
e. -mek 4/11, G9/7, G16/3, G74/2
e. -mege 8/8
e. -mekden 7/20
- eyvān eyvan, oturulacak yüksek yer
e. (tāk-1 e.)-1 3/7
- eyyām günler, gündüzler
e. -1 bahār 8/1
e. -ıdur 7/19
e. -ında 7/25, 7/37
- ezber zihinde tutma
e. (oķu-) G88/5
- ezel başlangıcı olmayan
e. 5/14
e. (ķassām-1 e.) G6/3
e. -den G59/3
- ezelī ezel ile ilgili, öncesiz
e. G19/1
e. (bende-i e.)-den 5/29
- ezhār çiçekler
e. -dan G37/8
- ezil- ezilmek
e. -miş G92/2

F

- fağfūr Çin imparatorlarına verilen ad
f. (cemāl ü zīnet-i evreng-i kayser ü f.) 5/12
- fahr öğünme
f. it- 8/26
f. -um 8/26
- fakīr yoksul; bîçare, âciz
f. -i derdmend G41/8
f. -i (hār it-) G95/4
- fakr fakirlik
f. (tīg-i belā-yı f.) 6/23
f. (marīz-i f.) idi G34/2
f. (derdi) 7/40
f. (hāki) 4/16
f. (zehr-mār-ı f.)-dan G57/3
- fānī ölümlü, geçici
f. (cihān-ı f.)-de G87/2
- fānūs camlı mahfaza, abajur
f. -ı pūr-hayāl 2/40
- fārūq Hz. Ömer'in lâkabı
f. (heybet-i f.) 6/17
- faşl fasıl, bölüm; dört mevsimden her biri
f. -ı bahār G15/5, G39/2
f. -ı gül 9/12, G20/4
f. -ı gül-i tevbe-şiken G56/6
f. -ı rebi 8/29
f. (oqu-) G47/4
f. -ında 7/35
- fāş açığa vurma
f. ol- G11/4, G19/2
f. eyle- G71/3, G76/1
- fāyide fayda
f. G48/6
- fazl fazilet, erdem
f. (āfitāb-ı āsumān-ı f.) 7/22
f. (ehl-i f.) 7/37

- f. (melce-i erbāb-ı f.) 3/6
 f. (ehli) G98/7
 f. u dānişümün (dādı) 6/26
 f. (ızhār it-) 1/40
 f. -uñ 7/33
 f. -ı (var) Kl/1
- fedā gözden çıkarma
 f. it- G91/7
- felek felek, baht; gökyüzü
 f. 1/30, 2/14, 2/26, 3/17, 5/16, G77/6, G90/6, G95/8
 f. -i rübeh-ihtiyāl 2/30
 f. (devr-i f.) 5/28
 f. (haşr-ı devr-i f.) 5/28
 f. (hilāl-i f.-i devlet) 4/12
 f. (süvār-ı hıng-ı f.) 1/34
 f. (mihr-i f.)-ün G102/2
 f. -ler üzre
- felek-mertebe yüksek mertebeli
 f. 8/16
- felek-mikdār çok değerli
 f. (vezir-i melek-haşlet ü f.) 6/1
- felek-rif'at yüksek makam sahibi
 f. (āsitān-ı f.)-ün 1/39
- felek-simā felek simalı
 f. (fülk-i f.)-yı Kl/2
- fem ağız
 f. -ün (nem kodı) G30/6
- fen hile; ilim
 f. G58/2
 f. -de G9/5
- fenā yokluk, yok olma
 f. (bāğ-ı f.)-da 2/4
- fer itibar, parlaklık
 f. 4/20
- ferāğat vaz geçme, el çekme
 f. (hın-i f.) 6/25

- ferah gönül açıklığı
f. (cihân-ı f.)-dur 5/10
- ferâmûş unutmama
f. it- K2/1
f. eyle- G34/1
- ferd tek, yalnız olan, eşi bulunmayan
f. (bi-hakk-ı vâhid ü f. ü aḥad) 6/13
f. -ümi G94/5
- ferdâ yarın; ahiret
f. -ya G87/7
- ferhunde-fâl falı kutlu, uğurlu olan
f. (keştî-i f.) ile G85/1
- ferrâş tefriş eden, döşeyen
f. -ı sâhat-ı gülşen 1/41
f. ol- 7/43
- ferruh-fer uğurlu, mübarek yüzlü
f. 3/1
- feryād feryat, yaygara
f. -ı şeb G61/2
f. ile G21/1
f. it- G84/2
f. eyle- 7/21, G20/6, G38/5
f. -a (vir-) G15/5
f. -umı G92/1
f. -lar G7/2
- fesād fenalık, bozukluk
f. (şalâh-ı cihân-ı kevn ü f.) 6/39
f. ol- G28/5
f. it- G28/5
- feth fetih, açma, açılma
f. 3/20, 3/30
f. (livâ-yı f. ü zafer) 1/24
f. (zamm-ı f.) kı1- 5/14
- feth-berg fetih şimşekli, fethedici
f. 1/32
- feth-şikâr fethedici
f. 8/13

- fetīl fitil, yaraya konulan tiftik
f. G40/3
f. ile G53/4
- fettān fenâlık yapan
f. (cādū-yı f.) ile G9/5
- fevt ölüm, bir daha ele geçmemek üzere kaybetme
f. -i fırsat-ı gül G7/4
- feyz ilim, irfan; bolluk, verimlilik
f. -ine 7/29
f. (nūr-ı f.)-inden 7/22
- fezāyil faziletler
f. (āfitāb-ı bürc-i sipihr-i f.)-em G85/6
- figān inleme, ızdırap ile bağırma
f. G46/1
f. -ı temevvüc-i deryā 1/20
f. it- 1/21, 7/6, 7/37, G9/4, G15/5, G90/4, G100/2
f. eyle- G9/4
f. -um G44/2
f. -umdan G16/4
f. -ıdur 9/7
f. -ından 7/17
f. -lar eyle- G22/6
- fikr fikir, düşünce,
f. -i dehān G30/7
f. -i müje G15/4
f. it- 7/15, K1/3
f. -i (ölüm f.) G17/2
f. -in (it-) G86/4
f. -iyle G9/3
- fikret fikir, idrāk
f. -le 6/40
- fi'l-cümle sonunda, nihayette
f. G91/4
- firāk ayrılık, ayrılma; keder, sıkıntı
f. ile G16/4, G77/1, G95/8
f. içre G46/4
f. (dūzah-ı f.) içre G46/2

- f. (odı) G64/2
 f. -uñ (künci) G47/3
 f. -uñ (şām-ı f. seheri) G100/5
 f. -umda G30/5
 f. (ğam-ı f.)-uña G77/2
 f. -uñda G80/3, G91/2
 f. -ında G41/2
- firdevs cennet
 f. (bahār-ı gülşen-i f.) 7/36
 f. ('andelīb-i gülşen-i f.) iken G70/7
- firengī Avrupalılar'a âit veya mahsus
 f. G11/7
- firengistān Avrupa
 f. -a K1/3
- fitne fesat, kötülük
 f. -ler G65/4
- fürşat fırsat
 f. (fevt-i f.-ı gül) G7/4
- fūzalā faziletler
 f. 8/27
- fūlān filāh, herhangi bir şahıs
 f. -dan G46/4
- fūlfūl kara biber
 f. G42/4
 f. durur G14/3
 f. midür G42/4
 f. -süz ol- G20/5
- fūlk gemi
 f. -i felek-simā K1/2
- fūrkat ayrılık, ayrılış
 f. G8/2
 f. (öldürdüğü) G1/5
 f. (diyār-ı f.)-e G61/5
 f. (şeb-i f.)-de G68/3
 f. -ünde 7/16
- fūrūğ nur, ziyā, ışık
 f. -ı nūr-ı ruḥ 1/3

füsün sihir, büyü
f. ile G32/2
fütür keder; bıkmak, usanç
f. (gerd-i f.) 5/13
f. (jeng-i f.) 5/21
fütüvvet soy temizliği; cömertlik; mertlik
f. (mahzen-i genc-i f.) 3/6

G

- ğabğab çene, çene altı
ğ. -ıdur 11/IV-1
- ğaddār merhametsiz
ğ. -lar G16/2
- ğāfil önceden düşünmeyen, habersiz
ğ. ol- G35/3
- ğafūr pek bağışlayıcı, Allah'ın 99 adından biri
ğ. (hakkı) 6/15
- gāh bazen (bk. geh)
g. 2/20,4/28,G12/4,G21/4,G38/4
- ğalaṭ yanlış
ğ. eyle- G26/5
- ğālib galiba, büyük ihtimalle (bk. gālibā)
ğ. 4/9,4/23,6/36,k1/3
- ğālibā galiba (bk. gālib)
ğ. K4/2
- ğaltān inci
ğ. (eşk-i ğ.)-um G41/5
- ğam keder
ğ. 2/33,G23/1,G89/5,G92/3
ğ. (ne ğ.) 7/11
ğ. -ı derd 4/10,G92/3
ğ. -ı dilber G80/5
ğ. -ı firāk G77/2
ğ. -ı hecr G86/2
ğ. -ı 'ışk G48/1
ğ. -ı miḥnet G8/1
ğ. -ı sevdā 11/II-1,11/II-2
ğ. u miḥnet-saray-ı gerdūn 5/8
ğ. (bāb-ı ğ.) G47/4
ğ. (dōlāb-ı ğ.) G47/1
ğ. (elkāb-ı ğ.) G47/2
ğ. (erbāb-ı ğ.) G47/3
ğ. (kullāb-ı ğ.) G47/5
ğ. (leşker-i ğ.) G60/5

- ğ. (seylāb-ı ğ.) G47/1
- ğ. ile 11/I-1, G33/2, G90/7
- ğ. durur 8/22
- ğ. -dur G57/2
- ğ. degül G11/6, G20/3, G76/5
- ğ. eyle- 2/9
- ğ. (belāsı) G23/1
- ğ. (günleri) G70/2
- ğ. (eli) G88/7
- ğ. (rūzesi) G85/4
- ğ. (tūfānı) G94/3
- ğ. (vaṭan-ı ğ. diyārı) G13/1
- ğ. u mihnet (każiyyesi) 2/37
- ğ. uñ (mihmān-sarāyı) G21/4
- ğ. uñ (mülki) G69/4
- ğ. uñ (sūz-ı ğ. vaşfı) G59/5
- ğ. uñ (şeh-i iklīm-i ğ. külehi) G98/2
- ğ. uñ (mülk-i ğ. pādişehi) G98/1
- ğ. (yi-) G38/7
- ğ. -a G19/5
- ğ. (çarşū-yı ğ.)-da G67/4
- ğ. (tiĝ-i ğ.)-dan G81/1
- ğ. (zaḥm-ı tiĝ-i ğ.)-dan G67/5
- ğ. -dan G44/5
- ğ. -uñ 10/I-1, G19/3, G30/1, G84/5
- ğ. -uñda G75/3
- ğ. -uñla 1/16, G49/2, G63/5
- ğ. -ı (sevdāsı) 11/II-1
- ğ. -ını 5/10
- ğ. -iyle 1/11
- ğ. u derdiyle G99/3
- ğ. -lar G48/1, G57/5
- ğ. -lara G76/1

ğam-dīde keder görmüş, üzüntülü

ğ. (dīde-i ğ.-i giryān) 4/6

ğ. (dīde-i ğ.)-lerüm

ğam-gin üzülen

ğ. eyle- G17/2

- ğam-ḥār gamlı, üzülen
ğ. (āşık-ı ğ.)-a G22/1
- ğammāz söz yetiştirici
ğ. 37/6
- ğamnāk kederli
ğ. -den G57/5
ğ. (dīde-i ğ.)-den G57/2
- ğam-perverd tasa veren
ğ. (sīne-i pūr-çāk-ı ğ.)-ümi G94/2
- ğamze gamze
ğ. (okı) G102/5
ğ. -ñ 10/IV-1, G71/4, G88/3, G96/4
ğ. (tīr-i ğ.)-ñ G70/6
ğ. -ñ (tir-i ğ. zaḥmı) G15/1
ğ. -ñle G8/5
ğ. -si G83/4
ğ. -lerün 10/VII-1
- ğanīmet bir daha ele geçirilmesi mümkün olmayan nimet
ğ. bil- G7/4
- ğar mağara
ğ. (yār-i ğ.)-ıdur G13/1
- ğaraz maksat
ğ. 1/40, 5/27, 6/36, 10/IV-1
- ğarīb 1. garip, zavallı
ğ. 6/1
2. tuhaf, alışılmamış
ğ. ol- G4/2
- ğarḳ boğma, boğulma
ğ. ol- 2/11, G40/3, G45/6, G97/4
ğ. it- G80/4, G85/5, G94/3
- ğarrā parlak, aydın
ğ. (maṭla^c-ı ğ.) 7/15
- ğāşiye at eyerinin altına örtülen sırmalı örtü
ğ. -dür 1/34
- ğāşiye-dār seyis
ğ. (-dur) 1/34
- ğayb gizli olan

- ğ. (bürc-i ğ.)-dan 7/15
- ğayret çalışma, çabalama
- ğ. -i bāğ-ı cinān 7/11
- ğ. -i gülzār-ı cennet G31/1
- ğayrı başka, özge, yabancı
- ğ. G50/1
- ğ. -lar gibi degül 8/2
- ğ. -laruñ (cānı) G18/6
- ğ. -larla G36/7
- ğazab öfke
- ğ. (āteş-i ğ.)-uñ 2/22
- ğazāl ceylan
- ğ. -ini G87/3
- ğazel Dīvan şiiri nazım türü
- ğ. G37/11
- ğ. -i ābdār G13/5
- ğ. (yaz-) G88/8
- ğ. -ler (di-) G86/1, G86/5
- ğazelhān gazel okuyan
- ğ. G28/6
- ğāzī gazi
- ğ. (mücāhid-i ğ.)-sin 5/17
- ğ. (hançer-i şehenşeh-i ğ.)-durur 2/10
- gec geç
- g. 6/21
- geç- geçmek
- g. -er 2/3b, G7/4, G75/4, G88/5, G43/2
- g. -dūñ G43/4
- g. -di G18/5, G43/5, G62/1, G66/2, G87/2
- g. ! G43/5
- g. -se G43/5
- g. -e G83/3, G77/6
- g. -üp 4/3
- g. -üp durur G75/3
- g. -üben G71/4
- g. -dükçe G43/2
- g. -mez misin G52/5

- g. -meye! G10/1
g. -mekde G51/3
- geçür- geçirmek
g. ! (hoş g.) G35/3
- gedā yoksul, dilenci
g. G102/3
g. -yam G60/2
- gedük gedik
g. (eksik g.) G39/1
- geh bazen (bk.gān)
g. 2/20,4/28,G38/4
- gel- gelmek
g. -ür 7/42,G22/5,G44/6,G57/5,G66/1,G72/3,G85/3,G100/4
g. -di 1/36,G4/1,G39/4,G47/2,G58/7,G89/5,G100/4
g. -miş G88/3
g. !8/1,G3/ ,G10/5,G37/4,G39/2,G70/4,G73/3,G77/5,G79/7,
G85/4,G87/7,G100/4
g. -sün G71/5
g. -e G71/5
g. -üp G11/1,G21/6,G35/4,G39/1,G41/6,G43/2,G70/6,G83/3
g. -üp durur 6/33
g. -eli G48/5
g. -icek 8/20
g. -dügi 8/9
g. -ürmiş G65/4,G85/1
g. -mez G68/3,G70/2
g. -mese 2/26
- genc hazine
g. -i şāyegān 7/41
g. (maḥzen-i g.-i fütüvvet) 3/6
- gene yine
g. G51/1
- ger eğer
g. 1/12,2/16,2/23,2/24,3/3,3/8,3/19,4/16,4/23,6/24,7/5,7/11
7/29,7/42,8/1,9/5,11/IV-2,G3/4,G3/6,G6/2,G6/5,G8/6,G9/8
G14/2,G19/7,G20/6,G24/2,G25/5,G31/4,G35/5,G37/5,G37/10,
G37/11,G41/1,G44/4,G49/5,G50/3,G57/1,G58/7,G60/3,G62/2,

- G66/5, G73/5, G74/2, G74/3, G74/4, G77/4, G79/4, G81/1, G83/1,
G85/6, G92/5, G97/1, G97/4, G98/5, G100/7, G102/2
- gerçi g. 3/21, 3/24, 3/26, G21/5, G30/3, G37/6, G44/7, G60/1, G67/2
g. ki 5/27, G22/3, G48/3, G71/3
g. kim 10/V-1, G41/5, G50/5, G62/3
- gerd toz, toprak
g. -i belā 5/21
g. -i fütūr 5/13
g. -i reh G98/5
g. -ümi
- gerdiş dönüş, dönme, dolanma
g. -i (dehrün g.) G38/7
- gerdün dönücü, dönen; felek, sema, dünya
g. 8/28
g. (devlet-i g.) 6/28
g. (taş-ı g.) ile G79/6
g. (ablāk-ı g.)-a 8/24
g. (miḥnet-sarāy-ı g.)-da 5/8
- gerdün-ḡulām kölesi felek olan
g. (ḥāce-i g.) 7/23
- gerdün-remād çok cömert
g. (maḥbah-ı g.)-uñ 3/13
- gerdün-sāye ḡölgesi (iyiliği) çok büyük olan
g. (pāy-i g.)-ñe 3/15
- gerdün-vaḡār hürmet gören
g. (şāhib-i g.) 8/10
- gerek gerek
g. 11/VI-1, G3/6, G29/2, G33/1, G33/2, G33/3, G33/4, G33/5, G35/3,
G50/5, G80/5
g. -dür G63/4
- gerek- gerekmek
g. -se G3/5
- germ sıcak
g. (ḥiddet-i bāzār-ı g.-i zūlfikār) 3/12
g. ol- 7/6, G65/2
g. (eşk-i g.)-üm G81/2
- germiyyet harâret, sıcaklık

- g. -inde G65/2
- getür- getirmek
- g. -ürler 8/29
- g. -diler 6/35
- g. -miş G95/1
- g. -medi G90/6
- gevher değerli taş, elmas, cevher
- g. -i nazm 1/37
- g. -le 4/25
- g. (dürr ü g. ü şebnemle) 1/6
- g. -i (vaşfuñ g.) G92/5
- gevher-bār cevher yağdıran
- g. ol- 1/6
- gevher-pāş cevher saçan
- g. -ı (dest-i g. aḥbārın) 3/8
- gey çok, fazla (bk. key)
- g. G87/4
- gey- giymek
- g. -miş G72/2
- g. -se G102/2
- g. -mek G60/2
- gez gezmek, dolaşmak
- g. -er G22/1
- ğınā zenginlik
- g. (vir-) G34/2
- gibi gibi
- g. 1/24, 1/25, 1/35, 2/4, 2/23, 3/20, 3/21, 3/23, 3/27, 3/28, 4/27, 5/23, 6/30, 7/34, 7/45, 8/1, 8/2, 8/21, G3/4, G5/2, G6/4, G8/1, G10/5, G12/1, G22/3, G22/4, G23/4, G23/6, G26/3, G28/1, G28/6, G29/2, G29/4, G30/1, G31/2, G34/3, G36/6, G37/3, G37/6, G37/7, G39/3, G45/2, G46/3, G47/1, G54/7, G55/2, G55/3, G55/5, G62/4, G65/3, G67/1, G74/4, G84/2, G84/5, G85/4, G85/7, G86/2, G86/3, G89/1, G89/2, G90/4, G95/3, G96/1, G96/2, G96/3, G96/4, G96/5, G97/1, G97/2, G97/3, G97/4, G97/5, G100/2, G100/4
- g. -dür 2/2
- gice gece
- g. 1/16, G4/4, G14/2, G20/2, G56/4, G62/4, G78/4, G95/6, G101/5

- g. -süz G20/2
- giç geç
g. 1/27
- gir- girmek, katılmak, başlamak
g. -er G98/3
g. -ür G22/4
g. -düm (kanına g.) G89/6
g. -di (kanına g.) G72/2
g. ! G3/5
g. -elden berü G28/5
g. -mesün (kanuma g.) G70/6
- girdāb anafor
g. içre G97/4
- girībān elbise yakası
g. -um G88/7
g. -um (al-) G41/9
- giriftār tutulmuş, tutkun
g. G29/5
g. ol- G29/5
g. (vaşfī-i g.)-a G22/6
- giriḥ düğüm, bağ
g. -leri (saçuñ g.) G4/3
- girü sonra
g. (şimdiden g.) 10/IV-2, G1/5, G39/2, G67/3, G101/3
- giryān ağlayan
g. G64/7
g. (çeşm-i g.) G47/1
g. ol- G28/1, G64/7
g. (dīde-i g.)-uma G14/3
g. (dīde-i şam-dīde-i g.)-uma 4/6
g. (dīde-i g.)-umdan G53/7
- girye ağlama, ağlayış
g. (öğren-) G57/3
- git- gitmek
g. -er G11/4, G82/5,
g. -di 3/11, G24/4, G56/6, G75/1, G80/2
g. ! G12/5, G33/2

- g. -sem G71/2
g. -se G23/1
g. -üp 3/19
g. -eli G24/4
g. -ersem G71/2
g. -diyse 7/11
g. -mez G23/1, G23/2, G23/3, G23/4, G23/5, G23/6, G37/7, G64/6,
G78/5
g. -meyince G23/2
g. -mege G73/2
gizlen- gizlenmek
g. -ür G42/3
ğonca tomurcuk, açılmamış çiçek
g. 1/4, 1/5, G64/1
g. -i handān G63/1, G82/3
g. -i lāle G56/5
g. -sın G45/5
g. -dur G1/4, G28/1
g. -ya G81/3
g. -ları (dil ğ.) G5/2
g. -ların (gör-) 8/4
g. -lar 9/2, 9/3
ğonca-dehen gonca ağızlı
g. G55/2
g. (gül-i ğ.) G58/1
ğonca-veş gonca gibi
g. G23/4, G44/2
gök gökyüzü
g. -e G75/2
gönder- göndermek
g. -ür K1/3
g. -düm 7/35, G92/4
gönel- yönelmek
g. -dün G33/2
gönül gönül
g. 11/V-1, 11/V-2, G3/1, G15/2, G18/1, G21/1, G24/2, G33/1, G33/4
G58/6, G61/4, G63/3, G68/1, G74/3, G77/1, G79/6, G87/3, G87/4,

G95/1

g. (murgı) G84/1

g. (ravzası) 10/VI-1

g. (iste-) 1/13

g. -den 5/25, G23/1

g. -üm (gönlüm) G20/4, G42/3, G84/2

g. -üm (harīmi ka^hbesi) G85/3

g. -üm (al-) G31/6

g. -ümün G15/4, G89/6

g. -ümi (gönlümi) 10/I-1, G32/2, G32/4, G46/5, G96/4, K3/2

g. -üme (gönlüme) G26/4, G47/2

g. -ümde (gönlümde) G56/2

g. -ünün (gönlünün) G10/5

g. -üne (gönlüne) G11/5, G36/5

g. -ündeki (gönlündeki) G23/3

g. -i (gönlü şehristānı) G60/5

g. -in (gönlün al-) G23/5

g. -ini (gönlüni) G5/2

g. -ine (gönlüne) 8/6

g. -inde (gönlünde) G100/1

g. -inden (gönlünden) 3/7

g. -ümüz (gönlümüz al-) G16/2

g. -ümüz (gönlümüz aşkıte kıl-) G16/1

g. -ümüz (gönlümüz halāş it-) G16/5

g. -ler (kap-) G4/5

gör-

görmek

g. -üren G3/5, G45/3

g. -ür 2/13, 3/23, G7/3

g. -ürler G21/2, G78/4

g. -düm G49/3, G63/1, G65/4, G84/1

g. -di 11/V-1, G4/5, G36/2, G35/5

g. -diler G89/2

g. -miş G30/3

g. -eyin G19/2, G58/5

g. ! 3/24, G13/1, G42/2, G48/5, G89/1, G94/1, G94/2

g. ! (hoş g.) G18/5

g. -sem G68/2

- g. -se 2/22, G7/2
g. -em 8/4, G56/5, G77/6, G90/2, G95/5
g. -esin 4/6
g. -e G58/4, G89/4
g. -e (göz g.) G72/5
g. -üp 1/20, 11/VI-1, G15/5, G29/5, G41/3, G52/2, G54/2, G67/5,
G78/3, G83/5, G84/2, G87/6, G88/4, G89/4, G89/8, G92/2,
G95/6, G101/5, K4/3
g. -üpdür G56/1
g. -üben G48/1
g. -eli 11/IV-1, G25/3, G45/1
g. -elden 3/12, G72/5
g. -medin G97/3
g. -dükçe 2/8, G7/2, G69/2
g. -en 1/14, 1/38, G90/1
g. -enler 4/19, G13/3, G64/1
g. -ür (göz) 8/2
g. -ürsem G19/6
g. -mez 4/4, 4/22
g. -medüm G62/1, G94/4
g. -medi 7/23, G61/2
g. -me! 8/23
g. -mese G84/3
g. -meye! 10/VI-2
g. -mek G74/3
g. -mege G66/3, G89/5

görin- görünmek

- g. -ür 1/30, 2/2, G5/3, G64/6, G71/1
g. -di 1/2
g. -en G98/4
g. -ürken G63/6
g. -mez G63/2

göster- göstermek

- g. -me! G18/4, G64/5

götür- götürmek

- g. -ürler 8/20
g. ! G41/8, G77/5

- göz
- g. -mişdür 3/16
- g. (g. göre) G72/5
- g. ol- G5/1
- g. göz ol- G41/2
- g. (yaşları) G3/7
- g. (dik-) 4/27
- g. -e G63/2, G68/3
- g. -den 5/25, G41/2
- g. -üm 10/VI-2, G18/4, G36/3, G59/2, G61/2, G78/5, G80/3
- g. -üm (merdümi) G101/2
- g. -üm (yaşı) G52/2, G66/3, G84/4
- g. -ümüñ G13/1, G40/3
- g. -üm mi (açdurur) G52/3
- g. -üme G12/1, G98/5
- g. -ümden G5/3, G59/2, G59/3, G64/3, G64/6
- g. -üñ 1/3, G5/5, G29/3, G54/4, G79/5
- g. -üñe G64/6
- g. -i 4/4, 4/22, 8/2, G4/6
- g. -in (yumma!) G53/6
- g. -ini 5/4
- g. -ine G27/1
- g. -lerüm G61/1
- g. -lerüm (merdümi) G30/5
- g. -lerüm (yaşı) G14/5
- g. -lerümden G69/1
- g. -lerüñ G9/5
- g. -lerüñle G32/3
- g. -leri G8/4, G16/3
- g. -lerinün G18/1
- gözet- gözetmek, nişan almak
- g. -di G83/4
- ğubār toz
- ğ. 1/12, 3/25, 6/20, 8/7, G12/2
- ğ. -i devlet 1/22
- ğ. -i iftikār 3/11
- ğ. -uñ (haññ-ı ğ. ziyānı) G18/4

- ğ. -dan G52/3
- ğulām köle
ğ. ol- G3/3
ğ. -umdur G42/4
- ğulğul ses
ğ. -süz ol- G20/6
- ğulğule gürültü, şamata, ses
ğ. (bang-i ğ.)-den 5/6
- ğurbet gurbet
ğ. -de G12/5
- ğurūr gurur
ğ. -umdur G50/4
- ğussa keder, kaygı
ğ. -dur G47/2
- ğüş kulak; işitme, dinleme
ğ. -i 'ālem G100/7
ğ. -i çeng ü ney ü rebāb G51/1
ğ. kıl- 6/12
ğ. it- G37/2, K2/1
ğ. eyle- G34/3
ğ. ur- 2/3, G70/3
ğ. -uñ (der-i ğ. gör-) G63/1
ğ. -ina 3/2
- ğüşe köşe, bucağ
ğ. -i meyhāne G32/3, G50/1
ğ. -i tenhā 8/22
- ğüş-māl kulak bükme, yola getirme
ğ. (vir-) 2/3
- ğüşvar küpe
ğ. 3/2
- ğüyā sanki (bk. ğūyiyā)
ğ. 2/31, 3/18, 5/3, 7/16, 8/14, G54/2,
ğ. ki 3/20, G54/1, G65/1
- ğūyiyā sanki (bk. ğūyā)
ğ. 1/6, 3/4, 4/19, 6/10, 7/3, G35/2, G42/6, G78/1, G97/2
ğ. kim 3/1, G54/5, G78/5
- ğüdāz eriten

- g. -ını 4/2
- güher değerli taş, cevher (bk. gevher)
- g. -i ābdār 1/36
- g. -leri (sözüm g.) G85/7
- güher-bār cevher yağdıran (bk. gevher-bār)
- g. (tīg-i g.)-ı 8/13
- gül; güzel
- g. 1/16, 1/27, 3/2, 6/37, 7/11, 8/9, G12/3, G15/5, G20/1, G20/2, G25/6, G35/1, G35/2, G35/3, G35/4, G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G37/8, G37/9, G37/10, G37/11, G42/1, G67/1, G73/5, G87/1, G89/7
- g. -i gonca-dehen G58/1
- g. -i gülzār-ı mülk 3/16
- g. -i handān G64/1, G88/1
- g. -i nāzük-beden G93/1
- g. -i nesrīn G82/2
- g. -i nev-reste G44/1
- g. -i ra'nā G92/1
- g. -i ruhsār G58/2
- g. -i semen-ruhsār 1/11
- g. -i ter G63/1
- g. (berg-i g.) G9/1
- g. (berg-i g.-i ter) G78/1
- g. (evrāk-ı g.-i ter) G31/2, G100/6
- g. (faşl-ı g.) 9/12, G56/6
- g. (gülşen-i g.-i maksūd) 1/35
- g. (nihāl-i g.) 1/3
- g. (püte-i g.) 8/5
- g. (şāh-ı g.) 1/15
- g. birle G101/4
- g. ile 1/7
- g. gibi 8/1, 35/2, G23/4, G23/6, G28/1, G39/3, G55/2; G55/3
- g. -sin G60/4, G67/2
- g. durur G14/1, G14/2, G53/5
- g. idūñ G55/3
- g. (fevt-i fursat-ı g.) it- G7/4
- g. (hengāmı) 9/7

- g. (nakşı) 8/29
g. (nakşı) 8/29
g. (şevkî) 7/6
g. (yasağı) G35/5
g. (yār u s̄az u g. ü mül şoḡbeti) G27/4
g. -üñ 1/5,1/9,G60/1,G93/3
g. (gör-) G7/2
g. ü gülşeni (terk it-) 8/6
g. -e 1/8,G6/2
g. -e karşı G27/2
g. (faşl-ı g.)-de G20/4
g. (nihāl-i g.)-de 1/8,G14/1
g. (pūte-i g.)-de 8/5
g. (şafḡa-i g.)-de 1/4
g. (şāhid-i g.)-den 1/2
g. -isin (gülşen-i cān g.) G93/2
g. -inüñ G93/1
g. -ine 7/44
g. -leridür K2/2
g. -ler 7/12,G28/2,G86/3
g. -ler eyle- G86/2
g. -ler (sāyebānı) 9/4
g. -ler (gönder-) 7/35
g. -ler (yiri) G82/2
g. -leri (eḡ-) 8/8
g. -lerle 9/1
g. -süz ol- G20/1
- gül- gülmek
g. -er G28/1
g. -di G4/4,G64/6
g. ! 8/19
g. -se G28/1
- gül-berg gül yaprağı
g. -i semen G56/1
g. -i ter G60/1
- güldür- güldürmek
g. -medi G48/5

- gülgün gül renkli
 g. G72/2
 g. (eşk-i g.)-umla G94/1
- gülistân gül bahçesi (bk. gülsitân)
 g. G20/3
 g. -i leṭāfet G58/1
 g. (düz-) 7/36
 g. -a 1/12
 g. -da G5/1
 g. -dan G46/1
 g. -umda G82/2
 g. -umdan G53/5
 g. -uñ G31/2
 g. -ıdur 9/1
 g. -ına G72/4
 g. -ında 9/10
 g. -suz G21/1
- gül-izâr gül yanaklı
 g. (şanem-i g.)-dan G52/1
- gülnâr nar çiçeği
 g. (levh-i g.)-ı 8/29
- gülsitân gül bahçesi (bk. gülistân)
 g. (çeşm ü çerāğ-ı bōstân u g.) 7/13
- gülşen gül bahçesi
 g. 9/1,9/3
 g. -i cān G93/2
 g. -i cennet-i kûy 8/21
 g. -i çarḥ 5/4
 g. -i ehl-i hüner 6/30
 g. -i gül-i maḫşūd 1/35
 g. -i hüsn G88/1
 g. -i ömr 7/44
 g. -i ṭab 7/35
 g. -i vaşf 3/21
 g. (*andelib-i g.-i firdevs) G70/7
 g. (bahār-ı g.-i firdevs) 7/36
 g. (ferrāş-ı sâhat-ı g.) ol- 1/41
 g. (*azm-i g.) it- G39/2

- g. -ün 8/2, G35/1
g. -i (terk it-) 8/6
g. -e 8/7, G82/4
g. -de 7/43, 8/1, 9/4, G10/4
g. ü bāğ u bahārdan G52/1
g. -üme G73/5
g. -inün K2/2
g. -inden G6/5
- gülünc gülünç
g. it- G73/3
- gülzār gül bahçesi (bk. gülşen)
g. 1/26, 6/37
g. (ğayret-i g.-i cennet) G31/1
g. (gül-i g. -i mülk) 3/16
g. (mānī-i g.) 1/1
g. (naḳḳāş-ı levḫa-ı g.) 1/41
g. (sīne-i g.) 1/11
g. -ı (seyr it-) G37/4
- güm güm!
g. it- G18/2
- gümān şüphe
g. (zulmet-i zann u g.) 7/25
- güm-rāh yolunu şaşırması
g. (dil-i g.) G1/3
- gün 1. güneş
g. G12/1, G13/1, G29/1, G38/4, G78/4
g. gibi 3/27, 5/23
2. gün
g. 1/16, 3/14, 7/37, 11/III-1, G8/3, G8/6, G9/9, G17/1, G21/4,
G23/6, G42/4, G48/5, G57/1, G72/1, G80/3, G85/6, G89/6, G90/2,
G90/7
g. için G89/1
g. -dür (bir niçe g. görmedim) G94/4
g. -e (günden g.) G2/3
g. -de G95/5, K4/3
g. -den G2/3
g. -idür (sa'ādetüm g.) 6/20

- g. -ine 2/41
g. -lerinde G70/2
3. gündüz
g. G20/2
4. zaman, ömür
g. -üm (geç-) G87/2
- gün-be-gün günden güne
g. G38/3
- günāh günah
g. -ı (it-) 6/22
g. -um (bil-) 10/III-2, G48/4
g. -ı (yazıl-) G102/5
- günbed kubbe
g. -i devvār 6/26
g. -i nüh-tüy 3/13
- güneh günah
g. -i (ol-) G98/6
- gündüz gündüz
g. -süz G20/2
- güneş güneş
g. 1/29
g. -i (devlet g.) G100/5
- güneş-rū güneş yüzlü, çok güzel
g. G69/1
- güşāde açılmış, açık
g. ol- G87/3
- güzel güzel
g. 3/2, G24/4, K3/2
g. -ün (zülfi) G13/4
g. (sev-) G102/1, K3/1
g. -i (sev-) G87/5
g. -e G74/1
g. -ler 4/4, G86/1
g. -lerün (bağrı) G11/5
- güzer geçme, geçiş
g. (kıl-) G43/3
- güzin seçen, seçilmiş, seçkin
g. (bi-hakk-ı cümle-i aşāb-ı bā-şafā-yı g.) 6/18

H

- hā hey!
h. 43/3
- hāb uyku
h. (yüzi) G61/2
h. -da G78/4
h. -dan G54/2
- hābāb su üzerindeki hava kabarcıkları
h. G5/1
h. -ı ney G97/2
h. it- G51/6
h. -ı durur 6/10
- haber haber
h. -i hadd-i ser-efrāz G98/3
h. üze G71/3
h. (ilet-) G81/4, G99/5
h. (tuy-) G31/3
h. -üm G45/4, G59/1
h. (süz-ı h.)-ünden G66/5
h. -ı G100/1
h. -in (şerh it-) G66/5
- habīb sevgili
h. G18/3
h. -i cān-perver 5/7
- hāce hoca, efendi
h. G11/7
h. -i gerdūn-gulām 7/23
- hācet ihtiyaç, muhtaçlık
h. -i nūkl G51/2
- hacīl utanmış, yüzü kızarmış
h. -dür G26/4
- hadd sınır, hat
h. ü kenār (bul-) 6/6
h. -den G90/2
h. -üm degül G60/2
- hadd yanak

- h. -i handān G31/1
h. -ūn üzre G68/5
hadeng kayın ağacından yapılmış ok
h. -ine G66/2
hāfız İranlı meşhur şâir
h. u selmān ol- G48/6
hāk toprak
h. G63/3, G64/4
h. -i der G8/6, G71/6
h. -i hār 3/24
h. -i kadem G30/2, G59/2
h. -i mezellet 1/39, G41/8
h. -i reh-i hażret-i cem-kadr 8/9
h. durur 1/37
h. -dur 3/24, G54/1
h. ol- 9/8, G3/4, G30/5, G43/3, G49/1, G49/5, G63/3, G100/3
h. (koy-) 1/19
h. -i (zer eyle-) G4/2
h. -den G57/1, G77/5
h. -üm G49/1, G49/5, G100/3
h. -iyem 9/8
h. -in (iste-) G33/3
h. -inden 4/16
h. -ler (üsti) 7/1
hāk Allah; geçmiş, harcanmış emek; ilgi, bahis; doğru, gerçek
h. 5/14, 7/44, 8/30, 9/13, G76/1, G95/5, G100/6, G101/4
h. (bi-hāk-k-ı hażret-i şehbāz-ı kebk-i kudret-i h.) 6/16
h. -uma (hāk-kuma) G34/3, K2/1
h. -ı G2/4, G95/4
h. -ı (ġafūr hāk-kı) 6/15
h. -ı (ümīdūn hāk-kı) G57/4
hākī toprak rengi, toprakla ilgili
h. G70/7
hākīm alim, bilgin
h. G75/6
hākim her şeye hükmeden
h. -i kevn ü mekān G38/2

ḥakīr itibarsız, değersiz

ḥ. (vaşfī-i bende-i ḥ.)-ün için K4/1

ḥākister kül, ateş külü

ḥ. it- 1/25

ḥaḳ ta'ālā yüce Allah

ḥ. G2/3

ḥāl durum; şimdiki zaman; mecal; sıkıntı

ḥ. G70/1

ḥ. -i perişān G57/5

ḥ. -i pür-fütūr 5/22

ḥ. (ehl-i ḥ.) 2/5

ḥ. (vaşf-ı ḥ.)2/38

ḥ. (zebān-ı ḥ.) 1/10,2/39

ḥ. ile 1/10,G43/4,G85/5

ḥ. -üm G64/2

ḥ. -üm (n'olduğın) G44/4

ḥ. -üm (bil-)G62/3

ḥ. -üm (gör-) G67/5,G89/4

ḥ. -üm (yaz-) G60/3

ḥ. -ümi G1/1,G1/2,G8/3,G21/2,G32/2,G44/7,G46/4,G53/3,G70/3

11/III-1

ḥ. -üme 2/36,6/12

ḥ. -ümden 1/17

ḥ. -ün 2/38

ḥ. -ün (bil-) G68/1

ḥ. -in (ne bilir) G1/4

ḥ. -ini 4/23,7/4,8/27,G44/2

ḥ. -ine G63/6

ḥāl ben, nokta

ḥ. -i dil-i vaşfī G63/6

ḥ. -i müşkīn G20/5

ḥ. (dāğ-ı ḥayāl-i ḥ.) G36/3

ḥ. -ün (ruḥların ūzre) G26/1

ḥ. (aks-i ḥ.)-ün G14/3

ḥalāl helāl, haram olmayan şey

ḥ. ol- G36/7,G39/5

ḥalās kurtulma, kurtuluş

- h. eyle- G57/4
 h. it- G16/5
 h. ol- G88/7
 hālāt haller, durumlar
 h. -uñı G81/6
 halel iki şey arasındaki boşluk; bozma, bozukluk, eksiklik
 h. 8/17,1/31
 h. -le 1/31
 hālet durum, hal
 h. içre 5/7
 h. -üm (bil-) G94/5
 hālī تنها, boş, sahipsiz ; pürüzsüz, güzel
 h. G20/5
 halīl İbrahim aleyhisselam
 h. G40/5
 hāliyā şimdilik
 h. G37/6
 halk insanlar; yaratma
 h. 8/11, G34/5, G46/4
 h. -i ʿālem G51/4
 h. -i bī-himmet G34/2
 h. -i cihān G16/4
 h. (eşref-i h.) 8/11
 h. içre G32/2, G42/2
 h. it- G100/6, G101/4
 h. -i (uyut-) G78/4
 h. -a 7/30, 9/12, G6/3, G12/4, G89/7
 h. -ına 8/17, 9/13
 halka halka
 h. -i der G78/5
 h. -i sīmīn 1/29
 h. gibi 4/27
 halka-veş halka gibi
 h. G78/5
 hall çözme, çözüme
 h. -indedir G4/3
 ham eğri, bükülmüş

- h. el- 2/4
hāme-veş kalem gibi
h. G30/1
hāmī himaye eden, koruyan
h. -i milk ü milel 3/11
hāmmār şarap yapan, satan, meyhaneci
h. (hāne-i h.)-a G22/4
hāmrā kıpkırmızı
h. (lāle-i h.) 9/4
hāmūş susmuş, sessiz
h. it- K2/2
hān han, dükkan
h. -ını G6/3
hançer iki yanı keskin bıçak
h. -i şehenşeh-i ğāzi 2/10
h. -üñle G5/2
h. -in (elden düşür-) 7/7
hançer-dār hançer çeken, hançerli
h. (bīd-i h.)-a 7/7
handān gülen, sevinçli
h. (ğonca-i h.) G63/1
h. (gül-i h.) G64/1
h. (la'l-i h.) ile G9/1
h. (ğonca-i h.)-umda G82/3
h. (hadd-i h.)-uñ G31/1
h. (gül-i h.)-ını G88/1
hāne ev
h. hāne G95/7
h. -i dil-i vaşfī G32/5
h. -i hāmmār G22/4
h. -i merdüm G100/4
h. -i pür-fitne-i āhir zamān 7/24
h. -i şabr G51/5
h. ü peymāne-i rızık u ecel (-dir) 7/32
h. -de G25/2
h. -den G23/2
h. -sini G25/4

- ḥ. -ler G44/5
 ḥāne-kāh ev, ikāmetgah
 ḥ. -ı (gönlümün ḥ.) G15/4
 ḥānumān ev bark, ocak
 ḥ. -um G44/5
 ḥār diken
 ḥ. 1/7,1/27,3/24,8/6,8/19
 ḥ. -ı belā 8/20
 ḥ. -ı müje G63/5
 ḥ. -ı siyeh G6/2
 ḥ. (ḥāk-i ḥ.) 3/24
 ḥ. ile G93/2
 ḥ. (tīg-i ḥ.) ile G14/1
 ḥ. bile 1/15
 ḥ. -durur G53/5
 ḥ. ol- G27/2,G55/2,G67/1
 ḥ. -lar G55/3
 ḥ. -lardur G60/4
 ḥ^uār hor, hakim
 ḥ. ol- G67/2
 ḥ. it- G95/4
 ḥarāb yıkık, viran
 ḥ. (-dur) 5/17
 ḥ. it- G51/5
 ḥarām haram
 ḥ. it- G36/7
 ḥ. ol- G3/1
 ḥarāmī hırsız, yol kesen; sevgilinin gözleri
 ḥ. (çeşmi) G39/5
 ḥarāret sıcaklık, yanma
 ḥ. G82/1
 ḥarc vergi, gider, sarf
 ḥ. eyle- G91/2
 ḥ. it- G57/2
 ḥ. -um (sor-) G57/2
 ḥarekāt hareketler, kıvıldama
 ḥ. eyle- 8/28

- ḥarīm biri için kutsal olan şeyler
 ḥ. -i (gönlüm ḥ. ka'besi) G87/3
- ḥās husûsî, mahsus
 ḥ. G11/7
 ḥ. (ma'nî-i ḥ.)-ın 1/38
- ḥased kıskançlık
 ḥ. -le 1/7, G83/4
- ḥāşıl husûle gelen, olan, ureyen
 ḥ. -i 'ömr 11, II-1
 ḥ. -um G57/2, G73/4
 ḥ. -um (şor-) G57/2
- ḥaşm düşman
 ḥ. (ḥayât-ı ḥ.-i şikâr eyle-) 1/33
 ḥ. -uñ (olsun) 3/29
- ḥaşr hareketten men etme
 ḥ. -i devr-i felek 5/28
- ḥasret hasret
 ḥ. (kemân-ı ḥ. ü derd ü firāk) G95/8
 ḥ. -a G43/5
 ḥ. (yaşı) G64/2
- ḥassân sahâbe şâir Hassân bin Sâbit
 ḥ. ile G9/9
- ḥasta (haste) hasta
 ḥ. 1/8, G24/1, G32/4, G46/5, G63/5, G67/5
 ḥ. -i 'ışık G70/5
 ḥ. (bûlbûl-i ḥ.) 1/8
 ḥ. (dil-i ḥ.) G24/1
 ḥ. -yam G44/3
 ḥ. ol- G89/5
 ḥ. vü zâr ol- 1/39
 ḥ. (neler çekdügin) G93/5
 ḥ. -ya G76/4
 ḥ. -ñam G18/4
- ḥasta-dil gönlü hasta olan
 ḥ. (bûlbûl-i ḥ.)-em G93/2
 ḥ. -i (öldür-) G48/2
- ḥaşmet büyüklük, heybet

- h. -uñ (şebâtı) 2/34
- haşr toplama, cem'etme
- h. ol- 1/42,6/9,G77/4
- h. -a degin 2/41,4/29,G49/1,G49/5
- h. -a dek 8/30,G71/6
- haţ ayva tüyü, yeni çıkan sakalve bıyık
- h. G26/1
- h. -dan G26/1
- haţ hat; çizgi, yazı; sevgilinin yüzü
- h. G11/3
- h. -ı 'arabî 1/38
- h. (haţ-ı şubâr) G18/4
- h. -ı miskin G17/3,G17/4
- h. (haţ-ı siyekâr) G29/1
- h. -ı şî'r G70/4
- h. (hüsn-i h.) G26/2
- h. degüldür G98/4
- h. -a G101/3
- h. -uñ G17/1,G24/2,G101/3
- h. -uñ (haţtuñ) G11/4,G44/6
- h. -uñ (vaşfı) G17/5,G25/5
- h. -uñ (haţtuñ ucı) G26/2
- h. -uñuñ G71/3
- h. -uñ (añdur-) G17/2
- h. -uñ (haţtuñ bil-) G42/5
- h. -uñ (göster-) G18/4
- h. -uñı G65/4
- h. -uña (haţtuña) G3/3,G42/5,G52/3
- h. -ı 7/39,G101/1
- h. -ı (haţtı) G11/3,G25/5
- h. -ı (haţtı hevâsı) G49/5
- haţâ hata, yanlış
- h. ile G11/3
- h. -dur 10/V-2,G11/3
- h. kıl- G58/7
- h. vü günâhı it- 6/22

- haṭar tehlike
h. G33/5
- hātem mühür; yüzük; cömertlik
h. 4/1,4/2,4/3,4/4,4/5,4/6,4/7,4/8,4/9,4/10,4/11,4/12,4/13
4/14,4/15,4/16,4/17,4/18,4/19,4/20,4/21,4/22,4/23,4/24,
4/25,4/26,4/27,4/28,4/29
h. -üñ (gör-) 4/19
h. -lere G76/3
- hatm bitirme
h. it- 2/39
- havā hava
h. G25/2
h. ile G75/5
- havādis ilginç haber, yeni söz
h. (naḳḳāş-ı h.) G25/4
h. (bād-ı h.)-le 2/4
- havf korku
h. eyle- G36/5
h. -inden 7/7
- hay vay! eyvah! hey!
h. 10/I-1,10/I-2,10/II-2,10/III-2,10/IV-2,10/V-2,10/VI-2,
10/VII-2
- hayāl hayal
h. 2/1,2/27,G36/1,G39/4
h. -i kākül G69/6
h. -i nigār G74/2
h. (dāğ-ı h. -i hāl) G36/3
h. (pāye-i endīşe-i h.) 2/27
h. -i (it-) 317/5
- hayālengīz hayal saçan
h. (ebyāt-ı h.)-e G81/6
- hayāt hayat, yaşam
h. -ı cāvidānī 9/1
h. -ı ḥaşm 1/33
h. (āb-ı h.) 1/38
h. -um durur G49/2
- haydar-ı kerrār döne döne saldıran, savaşçı; Hz. Ali

- h. (bi-hük-m-i hażret-i zü'n-nür u h.) 6/17
hayf zulüm, haksızlık; yazık ki! eyvah!
h. G70/7
h. (zihī h. zihī) G98/7
hāyil engel
h. ol- G74/3
haylī hayli, epeyce
h. G33/1
hayr hayır, faydalı iş
h. 5/29
h. ile K2/1
h. (du^ā-yı h.) ile 2/39
h. ol- G4/4
h. (du^ā-yı h.)-uñ it- 5/27,9/11
hayrān şaşmış,şaşırmış; çok tutkun
h. ol- G48/1,G89/4
h. -uñ ol- G31/3
h. -ı (a^ql h.) 7/26
hayret şaşma, şaşırma
h. ü derd ile 4/3
h. -deyem 2/36
h. -le G78/3
h. -inden K4/2
hayvān canlılık, canlı şey
h. (çeşme-i h.)-a G24/2
hazān sonbahar
h. 7/36
h. (bād-ı h.) 7/44
h. (berg-i h.) 7/1
h. (heybet-i bād-ı h.) 7/7
hazār barış ve güven
h. -da G71/7
hazer çekinme
h. G33/5
h. kıl- 1/16,G33/5,G44/6
hazır hazır
h. ol- G18/1,G33/1

hazret	saygı gereği büyüklere verilen ünvan
	h. -i cem-ıktidār G52/6
	h. -i düstür 5/9,5/22
	h. (bi-haqq-ı h.-i şiddik) 6/17
	h. (bi-haqq-ı h.-i şehbâz-ı kebk-i kudret-i haq) 6/16
	h. (bi-hükm-i h.-i zü'n-nür) 6/17
	h. (hâk-i reh-i h.-i cem-ıqadr) 8/9
	h. (na'l-i semend-i h.-i şâh-ı huçeste-fâl) 2/11
	h. -inün 9/13
hecr	ayrılma, terketme
	h. G99/2
	h. -i nigâr G87/2
	h. ile G33/4,G99/5
	h. (gam-ı h.) ile G86/2
	h. (zulmet-i h.) içre G38/6
	h. -e G74/4
	h. (râh-ı h.)-e G33/2
	h. -ün G8/4
	h. (derd-i h.)-ün G6/3
	h. -ün (beyâbânı) G31/4
	h. -ünde G6/4,G8/3,G12/3,G21/2,G21/4,G36/5,G39/4,G73/1, G76/1,G85/5,G88/4,G92/3
	h. (miñnet-i h.)-ünde G31/5
	h. (derd-i bâr-ı h.)-ünî G50/3
	h. -inde G44/4,G88/2
	h. (derd-i h.)-inden 7/2
hedef	hedef
	h. -i tîr-i mağabbet G8/1
heft	7 sayısı
	h. ü çihâr 6/13
helâk	mahvolma, ölme
	h. ol- G23/3
	h. -üm G 49/2
hele	hele
	h. G22/3,G56/2
hem	hem
	h. G21/5
hemân	hemen, derhal

- h. G6/4,G45/3,G72/3
- hem-dem arkadaş
- h. G75/4
- h. -i hār G55/2,G67/1
- h. ü yār idi G59/3
- h. eyle- G77/1
- h.-üm G70/2
- h. -üñ G60/4
- h. -i 8/22
- h. -lik it- G93/2
- h. -ligi G81/4
- hemîn tıpkı bu, bu bile; çok
- h. 5/29,G24/4,G78/5
- hemîşe dâimâ
- h. 1/42,2/40,6/39
- hem-kiriş kirişi aynı, aynı sesi veren
- h. ol- G22/3
- hem-nefes arkadaş
- h. ol- G22/1,G22/6
- hem-rāh yoldaş (bk. hem-reh)
- h. -dan G61/5
- hem-rāz sırdaş
- h. degül G37/2
- hem-reh yoldaş (bk. hem-rāh)
- h. -üñ ol- G61/5
- hem-ser arkadaş
- h. -i ol- 3/25
- hengām zaman,vakit; mevsim
- h. -ı çemen 8/1
- h. -ına 9/7
- henüz henüz, hâlâ, ancak
- h. 5/4,5/5,6/25,6/26,6/27,6/28,6/38,G23/3
- hep hep
- h.6/20,G24/4,G39/4
- her hep, bütün
- h. 1/8,1/16,1/26,2/8,2/16,2/17,2/29,2/36,3/14,3/17,3/20,
3/30,2/37,4/17,4/24,4/26,4/28,7/10,7/17,7/19,7/27,8/4

8/6,8/23,8/30,9/1,9/10,9/11,G2/1,G4/7,G8/4,G9/1,G9/2,G9/7,
G12/3,G14/1,G14/2,G15/4,G16/4,G17/1,G17/5,G18/5,G19/4,G20/1,
G22/5,G22/6,G23/4,G23/5,G37/6,G38/4,G41/2,G38/5,G41/5,G41/7,
G49/4,G50/4,G52/2,G53/2,G54/3,G54/5,G55/2,G59/4,G59/5,G60/1,
G62/4,G66/1,G67/2,G69/6,G71/5,G72/4,G73/2,G74/1,G78/4,G81/1,
G85/6,G88/3,G89/8,G90/4,G94/1,G95/7,G97/3,G98/7,G99/2,G100/1
G101/2,G101/5

her bir 7/4,G11/2,G52/2,

her biri 4/25,6/31,6/33,6/34,7/1,

her kaçan G11/1,G19/6,

her kaçan kim G79/3

her kanda G71/2

her kim G58/4,G73/1,G89/4

her ne 3/15,4/21,G2/4,

hercāyi kararsız, sebatsız

h. -nün (derdi) G60/3

hergiz asla, katiyyen

h. 2/26,7/23,7/25,G9/7,G20/4

hevā heves, istek, hoşlanma

h. G24/4,G24/5

h. -i āteş-i la¹ G81/5

h. -i mihr-i şevk G43/3

h. ile G100/2

h. -sı (zāhidün h.) G72/4

h. -sında G1/3

h. (rāh-i h.)-sında G93/3

h. -sıyle G49/5

hevādār yar, sevgili

h. -i (şabā ol-) G37/5

heves heves, istek, gelip geçici istek

h. G24/2,G24/4,G24/5,G24/6

h. -i ışk G24/3

n. kıl- G24/3

h. it- G22/3,G24/1,G24/7,G96/1

h. eyle- G24/2,G24/6

h. -i (çeşmün h.) G40/2

h. -i (zūlfün h.) G58/3

h. -in (it-) G8/8

- hey hey!
- h. G17/3, G21/2, G21/3, G29/3, G79/5, G99/1, G99/2, G99/3, G99/4, G99/5
- heybet korku ve saygı uyandıran hal veya görünüş
- h. -i bād-ı hazān 7/7
- h. -i fārūk 6/17
- hezār 1. bülbül
- h. 8/21
- h. (āh-ı h.) 1/16
- h. ol- 1/35, 3/21
2. bin
- h. 1/4, 1/10, 1/16, 5/20
- h. ol- (şad h.) 3/21
- hezārān binlerce
- h. kl/1
- hiddet öfke, keskinlik
- h. -i bāzār-ı germ-i zü'lfikār 3/12
- hıdmet hizmet, görev
- h. için 1/36
- h. -e 1/27, 6/21, 6/23
- h. -den 6/21
- h. -üne 5/16
- h. -ünde 5/26, 6/19
- h. -in it- 8/18
- hıdmetkār hizmetçi
- h. it- 6/29
- hıfz saklama, koruma
- h. -uñ (hıçta-i islāma hışār ol-) 8/17
- hılāf zıt, karşı; yalan
- h. -i 'ādet G26/1
- h. -i va'de G21/3
- hıl'at padişah veya vezir tarafından takdir edilen kimseye giydirilen kaftan
- h. -i 'ışk G3/6. G60/2
- hılm yumuşak huyluluk
- h. (menba'-ı h. ü. veķār) 3/6
- hıng kır at
- h. (sūvār-ı h. -ı felek) 1/34
- hırāmān salınarak, naz ile yürüyen

- h. (serv-i h.)-umda G82/4
h. (kadd-i h.)-uñ G31/1
hırâş feryat; belâ
h. G11/2
hırîdâr müşteri
h. ol- G29/4, G67/3
hırka hırka
h. -i kebûd 2/5
hırmen harman
h. -i şabr G91/4
h. -üme G73/4
hışm öfke
h. ile G68/1
h. eyle- G29/3, G59/1
h. it- G18/1, G28/4, G29/3
h. -uñ (°afv ü h. mâye vü pîrâye-i sūd u ziyân) 7/32
h. (bâd-ı h.)-uñ ile 6/8
hıttâ memleket, diyar
h. -i islâm 8/17
hızr Hızır peygamber
h. -ı mübârek-pey G97/4
h. ile G24/2
h. (°ömri) 7/45
hızr-veş Hızır gibi
h. G38/6
hicâb 1. utanma
h. (ebr-i h. altı) G38/3
2. perde
h. -dan G65/1
hicâz Mekke ile Medine'nin bulunduğu ülke
h. (râh-ı h.) G19/5
hiç hiç
h. 4/4, 4/8, 8/12, G39/1, G56/6, G63/2
h. it- G30/7
hikmet hakimlik; sebep
h. 7/26
h. (ehl-i h.) 9/5

- h. -dür G34/5
- hilāl yeni ay; sevgilinin kaşı
- h. 1/29,1/34,2/1,2/18,3/4,3/18,G36/1,G36/2,G39/1
- h. -i āsumān-ı iktidār 3/7
- h. -i felek-i devlet 4/12
- h. ile G85/1
- h. ol- 3/2
- h. it- 3/1
- h. eyle- 2/9
- h. -üñ (yiri) 2/19
- h. (şu^â-ı şem-i cemāl-i h.)-den 2/40
- h. -in (arż it-) 3/17
- hilāl-ebrū hilal kaşlı
- h. -lar G54/3
- himem himmetler, gayretler
- h. -inden 4/20
- himmet gayret, emek, çalışma; ermiş kimsenin tesiri
- h. G8/8
- h. -i ehl-i kerem 3/22
- h. ol- G52/6
- h. it- G5/6
- h. eyle- G76/2
- h. (meyi) G34/4,G34/5
- h. (pazarı) G100/7
- h. (di-) G57/3
- h. -üñ (süvār ol-) 8/24
- h. (hümā-yı h.)-üñ 7/28
- h. (mesih-i h.)-üñ 3/19
- h. (muḥīt-i h.)-üñ 6/6
- h. -üñ (dāmānı) G38/7
- h. -üñ (gülşeni) K2/2
- h. -üñ (bī-ihtiyār eyle-) 3/22
- h. -in (gör-) 3/12
- h. -ler (in^{âm} eyle-) 7/38
- hîn an, zaman, vakit, sıra
- h. -i ferāğat 6/25
- hindī Hintli
- h. G42/4

- hişār hisar, kale
h. ol- 8/17
h. -idur G13/2
- hō ey! hey!
h. (yā h.) 3/5
- hōd kendi; baş, zırh, miğfer
h. 3/27
h. degül G73/3
h. (yā hōd) 2/6,2/11,3/2,G2/2,G74/1,G79/1,G81/3
- hokka hokka, mürekkep kabı
h. -i la^e1 G101/4
- hōş güzel, iyi, hoş
h. 2/36,G14/4,G18/5,G19/6,G35/3,G35/4,G71/3,G75/6,G86/1
h. durur 3/26
h. -dur G8/8
h. degül G21/5,G29/3
- hōş-elhān güzel ve tatlı okuyan
h. (ṭab^e-i h.)-uma G70/7
- hōş-serā Türk müziğinin mürekkep bir makamı
h. (ṭuṭi-i h.-i zebān) 2/28
- hōş-ṭab^e güzel huylu
h. ol- G20/4
- hū huy
h. ol- G69/7
- hū Allah
h. (yā h.) 11/VI-2,G69/1
- hūb güzel, iyi, hoş
h. 3/1
h. -dur 3/20
h. -uñ (vuşlatı) G48/3
h. (şikār ile) G87/3
h. -luḡ (peykeri) G40/3
- hubb sevgi
h. -i vaṭan G56/3
- hūb-efkār iyi düşünceli
h. (ebkār-i h.)-um 6/33

- hüb-rū çok güzel yüzlü
h. 3/38
- huceste-fāl falı uğurlu
h. (na'1-i semend-i hazret-i şāh-ı h.) 2/11
- hudā Allah
h. 5/9, G62/3, G90/1, G95/1
h. -ı pāk G57/4
h. -yā G82/5
h. -dan G95/3
- huld sekiz cennetten biri
h. (-dur) G72/4
- hulk huy
h. (büy-ı h.-ı şāh) G37/8
- humār içkiden sonraki sarhoşluk
h. 6/9
- hūn kan; öç, öldürme
h. -ı 'ādu 2/11
h. -ı ciger G3/7
h. -ı dil 2/9, G65/3
h. -ı dil-i 'adū 2/10
h. -ı şikār 2/8
h. ile G81/1
- hūn-bār kan yağdırıcı, kan saçan
h. (dīde-i h.)-umdur G53/6
- hūnīn kanlı
h. G54/7
h. (eşk-i h.)-üm G89/3
h. -ūn (kūyı) G89/3
- hūnrīz kan saçan
h. (çeşm-i h.)-ūn G72/5
- hūr hūrī
h. G90/3
h. -ı cinān G46/2, G90/1
h. (beyāz-ı dīde-i h.) 5/2
h. (hūsni) 5/7
h. (iste-) G50/1
h. -umdur G50/1

- hurde ufak şey, parça;nükte
h. 8/5
h. -i zer8/5
- hurdedān nükte ve incelikleri anlayan, bilen
h. (pīr-i "akl-ı h.) 7/33
- hurde-şirār parça, kıvılcım saçan
h. 8/5
- hurrem sevinçli
h. ol-9/13
h. eyle- 9/12
- hurşīd güneş
h. (keff-i h.) 7/27
h. (nūr-ı h.-i yakīn) 7/25
- hurşīd-veş güneş gibi
h. 7/15
- husrev sultan, padişah
h.-i cemşīd-cenāb G5/6
h. -ā 2/19, G15/4
- huşūsā başkaca, ayrıca
h. 7/14
- huten Doğu Türkistan, Hitā, Hatā
h. (müşk-i h.) G56/5
h. (ciger-i müşk-i h.) G58/3
- hużūr kat; rahat
h. -umdur G50/2
h. -uñda 4/2, K4/2
h. ("izz-i h.)-uñda 8/23
- humā devlet kuşu
h. -yı devlet 7/28
- humāyūn mübarek, kutlu; padişaha ait
h. (rikāb-ı h.)-uña 2/17
- hüner hüner
h. (gülşen-i ehl-i h.)-durur 6/30
h. -üm G66/4
h. -ümden G66/4
- hüsn güzellik, iyilik
h. G40/1, G92/4

- ḥ.-i cemīl G40/1
ḥ. -i haṭ G26/2
ḥ. (bāġ-ı ḥ.) G44/1
ḥ. ile 10/III-1
ḥ. (ili) 6/29,G92/4
ḥ. (ʿarż eyle-) G40/1
ḥ. -ũñ (gũlşen-i ḥ. gül-i handānı) G88/1
ḥ. -ũñ (kitāb-ı ḥ. evşāfı) G9/7
ḥ. (iklīm-i ḥ.)-e G90/6
ḥ. -ũñ (bahārı) G7/4
ḥ. -ũñũñ G11/4
ḥ. -ũñe G17/4,G20/3
ḥ. (bāġ-ı ḥ.)-ũñde G28/6
ḥ. (esrār-ı ḥ.)-ũñden G31/3
ḥ. -ine 5/7
ḥ. (devlet-i ḥ.)-iyle G102/4

I

- ır- uzaklaştırmak
1. -mağa G84/4
- ıra- uzaklaşmak
1. -r G64/4
- ırağ ırak, uzak
1. ol- G56/3, G58/6
1. -a G75/5
- ırmağ ırmak
1. (arası) G84/4
- ışık aşk
‘1. (tīg-i ‘1.) G94/2
‘1. ile G27/1, G102/2
‘1. (‘ālem-i ‘1.) içre G76/5
‘1. (ḥasta-i ‘1.)-am G70/5
‘1. (mest-i ‘1.)-am G31/3
‘1. (mest-i mey-i ‘1.)-am G59/1
‘1. (kārzār-ı ‘1.) ol- G9/6
‘1. (mest-i ‘1.) it- G32/3
‘1. (āb-ı ḥayātı) G38/6
‘1. (esās-ı ‘1. Bağdādı) G26/4
‘1. (dīvānı) G94/5
‘1. -uñ (şehi) G25/4
‘1. -uñ (ṭarīķı) G36/6
‘1. -ı (ḥıl‘at-i ‘1. dile-) G3/6
‘1. -ı (zencir-i ‘1. ṭak-) G13/4
‘1. -a G5/4
‘1. (erbāb-ı ‘1.)-a G11/6
‘1. (ṭarīķ-ı ı.)-a G3/5
‘1. (tīr-i kemān-ı ‘1.)-a G33/1
‘1. -a düş- G89/5
‘1. -dan G47/2
‘1. (nār-ı ‘1.)-dan 2/5
‘1. (ṭabīb-i ‘1.)-dan G62/5
‘1. -uñ (baña yār ol-) G59/3
‘1. (ḥıl‘at-i ‘1.)-uñ G60/2

1. -uñ (ğam-ı'ı. gör-) G48/1
1. -uñ (it-) G95/4
1. -uñla G91/3
1. (äteş-i'ı.)-uñla G54/5
1. (heves-i'ı.)-uñla G24/3
1. -uñda G23/3
1. -ı (anuñ ı.) G1/4
1. -ını G1/1
1. -ında G89/2

- i- cevher fiili
durur (bk. durur)
idüm 4/1, G46/1, G48/4, G53/3, G55/4, G69/5, G86/1, G100/5
idüñ G55/3, G77/3
idi 4/20, 4/23, 5/1, 5/2, 5/5, G1/4, G48/1, G49/3, G59/3, G65/1, G91/6
imiş G15/2, G36/1, G52/5, G69/2, G78/2, G93/3, G93/4, G100/5
isem 9/6, G19/4, G56/3
iseñ G2/4, G13/4, G63/6
ise 1/27, 5/14, 6/20, 6/21, 10/IV-1, 10/VII-1, 11/IV-2, G4/2,
G4/4, G10/5, G35/5, G58/7, G87/6
iken 7/10, 7/37, 8/23, G6/3, G69/3, G70/7, G91/4
idügüm G70/3
- ibrām mecbur edinceye kadar ısrar etme
i. it- G94/1
- ibtidā başlama, başlayış
i. kıl- G3/1
- ictināb sakınıp çekinme
i. it- G51/4
- iç bir şeyin içerisi, dahil
i. -re 1/38, 2/6, 2/30, 3/4, 3/29, 5/7, 7/12, G26/3, G32/2, G36/6,
G37/1, G38/5, G38/6, G42/2, G46/2, G46/4, G54/5, G58/1, G63
/5, G76/5, G78/3, G97/4
i. -ümde G64/2
i. -i 6/31, G30/4, G54/7
i. -ini G24/7
i. -ine 1/14
i. -inde 2/11, 3/23, 6/4, 6/11, 6/39, 7/4, G4/5, G9/9, G14/5, G44/1,
G74/1
- iç- içmek
i. -er G5/5
i. -erem G25/2
i. ! G7/4
i. -se G39/5
i. -esin G36/7
i. -e 7/10
i. -im (bir i. su) G69/5

- i. -üp G34/5
i. -medin G34/5
i. -dügün G3/7
i. -ersen G3/1
i. -mesün G54/4
i. -mek G35/5, G39/5
- içil- içilmek
i. -meye! G5/5
- içür- içirmek
i. -di 6/9
- içün için
1/18, 1/36, 3/3, 4/26, 8/18, 8/24, 8/27, 9/2, G5/1, G5/3, G5/5, G9/2, G18/6, G20/1, G21/2, G22/5, G24/3, G28/2, G35/2, G36/2, G37/5, G40/5, G41/7, G44/2, G59/2, G63/2, G80/2, G87/5, G89/1, G90/3, G90/5, G90/6, G92/4, G93/4, G94/3, G96/3, G98/7, K4/1
i. (anuñçün) G55/5
i. (olduğıyçün) G37/6
i. mi 95/1
i. -dür 7/4, G39/3
- ‘id bayram
‘i. (ay) 3/2, 3/28, 9/12, G85/4
‘i. (namāz-ı ‘i.) için 3/3
‘i. -dür 3/1
‘i. (‘ayn-ı ‘i.)-dür 2/6
‘i. -e 2/6, 2/7
‘i. -iyle 9/13
‘i. -ine G48/3
- idin- edinmek
i. -di 1/39, 4/18, 8/16, G96/4
i. ! G3/5
i. -se G96/4
i. -em 8/26
- ‘id-veş bayram gibi
‘i. 3/29
- iftihār şan ve şeref sayma, övünme
i. eyle- 3/5
- iftikār büyük ihtiyaç, fazlasıyla muhtaç olma

- i. (ğubār-ı i.) 3/11
- iḥfā saklama, gizleme
i. ile G45/4
- iḥlāş samimiyet
i. (sūre-i i.)-ı 4/11
i. -ını 4/11
- iḥsān iyilik etme
i.-uñ (luṭf u i. eli) G41/9
i. -lar eyle- 5/19
- iḥtilāl ihtilal, karışıklık, bozulma
i. 2/26
- iḥtirāk yanma, tutuşma
i. ile G77/4
- iḥtiyār irade, seçme
i. ile G46/2, G87/5
- iki iki
i. 8/18, G25/2, G55/4, G59/2, G95/2
- iḳlīm iklim
i. -i hüsn G90/6
i. (şeh-i i.-i ğam) G98/2
- iḳtidār güç yetme, yapabilme
i. (hilāl-i āsumān-ı i.) 3/7
- il il, memleket
i. -i (hüsn i.) 6/29, G92/4
- il yabancı, el
i. -ler G86/3
i. -lere 10/I-2, G19/2
- ilāc ilaç
i. eyle- 3/19
- ilāhī Ey Rabbim!
i. G20/5, G41/3, G102/4
- ile 1/7, 1/10, 1/12, 1/15, 2/7, 2/8, 2/9, 2/10, 2/15, 2/35, 2/39, 3/5, 4/3
4/5, 4/15, 4/29, 5/9, 5/24, 6/4, 6/5, 6/8, 6/27, 6/39, 7/5, 7/38, 8/4,
8/7, 8/14, 8/20, 8/27, 10/III-1, 10/VI-1, 10/VII-1, 11/I-1, 11/II-
1, 11/II-2, 11/VI-1, G1/2, G1/3, G3/1, G3/2, G4/3, G4/4, G4/6, G5/6,
G6/5, G9/1, G9/2, G9/3, G9/5, G9/6, G9/7, G9/8, G9/9, G11/3, G14/1, G
16/2, G16/4, G17/1, G19/2, G21/1, G22/5, G24/2, G24/7, G25/4, G25/5
G27/1, G27/2, G29/4, G30/6, G31/4, G31/6, G32/1, G32/2, G32/5, G33/

2, G33/4, G36/1, G42/1, G43/2, G43/4, G43/5, G44/2, G44/7, G45/1, G45/3, G45/4, G46/2, G48/3, G48/6, G50/3, G51/5, G51/6, G52/4, G53/4, G53/5, G55/5, G62/4, G63/4, G64/1, G66/3, G67/3, G68/1, G70/2, G71/2, G74/2, G75/1, G75/2, G75/3, G75/4, G75/5, G75/6, G77/1, G77/2, G77/3, G77/4, G77/5, G79/6, G79/7, G80/1, G80/2, G80/3, G80/4, G81/1, G85/1, G85/2, G85/3, G85/4, G85/5, G85/6, G85/7, G86/2, G87/1, G87/2, G87/3, G87/4, G87/5, G87/6, G87/7, G90/1, G90/5, G90/7, G91/2, G91/5, G91/6, G93/2, G95/2, G95/5, G95/8, G98/5, G99/1, G99/5, G100/1, G100/2, G100/4, G102/1, G102/2, K2/1

ilet- iletmek, ulaştırmak

i. -ür (iltür) G89/3

i. ! G10/3

i. -e (ilte) G81/4, G99/5

ilhām ilham

i. eyle- K1/4

illā ille

i. G3/2, G26/2, G102/1

ilm ilim

*i. -uñ (hālūme cümle muhītdür) 6/12

imām imam

i. ol- G3/5

īmān iman, inanç

ī. (*arż eyle-) G64/5

ī. -uñ (senüñ i.) G31/5

ī. -um (sakla-) G41/3

ī. -ını 88/2

ī. -suz G21/2

īmār mamur hale getirme

ī. -ıdur G13/3

imtişāl bir örneğe uygun davranış, uyma

i. it- 2/14

inām nimet verme

i. eyle- 7/38, G57/3

inan- inanmak

i. -madum G39/4

i. -mazsañ G70/4

ināyet lutuf
i. -i ŧeh 1/37
incin- incinmek
i. -e 1/13
i. -üp G42/5
i. -mezem G6/2
i. -me G21/6, G23/2, G52/3, G56/3, G68/4, 6/21
incinül- incinilmek, rencide edilmek
i. -ür G65/2
incit- incitmek
i. -ür (incidür) G65/2
i. -me! G61/1
inēn çok: fayda
i. G29/3, G87/7
i. -de 1/23, 1/27
inkār inkār
i. it- G71/4, G74/5
inle- inlemek
i. -rem G62/4
i. -r G97/5
i. -sün G87/1
inlet- inletmek
i. -me! G58/2, G87/7
ins insan, beŧer
i. (pādiŧāh-ı i. ü cān) G38/1
i. (penāh-ı i. ü cān) 7/21
insān insan
i. -a G69/2
intiḻār bekleme, gözleme
i. 3/26
i. (renc-i i.) 3/19
i. ile G85/2, G87/7
i. -dan G52/4
ir- ermek
i. -er G18/3
i. -ür (k'irür) G66/1
i. -di 8/1, G2/2, G39/2

- i. -miş 7/2
i. -se 1/25, G24/2, G85/7
i. -e 1/12, 1/30, 8/29, G8/6, G24/5, G36/5, G53/1, G98/5
i. -üp 5/7, 7/7, 9/12
i. -eli G81/2
i. -medin G48/3
i. -dükçe 3/8, G37/5
i. -düğine G68/6
- irgür- kavuşturmak, ulaştırmak
i. -e G76/2
i. -mez G41/5
i. -mesün G2/3
- iriş- erişmek
i. -ür G20/5, G41/7, G75/5
i. -di 5/9, G39/2
i. -se 6/40
i. -e 3/28, 8/8
i. -ince G95/7
i. -mez 1/31, G41/7
i. -mezse G14/2
i. -mek 9/12
- İşār ikram, ağırlara amacıyla saçmak, dağıtmak
i. it- 1/36
- ise ise (bk. i-)
- islām islām
i. -a 5/13, 8/17
- iste- istemek
i. -ren G95/3
i. -r 2/31, 4/11, 3/17, G63/1, G80/1
i. -düm G96/2
i. -yeyin G46/5
i. -ye 1/13, G10/4
i. -yü G33/3
i. -yen G19/5
i. -dügümce G8/2
i. -rmiş G6.1, G41/3
i. -rson 7/13, G94/2

- i. -me! G18/6
i. -mek G50/1
i. -meden G101/2
- istiğfār Allah'tan bağış dileme, tövbe
i. (âb-ı i.) 6/15
- iş iş
i. 1/5
i. it- G10/3
i. -i (it-) G63/2
i. -ün (cevr ü cefâdur) 10/V-1
i. -i (kullar i.) 10/V-2
- iş'ār yazılı olarak bildirme
i. it- 6/36
i. eyle- 6/36
- işâret işâret, iz, belirti
i. -dür G14/4
- işik eşik
i. -üne (işigüne) G71/6
- işit- işitmek, duymak
i. ! G75/3
i. -üp G17/5, G73/5
i. -icek G25/2
i. -mezsın G60/4
i. -mez 4/22
i. -mege 2/3
- işret içki kullanma
i. kıl- 7/14
i. it- G37/3
i. (devri) 9/6
i. (künc-i 'i.)-de G51/4
- iştijāl meşgul olma
i. 2/34
- iştiyâk heves, özleme, arzu etme
i. ile G77/1
- it- etmek
i. -erem 1/12, 1/16, G57/2, G84/2
i. -ersin G90/4

- i. -er 1/21,1/36,2/39,3/17,6/15,G9/2,G24/1,G41/5,G47/1,
G62/2,G69/2,G72/5,G73/2,G80/4,G89/7,G89/8,
- i. -düm G6/1,G49/4,G66/2
- i. -dün 9/8,G43/1,G54/2,G88/6
- i. -di 1/2,1/38,4/5,6/22,G5/4,G5/5,G15/1,G28/5,G37/1,G47/3
G82/2,G82/3,G84/4,G85/5,c 9/1,G90/4,G91/7,G95/4,G96
/1
- i. -di mi G2/2
- i. -diler G16/1,G16/2,G89/2
- i. -miş 3/1,8/15,G6/3,G18/2,G28/4,G53/3,G79/1
- i. -mişler K4/1,K4/2,K4/3
- i. -eyin 5/22,G10/2,G10/3,G24/4,G30/1,G46/5,G56/6,G91/4,
K3/1
- i. ! 1/27,2/39,4/6,7/11,9/1,10/I- ,10/II-2,10/III-2,10/IV-
2,10/V-2,10/VI-2,10/VII-2,G8/5,G8/7,G37/3,G37/4,G39/2
G48/4,G57/3,G58/7,G70/5,G79/2,G82/5,G83/2,G92/4,
- i. -sün 7/19,G21/6,G26/5,G70/6,G72/5,
- i. -elüm G9/6,G25/1,G51/1,G51/2,G51/3,G51/4,G51/5,G51/6,G
51/7,G51/8,G99/1,G99/2,G99/3,G99/4,G99/5
- i. -em 2/27,5/27,6/29,8/26,G1/2,G15/2,G41/1,G46/4,G79/2
- i. -esin G76/4
- i. -e 1/25,1/40,2/14,2/31,2/33,2/41,3/27,4/2,4/27,7/37,8/6
8/28,11/II-2,11/V-2,G8/6,G9/4,G9/5,G17/5,G53/3,G63/2
G66/5,G75/2,G84/3,G95/3,G98/7
- i. -e mi G39/1,
- i. -eler 6/36
- i. -üp 3/19,6/12,7/38,7/42,8/9,G19/7,G23/2,G28/6,G32/3,G
32/4,G35/4,G36/7,G37/10,G38/4,G41/1,G43/1,G43/4,G
57/1,G57/4,G60/3,G62/4,G79/7,G93/2,G94/1,G95/4,G
100/3,G102/4,11/VI-2
- i. -üpdür G97/1
- i. -üpdürün G83/3
- i. -üben 8/30,G38/6,G51/5,G80/3
- i. -eli G30/7
- i. -icek G40/1,G100/6,G101/4
- i. -medin 2/2,2/25
- i. -dükçe 1/15,G9/4,G72/3

- i. -en G47/5, G74/5
- i. -dügüm G42/2
- i. -dügi 9/10, G8/5, G14/4
- i. -dügini G25/3
- i. -dügine G28/2
- i. -miş durur G26/5, G94/3
- i. -mişdür 3/4, 3/20, 7/3, G97/2
- i. -erdüm G24/7
- i. -erdi 2/16, G11/5, G74/4, G85/7
- i. -ermiş G10/3, G58/5, G70/6
- i. -erse 7/42, G5/6, G38/7
- i. -miş idi 5/5
- i. -eydi 2/16
- i. -erken 7/15, G86/4, K1/3
- i. -mezem G36/5
- i. -mez G22/3, G43/1, G43/2
- i. -mezler 7/6, G16/5
- i. -medüm 6/22
- i. -medüñ G3/2
- i. -medi 5/19, G10/2
- i. -mesün G29/3
- i. -mesünler 9/6
- i. -me 5/18, 6/21, 8/21, 9/7, G12/4, G15/3, G17/2, G28/6, G34/4, G44/5, G69/3, G73/3, 387/5, G95/4, K2/1, K2/2
- i. -meye! G84/3
- i. -meyüp 2/2, 2/25, G7/1, G7/2, G7/3, G7/4, G7/5
- i. -e gör- G30/3
- i. -emezven G44/7, G62/2
- i. -emez G71/4, G91/1
- i. -emeyüp G99/3
- i. -mek 7/4, 8/18, 8/27, 9/11, 9/12, G35/2, G45/3, G79/7,
- i. -mege 6/35, 7/39, G31/2, G37/2, G44/3, G51/3
- i. -mekde 2/28
- i. -mekden G54/3
- i. -meden G18/1

- itdür- ettirmek
i. -e 2/23
- i'tibār haysiyet, şeref; ehemmiyet vermek
i. G15/1, G15/3
i. imiş G52/5
i. (vir-) G15/1
i. -dan G52/5
- i'tidāl yumuşaklık
i. (vir-) 2/24
- ittifāk uyuşma, birlikte hareket etme
i. ile G77/2, G77/5
- iz iz, belirti
i. -i (var) G71/4
- i'zāz ağırlama, saygı gösterme
i. (rütbet ü i. bul-) G37/9
- izdiyād çoğalma, artma
i. -i'ömr 3/16
- izhār gösterme
i. it- 1/40
- 'izz değer, kıymet; yücelik, ululuk; güçlülük
'i. 1/42, 3/29, 6/24, 7/45
'i. -i huzur 8/23
'i. (mihr-i bürc-i 'i.) 3/7
- 'izzet değer, itibar; kudret
'i. -dür 3/25
'i. eyle- 3/24
'i. (āfitāb-ı āsumān-ı 'i.)-e 3/15
'i. (bürc-i 'i.)-de 4/12
'i. -le 3/30
'i. (mihr-i 'i.)-ünün 2/21

J

jāle çığ
j. G81/3
j. -ye G71/1
j. -ler (yirine) G82/3
jeng pas, kir
j. -i fütür 5/21
jengār bakır pası, göztaşı
j. tut- 1/5

K

- ka^ˆbe Kābe
 k. -i kūy G54/3
 k. -i maqşūd G83/2
 k. (yolı) G98/6
 k. -nūñ G19/4
 k. -si G85/3
- qabr mezar
 k. -ümde G77/4
- qabül alma, razı olma
 k. it- G15/3, G92/4
- kābūs ünlü fars hükümdarı
 k. (Dārā vü k. üstine) K1/1
- qabz kavrama, kavrayış
 q. -indadur 6/13
- qaç kaç
 q. G61/4, G72/2
 q. -inuñ G72/2
- qaç- kaçmak
 q. -sa G88/4
- qaçan ne zaman ki
 q. G64/7
 q. ki G12/1
 q. kim G20/6, G21/5, G79/3
 q. (her q.) G11/1, G19/6
- qadar kadar
 q. 4/8, 4/20, 6/40, 8/20, 8/27, G3/3, G51/6, G53/1, G62/2, G89/4,
 G92/3
 q. -am G49/2
- qadd ooy bos
 q. -i 'āşık 3/28
 q. -i bülend 2/19
 q. -i hırāmān G31/1
 q. (haber-i q.-i ser-efrāz) G98/3
 q. ile 2/7
 q. -üm 7/20

- . -mi G8/1
 . -n G3/6,G78/3
 . -n (hevesi) G8/8
 . -n (kym) G87/6
 . -n (bk-) G38/7
 . -ne G58/5
 .  hauna G3/3
 . -inn (nihl-i kainn gbgb) 11/IV-1
 . -in 2/8,4/3,G36/2
 . -ini 2/9
- kaeh bardak, kase
 . 7/3
 . (*ar it-) G14/4
- kaem ayak
 . (hk-i .)-n G30/2,G59/2
 . -nde G30/2
- kai kaı, Şer'i hakim
 . -lere G35/5
- kaim eskiden beri bulunan
 . 9/11
- kadr değer, itibar, haysiyet
 . -i blend 1/34
 . -i blend-i pye 2/27
 . (sary-ı .-i refi*)5/15
 . (rif'at-i .)-m G57/1
 . -n (at)3/18
 . -i (barmağı) 4/14
 . -ini G19/3,G27/3
- kaes kaes
 . -de G70/7
- kair Allah'a inanmayan; sevgilinin sıfatı
 k. G9/2,G54/4
 k. -i b-dn G6/1
 k. idm G48/4
 k. ol- G29/5
 k. -ler G21/2,G31/5

k. -lerüñ (rūzesi) G54/4
kāfirī sevgiliye ait, sevgiliyle ilgili
k. G78/2
kāfiye kāfiye
k. 7/41
kāfūr donmuş yağ şeklindeki tıbbîmadde
k. 5/1
k. -a 6/37, G20/5
kāh saman
k. ol- G50/3
kahr zorlama, cebir, eziyet çektirme
k. -ı rakīb G91/5
k. ile G19/2, G31/6, G66/3, G91/2, G91/5
k. -ına 4/28
k. (semüm-ı âteş-i k.)-ına 1/25
kākül saç, zülf
k. G42/5
k. (hayāl-i k.) G69/6
k. -üñ (kazıt-) G42/5
k. -lerüñ G20/3
k. -süz G20/2
kal- kalmak
k. -urven G43/4
k. -dı 7/8, G24/4, G28/3, G71/6, G78/3
k. -mışam 2/33
k. -mış G21/1
k. ! G69/1
k. -a G83/2, G98/7
k. -up G84/1
k. -an 5/8
k. -mış durur G67/5
k. -madı G49/3
kal'a kale
k. -dur 9/3
kalb kâlp
k. -üñ (ğayret-i bâğ-ı cinān ol-) 7/11
kalem kalem

ķ. -ũn (ķanlı yaşı) G30/4
ķ. (ķek-) 1/1
ķāmbīn isteğine ulaşmış
ķ. ol- (ķ. ol ķ.) 3/30
ķāmgār isteğine ulaşmış
ķ. (vezīr-i ķāmrān u ķāmkār) 3/10
ķ. ol- (ķ. ol ķ.) 3/30
ķāmet boy
ķ. -ũm gibi 2/4
ķāmil olgun, kusursuz
ķ. ol- G74/5
ķāmrān bahtiyar
ķ. (vezīr-i ķ. u ķāmkār) 3/10
ķ. ol- 7/38
ķāmu bũtũn, hep
ķ. 2/41
ķān kan
ķ. G54/7, G64/3, G64/6, G66/1, G89/3
ķ. ile G25/4, G48/3
ķ. ol- 2/22, G28/2, G63/4, G63/5, G99/1
ķ. it- G15/1, G28/2
ķ. ağla- G80/3
ķ. tũt- G63/4, G89/6
ķ. (iķ-) G54/4
ķ. (yut-) G23/4
ķ. (niřānı) G18/1
ķ. -a G65/5, G91/3
ķ. -um G41/2
ķ. -um (dök-) G70/6
ķ. -umı G39/5, G76/2
ķ. -uma (gir-) G70/6
ķ. -uņa G87/4
ķ. -ı (var) G18/1
ķ. -ını G5/5
ķ. -ına (gir-) G72/2, G89/6
ķ. -lar G5/3, G45/6
ķ. -lar (derle-) G101/2

- . -lu 1/5,1/14,G12/3,G30/4,G36/3,G37/10,G53/7,G70/6,G72/2,
 G74/3,G88/6
- . -lum G5/3
- . -lum durur G69/5
- k n maden ocağı
- k. -ı *aa 3/9
- k. -ı sea 8/12
- k. degüldür 6/5
- k. -ı (k se-i k. tehi ıl-) 1/21
- k. -adur 2/15
- k. -ıdur 9/9
- an- kanmak, doymak
- .-dı G91/1
- and bitki ekeri
- . G10/3
- . (t t i-i k.-i mel hat) G24/6
- anda nerede
- . 2/39,G37/7,G71/2
- . ise G87/6
- . isem G19/4
- anı hani
- . G10/5,G31/6,G68/6
- ankı hangi
- . G10/4,G22/2,G39/3
-  n n ate ocağı, mangal
- . -ı leb G9/3
- k n-yem n menba dolu olan; cömert
- k.   baqr-yes r 6/2
- ap- kapmak, cezbetmek
- . -an (gönüller .) G4/5
- apu kapı
- . -n 1/35,6/30
- . -n n (merkezi) 1/28
- . -na 1/12,1/27,1/36,2/26,4/27
- . -nda 3/25,4/21,6/20,6/27,6/35,6/38,9/11,G71/7
- . -ndan G84/4
- k r i, kazanç;tesir

k. (āhir-i k.) 8/15
k. it- 8/15, G10/2, G11/5
k. eyle 10/II-1, G45/5
kara siyah
k. 4/10, 4/20, G1/3, G12/1, G84/1
kara-ferye yer adı
k. -ye 7/42
karār durma, sebat; rahat; karar
k. (bī-şabr u k.) ol- G55/5
k. it- 1/38, 8/28, G43/2, G84/3
k. kıl- 6/11, 8/1
k. tut- 6/39
k. -uñ (yok) G21/3
karar- kararmak, evsafını kaybetmek
k. -dı G58/3
karart- bozmak, siyahlaştırmak
k. -ur (karardur) G9/8
k. -a (kararda) 1/25
kār be-nevbet her şey sırasıyla
k. G8/7
karış karış
k. G3/6
karış- karışmak
k. -miş idi 5/2
karīb yakın, yaklaşıp
k. ol- G6/2
karşu karşı
k. G27/2, G68/2
k. -ma G99/4
k. -ña G31/2, G92/2
kār-zār kavga, savaş
k. -ı "ışık" G9/6
kaşd kasıt, niyet
k. -ı cān G41/1
k. -ı devlet-i pā-būs 2/17
k. -ı seyr-i bām-ı kaşr 3/14
k. eyle- G70/1, G84/4

- ķ. kıl- 6/23
ķ. it- G53/2, G72/5, G72/3, G70/6
ķ. -ına G41/6
- ķāşır kısa, eksik, kusurlu
ķ. (-dur) 7/33
- ķāşide övgü şiiri
ķ. degül 6/32
ķ. -den 1/40, 5/27
- ķaşr saray
ķ. -ı müşeyyed 4/24
ķ. (ķaşd-ı seyr-i bām-ı ķ.)-uñ 3/14
- ķassām miras bölen şer'î memur
ķ. -ı ezel G6/3
- ķaş ķaş
ķ. -uñ (öñi) G26/5
ķ. -uña G54/3
ķ. -uñla G30/6
ķ. -ına 4/9
ķ. -ında 4/5
ķ. -laruñ G78/2
ķ. -ları 11/V-1
- ķat- katmak, koymak
ķ. -mak 9/5
- ķaţār taşt dizisi, katar
ķ. ķaţār 6/32
- ķatı pek, ziyade, iyice
ķ. 8/15
- ķâtib kâtip, yazıcı
ķ. -i (ķudret ķ., 7/3)
- ķaţra iamla
ķ. 2/15, 6/15
ķ. -i bārān G63/1
ķ. gibi G65/3
ķ. -dur 2/21
- ķavî sözleşme; söz, lakırdı
ķ. ü ğazeller (di-) G86/5
ķ. ü ķarāruñ (yoķ) G21/3

- ķ. -üm (gör-) G7/3
ķ. -i (yalan) G21/3
- ķavs yay
ķ. -i ķazā G99/2
- ķayġu üzüntü, kaygı
ķ. (ne ķ.) G69/4
- ķayşer eski Roma ve Bizans imparatoru
ķ. (cemāl ü zīnet-i evreng-i ķ. ü faġfūr) 5/12
- ķayusıt- kayşılıandırmak, endişelendirmek
ķ. -ur G69/3
- ķazā Tanrı'nın ezeli hükmünün yerine gelmesi
ķ. idi G1/4
ķ. it- G26/5
ķ. (ķavs-i ķ.)-dan G99/2
- ķazan- kazanmak
ķ. -dı G91/2
- ķazıt- kazıtmak
ķ. -dum G42/5
- ķazıyye iş, mesele, dāvâ
ķ. -sin (uzat-) 2/37
- ķebāb kebab
ķ. it- G51/2
ķ. -dan G65/3
- ķebk keklik
ķ. (bi-ħakķ-ı ħazret-i şehbāz-ı ķ.-i ķudret-i ħak) 6/16
- ķebūd mavi, gök rengi
ķ. (ħırķa-i ķ.)-a 2/5
- ķef avuç içi, aya
ķ. -i °aṭā 6/5
ķ. -i muħīṭ-i nevāl 1/20
ķ. -i sehā 1/19,6/4
ķ. (keff-i rād-ı zer-pāş-ı kerīm) 7/27
ķ. -ün (baħr durur) 6/8
ķ. -ünde 6/11
ķ. -ünle 6/11
ķ. -inden 1/21
- ķeffe kefe, terazi gözü

k. -i hürşîd 7/27
kefen kefen
k. G58/7
kem kötü; az
k. 3/24, G37/9
kemâl olgunluk
k. -i kudret 6/13
k. (da'vî-i k.) G39/1
k. -e G74/5
k. -ine G74/5
kemân yay, kavis
k. -i hasret 95/8
k. (tîr-i k.-i 'ışık) G33/1
k. gibi G8/1, G30/1
k. ol- 7/20
k. (ko-) G79/5
kemândâr yay çeken
k. (türk-i k.) G79/5
kemân-ebürü kaşı yay gibi olan
k. -ların (kurbânı) G69/7
k. -lara G26/5
kemend ucu ilmikli ip
k. -i dūd-ı āh G41/7
k. (şal-) G10/1
kemer kuşak, kemer
k. G99/4
k. idin- 4/18
k. -i (mihr ü muḥabbet k.) G100/2
kenār kıyı, kenar
k. 3/9, 8/12
k. -i āb G78/3
k. ol- G55/4
k. (ḥadd ü k. bul-) 6/6
k. -da G52/2
k. -dan G52/2
kendü kendi
k. G16/3

- k. -nün (aksî) G78/3
k. -yi 8/3
k. -de G27/3
k. -mi G73/4, G91/4
k. -müz (türâb it-) G51/8
- kendüzi kendisi
k. -ni G19/3
k. -ne G91/7
- kerân kenar, uç
k. 3/9, 8/12
- kerem ihsan, lütuf, merhamet; asalet
k. (himmet-i ehl-i k.) 3/22
k. (meh-i cihân-ı k.) 1/18, 6/1
k. (cihân-ı k.)-sin 5/16
k. (sipîhr-i k.)-sin 1/28
k. -dür G30/3
k. kıl- G58/7
k. it- 10/I-2, 10/II-2, 10/III-2, 10/IV-2, 10/V-2, 10/VI-2, 10/VII-2
k. -ün (gör-) G30/3
k. -ler it-6/12
k. -ler eyle- 7/30
k. -ler u ihsânlar eyle- 5/19
- keremât keremler
k. -ından 7/35
- kerîm asalet ve şeref sahibi; cömert
k. (keff-i rād-ı zer-pāş-ı k.)-üncür 7/27
- kerrâr savaştta geri çekilip tekrar hücum eden
k. (hayuer-i k.) 6/17
- kerre defa
k. G32/4, G97/5, K4/3
- kes- kesmek, son vermek
k. -sün G47/5
k. -mek G3/6
- kesil- kesilmek
k. -ür G71/3
- keşf keşif, meydana çıkarma
k. -i niķāb 1/2

- keştî gemi
k.-i cism G97/4
k.-i ferhunde-fâl G85/1
- kevn olma, var olma
k. (hâkim-i k. ü mekân) G38/2
k. (şalaḥ-ı cihân-ı k. ü fesâd) 6/39
- key çok, fazla
k. G87/4
- kez kere, defa
k. G61/4, G92 5, G97/5
- kible namazda secde edilen taraf
k. (ḥaḳı) G2/4
k. (resmî) 3/3
- kıl- kılmak
k. -ur 1/16, G58/7
k. -dum G4/1, G78/2, G99/3
k. -dı 1/4, 6/11, 6/14, 11/I-1, G24/3, G40/2, G96/3
k. -dılar G16/1, G95/1
k. -ayın G46/5
k. -gil G101/2
k. 1/16, 2/32, 6/12, 7/10, 7/14, 8/21, 9/5, 10/IV-2, 10/V-2, 10/VII-2
G7/5, G11/4, G21/5, G29/5, G32/5, G33/5, G35/1, G43/4, G44/6, G48/4
G50/2, G58/7, G70/4, G85/4
k. -sun G19/5
k. -sañ G43/3
k. -am G41/6
k. -asın 8/1
k. -a 5/14
k. -up 2/18, G36/2
k. -updur 1/21, G35/1
k. -an G58/4, G81/6
k. -duğlyçün G49/4
k. -dumsa 6/23
k. -madı 6/11, G99/1
k. -masam G52/3
k. -mazduñ G33/4
k. -mağ G90/6

- kıll sert ve kalın tüy
 k. yar- G4/3
 k. -ı (fiğānlar eyle-) G22/6
- kılın- kılınmak
 k. -urmuş G19/4
- kısme- bölme, pay etme
 k. -i rızık G6/3
- kıtāl vuruşma, muharebe
 k. (dem-i k.) 2/10
- kıy- kıymak, acımamak
 k. -ar G72/5
- kıyān kalkma, ayağa kalkma
 k. -ını G87/6
- kıyāmet kıyāmet
 k. (tā k.) 7/45, G31/4, G62/2
 k. kopar- G8/4
- kıyret değer
 k. -i (art-) G37/11, G93/4
- kızar- kızarmak
 k. -sa G65/5
- kızart- kızartmak, kırmızılaştırmak
 k. -dı G42/2
- kızıl kırmızı, al
 k. G91/3
- ki ki
 k. 1/1, 1/3, 1/5, 1/6, 1/13, 1/14, 1/15, 1/17, 1/22, 1/23, 1/27, 1/28
 1/30, 1/31, 1/32, 1/38, 1/39, 1/40, 1/41, 2/1, 2/2, 2/5, 2/6, 2/9,
 2/10, 2/25, 2/26, 2/30, 2/31, 2/32, 2/33, 2/34, 2/36, 2/37, 3/4,
 3/5, 3/7, 3/17, 3/18, 3/20, 3/37, 4/2, 4/3, 4/7, 4/27, 5/1, 5/7, 5/8
 5/9, 5/10, 5/12, 5/14, 5/16, 5/20, 5/22, 5/25, 5/26, 5/27, 5/29,
 6/6, 6/7, 6/8, 6/9, 6/13, 6/14, 6/15, 6/19, 6/21, 6/22, 6/29, 6/30
 6/36, 6/39, 6/40, 7/2, 7/3, 7/6, 7/9, 7/10, 7/11, 7/13, 7/16, 7/17
 7/21, 7/22, 7/23, 7/24, 7/25, 7/26, 7/27, 7/28, 7/41, 8/1, 8/4, 8/5
 8/7, 8/12, 8/14, 8/15, 8/19, 8/21, 8/23, 8/25, 8/26, 8/27, 9/1, 9/4
 9/7, 9/8, 9/9, 9/10, 9/11, 9/13, G1/1, G3/3, G5/4, G5/5, G8/2, G8/2
 G8/5, G8/8, G9/1, G9/3, G10/1, G10/2, G11/2, G11/4, G11/6, G12/1,
 G12/2, G12/4, G13/3, G14/4, G15/2, G17/2, G17/3, G17/5, G18/1,

G18/2, G18/6, G19/2, G20/1, G20/5, G20/6, G22/3, G24/1, G24/6, G25/5
G26/1, G27/4, G28/6, G32/5, G33/3, G33/5, G34/5, G35/3, G35/4, G36/1
G36/4, G36/5, G36/6, G37/3, G37/4, G37/9, G41/2, G41/4, G43/1, G43/2
G44/6, G44/7, G46/1, G46/4, G48/2, G48/3, G48/4, G50/4, G53/1, G53/6
G54/1, G54/6, G56/1, G56/5, G59/3, G59/4, G59/5, G61/2, G61/3, G63/2
G63/5, G64/1, G64/3, G64/7, G65/1, G65/3, G66/1, G66/2, G68/2, G69/6
G71/1, G71/2, G71/3, G71/7, G73/1, G75/5, G77/1, G77/2, G77/6, G78/2
G79/1, G80/1, G80/2, G80/3, G81/1, G81/5, G82/1, G82/3, G82/5, G83/1
G83/2, G85/1, G85/3, G86/3, G88/3, G90/2, G90/3, G91/1, G91/2, G91/3
G91/7, G92/2, G93/3, G93/4, G94/2, G95/3, G95/4, G95/5, G95/7, G96/1
G97/1, G97/2, G100/3, G100/4, G100/5, G101/2, 10/II-1, 10/II-2,
10/III-2, 10/IV-2, 10/VI-2, 11/I-2, 11/IV-1, 11/V-1, 11/VI-1

kibār büyük; zarif

k. (şeh-i şığār u k.) 1/17

k. (vezīr-i a'zam-ı şāhenşeh-i şığār u k.) 6/3

k. (mīr-i k.) 8/11

kilk kalem

k. -i müşkīn 6/39, 7/29

k. -i taqdīr 6/14

k. -i (tīg-āsār) 1/24

kim ki

k. 1/21, 1/33, 1/35, 2/7, 2/14, 2/29, 2/35, 2/37, 2/39, 2/40, 3/1, 3/2
3/9, 3/11, 3/15, 3/17, 3/24, 3/25, 4/1, 4/14, 4/19, 4/25, 5/13, 5/
21, 5/23, 5/27, 6/4, 6/10, 7/6, 7/8, 7/14, 7/17, 7/18, 7/19, 7/20,
7/27, 7/28, 7/34, 7/35, 7/36, 8/6, 8/8, 8/9, 8/16, 8/24, 9/3, 9/4,
9/5, 9/6, 9/9, G6/2, G6/5, G7/4, G8/3, G8/4, G8/8, G9/4, G9/5, G9/
9, G10/2, G10/3, G11/3, G11/7, G19/5, G20/6, G21/4, G21/5, G24/3
G24/5, G25/2, G25/3, G26/5, G27/2, G30/6, G33/2, G33/5, G34/4,
G35/1, G36/4, G37/1, G37/7, G37/11, G41/5, G41/7, G41/9, G42/1,
G42/3, G43/5, G44/5, G46/4, G47/1, G47/2, G47/5, G49/2, G49/3,
G50/3, G50/4, G50/5, G51/8, G52/1, G53/3, G54/5, G57/4, G60/1,
G60/5, G62/1, G62/3, G62/4, G62/5, G63/3, G64/6, G65/4, G67/5,
G68/2, G68/6, G69/1, G69/4, G70/1, G70/6, G71/1, G71/5, G71/6,
G72/3, G75/2, G75/3, G76/1, G76/2, G76/3, G76/4, G78/4, G78/5,
G79/3, G79/4, G79/5, G79/6, G79/7, G82/2, G82/4, G83/3, G83/4,
G84/5, G85/2, G88/2, G88/6, G89/3, G89/4, G89/6, G89/8, G90/1,
G90/2, G92/3, G94/3, G97/3, G97/5, G99/2, G100/1, G100/5, K1/1
K1/2, 10/V-1

kim kim?
k. G1/3, G4/5, G5/4, G11/2, G39/3, G56/1, G58/4, G77/5, G81/4,
G89/4, G92/1, K1/3
k. -ün (ağı) G55/1
k. -ün (gönli) G100/1
k. -ün (ömri) G43/5
k. (dilerseñ) G7/1
k. -e G55/1

kimesne kimse (bk. kimse, kimsene)
k. 6/6
k. -ye G4/7

kimse kimse (bk. kimesne, kimsene)
k. G81/4, G83/1
k. -yi (gör-) 4/4
k. -ye 4/8

kimsene kimse (bk. kimesne, kimse)
k. G99/5

kimyā kimya
k. G4/2
k. durur 1/22

kīn kin
k. eyle- G17/1
k. (üstine) G79/1
k. -ün (mihir ü k. hāne vü peymāne-i rızq u ecel) 7/32
k. -i (var) 2/31

kinār kenar, köşe
k. it- 3/1, 3/20
k. -ına G22/5

kināyet sözü dolaylı yollardan söyleme
k. it- K4/2

kirpük kirpik
k. -lerüm 1/14

kīse kese
k. -i kan 1/21

kişi kişi
k. 2/36, 5/25, G5/2, G9/4, G9/7, G24/3, G27/3, G37/6, G60/2, G63/2,
G71/2, G71/7, G87/5, G91/5, G97/5

- k. -nũn (zamānı) G18/5
 k. -nũn (gũnehi) G98/6
 k. -yi G17/2
 k. -e G58/6, G83/5, G96/4
 k. -de G8/8
 k. -den G64/3

kişver-güşā ülke açan, cihangir

k. K1/2

kitāb kitap

k. -ı hüsn G9/7

k. -ı nāz G47/4

k. it- G51/7

ko- koymak, bırakmak (bk. koy-)

ķ. -r G79/5

ķ. -dı 2/14, G30/6

ķ. -mış G101/4

ķ. : 3/3, 7/18, 7/19, G11/7, G12/2, G15/3, G69/3

ķ. -ma! 1/39

ķ. -madı G8/2

ķol kol

ķ. (ķola-) G99/4

ķon- konmak

ķ. -ur G79/6

ķ. -mış durur G70/1

ķ. -maĝa G25/4

ķopar- koparmak

ķ. -ur G8/4

ķopuz Eski Türkler'in millî çalgısı, bir çeşit bağlama

ķ. 22/1, 22/2, 22/3, 22/4, 22/5, 22/6

ķork ķorkmak

ķ. -aram G78/4, G89/6

ķorku korku

ķ. -m 10/II-1, G19/2, G43/1, G63/3

ķ. -lu G68/3

ķ. -luķ durur G61/5

ķoy- koymak (bk.ķo-)

ķ. -up 4/5

- ķ. -dugına 1/19
- ķuc- sarmak
- ķ. -ar G99/4
- ķucaķ kucak
- ķ. -ına (ķucađına) 3/1
- ķudret gũĉ, kuvvet, iktidar
- ķ. (dest-i ķ.) G96/3
- ķ. (bi-ħaķķ-ı ħazret-i Őehbāz-ı kebk-i ķ.-i ħaķ) 6/16
- ķ. (kātibi) 7/3
- ķ. (kemāl-i ķ.)-i 6/13
- kũh dağ
- ķ. G50/3
- ķ. -larda 6/5
- ķuĥlĩ sũrme gibi siyah olan
- ķ. (verā-yı perde-i ķ.)-den 5/5
- ķul kul, kũle
- ķ. ol- G3/3, G75/1
- ķ. -uñ (ben ķ.) G12/2
- ķ. -uñ (ũlmiŐ) G8/3
- ķ. -uñ durur G39/1
- ķ. -uñdur 3/22
- ķ. -ın (ũldũr-) G102/5
- ķ. -ına G59/4
- ķ. -lar (işi) 10/V-2
- ķulaķ kulak
- ķ. -dur G37/2
- ķ. -una (kulağuna) G75/5
- ķ. -ı (kulağı işit-) 4/22
- ķ. -ına G85/7
- ķulķul bardağa dũkũlen suyun ĉıkardıđı ses
- ķ. it- G7/3
- ķullāb ĉengel, kanca, ucu eğri nesne
- ķ. -ı ĝam G47/5
- ķ. -ı maĥabbet 8/6
- ķulle kule
- ķ. -lerdũr 9/3
- ķumāŐ kumaş

- ķ. ol- G11/7
ķurbān kurban
ķ. ol- G18/3, G48/3
ķ. eyle- G16/3
ķ. -1 ol- G69/7
ķuri kuru, faydasız, boş
ķ. G52/5
ķurtar- kurtarmak
ķ. -am G41/6
ķuşūr kusur
ķ. 5/7
ķ. -umdur G50/1
ķūy sevgilinin bulunduęu yer
ķ. -1 cānān G21/1, G38/5
ķ. -1 nigār G72/4
ķ. -umda G21/6
ķ. -uñ G19/4, G45/3
ķ. (seg-i ķ.)-uñ G9/4, G73/2
ķ. -uña G19/5
ķ. (gūlşen-i cennet-i ķ.)-uñda 8/21
ķ. (ka^obe-i ķ.)-uñda G54/3
ķ. -uñdan G64/4
ķ. (ser-i ķ.)-uñdan G56/3
ķ. -ını G98/5
ķ. -ına G89/3
ķ. (cānib-i ķ.)-ına G53/1
ķ. (ser-i ķ.)-ına G98/6
ķüffār kafirler
ķ. -a 5/13
ķ. (mezheb-i ķ.)-da G39/5
ķüfr küfür, dinsizlik, islāma uymayan inanışlarda bulunma
ķ. (diyār-ı ķ.) 5/17
ķ. (ehli) 8/17
ķühsār dağlık
ķ. 1/21, 6/5
ķül kül
ķ. G42/3

k. ol- G42/3
külāh külāh (bk. kuleh)
k. -ı (teng ol-) G102/2
kuleh külāh (bk. külāh)
k. -üm G98/2
k. -i (ğamuñ k.) G98/2
künc köşe, bucak
k. -i işret G51/4
k. -ini G47/3
küsür küsur, artıklar, parçalar
k. 5/20

L

lābūd lāzım, gerekli

- 1. G5/2
- 1. ol- G25/2
- 1. it- G9/12

lācerem şüphesiz, elbette, besbelli

- 1. G15/5

lā-hayre illā fi'l-vaşat hayır ancak, ortadadır

- 1. G26/3

lahza an

- 1. 7/17,7/27,9/10,G8/4,G17/1,G20/1,G21/4,G23/5,G43/2,G84/3
G94/1

lāl dilsiz

- 1. ol- 2/28

la*1 kırmızı, al; dudak

- 1. -i hāndān G9/1
- 1.-i leb-i cānān G70/1
- 1. -i revān-baḥş G40/4
- 1. -i şīrīn G92/2
- 1. (cām-ı l.) ile G3/1
- 1. (tāc-ı l.)-durur 1/6
- 1. ol- G76/3
- 1. (dāyire-i l.) kıl- 1/4
- 1. ü zer it- G49/4
- 1. (ḥokka-i l.)-de G101/4
- 1. -den 4/18
- 1. ('aks-i l.)-ün G76/3
- 1. -ün (dile düş-) G26/2
- 1. -ün (şarābı) G50/2
- 1. -ün (üstü) G83/1
- 1. -üne G24/2
- 1. (midḥāḍ-i l.)-ünde G7/3
- 1. (ārzü-yı cām-ı l.)-ünle G54/7
- 1. -ünsüz G20/4
- 1. (dildaruñ hevā-yı āteş-i l.)-i G81/5

lale lâle

1. G91/3
1. -i hamrā 9/4
1. (dāğ-ı l.)-dür G36/3
1. ol- G81/1
1. -nūñ (bağrı) G40/2
1. -nūñ (arz ittiği) G14/4
1. (ğonca-i l.)-yi G56/5
1. -ye G36/3
1. (āteş-i l.)-yle 1/11
1. -ler 7/12
1. -ler (ğoncaları) 8/4
lāle-‘izār lāle yanaklı (bk. lāle-ruh)
1. G27/5
lāle-ruh lāle yanaklı (bk. lāle-‘izār)
1. (şanem-i l. u sīm-ber) G45/1
lāle-zār gül bahçesi
1. ol- G12/3
la‘līn kırmızı
1. G14/4, G35/2
lā-mekān belirli mekanı bulunmayan
1. G38/2
lā‘net lanet, bedduâ, ilenç
1. (-tir) G15/3
latīf yumuşak, hoş, güzel
1. eyle- 4/26
1. (tarīh-i l.)-in K1/4
lā-yafīl dalgın, sarhoş
1. ol- G74/2
lā-yezāl zevalsiz, bitimsiz
1. G38/2
lāyık yakışan, yaraşır, yakışık
1. G44/3
1. degül G76/4
lāzım gerek
1. (-dır) G27/4
le‘āl inciler
1. ile G85/7

- leb dudak
1. -i şekker-şiken G10/3
1. (la^el-i l.-i cānān) G70/1
1. diyü G100/6, G101/4
1. -üñ (şehdi) G91/1
1. -üñ (kānun-ı l. fikri) G9/3
1. -üñ (kanlum durur) G69/5
1. -üñüñ G25/1, G64/6, G91/1, G96/2
1. -üñe G72/5
1. -üñde G26/1, G65/4
1. -lerin (em-) G69/3
- lerze titreme, titreyiş
1. -ler G82/4, K1/2
- leşker asker
1. -i gam G60/5
- letāfet güzellik, nezaket
1. (çemeni) G93/1
1. (gülistān-ı l.)-de G58/1
- levend zampara, kabadayı
1. G10/5
1. ise G10/5
- levh levna, üzerine yazı vs. yazılabilen düz nesne
1. -i °ālem 6/14
1. -i çemen 1/1
1. -i eş°ār 354/6
1. -i gülnār 8/29
1. -i zümürüd 2/6
- levha tablo
1. (naqqāş-ı l.-i gülzār) 1/41
- leyl gece
1. 6/19, 8/18
- leylī Leylā, meşhur hikāyenin kadın kahramanı
1. (°īmārı) G13/3
- libās giysi
1. -ını 8/26
1. -larından 6/36
- līk lākin, ancak, fakat

1. 8/25,10/III-1,K3/1
- lākin lākin
1. 6/34,G37/6
- livā bayrak
1. -yı feth ü zafer 1/24
- lokmān Lokman hekim
1. ile G9/3
- lūlū inci
1. -yı mensūr 5/24
- luṭf hoşluk, güzellik, iyi muāmele
1. (ma°den-i l. u mürüvvet) 3/6
1. ile G22/5,G36/1,G42/1,G64/1
1. u keremdür G30/3
1. kıl- 8/21,G48/4
1. it- 3/19,7/38,7/42,G8/5,G19/7,G23/2,G28/6,G57/1,G57/3,
G57/4,G60/3,G70/5,G70/6,G79/7,G93/2,G100/3
1. eyle- 2/33,G34/2,G61/1
1. u keremler eyle- 7/30
1. (kānıdur) 9/9
1. -uñ (ol kân-ı ‘atādur) 3/9
1. (āsār-ı l.)-uñ 7/30
1. (bād-ı l.)-uñ 2/23
1. -uñ (himemi) 4/20
1. -uñ (nesīmi) 2/24
1. u iḥsānuñ (eli) G41/9
1. -uñuñ 7/33
1. (ebr-i l.)-uñdan 1/26
1. -ı 2/15,8/12
1. -ına 4/28
1. (nem-i l.)-iyle G37/9

M

- ma'ālī yüksek, derin fikirler; şerefler, ululuklar
 m. (sipihr-i m.) 5/15
- ma'ānī mânâlar
 m. -i bedī' 7/26
 m. (cevāhiri) 5/24
- ma'den maden
 m. -i luṭf u mürüvvet 3/6
- ma'dilet adâlet, âdillik
 m. (bakâr-ım.)-e 1/26
- mağdūr haksızlığa uğramış
 m. eyle 5/26
- mağribī Magribli; güneşin battığı vakit
 m. -i mihr 1/22
- mağrūr gururlu
 m. ol- 4/4, G50/4, G58/2
- māh 1. ay; ay yüzlü güzel (bk. meh)
 m. 2/17, G29/1, G70/2, G95/7, G100/6, G101/4
 m. -i nev-zerd ü nizār 3/29
 m. -i sitāre kevkebe 2/12
 m. -i tal'at 2/41
 m. (pehlū-yı m.-i nev) 7/28
 m. -i (ög-) G102/1
 m. -a G41/5, G59/1, G81/4
 m. -um (irgūr-) G2/3
 2. yılın on ikide biri
 m. 3/17, 6/19
- maḥabbet sevgi
 m. (kullāb-ı m.) 8/6
 m. (hedef-i tīr-i m.) ol- G8/1
 m. (cür'ası) 9/2
 m. (eseri) G100/1
 m. (kemerı) G100/2
 m. (meyleri) G35/2
 m. (büy-ı m.)vir- G49/1
- maḥalle mahalle

- m. -sinde G33/5
maḥbūb sevgili
m. diyü G102/1
m. -i (şayd it-) G35/4
m. -dan G62/1, G62/2, G62/3, G62/4, G62/5
maḥbūs hapsolünmüş
m. ol- G88/4
maḥmūr sarhoşluğun verdiği sersemlik; baygın göz
m. G32/3
m. (nergīs-i m.) 5/4, 8/2
māh-pāre ay parçası, çok güzel kimse
m. -ler 6/28
māh-peyker yüzü ay gibi parlak, güzel, nurlu
m. K1/4
maḥv yok etme, harab etme
m. ol- G10/3
m. it- 6/15
maḥzen bodrum, yer altı, içinde eşya saklanan yer
m. -i genc-i fütüvvet 3/6
maḥām durulacak yer
m. ol- G3/4
m. tut- G9/5
maḥāşid maksatlar, istekler
m. -i a'lā 6/19
maḥşūd istek, istenen şey
m. (gülşen-i gül-i m.) ol- 1/35
m. idin- 4/18
m. (ka'be-i m.)-a G83/2
m. -ına 8/8
māl mal, bir kimsenin tasarrufu altında bulunan değerli şey
m. ü menāl 2/24
m. ü menāliyle 2/36
ma'lūm bilinen, belli
m. -uñ durur G41/4
ma'mūr bayındır
m. (-dur) 5/17
m. ol- 5/29

- m. kıl- G32/5
- ma^{na} m^{an}â, anlam (bk. maⁿⁱ)
- m. (cevâhiri) 6/35
- maⁿⁱ m^{an}â, anlam (bk. ma^{na})
- m. -i h^âş 1/38
- m^{an}î meşhur Çinli nakkaşın adı
- m. -i gülzâr 1/1
- m^{an}i engel
- m. ol- G66/3
- manşür Allah'ın yardımıyla üstün gelmiş, yenmiş
- m. (vezîr-i a^zam-ı şâh-ı muzaffer ü m.) 5/11
- mantık lüzum, maksat veya hüküm ile iş, vasıta veya delil arasındaki tutarlılık
- m. -i şîrîn-ke^lâm 7/26
- manzar görünen yer; görünüş, çehre
- m. -ı ehl-i na^zar 2/1
- m. ol- 4/12
- m. -ı (bir l^âle-^{iz}âr ol-) G27/5
- manzara pencere
- m. -i şâh 1/2
- m^{ar} yılan
- m. ile G87/4
- m. (âşiyânını) G72/3
- marîz marazlı, hasta
- m. -ı fakr G34/2
- ma^tba^h mutfak
- m. -ı gerdûn-remâd 3/13
- ma^tla doğacak yer; güneş ve sair yıldızların doğması
- m. -ı ve'ş-şemsi ve'd du^hâ G4/1
- m. u'l-envâr 1/3
- ma^tla-ı ğarrâ her iki mısraında da kafiye bulunan beyit
- m. 7/15
- m^âye maya, asıl ve lüzumlu madde
- m. vü pîrâye-i sūd u ziyân 7/32
- m^âyil gönüllü, istekli
- m. ol- G74/1
- ma^zhar nâil olma, şereflenme

- m. (dır) 4/28
- ma'zūr   özürlü, özürü olan
m. -dur 2/26
m. tüt- 5/19,5/26,7/41
- me'āl   mefhum, mânâ; netice
m. ol- 2/36
- meclīs   meclis
m.(şahn-ı m.) içre G37/1
m. -de G7/3,G22/2,G51/2,G56/4
m. -üne 8/20
- mecmū'a   mecmuâ, dergi
m. -sın (oku-) G88/5
- mecnūn   aşktan deliye dönmüş; meşhur hikâyenin erkek kahramanı
m. G13/3
- medār   etrafında dönülen nokta; bir şeyin döneceği yer
m. ol- 1/28,3/15
m. idin- 8/16
- medāyih   övülmeye layık olan işler ve hareketler
m. -ünde 5/24
- meddāh   çok metheden
m. 3/23
- meded   yardım, imdat
m. 2/30,7/40
- medeḥāt   övgüler
m. (cevāhir-i m.)-uñla 6/31
- medḥ   övme
m. -i bī-kerāne 2/39
m. it- 2/27
m.--uñ (dāstānı) 9/10
m. (şekkersitān-ı m.)-uñi it- 2/28
m. -ünde G86/5
m. -uñle 5/23
m. -inde 7/33,G9/9
- medhūs   şaşırmış, korkmuş, dehşete uğramış
m. eyle- G34/1
- meger   meger, oysa ki
m. 3/18,7/21,G53/6,G53/7,G72/1,G81/4,G92/2

- m. kim 9/4
- meh ay, ay yüzlü güzel (bk.māh)
- m. 2/2,9/8,G11/1,G20/1,G20/5,G31/5,G39/1,G42/4,G43/5,G54/3
G56/4,G60/1,G65/1,G65/2,G65/5,G70/6,G79/2,G83/3
- m. -i cihān-ı kerem 1/18,6/1
- m. -i nā-mihr G94/4
- m. -i nev 3/28
- m. -i şeb-gerd G94/4
- m. -i (iste-) G101/2
- m. -e G4/4
- mehābet azāmet, ululuk
- m. -ün (bir mey içürdi) 6/9
- mehcūr terk olunmuş
- m. kal- 5/8
- meh-likā ay yüzlü, güzel (bk.meh-rū)
- m. G90/1
- meh-rū ay yüzlü, güzel (bk. meh-likā)
- m. G79/5,G102/2
- m. -ya G31/7
- m. (mihr-i m.)-yum G41/7
- meh-veş ay gibi, çok güzel
- m. (sākī-i m.) G25/1
- mekān yer, mahal
- m. (hākīm-i kevn ü m.) ol- G38/2
- mekkār hileci
- m. -lar G16/2
- mekr hile; hile ile aldatma, maksadından vazgeçirme
- m. ü füsūn ile G32/2
- m. it- G82/2,G82/3
- meksūr kesrolunmuş, kırılmış
- m. ol- 5/14
- melāhat güzellik, yüz güzelliği
- m. (mülk-i m. hişārı) G13/2
- m. (tūtī-i kand-i m.) G24/6
- m. (çemeni) G58/1
- m. (güli) G93/1
- melāl bıkmak, uşanç, sıkıntı

m. G36/3
m. ile G85/4
m. (artur-) 2/37
m. -ümi G36/5
melâyik melekler
m. 3/16
melâz sığınacak yer (bk. melcê)
m. u melcê-i "âlem 1/17
melcê sığınacak yer (bk. melâz)
m. -i erbâb-ı fażl 3/6
m. (melâz u m.-i "âlem) 1/17
melek melek
m. G77/3
melek-haşlet melek huylu (bk. melek-hüy)
m. (vezîr-i m. ü felek-mikdâr) 6/1
melek-hüy melek huylu (bk. melek-haşlet)
m. -a G101/1
melûl melâlli, mahzun
m. -am G64/4
m. it- G17/2
memdûh övülmüş
m. 3/23
memi yer adı (?)
m. (şahı) G102/1
memleket memleket
m. (zîb-i cemâl-i m.) 2/13
memlû dolu
m. (-dur) 6/31
me^cmur bir işle vazifelendirilen kimse
m. ol- 5/16
men^c yasak etme
m. it- 9/7, G73/2
m. eyle- G66/2
menâl sahip olunan, ele geçirilen şey
m. (mâl ü m.) 6/24
m. (mâl ü m.)-iyle 2/36
menba^c kaynak, pınar

- m. -ı hılm ü vekār 3/6
- mensūr saçılmış, dağılmış; manzum olmayan söz
m. (lülū-yı m.) 5/24
- me'nūs alışılmış, alışık
m. -am G92/3
- menzil konak yeri
m. ol- 3/15
- merdüm insan, adam; gözbebeği
m. G33/3, G65/5
m. -i çeşm G14/3
m. -i eşk G63/5
m. -e G29/3
m. (hāne-i m.)-e G100/4
m. -i (gözüm m.) G101/2
m. -i (gözlerüm m.) G30/5
m. -lerini G13/1
- mergūb sevilen, rağbet edilmiş
m. -dur 2/1
- merhabā merhaba
m. G4/6, G43/3
m. ile G4/6
- merhem melhem, acıyı durduracak sebep
m. durur G81/5
m. -lere G76/4
- merkez merkez
m. -i (kapuñuñ m.) 1/28
- mescid küçük cāmi
m. -i (terk it-) 11/VI-2
m. -e G96/5
- mesih Hz. İsa (elini sürdüğü hastaların derhal iyileşmesinden kināye olarak)
m.-i himmet 3/19
- mesken oturulacak yer
m. it- 7/19, G47/3
- meskenet miskinlik, beceriksizlik; fakirlik
m. eyle- G19/6
- mesned dayanak, rütbe, makam

- m. -i devlet 7/45
- mest sarhoş
- m. G5/5
- m. -i 'ışk G31/3, G32/3
- m. -i mey-i 'ışk G59/1
- m. ('andelīb-i m.) 9/2, G35/2
- m. ol- G5/3, G34/4, G42/2
- mestūr örtülü, gizli
- m. 5/3
- meşhūr şöhretli
- m. ol- 5/23
- metā satılacak mal, eşyâ; sermâye
- m. -ı (ğurûrumdur) G50/4
- m. -ını G11/7
- mevc dalga
- m. itdür- 2/23
- m. -idür 6/8
- meveddet-nāme sevgi mektubu
- m. G47/2
- mevzūn düzgün, biçimli boy
- m. 6/33
- m. -dur 3/25
- mey şarap
- m. G11/7
- m. -i bî-ğaş G25/1
- m. -i dü-sāle G81/7
- m. -i nāb G5/3
- m. (mest-i m.-i 'ışk) G59/1
- m. (cām-ı m.-i murād) G52/6
- m. gibi G97/1
- m. (ḥabāb-ı m.) gibi G97/2
- m. (iç-) G25/2, G36/7, G39/5
- m. (içür-) 6/9
- m. (sun-) G50/4
- m. -i (nūş eyle-) G34/4
- m. -i (cām-ı m. nūş kıl-) G7/5
- m. -e G75/6

- m. (āteş-i m.)-den 7/9
m. -inden 334/1, 334/4, 334/5
m. -lerin (nūş it-) 335/2
- meydān meydan, alan
m. -ını 688/6
- meygūn şarap renginde, kırmızı
m. 625/1, 696/2
- meyhāne meyhane
m. (gūşe-i m.) 650/1
m. gibi 696/5
m. (gūşe-i m.) eyle- 632/3
m. -ye 11/VI-2, 696/5
- meyl meyl, arzu; tutulma, sevme
m. eyle- 8/8, 640/4
m. -i (gönlümün m.) 610/5
m. -i (būlbūlün m.) 672/4
- mezār mezar
m. (seng-i m.)-um üzere 669/3
m. -undan 643/3
- mezellet alçaklık, itibarsızlık
m. (bend-i m. esiri) 2/32
m. (hāk-i m.)-de 1/39
m. (hāk-i m.)-den 641/8
- mezheb mezhep
m. -i küffār 639/5
- mezkūr zikrolunmuş, anılmış
m. 5/27
- midhat övme
m. -i la¹ 677/3
m. -ün (būlbūli) K2/2
m. -ünde 3/24, 4/24, 6/36, 7/41, 637/11
m. -in (laṭīf eyle-) 4/26
- mihmān misafir
m. ol- 648/5
m. -suz ol- 621/4
- mihmān-sarāy misafirhane, otel
m. -ı (gamun m.) 621/4

miñnet zahmet; keder; musibet

- m. -i çeh-ı zekā G61/4
- m. -i hecr G31/5
- m. (gam-ı m.) G8/1
- m. (cām-ı m.)-dür G97/2
- m. (beriyesi) G83/2
- m. (kažiyyesi) 2/37
- m. (odları) G45/2
- m. (çek-) G19/5, G62/3
- m. -le G73/3

miñnet-ābād keder dolu olan yer, dünya

- m. -ı belā-yı teng G47/3

miñnet-sarāy sıkıntı, keder yeri, dünya

- m. -ı gerdūn 5/8

mihr güneş; sevgi

- m. 7/30
- m. -ı āsumān-ı veķār 1/18, 6/1
- m. -ı bürç-ı *ızz 3/7
- m. -ı cemāl G75/2
- m. -ı devlet 9/8
- m. -ı eflāk-ı seķā 8/16
- m. -ı felek H02/2
- m. -ı *ızzet 2/21
- m. -ı meķ-rū G41/7
- m. -ı seķā 1/23
- m. -ı sipihr-ı dīn ü düvel 2/13
- m. -ı zer-külāh G75/1
- m. (hevā-yı m.-ı sevk) G43/3
- m. (mağribī-ı m.) 1/22
- m. (sipihr-ı m.-ı celālet) 5/12
- m. (sipihr-ı m.-ı seķā) 6/2
- m. ile H16/2, G31/6, G32/5, H02/1
- m. ü vefā ile G91/6
- m. ü vefādır 10/7-1
- m. cl- G95/7
- m. ü vefā it- G3/7
- m. (ıstı) G9/5

	m. ü muḥabbet kemeri G100/2
	m. ü vefā destānı G88/5
	m. ü kīnūñ 7/32
	m. -i (dinār-ı m. eline al-) 1/23
	m. -ümden G49/4
	m. -üñ G4/2
	m. (āteş-i m.)-üñ ile G45/1
	m. -üñ (gör-) G19/2
	m. -üñle G49/1
	m. -iyle G66/1
	m. (şevk-i m.)-iyle
mihrāb	mihrap; sevgilinin kaşları
	m. -ı zerkār 3/3
	m. -da G78/2
	m. -dan G54/3
mihrgiyā	adam otu, kan kurutan muhabbet otu
	m. G49/5
mihricān	sonbahar
	m. (bād-ı m.) 7/43
milel	milletler
	m. (ḥāmī-i milk ü m.) 8/11
milk	mülk (bk. mülk)
	m. (ḥāmī-i m. ü milel) 8/11
milket	ülke
	m. -i gülşen 9/4
	m. -ini G5/6
millet	millet
	m. (muḳtedā-yı mülk ü m.) 9/9
mim	sevgilinin küçük ağzı
	m. G30/6
minkār	gaga
	m. (uzat-) 1/8
minnet	minnet; şükür
	m. G8/5
mīr	amir, baş; vāli
	m. G102/3
	m. -i kibār 8/11

- mirriḥ-intikām Merih gibi öfkeli, savaşçı
m. (behrām-ı zöhre-‘işret ü m.) 2/12
- mirvārīd-bār inci yüklü, inci dolu
m. (ebr-i m.) 7/14
- miṣāl örnek
m. eyle- 2/17
- miskīn âciz, zavallı
m. (*âşık-ı m.) G72/5
m. eyle- G17/1, G17/3, G17/4
m. (üsti) G79/3
m. -e G44/5
m. (ḥaṭ-ı m.)-üñe G17/4
m. (ḥaṭ-ı m.)-üñe mi G17/3
- miṣl benzer, eş
m. -üñ (felek getürmedi) G90/6
m. -in (gör-) 7/23
- mismār çivi, mih; kazık
m. (düz-) 1/9
- miyān orta; ara, aralık; bel
m. -ını G99/4
m. -ında idüm G55/4
- möhr mühür
m. ur- 4/23
- mū kıl
m. G68/5
- mu‘āmele davranış
m. -sin (bil-) 1/7
- mu‘am̄mer ömür süren
m. (pīr-i m.) ol- 4/22
- mu‘aṭṭar güzel kokulu
m. it- 4/5
- mu‘ayyen belli, belirli
m. ol- 2/38
- mūciḇ icabeden; sebep, vesile
m. -i şöhret G26/2
- muḥācir ü enṣār Peygamberimizin Medīne'deki sahabesi
m. 6/18

- muḥāl olmaz, mümkün olmayan
m.2/29
- muḥālif mahālefet eden
m. (dil-i m.) 6/7
- muḥiṭ muhit, çevre
m. -i ebr-nevā 6/2
m. -i himmet 6/6
m. (kef-i m.-i nevāl) 1/20
m. -dür 6/12
- muḥkem sağlamlaştırılmış, kuvvetli
m. ol- 8/28
- mu'īn yardımcı
m. -i dīn ü düvel 5/11,6/3
m. -i şer' ü şerī'at 6/18
- muḥkarnes merdiven şeklinde dereceleri olan çatma tavan, kubbe
m. 3/13
- muḥkarrer kararlaşmış; şüphesiz, sağlam
m. ol- 4/29
m. -dür 7/42, G20/2
- muḥtedā uyulan, örnek tutulan
m. -yı mülk ü millet 9/9
- mūm mum
m. ile G70/2
- murād arzu, meram
m. -ı vaşfi 5/18
m. (şāhidi) 5/8
m. (cām-ı mey-i m.)-a G52/6
m. -dum (atı) 6/25
m. -ınca 5/19,8/24
- mūr karınca
m. -dur G24/1
- murġ kuş
m. (āşiyānı) G13/3
m. -a 7/19, G72/3
m. -ı (dil m.) G84/3
m. -ı (göñül m.) G84/1
- muḥavver resimli, tasvirli

- m.(-dür) 4/6
- muştafā Hz. Muhammet'in adlarından; Koca Mustafa Paşa
m. G9/9, G85/3
- muştafā beg Mustafa Beğ
m. 8/11, 9/9
- muştafā paşa Mustafa Paşa
m. 5/11, 6/3
- muştafā-nām Mustafa (hz. Muhammet) gibi namlı
m. 4/14
- mu'teber muteber, geçerli; itibarlı
m. degül 1/23
m. ol- G20/6, G76/3
- mu'tekif ibadethaneye çekilip ibâdetle meşgûl olma
m. ol- G51/4
- mu'tî veren, ita eden
m. ol- 5/16, 7/31
m. -ün (çarh-ı pîr ol-) 7/31
m. -i (ol-) 2/14
- mu'trib çalgıcı
m. -i (vâ'iz it-) G3/5
- müy kıl
m. G73/1
m. ol- 2/35
- müye hiçkıra hiçkıra ağlama
m. ile 2/35
- muzaffer zafer kazanmış
m. (vezîr-i aşam-ı şâh-ı m. ü mansûr) 5/11
- muzaffer-fer muzaffer edalı
m. (bâyezîd hân-ı m.) G37/9
- muẓtarib rahatsız
m. ol- 3/8, G68/5
- mübârek-bâd tebrik etme, kutlama; mübârek olsun
m. içki 2/4
m. -umı G92/4
- mübârek-pey ayağı uğurlu
m. (hızır-ı m.) gibi G97/4
- mübtelâ tutkun, düşkün, tutulmuş

- m. G62/2, G90/2
m. -ya G90/2
mücāhid cihat eden
m. -i gāzī 5/17
mücevher mücevher
m. 4/25
müdām sürekli
m. G7/4, G32/3
m. ('ays-ı m.) ol- G3/1
müdevver döndürülmüş, yuvarlak
m. (çarh-ı m.) 4/14
müfevvaż ihāle ve sipariş olunmuş
m. ol- 5/18
müflis iflās etmiş
m. diyü G44/5
mühr mühür (bk. möhr)
m. -i süleymān 4/17
müje kirpik
m. (elmās-ı m.)-m G93/4
m. (hār-ı m.)-m içre G63/5
m. (fıkr-i m.)-ñle G15/4
müjgān kirpik, kirpikler
m. -ı (hadengi) G66/2
mükedder kederli
m. ol- 4/7
mül şarap
m. G42/2
m. (devr-i cām-ı m.)-durur G14/4
m. (yār u sāz u gül ü m. şöhet) G27/4
m. -süz ol- G20/4
mülevven renkli
m. 7/5
mülk mülk; ev; ülke
m. 6/24
m. -i 'adem G30/7
m. -i ğam G98/1
m. -i melāhat G13/2

- m. -i süleymān G24/1
m. (muḳteẓā-yı m. ü millet) 9/9
m. -ün (gül-i gülzār-ı m. izdiyād-ı ʿömri) 3/16
m. -ün (arası) 1/31
m. -üne 1/31
m. -i (ġamuñ m.) G69/4
- münil biktıran, sıkıcı, uzun
m. ol- 2/37
- mümin imān etmiş, islām
m. -ün (imānı) G88/2
- mümkın mümkün
m. ol- G74/3
- mümtāz imtiyazlı, seçkin
m. ol- G37/8
- münakkaş nakşedilmiş
m. eyle- G25/4
- münhanī eğilen, eğri
m. ol- 4/22
- münevver nurlandırılmış, aydınlanmış
m. ol- 1/3
- mürebba terbiye olunmuş, terbiye görmüş
m. G101/4
- mürüvvet insāniyet, iyilikseverlik, cömertlik
m. (maʿden-i luṭf u m.) 3/6
- müsaḥḥar büyülenmiş, büyüdü
m. eyle- 4/17
- müsebbihān tesbih edenler, subhanallah diyenler
m. -ı tıyūr 5/6
- müselmān müslüman
m. ile G9/2
m. -sın G21/2
m. ol- G48/4, G64/5
- müstaʿcil acele eden
m. ol- G74/4
- müstedām devamlı, sürekli
m. ol- G3/7
- müşevveş karışık, düzensiz

- m. ol- G25/5
- müşeyyed yüksek, sağlam
- m. (kaşr-ı m. düz-) 4/24
- müşk misk, güzel koku
- m. 5/1
- m. -i huten G56/5
- m. -i tatār 8/4
- m. (ciger-i m.-i huten) G58/3
- m. gibi G37/6
- m. (koy-) 4/5
- m. -i (ruhlarumuñ m.) 6/37
- müşkil zor, zorluk, engel
- m. G4/3
- m. ol- 3/26, G9/7, G33/2, G58/6
- müşkîn misk kokulu, sevgilinin saçı, yanağı, beni vs.
- m. (kilk-i m.)-üm 7/39
- m. (hāl-i m.)-ün G20/5
- m. (kilk-i m.)-ün 7/29
- müşterî-hişāl Müşteri yıldızı etkilerini taşıyan, onun gibi namlı
- m. (māh-ı sitāre-kevkebe vü m.) 2/12
- müyesser kolay gelen, kolaylıkla olan
- m. ol- 4/19, G87/1
- müzekkirān ibadet edenler; hatıra getiren, andıranlar
- m. -i vuḥūş 5/6

N

- nāb hâlis, katıksız
n. (mey-i n.) G5/3
n. (*azm-i şarāb-ı n. it-) G51/1
n. (şarāb-ı n.)-da G78/1
n. (şarāb-ı n.)-dan G54/4, G54/7
- nācah nacak, balta
n. -ı zerrīn 2/31
- nādān cahil
n. ile G9/7
n. -a G55/4
- nāgāh vakitsiz, birden bire (bk. nāgeh)
n. 10/II-1, G1/4, G83/4, G98/5
- nāgeh vakitsiz, birden bire (bk. nāgāh)
n. 1/13, G36/5, G59/2, G78/4
- nāgehān ansızın
n. 7/15, G89/6
- nā-hem-vār uygun olmayan; eğri, düz olmayan
n. (baht-ı şūm u n.) 6/22
- naḥīf zayıf, arık
n. (cism-i n.)-inde G22/6
- naḥs zayıflama
n. 6/22
- na'im bollukta yaşayış
n. -i (şükri) G33/4
- naḫḫāş nakkaş, süsleme sanatkâfı
n. -ı ḥavādiş G25/4
n. -ı levḥa-i gülzār 1/41
- naḫş nakış, resim; renk
n. -ı nigār 1/1
n. -ı vücūd 6/14
n. ol- 115/4
n. it- G79/2, G89/8
n. geç- 4/3
n. -ından 8/29
- nākūs Hıristiyan kilise çanı

n. (erbāb-ı n.) K1/2
 na'l ayakkabı; oturulacak yerlerin en aşağısı; nal
 n. -i edhem-i düstür-ı ekrem 3/5
 n. -i semend-i hazret-i şah-ı huçeste-fâl 2/11
 n. (süret-i n.-i semend) G79/2
 n. -üne 2/20
 nāl kamyş düdük
 n. ol- 2/35
 nālān inleyen
 n. it- G31/2
 na'lçe nalça
 n. -ne 2/20
 nāle inleme, inilti
 n. ile 2/35
 n. eyle- G21/6, G81/4
 n. çek- 1/17
 n. -m G73/4
 n. -m (diñle-) G70/3
 n. -m (işit-) 2/3, G60/4
 n. -mdür 7/17
 n. -ler eyle- G72/3
 nāliş inleyiş, inilti
 n. -üm (şeydāsı) G42/1
 n. -in (güş it-) G37/2
 nām naz, isim, ün
 n. -um G72/1
 nā-maḥşūr sonsuz
 n. ol- 5/28
 narāz namaz
 n. -ı 'id 3/3
 n. kıl- G19/4
 nāme mektup
 n. (yaz-) G30/4
 n. -yi (siyāh-ı n.) 6/15
 nā-mihr güneşsiz, fersiz
 n. (meh-i n.) için G89/1
 nā-murād muradına erişememiş

- n. it- 5/18
- nāmūs namus
- n. -ı (neng ü n. bütün) G40/5
- nā-pāk pis, murdar
- n. (cān-ı n.)-ine G15/3
- n. -lerden G57/4
- nār ateş; cehennem
- n. 1/14, 8/14
- n. -ı ecel 6/7
- n. -ı 'ışık 2/5
- n. -ı şevk G77/4
- nārven karaağaç
- n. (reşk-i serv ü n.) G31/1
- nāşih vâiz, nasihat eden
- n. -a G83/5
- naşib Allah'ın kısmet ettiği şey; pay, hisse
- n. G4/7
- n. ol- G62/1
- n. it- G6/3
- nā-şād kederli
- n. (dil-i n.)-umı G92/3
- nāṭıka düzgün ve etkili söz söyleme
- n. 2/28
- n. (derk-i nefis-i n.) 7/33
- nāv-dān oluk
- n. (şekl-i n.) 7/29
- nāy ney (bk. ney)
- n. ile G75/3
- n. -dan G75/3
- nāz naz
- n. ile 14/4
- n. eyle- G19/1, G37/5, G42/4
- n. (viril-) G19/1
- n. (kitāb-ı n.)-dan G47/4
- naẓar bakma
- n. mı G2/2
- n. (manẓar-ı ehl-i n.) 2/1

n. kı1- G35/1, G43/4, G49/4, G52/3, G70/4, G81/6, G99/1

n. it- 4/6

n. eyle- G22/2, G73/1

n. (ehli) 4/12

n. -umdur G66/3

n. -ı (himmet n.) G100/7

nazım nazım, şiir

n. -ı rengin G89/8

n. -ı vaşfi G24/6

n. (buğür-ı n.) 6/31

n. (ehl-i n.) G9/9

n. (şâhib-kırân-ı n. u neşr) 7/37

n. ile G48/6

n. -um 7/34

n. (buğür-ı n.)-um 5/24

n. -um (eşğârı) 8/25

n. -umla G100/7

n. (gevher-i n.)-ı 1/37

n. -ına 3/24

nâzük nâzik

n. -dür G37/6

n. ol- 1/13

nâzük-beden nâzik yapılı, nâzenin

n. (gül-i n.) G93/1

ne ne

n. 1/30, 1/33, 2/1, 3/24, 4/13, 5/14, 6/10, 7/11, 7/26, 8/26, 11/II
-2, 11/III-1, G1/4, G5/4, G8/2, G15/5, G18/3, G20/3, G25/3, G27
/3, G29/1, G34/5, G41/6, G43/4, G44/3, G46/5, G48/5, G48/6, G52
/4, G56/5, G62/3, G67/1, G68/2, G69/4, G69/6, G81/2, G82/1, G82
/2, G82/4, G91/2, G95/2, G95/7, G99/5

n. (n'itibâr) G15/3

n. (her n.) 3/15, 4/21, G2/4

n. 'aceb 4/17, G96/4

n. ne 3/23, 6/6, 6/24, 6/25

n. için G5/5, G22/5, G80/2

n. için (n'içün) 7/37, 8/24, G20/1, G21/2, G34/1, G37/5, G41/7,
G63/2, G75/5, G77/3, G90/5, G98/3

- n. kadar 3/3, G53/1
n. deñlü 6/20, 6/23, G37/11
n. -dür G4/5, G26/1, G56/1, G68/1
n. idi G48/1
n. (n'idügüm) G70/3
n. ol- 2/36
n. ol- (n'ola) 4/4, 4/15, 4/16, 7/29, 7/30, 7/41, 11/V-1, G7/2, G9/9, G16/3, G19/1, G19/4, G19/7, G20/6, G24/3, G24/6, G26/3, G28/1, G28/5, G29/5, G30/5, G37/11, G39/5, G40/4, G44/4, G52/1, G57/5, G63/5, G65/5, G68/5, G71/2, G71/7, G74/1, G79/4, G80/5, G81/1, G88/4, G91/5, G100/2, G101/1
n. kı1- G41/6, G46/5
n. it- (n'it-) 11/V-2, G1/2, G10/2, G24/4, G46/4, G46/5, G56/6, G91/4, G99/1, G99/2, G99/3, G99/4, G99/5, K3/1
n. eyle- (n'eyle-) 11/V-2, G6/1, G7/1, G7/2, G7/3, G22/2, G56/3, G88/1, G88/4, G94/2
n. -ye 11/I-2
n. -m (kõd1) G30/6
n. -nüñ gibi G89/1
neden niçin, neden
n. G14/2
n. -dür 3/3, 3/8, G20/2
nefes soluk
n. 9/11
nefs ruh, can, hayat; asıl, maya, cevher
n. (derk-i n.-i nâṭıka) 7/33
nehār gündüz
n. 6/19, 8/18
nehīb yağmacı, çapulcu; dehşet, korku
n. -i seyl-i belā 5/13
nekes insaniyetsiz, alçak
n. -dür G70/1
nem nem, çığ
n. -i luṭf G37/9
nemed-pūş keçe giyen, derviş
n. ol- G22/4

neng ayıp, utanma; şöret, ün
n. ü namusu (bütün) G40/5

nergis nergis; güzelin gözü
n. -i maḥmūr 5/4,8/2
n. -i şehlā G40/2
n. (iste-) 7/13

nergis-miṣāl nergis gibi
n. (encüm-i n.) 5/4

nerīmān Rüstem'in dedesi olan Sam'ın babası
n. (sām u n.) ile G9/6

nerm yumuşak
n. ol- 2/22

nesīm hafif rüzgar
n. 1/4
n. -i (luṭfuñ n.) 2/24

nesne nesne
n. -dür G4/7

neṣr nesir
n. (şāhib-kırān-ı nazm u n.) iken 7/37

nesrīn yaban gülü
n. (gül-i n. ol-) G82/2
n. (üstine) G79/6

nev yeni
n. (māh-ı n.) 3/28,3/29
n. (pehlū-yı māh-ı n.) 7/28

nevā ses, seda; refah, zenginlik; nasip
n. 2/15
n. -yı devlet 3/21

nevāl talih, kısmet; bağış, bahşiş
n. 2/15
n. (kef-i muḥīṭ-i n.)-in 1/20

nev-bahār ilkbahar
n. (ebr-i n.) 7/43

nevbet sıra ile görülen iş, sıra
n. -le 8/18

nev-cuvān genç delikanlı
n. -sın G58/2

- n. ol- 7/10, G38/7
n. iken 7/10
- nev-reste yeni yetişmiş
n. (gül-i n.) G44/1
- ney ney (bk. nāy)
n. G90/4
n. (gūş-ı çeng ü n. ü rebāb) it- G51/1
n. gibi G62/4, G97/1, G97/5, G100/2
- neyistān kamışlık, sazlık
n. (içi) 1/14
- niṭāk kuşak, kemer; kuşak yeri
n. -ı yār G13/2
- ni'āl bir yerde oturulacak yerlerin en aşağısı
n. (şāf-ı n.) 2/19
- nice nasıl
n. 2/27, 8/6, G35/1, G79/5, G82/3
n. it- (nic'it-) G21/6, G72/5
- niçe ne kadar, nasıl, kaç
n. 3/27, 5/7, 6/40, G38/3, G42/3, G68/4
n. bir 2/33, 10/VII-1, G19/7, G30/1
n. (bir n.) G94/4
n. -ler G76/5
- n'içün niçin (bk. ne)
- nifāk ara bozukluğu
n. ile G77/3, G90/5
- niḡār resim; sevgili
n. 3/1
n. (naqş-ı n.) 1/1
n. (rūy-ı n.) 1/2
n. (şevk-i n.-ı çārdeh-sāl) G81/7
n. (ḡayāl-i n.) ile G74/2
n. (hecr-i n.) ile G87/2
n. ā G25/3
n. (pür-naqş u n.) eyle 8/29
n. kı1- 6/14
n. -uñ (cevri) G99/3
n. (kūy-ı n.)-umdur G72/4
n. (zūlf-i n.)-a G87/4

- nigîn mühür; yüzük
n. G76/3
- nihāl taze, düzgün fidan; fidan gibi güzel
n. 2/4,6/33,G36/4
n. -i gül 1/3,1/8,G14/1
n. -i bāg-ı ‘ömür 1/42
n. -i bāg-ı ümīd 6/27
n. -i kad 11/IV-1
n. -dür 1/32
n. eyle- G56/2
- nihān gizli, sır
n. 7/2
n.ol- 1/8,G38/4
- nihānī gizlilik, saklılık
n. G42/2
- niḳāb perde, örtü; peçe, yüz örtüsü
n. (keşf-i n.) 1/2
n. -dan G65/1
- nīk-baht talihli
n. (şāh-ı n.) K1/3
- ni‘met nîmet, lûtuf, iyilik
n. -i (şükri)
- nil-reng çivit mavisi
n. eyle- G44/6
- nişār saçmak
n. it- 6/35
n. eyle- 8/9
- nisbet kıyaslama, ölçü; oran
n. it- G10/3,G58/5,G75/2
- nişān belirti, işaret
n. 7/1,G23/1
n. ol- 2/7
n. -ı (var) G18/1,G18/2
n. -ıdur 9/12
- nişāne iz, alâmet; nişangâh
n. -dür 1/19
n. kıll- G95/1

- nite nasıl
n. ki 1/41
- nitekim nasıl ki, olduğu gibi
n. 3/28,4/28,5/28,7/43,8/28,8/29,9/12,669/5
- niyâz yalvarma, duâ; ihtiyaç
n. 119/1
n. eyle- 619/1
- nizâr zayıf, arık
n. (mâh-ı nev-zerd ü n.) 3/29
- noşşan eksik
n. 92/3
- nohta ben
n. -ların (dayire-i la l kıl-) 1/4
- nuhl meze; çerez
n. (hâcet-i n.) 651/2
- nuhat noktalar, benler
n. 626/1
- nün Araof tarihlerde Ramazan'a işarettir; Osmanlı alfabesinin
28. harfi
n. 130/6
n. -i âhir-i ramazân 2/6
- nūr nur, aydınlık, parlaklık
n. 5/1
n. -i feyz 7/22
n. -i hürşîd-i yaqîn 7/25
n. (fūrûğ-ı n.-ı ruh) 1/3
n. -dur 5/3, 185/3
n. ol- 179/4
n. -iyle 6/34
- nuşrat yardım, Allah'ın yardımı; başarı, üstünlük
n. 3/20
n. -la 7/45
n. -larda 3/30
- nuşrat-bâr nusret yağdıran
n. 1/32
- nuşrat-mevc yardım dalgası
n. 3/13

nūş içki, işret
n. -1 cān G34/4
n. kı1- 7/10,9/5,37/5
n. it- 9/2,G25/1,G35/2,G38/6
n. eyle- G34/2,G34/4
nüh dokuz
n. 8/24
nüh-tūy dokuz kat
n. (günbed-i n.) 3/13
nükte ince manalı zarif ve şakalı söz
n. -yi 5/26

o

o

o. 11/VI-1, G27/5, G58/4, G68/6, G79/3, G96/1, G102/2
 anuñ 2/9, 3/2, 3/7, 4/9, 4/10, 4/14, 4/24, 5/10, 5/14, 6/8, 6/10, 6/
 13, 7/2, 7/22, 7/24, 7/26, 8/7, 8/14, 9/3, 9/8, 11/II-1, 11/V-
 1, G1/4, G14/ , G15/3, G18/2, G18/6, G37/9, G49/4, G66/1, G74
 /5, G75/2, G79/4, G91/1, G95/4, G100/3, G102/3

anuñ gibi 3/23, 8/21, G6/4, G10/5, G28/6, G29/4, G46/3, G86/3

anuñ içün G44/2

anuñçün G55/5

anuñla 8/26

anı 3/1, 3/20, 3/25, 5/21, 7/41, 8/15, 9/5, 11/III-2, G8/5, G11/3,
 G13/3, G22/2, G22/5, G37/6, G63/4, G66/3, G83/1, G83/3, G83/4
 G83/5, K2/2

aña 11/I-2, 1/7, 1/32, 1/34, 2/18, 2/24, 2/26, 2/27, 3/8, 3/9, 3/18
 3/22, 4/7, 4/15, 4/16, 4/21, 6/6, 6/7, 7/21, 7/28, 7/36, 8/12, 8/
 /22, 8/25, G5/1, G9/4, G10/3, G18/3, G19/1, G27/1, G27/3, G28/
 4, G33/1, G33/2, G33/3, G36/3, G47/2, G53/3, G59/2, G64/5, G67
 /1, G69/4, G73/2, G81/5, G83/2, G86/3, G90/3, G99/2

anda 1/35, 1/30, 6/24, 6/30, 7/3, 9/3, G18/2, G42/3

andadur G37/4

andan 1/22, 5/7, 5/13, 7/10, 7/16, G33/4, G33/5, G41/6, G52/4, G92
 /2, K1/2

andandur G75/4

anca G9/8, G28/2

anlar gibi G22/3

anlara G34/2

ocak

ocak

o. -ını (ocagını) G13/5

od

ateş

o. şal- G39/3

o. -a 11/III-1, 11/III-2, G23/2, G31/7, G63/6, G64/7, G89/7, G91/4

o. -ı G64/2, G101/5

o. -ına G66/5, G100/4

o. -lar G56/4, G59/5, G73/4

o. -lara G45/1, G58/3, G76/6, G95/5

- o. -ları G45/2,
o. -larına 4/7
- oğlan oğul
- o. -a G24/4
- ok ok
- o. -ına G95/1
o. -ıyla G102/5
o. -ları G28/3, G88/3
- okı- okumak
- o. -ur G47/4, G88/5
o. ! G94/5
o. -mazsam G70/2
- ol o
- o. 1/22, 1/28, 2/10, 2/14, 2/34, 2/39, 3/9, 3/11, 4/3, 5/3, 5/16, 5/17
5/27, 6/6, 6/11, 7/5, 7/23, 7/24, 7/25, 7/28, 7/41, 8/5, 8/8, 8/10,
8/12, 8/15, 8/16, 9/8, 9/13, 10/I-1, 10/V-1, 11/III-1, 11/IV-1, G
1/2, G3/1, G4/4, G6/1, G6/5, G8/3, G9/1, G9/5, G11/1, G12/5, G15/1
G23/1, G23/3, G23/4, G23/5, G28/1, G30/6, G31/7, G33/5, G34/4, G
34/5, G35/4, G35/5, G37/9, G40/1, G42/3, G42/5, G42/6, G43/1, G43
/5, G44/2, G44/4, G47/4, G48/2, G51/5, G51/7, G52/1, G54/1, G56/4
G59/3, G59/4, G60/3, G61/4, G63/3, G63/4, G64/6, G65/1, G65/2, G
66/1, G67/1, G68/6, G69/1, G69/4, G72/2, G71/1, G71/6, G72/2, G72
/3, G76/2, G76/5, G78/3, G78/5, G82/1, G82/2, G82/3, G82/4, G82/5
G83/1, G83/3, G83/5, G84/1, G84/4, G88/1, G88/5, G89/3, G89/6, G
89/8, G90/5, G90/7, G92/4, G94/4, G100/3, G101/1, G102/4, G102/5
- o. durur 7/13, G42/1
o. -dur 1/40, 7/9, 7/21, 8/9, 8/26, 10/II-1, G19/2, G60/1, G89/4
o. degül miyem 5/23
- ol- olmak
- o. -uram G45/3
o. -ur 1/13, 1/22, 1/37, 2/20, 2/22, 3/8, 3/15, 3/22, 3/23, 3/26, 5/
14, 5/25, 7/17, 7/27, 7/29, 7/30, G6/2, G9/7, G11/1, G11/2, G
11/3, G11/4, G11/5, G11/6, G11/7, G12/1, G12/2, G12/3, G12/4
G12/5, G24/2, G25/2, G29/1, G37/1, G42/3, G50/3, G52/1, G54/
1, G54/6, G62/5, G64/4, G68/5, G69/4, G70/6, G72/4, G76/3, G
79/4, G79/5, G87/3, G87/6, G89/4, G95/7
- o. -ur mı G47/5

- o. -dum G48/1, G48/2, G48/3, G48/4, G48/5, G48/6, G89/5
- o. -duñ G34/3
- o. -dı 1/1, 1/3, 1/6, 1/8, 1/11, 1/28, 1/35, 2/8, 2/14, 2/25, 2/28, 2/34, 3/3, 3/15, 3/18, 4/7, 4/19, 4/21, 5/16, 5/17, 5/18, 6/8, 7/5, 7/8, 7/15, 7/41, 8/24, 10/I-1, G3/2, G10/4, G22/3, G30/5, G30/7, G36/1, G37/7, G37/8, G39/5, G52/3, G56/3, G58/6, G61/5, G63/3, G63/4, G71/1, G80/3, G81/2, G84/1, G89/3, G98/1, G99/1, G101/5
- o. -mışam 5/23, 6/21, G9/3, G31/3,
- o. -mışsın G55/1, G55/2, G55/3, G55/4, G55/5, G92/4
- o. -mış 3/2, 4/3, 4/22, 7/14, 8/19, G5/1, G29/4, G55/2, G55/5, G62/1, G82/2, G82/3
- o. -ayın G18/3
- o. ! 3/29, 2/30, 9/13, G3/4, G18/1, G33/1, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, G38/6, G38/7, G40/3
- o. -sun 3/29, 7/12, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G3/6, G3/7, G20/3, G34/4, G35/4, G79/1
- o. -sa 2/1, 2/7, 2/19, 4/1, 4/4, 4/12, 4/16, 7/31, G5/2, G6/2, G19/4, G19/7, G20/5, G20/6, G25/2, G28/5, G33/2, G33/3, G37/10, G37/11, G62/2, G63/5, G64/4, G76/3, 80/5, G81/1, 86/1
- o. -am 2/35, G10/2, G20/1, G21/4, G85/6
- o. -asın 1/42, 8/30
- o. -a 1/17, 1/35, 1/39, 1/41, 2/1, 2/6, 2/20, 2/23, 2/36, 2/37, 2/40, 3/14, 3/19, 3/25, 3/28, 4/4, 4/15, 4/16, 4/28, 4/29, 5/22, 5/25, 5/28, 5/29, 6/9, 6/19, 6/40, 7/9, 7/10, 7/11, 7/29, 7/30, 7/41, 7/43, 7/45, 8/8, G4/4, G4/5, G7/2, G8/8, G9/9, G10/3, G11/2, G11/3, G16/3, G19/1, G19/2, G19/4, G19/7, G20/1, G20/6, G21/5, G24/3, G24/6, G25/3, G25/5, G26/1, G26/3, G27/4, G28/1, G28/5, G29/5, G33/5, G35/4, G36/6, G37/11, G39/5, G40/4, G43/3, G45/6, G49/1, G49/5, G51/8, G56/6, G57/5, G63/2, G63/3, G63/5, G64/1, G65/5, G68/5, G69/4, G71/1, G71/2, G71/7, G73/1, G73/5, G79/4, G81/1, G81/3, G82/1, G88/4, G88/7, G90/2, G91/5, G91/7, G92/5, G100/1, G100/2, G100/3, G100/7, G101/1, G102/2
- o. -a m1 G36/7, G56/6, G80/4
- o. -up 4/22, 4/29, 6/28, 7/6, 8/22, 8/28, G9/1, G22/4, G39/3, G42/2, G58/2

- o. -up durur 2/4,2/7,2/11
- o. -updur 3/12,7/28,8/20,G4/7,G15/4,G36/6,G45/2,G69/7,G92/3
- o. -uban G22/4,G51/4
- o. -alı 1/34,5/25,G8/1,G10/4,G21/4,G22/6,G30/5,G58/6,G68/6
- o. -aldan berü G30/2
- o. -alıdan berü G98/1
- o. -ınca 6/9,G62/4,G77/4
- o. -madın 6/25
- o. -madan G67/1,G67/2,G67/3,G67/4,G67/5
- o. -ıcağ G28/1,G28/2,G28/3,G28/4,G28/5,G28/6,G29/1,G29/2,G29/3,G29/4,G29/5,G40/3,G59/3,G76/3
- o. -dukça G5/3,K3/1
- o. -an 6/4,6/5,7/1,7/4,8/5,G14/1,G18/3,G20/4,G54/4,G54/5,G62/3,G81/3,G88/4,G96/4
- o. -duğuz G4/4
- o. -duğunçün 9/8
- o. -duğun için G40/5
- o. -duğı 2/19,4/9
- o. -duğıyçün G37/6
- o. -duğın 11/V-1,G44/4
- o. -duğınca G65/2
- o. -miş durur 3/21,9/4,G23/3,G35/1,G35/5,G97/5
- o. -mişdur 3/7,3/27,6/5,7/20,7/22,7/24,7/34,7/35,G36,G41/2,G41/6,G70/4,G81/1
- o. -urdun 7/36
- o. -urdi G66/3,G74/2
- o. -urmiş G7/5,G45/3,G53/4,G58/6,G95/2,G98/2
- o. -ur imiş G93/3
- o. -ursam G100/3
- o. -ursa 1/37,4/13,4/15,6/30,G9/6,G9/8,G37/7,G37/11,G51/2,G52/6,G74/1,G79/4,G94/4
- o. -miş idi 5/1
- o. -mişdi G97/4
- o. -aydı G1/5,G11/5,G74/1,G74/3
- o. -mazam G50/4
- o. -maz 8/25,G4/2,G20/2,G20/3,G20/6,G21/4,G23/6,G28/3,G64/5,G73/2,G89/6

- o. -madı 4/7, G29/5, G87/1
o. -madılar 6/28
o. -masun G20/5
o. -ma! G35/3
o. -masa 3/3, 8/17, G37/5, G74/1, G74/2, G74/3, G74/4, G74/5
o. -maya! 2/34, 3/21, 5/28, 6/40, G64/7, G96/4
o. -mayıcak G27/1, G27/2, G27/3, G27/4, G27/5
o. -mayan G76/4
o. -maz imiş G69/2, G100/5
o. -maz isem G56/3
o. -mazsa G20/3
o. -ımaz 4/15, G20/4
o. -mak G2/1, G23/3, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, G38/6, G38/7, G69/7
o. -mak durur 7/31
o. -mağa 2/38, G16/3, G22/1, G63/4
o. -mamak G67/4, G78/2
- olin- olunmak
o. -an 6/32
- oñ- onmak, iyileşmek
o. ! G83/5
o. -maduk (āvāre) G10/5
o. -maduk (gör-) G83/5
- oñar- onarmak; sağlam ve iyi hale getirmek, iyileştirmek
o. -maz G83/1
o. -maya! G83/1, G83/2, G83/3, G83/4, G83/5
- oran oran, nisbet
o. -suz G21/5
- orta orta
o. -muzda G75/4
- osmān-rütbat Hz. Osman rütbeli
o. 8/10
- otağ otağ
o. -ı (güller sāyebānıdır) 9/4
- oyna- oynamak
o. ! G37/4

- ög- övmek, methetmek
 ö. -meñ G102/1
- öğren- öğrenmek
 ö. -di G43/2, G53/7
- öl- ölmek
 ö. -ürem G64/3
 ö. -ürin G1/1
 ö. -düm G21/3, G83/4
 ö. -di G79/7, K4/1
 ö. -dük G85/2, G85/4
 ö. -miş G8/3
 ö. ! G33/4
 ö. -sem G6/5
 ö. -e G56/4
 ö. -em G2/5, G52/4, G60/3, G77/4, G92/2
 ö. -ince 1/42, G43/5
 ö. -en G98/6
 ö. -ür diyü G16/4
 ö. -dügini K4/3
 ö. -ürmiş G64/3
 ö. -ürsem G31/4
 ö. -ürsen G98/6
 ö. -medi K4/2
 ö. -meye! G87/7
 ö. -mekdür G6/4
- öldür- öldürmek
 ö. -ür 8/15, G4/6, G17/1, G90/1
 ö. -dünñ G31/6
 ö. -di G4/6, G19/3, G72/2
 ö. -eyin G93/3
 ö. ! 10/VI-2, G8/4, G48/2, G49/2
 ö. -se 11/VI-1, G16/3, G102/5
 ö. -esin G19/7, G29/2
 ö. -eler G77/2
 ö. -medin G57/3

- ö. -en G39/4
ö. -dügi G1/5
ö. -melûdur 11/I-2,11/II-2,11/III-2,11/IV-2,11/V-2,11/VI-2
ö. -me! G29/5,G48/2
ö. -meye! G49/3
ö. -mek ise 10/VI-2
ö. -mege G17/1
- ölüm ölüm
ö. (fikri) G17/2
ö. (vaḫti) G41/3,G88/2
ö. -ümdür G17/2
- ‘ömer-heybet Hz. Ömer gibi heybetli olan
‘ö. 8/10
- ‘ömr ömür
‘ö. G24/5,G51/3
‘ö. -i dirāz G19/6
‘ö. -dür G35/3
‘ö. (nihāl-i bāğ-ı ö.)-den 1/42
‘ö. (bāğ-ı ‘ömr)-den 8/30
‘ö. -üm G43/1,G43/2,G43/3,G43/4,G43/5,G62/1,K3/1
‘ö. -üm gibi G74/4
‘ö. -üm (bahārı) G97/3
‘ö. (ḫāşıl-ı ö.)-ümi 11/II-1
‘ö. -üñ 5/28,7/45
‘ö. (gülşen-i ö.)-üñ 7/44
‘ö. (sebāt-ı ö.)-üñ 6/40
‘ö. -üñ (güni) 2/41
‘ö. -i G27/5,G45/5,G83/3
‘ö. -i gibi 7/45
‘ö. (izdiyād-i ö.)-ine 3/16
‘ö. -ler (‘ömürler) G2/5
- öñ ön; önce
ö. G26/1
ö. -inde G26/5
ö. -ince G12/2
- öz öz, kendi
ö. G72/4,G89/3

ö. -ümden 659/1

ö. -in (çĩn it-) 679/1

ö. -in (kaddüñe nisbet it-) 658/5

ö. -in (misāl eyle-) 2 17

ö. -ini 630/7

ö. -ine 610/3

özge başka

o. 666/4

özr özür

ö. ile 3/7

ö. için 2/18, 636/2

- pā-būs ayak öpen
p. (kaşd-ı devlet-i p.) eyle- 2/17
- pādişā padişah (bk. pādişāh)
p. ile G75/1
p. kıl- G90/6
- pādişāh padişah (bk. pādişā)
p. -ı baħr u ber K1/1
p. -ı ins ü cān G38/1
p. -ā G37/10
p. (mülk-i ğamuñ p.)-i ol- G98/1
- pāk saf, temiz, pak
p. -e G49/4
p. (hudā-yı p.)-den G57/4
p. (dīde-i p.)-üm G49/4
p. -i (zihñ-i p. eyyāmı) 7/25
- pāk-bāz sadakatli âşık
p. (āyine-i tab^c -ı p.)-uma 5/21
- pārelen- parçalanmak
p. -di G67/2
p. -miş G14/1
- pās-bān gece bekçisi
p. -ıdur 9/3
- pāşiş bahşiş
p. -i zer 2/25
- pāy ayak
p. -i gerdūn-sāye 3,15
p. -uña (düş-) G68/4
- pāy-bend ayak bağı, engel, köstek
p. ol- G56/3
- pāyān son, nihayet
p. -a ir- G24/5
- pāye rütbe, derece
p. -i endīşe-i hayāl 2/27
p. -i evvel 3/14
p. (kadr-i bülend-i p.)-ni 2/27

- pāy-māl çığnenmiş
p. ol- 2/20, G36/6
p. it- 2/33, 9/8
- pehlevān pehlivan
p. -sın G88/6
p. -lık G9/6
- pehlū vücudun iki yanından biri, yan
p. -yı māh-ı nev 7/28
- penāh sığınak
p. -ı ins ü cān 7/21
p. idin- 1/39
- pencān-sāle 50 yıllık, 50 yaşında
p. G81/7
- pend öğüt
p. G10/2
p. it- G69/3
- per kanat
p. -üm (bāl ü p.) G45/2
p. -i (bāl ü p.) G101/1
p. -ler G37/3
- perde perde
p. (verā-yı p.-i kuḥlī) 5/5
- perdedār perdecı
p. ol- G12/1
- pergāle parça
p. pergāle ol- G81/1
- perī peri, cinlilerin dişisi; çok güzel kız
p. G100/4, G101/1
p. (rūy-ı p.) G101/1
p. (tıfl-ı p.) G1/1
p. (şevkı) G51/5
- perī-ruḥsār perī yanaklı
p. -lar G16/1
- perī-rūy perī yüzlü
p. G101/1
- perişān perişan
p. G42/6

- p. ol- G48/1, G63/3, G64/4
p. (baht-1 p.)-umdur G42/6
p. (zülfi-1 p.)-uña G96/3
p. (hâl-i p.)-ını G57/5
p. -lıktan G16/5
- pervâne geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek
p. gibi G45/2, G96/1
p. eyle- G32/1
- pervâz uçma, uçuş
p. it- G84/3
p. eyle- G37/3
- perveriş besleyiş, besleme
p. (bul-) G36/4
p. (vir-) 2/24
- pervîn Ülker yıldızı
p. G79/6
- peşimân pişman
p. ol- G28/4, G48/2
- peykân okun ucundaki sivri demir
p. G28/3
p. -dur 1/5
p. -umdan G53/3
p. -uñ G53/5
p. (cevher-i elmâs-1 p.)-uñ 7/18
p. -i 8/15
p. -i (cevheri) G18/2
p. -ını G88/3
p. -ları G28/3
- peyker yüz, surat
p. -ine G40/1
- peymân yemin
p. -uñ ('ahd ü p. kanı) G31/6
p. (dildâr-1 p.)-suz G21/3
- peynâne büyük kadeh, şarap kadehi
p. -i rızık u ecel 7/32
p. gibi G96/2
- pîçân büklüm büklüm, kıvrım kıvrım olan

- p. (rumh-ı p.)-ı ile 8/14
 pinhān gizli
 p. G64/2
 p. ol- G63/2
 p. (derd-i p.)-um G41/4
 p̄ir yaşlı, ihtiyar
 p. 7/10,7/31
 p. -i 'aql-ı hurredān 7/33
 p. -i mu'ammer 4/22
 p. (çarh-ı p.) 7/31
 p. it- G38/7
 p. -e 7/10
 p̄irāhen gömlek
 p. -üme G73/1
 p̄irāye süs
 p. -i sūd u ziyān 7/32
 p̄iše meslek, âdet, alışkanlık
 p. -si G27/1
 p̄ür oğul
 p. (dil-i sengin-i p. u zāl) 2/22
 p̄üte içinde maden eritilen tava
 p. -i gül 8/5
 p̄ür dolu
 p.(-dür) 4/25,G44/5
 p. durur 6/34
 p. -dür 6/31,G31/2,G54/3
 p. ol- 1/1,1/11,7/22,8/9,G35/4,G82/3,G92/5,
 p. it- 3/4,G24/7,G41/5,G85/7,G88/6,G97/2
 p̄ür-āteş ateş dolu
 p. ol- 7/17
 p̄ür-tāb ışıklı, ışık saçan
 p. (sünbül-i p.)-uña G5/4
 p̄ür-çāk perişan, parça parça olmuş
 p. (sine-i p.-i gam-perverd) G94/2
 p̄ür-çin çok bükülmüş, çok buruşuk ve karışık
 p. (zulf-i p.)-ün G79/1
 p̄ür-fitne fitne, kötülük dolu

- p. (hāne-i p.-i āhir zamān) 7/24
pür-fütür zayıflık, bezginlik dolu
p. (hāl-i p.)-umdan 5/22
pür-gül gül dolu
p. ol- G20/3
pür-hāl elem dolu
p. (şif'r-i p.)-e G81/6
pür-hayāl hayal dolu
p. (fānūs-ı p.) 2/40
pür-hırāş tırmalayan, mahveden
p. ol- G11/2
pür-hün kan içinde
p. (dur) 2/10
p. (çeşm-i p.)-umda G76/3
p. -umuz (dil-i p. kebāb it-) G51/2
pür-hünāb kanlı su, göz yaşı içinde
p. (çeşm-i p.)-da G78/1
p. (çeşm-i p.)-dan G54/6
pür-kaṭra damlalı, damla dolu
p. -i bārān G64/1
pür-le'āl incili
p. ol- 2/23
p. it- 2/16
pür-naḫş nakışlı
p. u nigār eyle- 8/29
pür-nāz nazlı.
p. ol- 4/1
pür-şafā neş e dolu
p. ol- 4/7
pür-tīr ok dolu
p. ol- G25/3
pür-zer altınlı, altın dolu
p. it- 8/9
pür-ziver süslü
p. ol- 3/29

R

- rab Allah
r. (yā r.) 4/10, G74/1
- rād cömert, eli açık
r. -i zer-pāş-ı kerīm 7/27
- raʿd gök gürlemesi
r. 7/17
- rağbet istekle karşılama
r. -i (yoğ) G48/6
- rāh yol (bk. reh)
r. G33/2, G83/2
r. -i hecr G33/2
r. -i hicāz G19/5
r. -i hevā G93/3
- rāhber rehber
r. gerek G33/2
- rahm acıma
r. kı1- 10/VII-2, G29/5, G101/2
r. it- G43/4, G54/2, G76/4, G80/3, G82/5, G83/2
r. eyle- 10/II-2, 10/III-2, G21/2, G28/4, G77/1
- raķīb rakip
r. G3/6, G6/1, G6/2, G9/2, G9/7, G28/5, G90/5
r. -i seg-i bi-şīn G64/5
r. (ķahr-ı r.) G91/5
r. ile 1/15
r. (öldür-) G93/3
r. -i G15/3
r. -e G83/3
r. -den G33/5
r. -üñ G77/3
- raķş dans etme
r. it- G38/4
r. ur- G41/4
r. -a G98/3
- ramażān oruç ayı
r. (nūn-ı āhir-i r.) 2/6

- ra'nā güzel, lâtif
 r. (dilber-i r.) 7/21
 r. (gül-i r.) G92/1
- ravza ağacı ve çimeni bol bahçe
 r. -i rıdvân G3/4
 r. -sinuñ 10/VI-1
- rāy ay; sancak, bayrak
 r. u umūr 5/18
 r. -ı 'ālem-ārā 7/24
 r. -ı rüşen 5/12
- rāygān bedava; pek çok
 r. ol- 7/30, G67/3
- rāz sır
 r. G19/2
 r. -ı derūn G12/4
 r. -ın (di-) 4/8, G89/7
- rebāb bir çeşit kemançe
 r. (güş-ı çeng ü ney ü r.) it- G51/1
- rebīc bahar
 r. (faşl-ı r.) 8/29
- redd geri çevirme
 r. it- 8/21, G28/6
- refīc yüksek, yüce
 r. (sarāy-ı r.)-ünde 1/29
 r. (sarāy-ı kadr-i r.)-ündedür 5/15
- refīk arkadaşı, yoldaşı
 r. G60/3, G94/5
- reg damar
 r. 7/2
- reg-be-reg damar damar
 r. 7/2
- reh yol (bk. rāh)
 r. -ı şevk 8/19
 r. -ı vaşl G91/2
 r. (hāk-i r.-ı hāzret-i cem-kadr) 8/9
 r. (gerd-i r.)-ı G98/5
- rehgüzer seçit, geçecek yol

- r. gerek G33/3
r. -i G100/3, G101/2
r. -lere G33/3
- remh mızrak, kargı, süngü
r. -i ser-tiz 1/32
- renc sıkıntı, eziyet
r. -i intizār 3/19
r. (çek-) G19/5
- renğin renkli, güzel
r. G37/11
r. -üm (nazm-ı r. gör-) G89/8
- resen ip, urgan, halat
r. -i (zülfüñ r.) G93/5
- resm merâsim
r. -inde 3/3
- reşk kıskanma, kıskanılmış
r. -i serv ü nârven G31/1
r. ile G4/6, G80/2
r. (odı) G101/5
- revâ yakışır, uygun, yerinde
r. midur 2/35
r. gör- 8/23
- revân 1. ruh, can
r. G26/3
r. (vir-) 1/13
2. yürüyen giden, akan
r. 7/16, G47/4
r. ol- 7/34, G10/4, G54/6, G87/6
r. (serv-i r.)-dan G46/3
r. (serv-i r.)-um G44/1
r. (eşk-i r.)-umla G36/4
- revan-bağış canlandırıcı, can bağışlayıcı
r. (la*1-i r.)-uña G40/4
- revnağ parlaklık, güzellik, süs
r. (vir-) 9/7
- revzen pencere
r. -ler (aç-) G53/1

- rıdvān razı olma, hoşnutluk
 r. G90/3
 r. (ravza-i r.) G3/4
- rızķ Allah'ın herkese bahsettiği nimet; azık, yiyecek içecek Şey
 r.(peymāne-i r. u ecel) 7/32
 r. (ķısmet-i r.) eyle- G6/3
- rif‘at yücelik, yükseklik
 r. -i ķadr G57/1
- rikāb büyük bir kimsenin katı, önü
 r. -ı hümāyün 2/17
- rind kalender
 r. -i cihān G38/1
 r. -i Őāhid-bāz 9/6,G37/7
 r. -ler G22/4
- riŐte iplik
 r. -lerdür 4/25
- rivāyet hikāye edilen bir haber, söz veya hadise
 r. it- K4/1,K4/3
- rīzān dökülen, akan
 r. ol- 7/1
- rödös Rodos
 r. (üsti) K1/4
- rūbeh-iĥtiyāl hilekār
 r. (felek-i r.) 2/30
- rūĥ can, nefes
 r. -ı ‘adū 6/7
 r. -ı Őānī 9/5
 r. -ı Őeyĥī 17/5
 r. -ına 17/5
- ruh yanak, yüz, Çehre
 r. uñ G39/3,
 r. -uñ üzre G56/1
 r. (Őevķ-i r.)-uñ G40/2
 r. -uñ (Şem‘-i r. Őevķı) G45/2,G96/1
 r. -uñ (ġamı) 1/11
 r. -uñ (devri) 9/7,G20/4
 r. -uñ (fikri) G86/4

- r. -uñ (üsti) G79/3
r. (şem⁶-i r.)-uñla G32/1
r. -i 10/VI-1
r. (fürüg-1 nūr-1 r.)-ından 1/3
r. -ındandır 7/1
r. -laruñ (devri) 7/19
r. -laruñ (şevkı) G20/6
r. -larumuñ 6/37
r. -laruñ G20/2, G79/4
r. -laruñ üzre G26/1
r. -laruñ (vaşfı) G23/6
r. -ları G98/4
r. -ları (nūru) 6/34
- ruhsār yanak
r. -ına G42/1
r. (aks-i r.)-uñ G78/1
r. (gül-i r.)-uña G58/2
- rūm Arap ilinden başka ilden olan kimse, yabancı
r. -dur G11/7
- rumḥ süngü, mızrak
r. -i piçān 8/14
- rūmī Anadolu
r. 8/18
- rūs Rus
r. (üsti) K1/3
- rūşen aydın, parlak, belli
r. 2/38, G63/6
r. ol- 2/40, G29/1, G35/1
r. kıl- G35/1
r. it- 2/41
r. (rāy-1 r.)-idür 5/12
- rūy yüz, çehre
r. -i ālem 3/11
r. -i nigār 1/2
r. -i zerd G81/2, G94/1
r. -i perī G101/1
r. -idur G101/1

rūyīnten tunç vücutlu, güçlü kuvvetli
r. 2/22
rūz gün, gündüz
r. G27/5
r. -i sefīd 6/38
r. -i şümār 6/40
r. (silisile-i r. u şeb) 8/28
rūze oruç
r. -dür G36/7, G54/4
r. -si G54/4
r. -sinde G85/4
rūzgār dünya, âlem; zaman, devir
r. (çeşm-i r.) 3/23
r. (elem-i r.) ile G87/2
rūsvāy alçak, rezil
r. eyle- 10/I-2, 11/I-2
r. -uñ ol- G10/2
rütbet rütbe
r. ü i⁶zāz(bul-) G37/9

- sa^cādet mutluluk
 s. (ebri) 9/9
 s. -üm (güni) 6/20
- şabā gün doğusundan esen hafif ve lâtif rüzgar
 ş. 1/2,1/9,8/8,8/29,G4/3,G17/3,G37/5,G98/3
 ş. (bād-ı ş.) G37/5,G97/4,G100/3
 ş. ile G75/4
 ş. (bād-ı ş.)-nuñ G12/2
 ş. (bād-ı ş.)-dan 8/7
- şābit değişmeyen, yerinde duran
 ş. (ol-) 6/28
- şabr sabır
 ş. G56/6
 ş. it- G30/1,G74/4,G99/3
 ş. kıl- G19/5
 ş. -um G91/4
 ş. (hırmen-i ş.)-um G91/4
 ş. (hāne-i ş.)-umuz G51/5
- şabūr çok sabırlı
 ş. (cān-ı ş.)-umdur G50/3
- şaç saç
 ş. -um 6/38
 ş. -uñ G79/3
 ş. -uñ gibi G12/1
 ş. -uñ (girihleri) G4/3
- şaç- saçmak, yaymak
 ş. -alı 5/24
- şaçıl- saçılmak
 ş. -ur G59/5
- şadā ses
 ş. (dili) 1/21
- şadef sedef, inci kabuğu
 ş. 2/23
 ş. gibi G85/7
- şad-hezār yüz bin
 ş. 3/21
 ş. hezār 6/30

- şādık içten bağlılığı, sadâkati olan
ş. -am G2/4
- şadr sadrazam sözünün kısaltılmışı
ş. -ı ecil 8/11
- şaf dizi, sıra
ş. ol- 4/13
- şaf-ı ni'âl bir yerde oturulacak yerlerin en aşağısı, kapı eşiği
ş. ol- 2/19
- şafâ saflık, berraklık; gönül şenliği
ş. (emîn-i dîn-i s.) 6/16
ş. ol- G27/4
ş. (esbâbı) G3/7
ş. -dan G41/1
ş. -lar (sür-) G30/2
- şafder yiğit
ş. (aşaf-ı ş.) 4/13
- şafha yazılmış ve yazılabilir sayfa; bir şeyin düz yüzü
ş. -i gül 1/4
- şâfî hâlis, temiz
ş. (dil-i ş.) G96/2
- şâğ sağ
ş. esen kal- G69/1
ş. ol- G16/3
- sâğar kadeh (bk. cām)
s. G25/1
- sâhat meydanlar, alanlar, açık yerler
s. (ferrâş-ı s.-i gülşen) 1/41
- sahbân kadehler; Sahban (kişi adı)
s. -ı devrân G9/9
- şâhib sahib; hâmi
ş. -i 'adl ü emân 7/40
ş. -i gerdün-vaqâr 8/10
- şâhib-kırân cihangir
ş. -ı naẓm u nesr 7/37
- şâhib-nişân nişan sahibi, belli
ş. (şâhib-i ş.) 7/23
- şâhil kıyı

ş. (bul-) 6/6
şahın sahne
ş. -ı meclīs G37/1
saht katı, sert, sağlam
ş. (seng-i s.-ı cefā-yı zemāne) 5/20
sā'il dilenci
ş. -e 2/25
şakın sakın!
ş. 7/20,9/8,G45/5,G61/1,G61/2,G61/3,G61/4,G61/5,G87/4,
G101/3
şakın- sakınmak, dikkat etmek; korumak
ş. -uram G59/2
ş. ! (bk. şakın)
ş. -ma! G61/3
ş. -maduñ G61/4
ş. -ursa G71/7
sākī içki sunan
ş. G3/5,G81/5
ş. -i mehveş G25/1
ş. -yā G50/2,G50/4
şakla- saklamak
ş. -ram G88/2
ş. -dı G89/2
ş. -mış G89/1
ş. ! G41/3
sāl yıl, sene
ş. 6/19
şal- bırakmak, koyuvermek
ş. -dı 5/13,G10/1,G39/3
ş. -uban G87/7
ş. -mağda G88/6
ş. -mışdı 5/6
şalāh iyilik,barış,asâyiş
ş. -ı cihān-ı kevn ü fesād 6/39
şalın- salınmak
ş. -ur 1/15,G37/5,G63/5
ş. -ursın 1/15

sālik bir yola bağılı olan, mürid
s. -i (mülk-i 'ademüñ s.) G30/7

sām Neriman'ın oğlu, Şehnâme'de adı geçen çok kuvvetli kahraman
s. u nerimān ile G9/6

şan sanki (bk. sanki)
ş. G14/3, G14/5, G36/3

şan- sanmak
ş. -urem 2/8, 8/4, 11/III-2, G56/5
ş. -ur 1/14, 1/38, G73/1, G90/1
ş. -urlar G64/1
ş. -dum G63/1, G78/2
ş. -dı G78/3, G91/7
ş. -asın 1/3, 1/5, 2/4, 9/2, G21/1, G35/1, G79/6
ş. -ma 6/4, 8/5, G61/3, G102/3
ş. -mañ G14/1, G37/2
ş. -mañuz 1/7

saña (bk. sen)

şan'at sanat
ş. ile 4/5, G4/3

şanem put, dilber
ş. 7/16, 7/18, G18/5, G26/3, G30/6, G32/4, G36/1, G44/2, G44/5,
G79/1, G80/2, G85/4, G88/5, G90/3
ş. -i gül-'izār G52/1
ş. -i lāle-ruh G45/1
ş. -i serv-kaç ü sīmber 11/IV-1
ş. -i sīm-ber G71/1
ş. -ā 10/V-1, 10/V-2, G11/4, G11/5, G19/3, G19/6, G30/2, G30/7,
G45/2, G49/3, G58/2, G58/6, G64/7
s. -i (ayır-) G90/5

şāni' yapan, yaratan; Allah
ş. (bi-ħaqq-ı ş.-i bī-çün) 6/14

şānī ikinci
s. (rūh-ı s.)-dür 9/5

şanki sanki (bk. şan)
ş. 7/4, 9/1, G5/3, G24/1, G88/3

şar- sarmak
ş. -mış G100/6

	ş. -uptur 2/5
sarāy	saray
	s. -i kadr-i refī ^e 5/15
	s. -i refī ^e 1/29
şarıl-	şarılmak
	ş. -mış 8/4, G56/5
şatu	satış, alış veriş
	ş. ol- G67/4
sa'y	çalışma, emek
	s. 2/29
	s. -dur 2/29
	s. eyle- G70/5
	s. -uñla
şayd	av
	ş. ol- G84/1
	ş. it- G35/4, G87/3
sāye	gölge
	s. gibi G3/4
	s. -m durur G70/2
sāyebān	gölgelik, koruyucu
	s. 7/14
	s. -ıdur 9/4
sāyil	dilenci
	s. ol- G33/3
sāyil-veş	dilenci gibi
	s. 4/27
sāz	ses; çalgı, saz çalmak
	s. (yār u s. u gül ü mül şohbeti) G27/4
	s. -ına G37/1
sebāt	kararlılık
	ş. -i 'ömr 6/40
	ş. -ına 2/34
sebeb	sebep
	s. ol- 7/29, G63/4
sebz	yeşil
	s. G37/3
secde	namazda yüzünü yere koyma

- s. kıl- G78/2
s. it- G26/5,G54/3
- secdegeh secdeye varılacak yer
s. -üm (ol-) G19/4
- sefāyin gemiler
s. -i eş'ār 6/31
- sefer yolculuk; harp, harbe gitme
s. üzre ol- G71/2,G71/7
s. kıl- G99/3
s. it- G45/3
s. -üm (ol-) G45/3
- sefīd ak, beyaz
s. 6/37
s. (rūz-ı s.) 6/38
- seg köpek
s. -i kūy G9/4,G73/2
s. (rakīb-i seg-i bī-dīn) G64/5
- sehā cömertlik
s. (mihr-i eflāk-i s.) 8/16
s. (sipihr-i mihr-i s.) 6/2
s. ile 4/15
s. (baḥr-i s.)-dur 3/9
s. (kān-ı s.)-dur 8/12
s. (mihr-i s.)-ya 1/28
s. (kef-i s.)-ñ ile 6/4
s. (baḥr-i s.)-ña 2/23
s. -ñuñ 2/25
s. (kef-i s.)-sında 1/19
- seḫer tan yerinin ağarmağa başladığı vakit
s. 1/24,5/1,5/3
s. (beyāz-ı s.) 5/2
s. (vaḫt-i s.) G81/3
s. (du'ā-yı vaḫt-i s.) gibi 1/24
s. (āteş-i āh-ı s.)-üm G45/5
s. (şām-ı firākuñ s.)-i G100/5
- sehergāh sabah vakti
s. (āh-ı s.)-dan G61/2

- s. (âh-ı s.)-um G2/2
- sehî düz, doğru; fidangibi boy
s. G5/1
s. (serv-i s.) G98/3
- sehî-reftâr düzgün yürüyüşlü
s. (serv-i s.)-lar G16/1
- sehv yanlış, hata; düzgün olmayan
s. ü haṭâdur 10/V-2
s. imiş G78/2
- selâm selam
s. ile G3/2
s. ol- G3/2
- selmân Selmân-ı Savecî (1309-1376) adlı iran şairi
s. (hâfız u s.) ol- G48/6
- semin yasemin
s. G56/1, G58/1
s. (gülberg-i s.) G56/1
- semend çevik ve güzel at
s. (na'ı-i s.-i hażret-i şâh-ı huçeste-fâl) 2/11
s. -üm (şüret-i na'ı-i s. cismi) G79/2
- semin-ruhsâr yasemin yanaklı
s. (gül-i s.) 1/11
- semin-sây yasemine benzeyen
s. (zülfi-i s.) 10/I-1, 11/I-1
- semûm sam rüzgârı
s. -ı âteş-i kahr 1/25
- sen sen
s. 1/28, 3/12, 3/16, 3/29, 5/16, 5/17, 7/37, 7/41, 8/16, 8/23, 10/
III-1, G5/1, G10/4, G20/1, G21/2, G26/3, G34/5, G36/5, G36/7,
G41/5, G43/4, G45/1, G45/4, G49/4, G55/3, G55/4, G59/1, G67/2,
G81/4, G89/7, G93/3, G101/2,
sen mi G77/2
sen dehi 7/10, G60/1
sen de G38/3
sensin 3/11, 7/28
senüf 1/11, 2/20, 3/11, 3/17, 4/2, 5/28, 6/7, 7/20, 7/27, 7/34,
8/23, 10/IV-1, G2/4, G12/3, G20/2, G21/3, G23/6, G30/3,

- G30/6, G30/7, G31/1, G31/2, G31/3, G31/4, G31/5, G31/6, G31/7,
G39/1, G40/4, G54/5, G61/3, G63/1, G78/1, G86/5, G95/6,
senün gibi 3/23, G29/2, G95/3
senün için G24/3
seni 10/VI-2, G5/4, G6/1, G10/4, G15/2, G39/4, G58/4, G66/3, G66/4
G84/3, G90/1, G90/2, G90/3, G90/4, G90/5, G90/6, G90/7, G91/7
G95/1, G95/2, G95/3, G95/4, G95/5, G95/6, G95/7, G95/8, G100/
6, G101/4, G102/3,
saña 1/16, 3/17, 3/25, 3/27, 4/11, 4/27, 4/29, 7/12, 7/13, 7/35, 10/
II-1, 10/II-2, 10/VII-1, G2/1, G2/2, G2/3, G2/4, G2/5, G3/1, G
3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G3/6, G3/7, G4/7, G6/2, G8/3, G12/5, G30
/4, G33/4, G34/4, G35/5, G37/10, G40/1, G40/5, G41/7, G45/5, G
48/2, G56/4, G61/3, G61/4, G62/5, G63/6, G64/2, G69/1, G75/4,
G81/2, G87/5, G90/7, G96/5, G100/6
senden 6/24, 7/21, G41/4, G43/5, G71/5, G77/3, G77/6, G91/5, G92/1
senden mi G43/2
sensüz G8/4
senā methederek anma
s. -ña degül 2/29
seng taş
s. G4/5
s. -i cefā G71/5, G91/6
s. -i mezār G60/3
s. -i saht-ı cefā-yı zemāne 5/20
sengīn taştan, taştan yapılmış
s. (dil-i s.-i pūr-ı zāl) 2/22
sengīn-dil taş yürekli
s. midür G4/5
sepīde-dem sabah aydınlığı
s. 1/1
ser baş, reis; uç, kenar; son
s. -i kūy G56/3, G98/6
s. (*aks-i s.-i zūlf-i siyeh) G98/4
s. üzre G71/5
s. (vir-) G79/4
s. (derd-i s.)-ümdür G69/6

- ser-ā-ser baştan başa
s. 4/2,4/26
- ser-efrāz benzerlerinden üstün olan
s. (haber-i kıdd-i s.)-ını G98/3
- ser-gerdān başı dönen, şaşkın, perişan
s. it- G89/1
- ser-girān çok sarhoş
s. ol- 6/9
- serd soğuk; kaba, haşin
s. (āh-ı s.) G2/2
s. ol- 3/12,7/8,G25/2
- ser-keş baş kaldıran, itaatsiz
s. -lik it- G102/4
- sermāye sermaye
s. -si G21/6
- ser-nāme başlık, ön söz, mektup başlığı
s. -si G47/2
- ser-sebz yeşil, baştan başa yeşil
s. it- 8/30
s. eyle- 7/44
- ser-tiz ucu sivri, keskin
s. (remh-i s.)-ün 1/32
- serv servi
s. 6/33,G3/3,G78/3,G87/6
s. -i bülend G10/4
s. -i çemen G58/5
s. -i hīrāmān G82/4
s. -i revān G44/1,G46/3
s. -i sehī G98/3
s. -i sehī-reftār G16/1
s. (reşk-i s. ü nārven) G31/1
s. (ayağı) G68/4
s. (boyı) G27/3
s. -i (temāşā için) G5/1
- server baş, reis
s. -ā K2/1
- serv-kıdd servi boylu

- s. (şanem-i s. ü simber) 11/IV-1
s. -ün̄ (yolu) G3/4
- sev- sevmek
s. ! G80/5
s. -e G60/1
s. -üp G89/6
s. düğüm G87/5
s. -mezem G102/1
s. -mez G87/5
s. -meyeyin K3/1
s. -meden (seni s. özge) G66/4
- sevāb Allah'ın rızasına uygun ve mükafata lâyık iş
s. ol- G93/3
- sevād siyahlık, karartı
s. -ı dīde-i ehl-i başar 5/3
s. -ı şeb 5/2,5/3
s. u beyāz-ı dīde-i hūr 5/2
- sevdā aşk, sevgi; istek
s. G69/6
s. -sı 11/II-1
s. (ğam-ı s.)-sı ile 11/II-1,11/II-2
s. -sın (zülfi s.) G47/5
- seyl sel
s. (nehīb-i s.-i belā) 5/13
s. it- G84/4
s. -ler G57/2
- seylāb sel suyu
s. -ı ğam G47/1
s. -dan G54/1
- seyl-bār çok büyük, önü alınmaz sel
s. -ı eşk-i çeşm G26/4
- seyr seyir, yürüme, gezme, terâşâ
s. (kaşd-ı s.-i bām-ı kaşr) 3(14)
s. it- G37/4
s. -ümde G4/4
- seyyāle akan şey
s. (yākut-ı s.) G81/5

- seyyār sabit olmayan
s. ol- 6/28
- şı- kırmak
ş. -duñ G40/5
- şiddik sözünde duran, Hz. Ebubekir'in lâkabi
ş. (bi-hakk-ı hazret-i ş.) 6/17
- şig- sıgmak
ş. -maz G44/4, G72/1
- şigār küçüklük
ş. (şeh-i ş. u kibār) 1/17
ş. (vezir-i a'zām-ı şāhenşeh-i ş. u kibār) 6/3
- şihhat sağlık, doğruluk
ş. G8/3
ş. (vir-) G2/1
ş. -de ol- G2/1
- şin- bozulmak, kırılmak
ş. -maz G54/4
- sırr gizli iş veya söz
s. -ın (fāş eyle- G71/3
- sifle-nevāz alçak, terbiyesiz adamları baş tacı eden
s. (çarh-ı s.) 6/26
- sihr büyü
s. ile G9/5
s. eyle- 7/36
- sikke paraya vurulan damga
s. -süz 1/23
- sil- silmek, temizlemek
s. -en G13/5
s. -medi G80/3
- silsile zincir, birbirine bağlı bir sıra teşkil eden şey
s. -i rüz u şeb 8/28
- sim gümüş
s. G85/2
s. ü zer ol- 4/15
s. ü zerle 4/16
s.(içi) G4/5
- sim-ber göğsü gümüş gibi olan

- s. (şanem-i s.) üzre G71/1
s. (şanem-i lāle-rūh u s.) G45/1
s. -ümden G66/1
s. -i 11/IV-1,11/IV-2
s. (şanem-i serv-kaç ü s.) 11/IV-1
- sīmīn gümüşten yapılmış, gümüş gibi saf ve beyaz
s. 1/9,3/2
s. (halka-i s.) 1/29
- sīmīn-ber gümüş tenli
s. durur 3/2
- sīmīn-sā'id kolu gümüş gibi saf ve beyaz olan
s. -ūñ ol- 7/12
- sin mezar
s. (üsti) G79/7
s. -ine G79/7
- sinān mızrak, süngü vs. demiri, keskin ucu
s. 7/39
s. (berk-i s.)-1 8/4
- sīne göğüs (mec. gönül)
s. 11/V-2
s. -i çāk G49/1
s. -i gülzār 1/11
s. -i pür-çāk-i ğam-perverd G94/2
s. (zemīn-i s.-i düşmān) 1/32
s. -de G28/2,G28/3
s. -m G25/3,G54/1
s. (bāğ-ı s.)-m G56/2
s. -m içre G54/5
s. -m (zemīni) G36/4
s. -mūñ G88/6
s. -m (siper it-) G66/2
s. -mi G12/4,G76/4
s. -me G66/1,G88/3
s. -mde G28/3,G54/2,G54/5,G72/3
s. -si üzre 4/11
s. -sinde G89/2,G89/8
- sipāhī asker, süvari
s. (mīr ü s.) G102/3

- s. -dür G23/5
- sipeh asker, ordu
s. -i ol- G98/1
- siper kalkan, arkasına saklanılıp korunulacak şey
s. G33/1
s. it- G66/2
s. eyle- G99/2
s. -ümden G66/2
- sipihir gökyüzü; talih, kader
s. -i cūd 1/28
s. -i kerem 1/28
s. -i ma'ālī 5/15
s. -i mihr-i celālet 5/12
s. -i mihr-i sehā 6/2
s. (āfitāb-ı bürc-i s.-i fezāyil) G85/6
s. (mihr-i s.-i dīn ü düvel) 2/13
- sirişk göz yaşı
s. -ine G40/3
- sirōsī Sirozlu
s. K1/4
- şit ün, iyi şöhret
s. -i ahlāk-ı şerīf 7/34
- sitāre yıldız
s. -yle G41/5
s. -m G41/5
- sitārc-kevkebe yıldız görünüşlü, gösterişli
s. (māh-ı s. vü müsterī-hışāl) 2/12
- sitem zulüm, eziyet
s. -üñ (bār-ı s. çek-) G30/1
s. -üñ (luṭf u keremdür) G30/3
- sitemkār sitem eden
s. (tīr-i s.)-ı 8/13
- siyāh kara (bk. siyeh)
s. -ı nāme 6/15
s. (-dur) 6/38
s. ol- G70/4, G94/4
s. (baht-ı s.)-um 6/38

siyeh kara (bk. siyāh)
s. 6/36
s. (hār-ı s.) G6/2
s. (zülfi s.)-ün G10/1
s. (aks-i ser-i zülfi s.)-i G98/4

siyeh-kār günahkār
s. (haṭṭ-ı s.) G29/1

siyeh-libās kara giysili
s. durur 6/34

şöbet arkadaşlık, konuşma, görüşme
ş. it- 7/11
ş. (yār u sâz u gül ü mül ş.)-i G27/4

şokak sokak
ş. -a (şokağa) G95/7

şöñra sonra
ş. 8/24, G28/4, G59/4

şor- sormak
ş. -ar G68/6
ş. -arsın G5/4
ş. -dum G62/5
ş. -an G94/1
ş. -arsañ G57/1, G57/2
ş. -mazsañ G57/5

şovukluk sevgiden mahrum muâmele, samimiyetsiz davranış
ş. G75/4
ş. düş- 7/6

sög- sövmek
s. ! G79/7

söyle- söylemek
s. -sek G88/5

söylen- söylenmek
s. -se G57/5

söz söz
s. G75/5
s. -dür G68/2
s. -e G48/2
s. -üm (güherleri) G85/7
s. -ümi G28/4

- s. -ünden G59/1, G59/5
s. -i (sūzı) G27/2
s. -ini G25/2, K2/1
s. -ine G77/3
s. -lerüm G75/5
s. -lerüm (sūzı) G70/4
s. -lerin (gūş eyle-) G34/3
- şu su
ş. G68/4, G69/5
ş. gibi G46/3
ş. üzre G51/6
- su^āl sorma, soru
s. it- 2/25
- şubḥ sabah
ş. G38/5, G62/4
ş. -a degin G55/4
- sūd kazanç, kar, fayda
s. (māye vüpirāye-i s. u ziyān) 7/32
- suḥan söz
s. 2/37
s. (milketi) G5/6
- suḥandān söz bilir, güzel söz söyleyen
s. (şāh-ı s.)-a 2/38
- suḥan-perdāz düzgün ve muntazam söz söyleyen
s. ol- G37/10
- şul- solmak
ş. -ar G86/3
- şula- sulamak
ş. -yup G13/5
- sultān İslām dininde imparator
s. ol- G69/4
s. -um (devletlü s.) G41/8
s. -ı (hüsn ili s.) G92/4
s. -larını 6/29
- şun- sunmak
ş. ! G25/1, G50/4, G81/5
ş. -ma! G87/4

- sūr şehirlerin korunması için çekilen büyük duvar
s. (çek-) G13/2
- sūrāhī sūrahi
ş. G7/3
ş. -nūn (içi) G54/7
- sūre Kurʿān-ı Kerīm'in bölündüğü 114 faslın her biri
s. -i ihlās 4/11
- sūret görünüş, hal
ş. -i naʿl-i semend G79/2
ş. ile 2/7, G90/1
- surh kızıl, kırmızı
s. (berg-i s.) 7/4
- şuşa- susarak
ş. -duñ ise (kanuñna ş.) G87/4
- sūsen susam çiçeği
s. (serv ü s.) G3/3
- sūz yanma, tutuşma, harâret
s. -ı ğam G59/5
s. -ı haber G66/5
s. -ıyle G27/2
s. u güdâzını 4/2
s. -ından G70/4
- sūziş yanna, hüzün
s. ü ihtirāk ile G77/4
s. -üñ (gör-) G95/6
- sūhan-sāz güzel konuşan
s. ol- 4/1
- sūhan-ver düzgün konuşan
s. ol- 4/1
- sūleymān Davud Peygamber'in oğlu olup hem pâdişah hem peygamberdir.
s. -ı (mühr-i s. müşahhar eyle-) 4/17
s. -a 4/19
s. (mülk-i s.)-a G24/1
- sūleymān-ʿazāmet Hz. Süleyman azâmetli
s. (şāh-ı s.) ol- 4/29
- sūleymān-rütbet Hz. Süleyman rütbesinde
s. 3/10

sümbül sümbül
s. 342/6
s. -i pür-tâb 65/4
s. (‘aks-i deste-i s.) durur 614/5
s. -lerle 688/8
s. -süz ol- 620/3

süpür- süpürmek
s. -üp 613/5

sür- sürmek; yaşamak, hüküm sürmek; temizlemek
s. -er (yüz s.) 668/4
s. -erin (zevâc u şafâlar s.) 630/2
s. -düm (yüzüm s.) 671/6
s. -düm (nazarımdan s.) 666/3

sürür sevinç
s. (zamân-ı s.) 5/10

süvâr atlı, binici, ata binmiş
s. -i hîng-i felek 1/34
s. ol- 6/25, 8/24

süz- süzmek, baygın bakışlarla bakmak
s. -i vir- 5/4

Ş

- şād sevinçli
 ş. eyle- G85/4
- şādī sevinçlilik
 ş. -lık (nişānıdır) 9/12
- şādmān sevinçli
 ş. ol- G47/5
- şafak güneş doğmadan önceki alaca karanlık
 ş. -da 2/8
- şāh budak
 ş. -1 gül 1/5,1,15
 ş. (manzara-i ş.)-dan 1/2
 ş. (tarāf-i ş.)-dan 1/8
- şāh padişah (bk. şeh)
 ş. G7/4, G59/4, G83/1, G102/3, G102/4, G102/5
 ş. -1 ādil G5/5
 ş. -1 nīk-baht K1/3
 ş. -1 suhandān 2/38
 ş. -1 sūleymān-āzāmet 4/29
 ş. (vezīr-i aẓam-1 ş.-1 muẓaffer) 5/11
 ş. (naʿl-i semend-i haẓret-i ş.-1 huceste-fāl) 2/11
 ş. ile 6/39
 ş. -sın G19/7
 ş. ol- 4/29,9/4
 ş. -a 1/40
 ş. -dan G100/7
 ş. (būy-1 hulq-1 ş.)-dan G37/8
 ş. -um 10/III-1, G2/1, G2/4
 ş. -1 G102/1
 ş. -ını 7/44,8/30
- şāhāne . hükümdara yakışacak mükemmellikte
 ş. 7/14
- şāhbāz yiğit, şanlı, gösterişli (bk. şehbāz)
 ş. durur 1/33
- şāhenşeh en büyük, padişah, şah
 ş. (vezīr-i aẓam-1 ş.-i şıgār u kibār) 6/3
- şahış şahıs, kişi

- ş. -ından (şahşından) 3/19
- şāhid güzel, sevgili; şahit
ş. -i çarh 5/5
ş. -i gül 1/2
ş. -ine 5/8
- şāhid-bāz güzeli, güzellerle beraberliği seven
ş. (rind-i ş.) G37/7
ş. (rind-i ş.) isem 9/6
- şākir şükreden
ş. -em G66/4
- şām akşam
ş. G38/5
ş. -i firāk G100/5
- şāne tarak
ş. gibi G96/3
- şarāb şarap, bāde
ş. -i erġavān 7/12
ş. -i nāb G54/4, G54/7, G78/1
ş. -i şevk G74/2
ş. (°azm-ı ş.-i nāb) G51/1
ş. (cām-ı ş.-i erġavān) G23/4
ş. (cām-ı ş.-i erġavānī) 9/2
ş. (iç-) G5/5, G35/5
ş. -i (iç-) G3/1
ş. -dan G65/4
ş. -ından G50/2
- şat şat suyu.
ş. (cūy-ı ş.) G26/4
- şāyegān 1.kafiye sonlarında tekrarlanan zamir veya edat
ş. düş- 7/41
2.bol, çok
ş. (genc-i ş.) 7/41
- şeb gece
ş. 6/34, G27/5, G41/5
ş. -i fūrkat G68/3
ş. -i tār 6/38, G29/1
ş. (sevād-ı ş.) 5/2
ş. (silsiile-i rüz u ş.) 8/28

- ş. iriş- G95/7
ş. (sevād-ı ş.)-de 5/3
ş. (feryād-ı ş.)-den G61/2
şeb-gerd gece dolaşan kol, bekçi
ş. (meh-i ş.)-ümi G94/4
şebîh benzeyen, benzeyici
ş. ol- 2/20
şebnem çiy
ş. -le 1/6
şeh padişah (bk. şāh)
ş. 8/21, G28/6, G48/2, G48/4, G91/1
ş. bāyezīd-i deryā-dil 1/18
ş. bāyezīd-i şīr-dil K1/1
ş. -i iklīm-i ğam G98/2
ş. -i şığār u kibār 1/17
ş. (vezīr-i ş.-i ‘ādil) 4/14
ş. (ināyet-i ş.) 1/37
ş.-ā 1/35, 8/23, 9/10, G5/4, G8/3, G8/8, G10/1, G10/5, G12/2, G12/3
G17/2, G19/2, G19/7, G26/2, G29/5, G30/1, G30/5, G32/2, G36/6
G40/2, G43/2, G44/7, G60/2, G61/1, G68/5, G75/3, G77/2, G77/6
G79/7, G86/5, G89/8, G91/3, G95/4
ş. -e G36/5, G44/4, G45/4
ş. -ün G48/6, G51/7
ş. -ine G25/4
ş. -lerine 8/27
şehbāz yiğit, şanlı, gösterişli (bk. şāh-bāz)
ş. (bi-ḥakk-ı ḥazret-i ş.-ı kebk-i kudret-i ḥak) 6/16
şehd bal
ş. G100/6
ş. -ine G91/1
şehenşeh en büyük, padişah, şah (bk. şāhenşeh)
ş. -i ‘ālem 2/35
ş. (ḥançer-i ş.-i ğāzī) 2/10
şehlā tatlı şaşı
ş. (nergīs-i ş.)-yı G40/2
şehir şehir
ş. -i (şehri ara-) G95/7

- şehristān büyük şehir
 ş. -ı (gönlü ş.) G60/5
- şehvār şâha yakışacak şekilde
 ş. (dür-i ş.) 6/10
 ş. (dür-i ş.)-dur 6/32
 ş. (dür-i ş.) ol- 1/37
- şeker şeker
 ş. (şekker) G92/2
 ş. -i (ko-) G101/4
 ş. -i (şehd ü ş. şar-) G100/6
- şeker-şiken şeker gibi, şekerden tatlı
 ş. (tütî-i ş.) 2/32
 ş. -ün G10/3
- şekkerin-maḳāl tatlı dil, hoş söyleyiş
 ş. 2/32
- şekkersitān şeker kamışı tarlası
 ş. -ı medh
 ş. -a (şekeristān) 24/6
- şekl şekil
 ş. -i nāvdān 7/29
 ş. -i zū'lfikār G15/4
 ş. ile 2/7
 ş. -ini 2/8
- şem mum
 ş. G29/1, G63/6, G64/7, G95/6
 ş. -i dil-sühte G101/5
 ş. -i ruh G32/1, G45/2, G96/1
 ş. (şu'ā-ı ş.-i cemāl-i hilāl) 2/40
 ş. gibi 1/25
 ş. -dür G54/5
 ş. sirişki G40/3
 ş. -ün G56/4
 ş. -ini 5/9
- şemme pek az şey
 ş.-i şevḳ G66/5
- şemse güneş şeklinde yapılan işleme resim
 ş.-i zer-kār 1/29
 ş. -lerle 1/1

- şer' Allah'ın emri, âyet, hadis
ş. (mu'în-i ş. ü şerî'at) 6/18
ş. libâsı 8/26
- şerbet şerbet
ş. -lerin 334/2
- şeref manevî yücelik, üstünlük
ş. -i dîn ü düvel 8/11
ş. -in 4/18
ş. -ler içre 3/29
- şerer kıvılcımlar
ş. 314/2
- şerh açıklama, izah
ş. it- 2/39,7/4,G53/3,G66/5
ş. -inden 347/4
- şerî'at Allah'ın emri, doğru yol
ş. (mu'în-i şer' ü ş.) 6/18
- şerîf temiz, şerefli
ş.(şît-i ahlâk-ı ş.)-uñ 7/34
ş. (bâb-ı ş.)-uñde 1/29
ş. (dest-i ş.)-uñde 4/19,4/21
- şey-cihet altı yön, altı cihet
ş. (çarh-ı ş.) 3/13
- şevk arzu, keyif, aşırı istek
ş. -i mihr 351/7
ş. -i nigâr-ı çârdeh-sâl 381/7
ş. -ı ruğ 340/2
ş. (âteş-i ş.) 344/7,G100/1
ş. (nâr-ı ş.) 377/4
ş. (şarâb-ı ş.) 374/2
ş. ile 1/10
ş. it- 342/2
ş. odı 366/5,G100/4
ş. (şemme-i ş.)-um 366/5
ş. (hevâ-yı mihr-i ş.)-uñla 343/3
ş. (reh-i ş.)-uñda 8/19
ş. -ı ile 351/5,G51/6
ş. -ıyle 320/6,G96/2

- şevket ş. -ına 7/6, G38/4, G45/2, G96/1
büyüklük, heybet
- şeydâ ş. (bağr-ı ş.)-ünün 2/21
divâne, düşkün, aşktan aklını kaybetmiş
- ş. (bülbul-i ş.) G35/3
ş. (dil-i ş.) K3/1
ş. ol- G31/3
ş. -sıdur G42/1
ş. -lîğum G89/2
- şeyhî asıl adı Sinan olan 15. asır dîvan şâiri
ş. (rûh-ı ş.) G17/5
- şeytân şeytan
ş. G28/5, G88/2
ş. sözi G77/3
ş. -dan G41/3
- şî'âr işâret, iz
ş. idin- 8/26
- şifâ iyi olma
ş. (bâbı) G9/3
- şikâr av
ş. (çengâl-i bâz-ı hûn-ı ş.)ile 2/8
ş. ile G87/3
ş. ol- G55/1
ş. eyle- 1/33
- şimdi şimdi
ş. 1/37, 2/36, 7/4, 7/5, 8/2, 8/22, 10/I-2, 10/VI-2, G33/4, G48/4,
G84/5, G92/3
ş. mi G24/3, G91/5
ş. -ki G56/2
ş. -ya degin G8/7
ş. -den girü 10/IV-2, G1/5, G39/2, G67/3, G101/3
ş. -den (şimden) girü G8/7
ş. -den sonra 8/24
- şî'r şiir
ş. 8/26
ş. -i pür-ğâl G81/6
ş. -i 1/10, G74/5

- ş. -üm G70/4
ş. -ümle G92/5
ş. -ün G9/8, G31/7
ş. -iyle 1/40
ş. (baħr-i ş.)-inden 1/36
- şirār kıvılcım
ş. 1/30, 3/4, 6/7, 8/5
- şir-dil cesur, aslan yürekli
ş. 2/30
ş. (şeh bāyezīd-i ş.) K1/1
- şirīn tatlı, hoş
ş. G18/3
ş. (la^cl-i ş.)-ün G92/2
- şirīn-kār hoş muamele eden
ş. 6/33
- şirīn-keḷām güzel söz
ş. (mantık-ı ş.)-ında 7/26
- şirīn-leb güzel, hoş dudaklı
ş. G40/4
- şirīn-suħan tatlı söz
ş. (būlbūl-i ş.)-i G93/1
- şişe şişe
ş. idi G91/6
- şitā kış
ş. (faşlı) 7/35
- şitāb acele, sür^cat, çabukluk
ş. eyle- G51/3
ş. it- G51/3
ş. -dan G65/5
- şive naz, edâ
ş. -lerde G4/3
- şol şu
ş. G57/3, G57/4, G65/3
ş. deñlü G15/1, G64/3, G71/6, G83/3, G84/5, G97/5
ş. kadar 6/40, 8/20, G49/2, G51/6, G62/2, G89/4, G92/3
- şöhret ün, ad, san
ş. (mucīb-i ş. degül) G29/2

şöyle söyle
ş. 4/26,7/2,7/8,G94/3,4/22
ş. ol- 2/25

şu şu
ş. deñlü 1/17,1/21

şu^ā ışın
ş. -ı şem^ı-i cemāl 2/40

şūh şu, pervasız kadın
ş. -ı cefā-pişe G80/5,K3/2
ş. -ı dil-sitān G44/1

şu^{le} alev, ateş alevi
ş. ir- 1/30

şu^{le}lendir- alevlendirmek
ş. -ürG65/3

şūm uğursuz
ş. (baht-ı ş.) 6/22

şūrīde deliye dönmüş, tutkun, perişān
ş. (aşık-ı ş.) G37/4
ş. (būlbūl-i ş.)-dür G21/1
ş. (dil-i ş.)-dür G24/5
ş. (būlbūl-i ş.)-nūñ G88/1
ş. (būlbūl-i ş.)-ñem G92/1

şūkr şükür
ş. -üm G89/4
ş. -ini G33/4,G53/2

şūmār hesap, sayı
ş. (rūz-i ş.) 6/40
ş. ol- 6/40

T

- tā ta! -e kadar
 t. 7/45, G3/3, G26/4, G31/4, G49/1, G49/5, G62/2, G62/4, G71/6, G77/4, G87/7
 t. ki 4/2, 6/39, 11/VI-1
 t. kim 2/40
- ṭāʿat ibadet
 ṭ. G3/5
- ṭabʿ huy, tabiat
 ṭ. -i hoş-elhān G70/7
 ṭ. -i vaṣfī G56/6
 ṭ. (āyīne-i ṭ.-i pāk-bāz) 5/21
 ṭ. (gülşen-i ṭ.)-um 7/35
- tāb tākat; parlaklık; harâret
 t. (vir-) G5/4
 t. -i teb G82/1
 t. -dan G54/5
- ṭabak tabak
 ṭ. -larda 6/35
- ṭabīʿat huy
 ṭ. (cilā-yı t.) G75/6
 ṭ. (āyīnesi) 5/20
 ṭ. (āyīne-i t.)-i G75/6
- ṭabīb doktor, hekim
 ṭ. G6/4, G67/5, G70/5
 ṭ. -i ışık G62/5
 ṭ. -ā G41/4
- tāc taç
 t. -i devlet 3/25, 6/20
 t. -i laʿl 1/6
 t. it- G8/6
- ṭağ dağ
 ṭ. (arası) G84/5
 ṭ. -lara düş- G91/3
- ṭağıl- dağılmak
 ṭ. -masun 1/9
- taḥammül yüklenme, dayanma
 t. it- G7/1

taḥrīk	kınıldatma, nareket ettirme
	t. (taḥrīr-i t.-i benān) 7/42
taḥrīr	kaydetme, yazma
	t. -i taḥrīk-i benān 7/42
taḥsīn	guzelleştirme
	t. eyle- G17/7
taht	taht
	t. -i oāğ G37/8
tāk	tāk, kemer
	t. 3/3
	t. -i eyvān-ı hilāl-i āsumān-ı iktidār 3/7
	t. -dan 2/2
taḳ-	takmak
	t. -dı G13/4
	t. -alı G93/5
taḳdīr	beğenme, ezelde Allah'ın olmasını istediği şeyler
	t. (kilk-i t.)-i 6/14
taḳın-	takınmak
	t. -mış G37/3
taḳrīr	ağızdan ifade ve beyanetme, anlatma
	t. -üm 7/42
taḳvā	Allah'tan korkma
	t. -mı (yele vir-) G81/7
taḳ'at	yüz, çehre; güzellik
	t. (māh-ı t.)-uñ 2/41
	t. -uñ (beḍr eyle-) G2/3
tāli'	kısmet, kader
	t. 6/22
tamām	tam, eksiksiz
	t. 2/18, 4/11, G36/2
	t. ol- G3/6
taḱla-	damlamak
	t. -r G65/3
	t. -dıysa G81/2
tañ	şaşıllacak şey
	t. (ne t.) G15/5

- ٲ. degül 4/12,7/31,G65/5,G94/4
 ٲ. degüldür G78/4
 ٲ. mı G9/3,G68/3,G87/3,G97/1
 ٲ. midur 8/3
- ٲa^ʿn ayıplama, yerme, sövme
 ٲ. (def^ʿ-i tîr-i t.-ı bed-hâh) 7/39
 ٲ. it- G34/4,G44/5,G87/5
- ٲanbūr tambur
 ٲ. -lara G22/3
- ٲa^ʿne sövme, yerme
 ٲ. -i bed-hâh G1/5
- ٲannâz herkesle alay eden
 ٲ. (dilber-i ٲ.) G37/4
- ٲaîrî tanrı
 ٲ. G90/5
- ٲapu huzur, makam
 ٲ. -ña 4/23,5/18,5/22,5/29
 ٲ. -nda 6/32
- ٲâr karanlık
 ٲ. (şeb-i t.) 6/38,G29/1
 ٲ. ol- G12/1,G27/1
- ٲarâf taraf
 ٲ. G54/3
 ٲ. -ışâh 1/8
 ٲ. -dan 3/20
 ٲ. -um G12/3
 ٲ. -ı G55/2
 ٲ. -ın (la^ʿl ü zer it-) G49/4
 ٲ. -ında G19/4
- ٲariĥ tarih
 ٲ. -i laţîf K1/4
- ٲarîk yol
 ٲ. -ı *ışk G3/5
 ٲ. -ı (*ışkuñ t.) G36/6
- ٲarrâr yankesici
 ٲ. (turra-i ٲ,-ı *anberbâr) G16/5

tarz şekil, üslûp
 t. -1 (fikir it-) 7/15
 tās tas, su kabı
 t. -1 gerdün G79/6
 taşavvur zihinde şekillendirme
 t. it- 6/21
 taşdı^c can sıkma, rahatsız etme
 t. it- 3/27
 taş dış
 t. -umda G64/2
 taş taş
 t. ol- G11/5
 t. (baş-) 4/8
 t. (ur-) 4/9
 t. -larla G46/3, G91/3
 tatār tatar, tatar ülkesi
 t. (müşk-i t.) 8/4
 tavīle uzun
 t. -1 dūr-i şehvār 6/32
 tavk-dār tasmalı, boynunda halka olan
 t. 3/17
 tayan- dayanmak
 t. -up G17/4
 tāze körpe; genç ve güzel
 t. 4/4, G56/1, G58/1, G71/4, G82/2, G88/8
 t. tāze G86/1, G86/2, G86/3, G86/4, G86/5
 t. -sin G60/1
 t. -sin (sev-) G60/1
 tāze-rū güzel yuzlū, genç
 t. durur 1/26
 teb sıtma; hararet
 t. G82/2
 t. (āteş-i t.) G97/3
 t. -den G81/2
 t. (āteş-i t.)-den G97/1
 t. (tāb-ı t.)-den G82/1
 tebḥāle uçuk, dudak kabartısı

- t. mi G81/3
t. 01- G81/2
- te°emmül iyice düşünme
t. it- G7/1
- tefāyüt iki şey arasındaki fark
t. 6/11
t. -i (var) G75/2
- teğāfül anlamazlıktan gelme
t. it- G7/5
- tehī boş; boşuna
t. kıl- 1/21
- tekrār tekrar
t. 6/12
t. it- 9/10
t. eyle- 1/10
- temām tamam
t. 1/22
- temāşā bakıp seyretme; gezme
t. için G5/1
t. (vakti) G37/4
- temevvüc dalgalanma
t. (fiğān-ı t.-i deryā) 1/20
- ten ten; beden
t. -i cānān G82/5
t. -de G87/3
t. -üm G49/5
t. -üme G73/1
t. -ümde G18/2
t. -inde 1/5
- teng 1. sıkıntılı yer
t. (mihnet-ābād-ı belā-yı t.)-dür G47/3
2. dar şey
t. -dür (dehānı t.)
- teng-dil içi sıkıntılı, yureği dar
t. (vaşfi-i t.) 4/23
t. ol- 4/9, G52/2

tenhā yalnız, ıssız
t. G102/3
t. (gūşe-i t.)-da 8/22

tenk denk, uygun
t. ol- G102/2

ter taze; yaş, ıslak
t. G81/3
t. (berg-i t.) üzre G71/1
t. (berg-i gül-i t.)-dür G78/1
t. ü mevzūndur 8/25
t. (evrāk-ı gül-i t.)-den G31/2
t. (gül-i t.)-den G63/1
t. (gülberg-i t.)-den G60/1
t. (evrāk-ı gül-i t.)-lere G100/6

terahhūm acıma, merhamet etme
t. eyle- G41/8

terbiyet terbiye
t. it- 2/16
t. -ūñ (ābı) 6/27

terk 1. külah dilimi
t. 1/6
2. bırakma, bırakılma
t. -i vatan G58/6
t. it- 8/6, 11/VI-2, G44/3

terkeş ok çantası
t. G25/3

te'sir etki
t. it- G2/2
t. eyle- G31/7

teslīm bir şeyi yeni sahibine verme
t. ol- G69/4
t. it- G41/1

teşbih benzetme, benzetilme
t. it- G91/1

teşviş karıştırma, karma karışık etme
t. ile G25/5

tevbe tövbe

t. -ye G56/6
tevbe-şiken tövbe bozduran
t. (faşl-ı gül-i t.) G56/6
tezelzül sarsılma, sallanma
t. -ler 7/7
tezyîn süslenme
t. eyle- G88/8
tıfl küçük çocuk
t. -ı perî G1/1
t. durur G102/5
tırâş tıraş
t. ol- G11/1
t. it- G11/3
tiğ kılıç
t. -i âteş-tâb G54/1
t. -i belâ-yı fakr 6/23
t. -i cefâ G12/4, G88/6
t. -i ğam G81/1
t. -i güher-bâr 8/13
t. -i hâr G14/1
t. -i ışık G94/2
t. -i tîz 3/12
t. -i zebân 7/38, G5/6
t. (zahm-ı t.-i ğam) G67/5
t. ile G80/1
t. -ümdür G39/4
t. -ün 6/7, 6/8
t. -üñdür 1/31
t. (âteş-i t.)-ünden 1/30
t. -ünle 2/22
t. -i 5/13
t. -i (kan itdügi) G28/2
t. -i (zahmı) G12/5
tiğ-âsâr kılıç gibi eser bırakan, etkili
t. (-dur) 1/24
timâr tımar, yara bakımı
t. ol- G67/5

- t̄ir ok
- t. G53/1, G66/1.
- t. -i āh 7/20
- t. -i belā G71/5, G99/2
- t. -i cān-şikār 1/33
- t. -i ğam G30/1
- t. -i ğamze G15/1, G70/6
- t. -i kemān-ı "ışk G33/1
- t. -i sitemkār 8/13
- t. (def^e-i t.-i ta^en-ı bedhāh) 7/39
- t. (hedef-i t.-i muhabbet) G8/1
- t. (çek-) G95/8
- t. -den G36/4
- t. -üñ G41/6, G54/5
- t. -üñ (zahmını) G54/2
- t. -üñüñ G88/4
- t. -üñi G53/4
- t. -üñle G56/2
- t. -inüñ G53/2
- t. -in (uzat-) G83/4
- t. -in (tut-) G28/2
- t. (zahm-ı t.)-inden G41/2
- t̄ir-bārān ok yağdıran
- t. ile G53/5
- tiryāk panzehir
- t. -den G57/3
- t̄iz tez, çabuk
- t. 6/8, G95/5
- t. eyle- G37/3
- t. (t̄iğ-i t.)-i 3/12
- toğ doğmak
- ṭ. -a G100/5
- ṭ. -an G23/5
- ṭ. -maduḡ (gün ṭ. başum) G13/1
- toğrı 1. doğru, yanlış olmayan; düz
- t. G28/2, G78/2
2. direkt olarak
- t. G2/4, G29/3

- ol- dolmak
. -d1 5/24,G30/4,G54/7
. -a G100/7
. -m1ř idi 5/1
- ola- dolamak
. -yımadum G99/4
- olan- dolanmak
. -up G101/2
- olaş- dolaşmak; karışmak, bir işe burnunu sokmak
. -dum 11/I-2
. -m1ř G73/1
. -aldan 11/II-1
- olin- dolanmak, geçmek
. -up G69/1
- olu dolu
. G27/2
. (-dur) G56/2
. -dur G36/4
- ōmār tomar
. G9/8,G31/7
- oprag toprak
. ile G80/4
. idi 4/20
- optolu dopdolu
. G15/1
- ūfān tufan
. -1 (ġam t.) G94/3
- tuhfe hediye
t. iūn G93/4
- ūl çok, çok fazla
. -1 emel G86/4
- ur- durmak
. -ur 4/22
. -sun 7/18
. -madın 1/5
. -dukça G2/5
. -u rken G29/2

- . -maz G52/2
- urra kivircksa lülesi
- . -i arrr- anberbr G16/5
- u tutulmak, kaplmak
- . ol- G4/4
- ut- l tutmak
- . -aram G28/2
- . -arsn (el üstinde t.) 4/17
- . -d G60/5,G88/7
- . -m 2/31
- . ! G75/6
- . -a 6/39
- . -a (yüz t.) G52/4
- . -ar (el) 8/2
- . -mdur G9/5
- . -mazsa G41/9
- . -ma ile 3/5
2. saymak, farz etmek
- . -alum G48/6,G52/4
- . ! (. ki) G48/4
- . ! (ma*r .) 5/19,5/26,7/41
- . -up (yüce .) 8/3
3. baymak, rahatsız etmek
- . -ar (an .) G89/6
- . -sa (an .) G63/4
4. etki altına almak, hakim olmak;sarmak, kaplamak
- . -aram G5/6
- . -up durur 5/21
- . -mad 7/25
5. bir Şeye benzemek
- . -sa 7/29
6. söylememek
- . -sun (dili) G18/2
7. toplamak, bir tabaka halinde biriktirmek
- . -ar 1/5

- tutıl- tutulmak
t. -ur G28/2
- tūtī papağan cinsinden bir kuş
t. -i hōş-serā-yı zebān 2/28
t. -i kand-i melāḥat G24/6
t. -i şeker-şiken ü şekerin-makāl 2/32
t. -ler G37/3
- tūtiyā sürme
t. içün G94/3
- tuy- duymak
t. -mışam G31/3
t. -masun G45/4
- tuyūr kuşlar
t. (müsebbihān-ı t.) 5/6
- türāb toprak
t. it- G51/8
- türk türk, ok atmasıyla ünlü kimseler
t. -i kemāndār G79/5
- tüvān güç, tâkat
t. (bi-tāb ü t.) 7/8
- tüvānger zengin
t. ol- 4/16

- u ve (bk. ü)
- u. 1/13,1/17,1/42,2/7,2/37,3/6,3/10,4/1,4/2,5/2,5/6,5/8,
5/15,5/17,5/18,6/3,6/9,6/17,6/19,6/22,6/26,7/8,7/13,
7/23,7/25,7/30,7/32,7/37,7/45,8/2,8/10,8/28,8/29,9/9,
10/VI-1,G6/5,G9/6,G9/8,G16/4,G27/4,G27/5,G30/2,G30/3,
G31/7,G38/2,G38/5,G41/9,G44/2,G45/1,G45/6,G46/1,G47/3,
G48/6,G52/1,G55/5,G71/5,G72/4,G76/1,G85/3,G87/1,G87/3,
G90/3,G99/3,G101/1,G102/3,K1/1
- uc uç, kenar
- u. -ında 4/25
- u. -ından G26/2
- uç- uçmak
- u. -ar G85/2
- u. -mağ G84/3
- ‘ūd ud
- ‘ū. gibi G100/4
- uğra- uğramak
- u. -dı G1/4,G17/3
- uğrı hırsız, hırsız bakışlı
- u. -n uğrın K3/2
- uğurla- uğurlamak, göndermek
- u. -dı G71/4
- ‘uqbā ahiret
- ‘u. (‘ālem-i ‘u.)-da G11/6
- ulaş- ulaşmak
- u. -ur 11/V-1
- um- ummak
- u. -aram G88/7
- u. -ar idüm H100/5
- ‘ummān okyanus, büyük deniz
- ‘u. -a G24/3
- umūr önem verilen iş, vazife
- u. (rāy u u.) 5/18
- unut- unutmak
- u. ! 5/10

°unvān ünvan

°u. G47/2

ur-

vurmak

u. -ur (dem u.) G27/3

u. -dı (dāğ u.) G40/2, G81/5, G84/5

u. -dı (yüzüme u.) G42/2

u. -mışlar (el u.) G55/3

u. -avuz (el u.) G51/8

u. ! (yüzüme u.) G45/4

u. -am (rakş u.) G41/1

u. -a (berk u.) 8/14

u. -a (dem u.) G77/4

u. -a (el u.) G86/3

u. -up durur 2/3

u. -dukça (dem u.) G17/3

u. -duğınca G11/1

u. -duğıyçün (dem u.) G37/8

u. -madum (dem u.) 2/34

u. -masalar (möhr u.) 4/23

u. -mayan (güş u.) G70/3

u. -mağ (el u.) G96/3

urul-

vurulmak

u. -dı G26/4

u. -up 4/9

°uryān üryan, çıplak

°u. G63/5.

°u. ol- G22/4

uşan- usanmak, bıkmak

u. -dı G91/5

u. -sa G91/5

uşbu bu, şu

u. 2/39, G87/2 .

°uşşāk aşaklar

°u. (āteş-i u.) G14/2

°u. - ı G16/3, G31/2

°u. - a G29/3

°u. -lar G47/4

utan- utanmak
u. -ur G59/4
u. -mayuban G58/5

uvan- ufalanmak, parçalanmak
u. -dı G91/6

uy- uymak
u. -up G22/3
u. -maz idün G77/3

uyan- uyanmak
u. -dı G54/2
u. ! 5/9

uyar- uyarmak
u. -dı 5/9

uyh uyku
u. G68/3

uyu- uyumak
u. -mazsam G68/3

uyut- uyutmak
u. -mazsa G78/4

uza- uzamak
u. -masun G58/5

uzat- uzatmak
u. -dı 1/8, G83/4
u. -dı (dil u.) 1/7, G56/4
u. -mış (dil u.) 8/15
u. -mağıl 2/37

uzlet bir tarafa çekilip kendi kendine oturma
u. (vakt-i u.)-dür 6/25

uzun uzun
u. -dur G3/6

ü

ü ve (bk. u)

ü. 1/6,1/24,1/26,1/32,1/42,2/12,2/13,2/32,2/36,3/6,3/10,
3/20,3/29,3/30,4/3,4/15,4/16,4/20,4/24,4/25,5/1,5/2,5/11,
5/12,5/16,5/19,6/1,6/2,6/3,6/6,6/7,6/13,6/18,6/19,6/22,
6/24,6/33,6/39,7/21,7/22,7/31,7/32,7/40,7/45,8/6,8/10,8/11
8/18,8/25,9/9,10/I-1,10/V-1,10/V-2,11/I-1,11/IV-1,G3/3
G8/7,G9/8,G15/4,G19/5,G20/1,G20/2,G21/3,G24/7,G27/4,G30/3
G31/1,G31/6,G32/2,G37/9,G38/1,G38/2,G40/5,G41/9,G44/4,G44/5
G45/2,G49/2,G49/4,G50/1,G51/1,G52/1,G58/2,G58/5,G59/3,G59/5
G60/5,G64/2,G67/2,G70/4,G77/1,G77/2,G77/4,G81/7,G82/1,G86/5
G88/5,G89/5,G89/7,G89/8,G91/6,G91/7,G95/8,G99/3,100/2,100/4
G100/6,G101/1,G102/3

üftāde düşün, zavallı; âşık

ü. -si G102/3

ümîd umut

ü. -dür 6/29

ü. it- 1/12

ü. -üñ 6/27,G57/4

ü. -i (kes-) G47/5

ü. (dest-i ü.)-üm G88/7

ü. -iyle G74/4,

ü. -iyle (ümmîdiyle) 3/26

üsküf tepesi devrik ve ucu püsküllü takke

ü. -ini G102/2

üst üst,

ü. -üñde 7/14

ü. -ine 1/10,G10/1,G79/1,G79/2,G79/3,G79/4,G79/5,G79/6,
G79/7,K1/1,K1/2,K1/3,K1/4

ü. -inde 4/17,7/1,G9/5,G81/3

üstühân kemik

ü. 7/28

üş- üşmek, toplanmak

ü. -di G89/5

üzre üzere

ü. 3/5,4/11,7/17,G26/1,G29/1,G30/2,G51/6,G56/1,G60/3,G68/5

G71/1,G71/2,G71/3,G71,4,G71/5,G71/6,G71/7

ü. durur G11/2

ü. -dür G11/4

- vācib yapılması şer'an gerekli olan
v. 7/31
- va^ede ecel; bir iş için önceden belirtilen zaman
v. 3/19
v. (hılāf-ı v.)-den G21/3
v. ler it- G43/1
- vāh vāh, yazık!
v. 1/2
- vaḥdet birlik, teklik; Allah'a yakınlık
v. (meyi) G34/1
- vāhid yalnız, tek
v. (bi-ḥakk-ı v. ü ferd ü aḥad) 6/13
- vaḥset vaḥset
v. it- G69/2
- vaḥṣī vaḥṣī
v. (āhū-yı v.) G55/1
- vā'iz dīnî öğütlerde bulunan
v. idin- G3/5
- vaḥār ağırbaşlılık, temkinlilik
v. (miḥr-i āsumān-ı v.) 6/1
- vakt vakit, zaman; mevsim
v. G39/2
v. -i seher G81/3
v. -i āṣiyān 7/19
v. -i 'uzlet 6/25
v. (du^a-yı v.-i seḥer) 1/24
v. -idür G37/4
v. -inde G41/3, G88/2
- vālā yüksek, yüce; boy
v. -ya 8/4, G56/5
- var var
v. 2/31, 7/26, 8/27, G11/3, G18/1, G18/2, G18/3, G18/4, G18/5,
G18/6, G44/1, G44/2, G44/3, G44/4, G44/5, G44/6, G44/7, G71
/4, G75/2, G94/5, K1/1
v. (ne v.) G20/3, G29/1

- v. (bu kadar v. ki) 8/27
v. durur 4/25, G82/4
v. -dur 1/27, 4/2, 5/20, G10/1, G41/4, G45/4, G57/4, G82/5
v. imiş G15/2
v. ise 6/20
v. iken G91/4
v. -in (harc eyle-) G91/2
- var- varmak
v. -ur G2/4, G19/6
v. ! 7/14, G87/4, G98/6
v. -sa G3/3
v. -am diyü 1/12
v. -a 1/33
v. -up G55/4
v. -dukça G73/2, G98/3
v. -madı G71/3
v. -mağa 6/23, G19/5
- varak yaprak; sayfa
v. -dur 7/3
v. -larıyla 1/9
- vaşf nitelik; övme
v. -i cemāl-i dilber G4/1
v. -i hāl 2/38
v. it- 5/19, G44/7
v. -uñ (gülistānı) 9/10
v. -uñ (gevheri) G92/5
v. -uñı 5/19
v. -uñda 7/34, 7/36
v. (gülşen-i v.)-uñda 3/21
v. -in (yaz-) G51/7
v. -ını G25/5, G59/5, G73/5, G80/1
v. -ında 7/33, G17/5, G23/6
- vaşfı 15. yüzyıl Dīvan şâiri
v. 2/37, 9/10, G1/5, G3/7, G4/7, G8/8, G11/6, G12/5, G14/5, G17/5,
G20/6, G21/6, G25/5, G26/5, G30/7, G33/5, G35/5, G39/5, G41/8,
G46/5, G47/5, G49/5, G52/5, G53/7, G54/6, G55/5, G56/6, G58/7,
G59/5, G61/5, G62/5, G66/5, G67/5, G68/6, G71/7, G72/5, G75/6,

G76/5, G78/5, G79/7, G80/5, G81/6, G86/5, G87/7, G88/8, G90/7
G91/7, G93/5, G95/8, G97/5, G99/5, G100/7, G102/5

- v. -i bende-i ḥaḳīr K4/1
v. -i dil-ḥaste 10/VII-2
v. -i giriftār G22/6
v. -i ḥasta G93/5
v. -i teng-dil 4/23
v. (dil-i v.) G15/5
v. (ḥāl-i dil-i v.) G63/6
v. diyü G92/5
v. gibi 1/35, 3/21, 6/30
v. -yā 11/VI-1, G6/5, G7/5, G9/5, G16/5, G27/5, G31/7, G34/5, G38
/7, G42/6, G43/5, G45/6, G48/6, G51/7, G70/7, G96/5, G98/6
v. -yem 7/34, G44/7, G50/5, G89/8, G94/5
v. -nūñ G2/5, G5/5, G13/5, G40/5, G57/5, G60/5, G74/5, G82/5, G101/5
v. -yi 8/21, G18/6, G19/7, G28/6, G29/5, G64/7, G77/6, G83/5, G85/5,
K2/2
v. (ḥāne-i dil-i v.)-yi G32/5
v. (murād-ı v.)-yi 5/18
v. -ye G10/5, G36/7, G69/7
v. (dil-i v.)-ye G84/5
v. (nazm-ı v.)-ye G24/6
v. -den G23/6, G73/5

- vaşl kavuşma, birleşme
v. (ümīdi) G74/4
v. (iste-) G3/2
v. -jñ (ḳadri) G19/3
v. -uñ (ḥarām it-) G36/7
v. -uña G44/3, G67/3, G91/2
v. -ı ile G29/4,
v. -ı (şükri) G33/4

- vaṭan vatan
v. -ı ğam G13/1
v. (ḥubb-ı v.) G56/3
v. (terk-i v.) G58/6

- vāy vay, eyvah!
v. 11/I-2, 11/II-2, 11/III-2, 11/IV -2, 11/V-2, 11/VI-2, G83/5

- v. ile G44/2
v. kim G89/3
- vāz bırakma, ferâgat
v. (gel-) 7/20, G67/1, G67/3
- ve ve
v. 6/24
v. (ve'y) G33/1, G58/1, G93/1
- ve lîkin velâkin
v. G37/6
- vech yüz, çehre
v. -i (var) G11/3
- vefâ sözünde durma, dostluğu dev am ettirme
v. ile G91/6
v. -dur 10/V-1, G21/5
v. kıl- 10/IV-2
v. it- G8/7, G43/1
v. (mihr ü v. destānı) G88/5
v. (gör-) G62/1
- vehm kuruntu, vehim
v. -inden 3/14
- veķār vakar, ağırbaşlılık
v. (mihr-i āsumān-ı v.) 1/18
v. (menbā-ı hılm ü v.) 3/6
- velī fakat, amma
v. 5/19, 6/12, 6/32, 8/13, G4/3, G42/5, G43/1, G57/2, G62/3, G89/7
- velvele gürültü
v. sal- 5/6
- verā alem, kâinat
v. -yı perde-i kuhlī 5/5
- ve°ş-şemsi ve°d-đuĥā andolsun güneşe ve kuşluk vaktine
v. (maṭla°-ı v.) G4/1
- vezāret vezirlik, paşalık
v. (zamān-ı v.)-ünde 6/29
- vezīr valilik, vekillik gibi görevlerde bulunup paşa ünvanı taşıyan kinse
v. -i 'aṣam-ı şāh-ı muṣaffer ü manşūr 5/11
v. -i 'aṣam-ı şāhenşeh-i şıġār u kibār 6/3

v. -i kāmṛān u kāmḱār 3/10
v. -i melek-ḥaṣlet ü felek-miḱdār 6/1
v. -i ṣeh-i ʿādil 4/14
v. ü ṣāh ile 6/39

vir- vermek

v. -ürem 11/IV-2
v. -ürin 1/13
v. -ür 2/25, 3/24, 8/26, G7/1, G15/5, G50/4, G86/4
v. -düm G15/1, G67/4, G80/2
v. -dün G34/2, G67/3
v. -di 6/37, 11/II-1, G1/1, G8/2, G81/7
v. -eyin G95/2
v. -elüm 10/VII-1
v. -em G29/4
v. -e 4/16, G2/1, G2/5, G49/1, G79/4
v. -üp G76/5
v. -dükçe 2/3
v. -en 9/7
v. -dügi G87/5
v. -ürse G15/3
v. -ürken G67/3
v. -dünse G76/5
v. -diyse G5/4
v. -miṣdūr 2/26
v. -mez G35/5
v. --medün G67/4
v. -medi 6/26, 6/27
v. -me G17/4
v. -mese 2/24, 5/8
v. -meye! 8/25
v. -mezdi 2/24
v. -mezse G96/5, G98/3

vīrān yıkılmış

v. it- K3/2

vīrāne harābe

v. gibi G96/4
v. eyle- G32/5

- vird-i zebān diline dolama
v. -ıdur 9/11
- viril- verilmek
v. -miş G19/1
- vişāl kavuşma, ulaşma
v. -üne G13/3
v. -ün için G13/6
v. -ün (vir-) G67/4
- vuḥūş yabancıhayvanlar
v. (müzekkirān-ı v.) 5/6
- vuşlat kavuşma, ulaşma
v. G37/1
v. -ı cānān G24/1
v. -inuñ (*īdi) G48/3
- vü ve (bk. u, ü, ve)
v. 1/25,1/28,1/39,2/12,4/7,4/23,5/16,5/21,5/29,6/11,6/22,
6/39,7/32,8/1,8/2,8/18,8/22,8/29,9/4,10/VII-2,G12/4,G
31/3,G43/4,G56/6,G63/5,G75/4,G81/6,G81/7,G89/5,G90/3,
G93/1,K1/1
- vücūd var olma, varlık; gövde
v. (vir-) 4/16
v. -uñ (*adem ol-) G7/5
v. (naḥş-ı v.)-ı 6/14

Y

- yā ey! hey! veya, ya, yahut
y. 1/6,2/3,2/4,2/5,2/6,2/7,2/9,2/10,4/10,5/3,7/3,9/3,
11/III-1,11/V-2,G56/4,K1/3
y. rab 4/10,G74/1
y. ya G56/4
- yaban yaban yer
y. -a G95/8
- yād anma, akla getirme
y. eyle- G34/3,G58/4,K2/1
y. it- G3/2
y. -ina G25/1
- yādigār hatıra
y. ol- G12/5
- yağ yağ
y. -ı (yüreginin y.) G95/6
- yağmala- yağmalamak
y. -madı G30/6
- yā-höd yâhut, veya
y. 2/6,2/11,3/2,G2/2,G74/1,G79/1,G81/3
- yā-hū ya Allah (sana sığınırım)
y. 3/5,11/VI-2,G69/1
- yak- yakmak; kendisine âşık etmek, çektirmek
y. -arsın 10/III-1
y. -ar G27/2,G100/1
y. -duñ G23/2,G90/5,G95/5
y. -ayın G56/4
y. -a G90/5,G95/5
y. -up 1/25
y. -ma G64/7
- yaka yaka
y. -mı (koma-) G8/2
- yakıl- yakılmak
y. -a (odlara y.) G77/6
- yakın yakın
y. ol- G23/3

yakīn sağlam bilgi
y. (nūr-ı hürşid-i y.)-i 7/25

yākūt değerli süs taşı
y. -ı seyyāle 181/5
y. -a 126/2

yalan yalan
y. 121/3
y. it- 13/1

yalīn çıplak
y. (ayak) 8/19

yalvar- yalvarmak
y. -a (yalvarmağa) 158/7

yan yan taraf
y. -a 188/3
y. -uma 170/2
y. -umda 6/29, 149/2
y. -umdan 153/2
y. -umca 6/28
y. -uñda 125/3, 167/2
y. -ında 2/21, 135/4

yan- yanmak, vurulmak
y. -dum (oda y.) 11/III-2
y. -dı 177/1, 196/1
y. -dı (oda y.) 145/1, 158/3, 191/4, 1100/4
y. -miş 144/7
y. -ayın 146/2
y. ! (oda y.) 163/6
y. -sun (oda y.) 131/7, 189/7
y. -sa 123/1
y. -a 196/1
y. -a (oda y.) 164/7, 166/5
y. -a yana 195/6
y. -up 2/5
y. -duğça 4/7
y. -duğum (işit-) 175/3
y. -duğını 1101/5
y. -a bil- 11/III-1, 11/III-2

ya'nî yani
y. 2/20,2/28,5/11,6/3,6/16,9/9,G14/4
y. ki G85/1

yap- yapmak
y. -dı G13/3,K1/2

yapış- yapışmak
y. -ur G73/2

yâr yâr, sevgili
y. 8/22,11/III-1,G18/2,G19/1,G28/1,G29/2,G29/4,G45/5,G50
/1,G55/5,G64/6,G73/5,G83/4,G85/1
y. -i ğar G13/1
y. ('aks-i zülf-i y.) G14/5
y. (niṭāk-ı y.) G13/2
y. için G9/2
y. ile G87/1
y. idi G59/3
y. ol- G29/2,G55/1,G55/5,G59/3,G91/7
y. (eli) G22/5
y. u sâz u gül ü mül (şoḫbeti) G27/4
y. (yüzi) G74/3
y. -ı (saḫla-) G88/2
y. -ı (gör-) G52/2
y. -a G99/5
y. -dan G12/5,G90/4
y. -um G23/5
y. -um (a1-) G41/3

yar- yarmak, bölmek, ikiye ayırmak
y. -ar (kıl y.) G4/3
y. -up G88/3

yara yara
y. -m G53/6
y. -mun G53/3,G53/7
y. -ma G53/4
y. -lar G53/2
y. -larum G53/5
y. -lu G54/1

yârân dostlar

y. 389/5
 y. -iyle 39/4
 yaraş- yaraşmak
 y. -ur 1/35,2/19,4/26,6/30,8/1,8/21,G2/1,G28/6,G73/5
 y. -maz 120/1
 yarat- yaratmak
 y. -updur 390/1
 yas yas, matem
 y. -ina 11/V-1
 yasağ yasak
 y. (yasağ) ol- 335/5
 y. (yasağ) it- 35/5
 y. -i (göl yasağı) 335/5
 yāsemēn yasemin (bk. yāsemīn)
 y. -i (cān u gönöl ravžasınuñ y.) 10/VI-1
 yāsemīn yasemin (bk. yāsemēn)
 y. 7/12
 yā-sīn yāsīn suresi
 y. -e 11/V-1
 yaş yaş, göz yaşı
 y. (yirine) 41/2
 y. -um 110/4, 359/3, 365/5, 374/3
 y. -umı 1/14, 380/2, 393/4
 y. -umla 112/3, 336/3
 y. -ı 352/2, 353/7, 364/2, 366/3
 y. -in (seyl it-) 384/4
 y. -ina 340/3
 y. -inda 114/5
 y. -indan 330/4
 y. -umuz (cūy it-) 116/1
 y. -ları 33/7, 385/5
 y. -lar 398/5
 y. -larla 388/6
 y. -larum (ađvāli) 337/10
 yaşa- yaşamak
 y. -sun 1102/4
 yat- yatmak

y. -ur G19/6
y. ! G11/6
y. -a 6/9
y. -duğça G79/5
y. -duğınca G35/4
yatak yatak
y. -ı (pür ol-) G35/4
yavuz şiddetli, pek sert
y. G2/2, G82/4
yaz- yazmak
y. -dı G25/5
y. -miş G88/8
y. -ayın G48/3
y. -am G30/4, G59/5
y. -asın G60/3
y. -up 4/11, 7/3, G51/7
y. -arsam G44/4
yazıl- yazılmak
y. -maya! G102/5
yazu yazı
y. -sı midur 4/10
yeğ yeğ, üstün, iyi
y. -durur G60/2
y. -dür G67/4, G71/2, G71/7, G76/3
y. -rek ol- G24/2
yel yel, rüzgâr
y. 1/15
y. (yil) G79/3
y. -e vir- 11/II-1, G81/7
y. -ler 82/4
y. -ler (yillar esdür-) G79/3
yel- koşmak
y. -meden G65/5
yeñ yen
y. ile G80/3
yeñi yeni
y. 2/1

yeñil- yenilmek
y. -e G80/4
y. -mez ol- G89/3

yeñile yenilerde, yakın zamanlarda
y. G36/1, G80/5

yet- yetmek
y. -er 10/IV-1, 10/IV-2

yık- yıkmak
y. -uban G80/4
y. -uk G96/4

yıl- yıl, sene
y. G2/5, G35/3
y. -lar ile 2/15
y. -lar durur G53/6, G61/2
y. -lardur G78/3
y. -lar ol- 10/I-1, G3/2, G80/3

yi- yemek
y. -dügün G3/7
y. -me! (gam y.) G38/7

yigit yiğit
y. -lik (çağı) 9/6

yil- hızla koşmak, yel gibi esmek
y. -e G12/2
y. -üp 8/19

yine gene
y. 4/5, 4/24, 5/9, 5/26, 6/33, 6/35, 9/1, G10/1, G18/1, G35/1, G37/3,
G39/3, G45/3, G55/1, G55/3, G61/5, G72/2, G75/1, G80/5, G85/3, G
88/8, 189/5, K3/2

yir yer
y. 3/15, G96/5
y. yir G54/1
y. ol- G96/4
y. eyle- G71/5
y. idin- G96/4
y. -e 1/33, 5/1, 5/14, G81/2
y. -de 1/30, 2/1, 7/6, G23/1, G33/5, G46/5, G48/3, G68/3
y. -den G75/2

y. -üm (güşe-i meyhâne eyle-) G32/3
y. -i 2/19, G71/6, G79/4, G82/2, G101/5
y. -i durur G46/2
y. -idür G6/5
y. -ine 6/37, G41/2, G82/3
y. -lere G27/5
y. -lerde 2/19
yit- yetmek
y. -er 7/13, G1/2, G1/5, G54/6
yohsa yoksa
y. G2/2
yok yok
y. G8/6
y. diyü G59/4
y. (tur) 4/2, 8/12, G8/6, G21/3, G26/1, G41/4, G48/6, G53/3, G59/4
G66/4, G73/4, G96/5, G99/5
y. durur 7/2
y. -dur 3/9, G9/1, G27/4, G59/1, G70/5
y. -midur G31/5
yol yol
y. G61/5
y. yol ol- G41/6
y. vir- G96/5
y. -a G100/3
y. -a düş- G36/6
y. -da G9/6
y. -dan G41/6, G93/3
y. -uña G15/3, G44/3, G63/3
y. -uñda 2/20, G2/4, G30/5, G65/5, G91/7
y. -ina 11/IV-2, G3/4, G51/8, G100/3
y. -inda G98/6
y. -laruñ (üzre) G30/2
yu- yıkamak
y. -dı 8/7
yum- yummak
y. -madı G53/6
yun- yıkanmak

- y. -up 3/11
- yūsuf Hz. Yusuf
y. (zamānı) G18/5
- yutdur- yutturmak
y. -up (kan y.) G23/4
- yüce yüce
y. (tut-) 8/3
- yücelt- yüceltmek
y. -ürdüñ (yüceldürdüñ) G57/1
- yürek yürek
y. -üm G67/2
y. -üm (kan it-) G15/1
y. -inüñ G95/6
- yüri- yürümek
y. -r (yürür) G84/5
y. ! 7/14, G15/2, G21/3, G96/5
y. -yem G46/3
y. -yimez 1/27
- yüz l. yüz, çehre
y. bul- G42/6
y. sür- G68/4
y. tut- G52/4
y. vir- G17/4, G35/5
y. -üm (yiri) G71/6
y. -üm (kızart-) G42/2
y. -üm (sür-) G71/6
y. -üme (ur-) G42/2, G45/4
y. -ümden G59/4
y. -üñ üzre G29/1
y. -üñ (an-) G12/3
y. -üñ (gör-) G15/5, G68/2, G78/4
y. -üñi G7/2, G45/4, G84/2
y. -üñe G12/1
y. -üñde G20/5
y. -i (gülsüz) G20/1
y. -i (vaşfını) G73/5
y. -in G9/8, G61/2, G74/3

y. -l 3/2, G87/1

y. -ln (rz) G89/7

y. -ller (evı) G38/4

y. -llerle 7/11

2. sebep

y. -den (her ne y.) G2/4

3. say sıfat

y. G47/4, G102/2

Z

- za f**   **zayıflık, kuvvetsizlik**
 z. 7/2, G81/2
 z. ile G50/3
 z. -ı (gider-) G82/5
- zafer**   **zafer**
 z. (livâ-yı feth ü z.) gibi 1/24
- zâhid**   **aşırı sofu**
 z. G69/3, G90/3, G96/5
 z. (sözi) G25/2
 z. -üñ (hevâsı) G72/4
- zâhir**   **açık, belli, görünen**
 z. G64/2
 z. ol- G38/4
- zâhiren**   **görünüşte**
 z. G38/3
- zahm**   **yara**
 z. -ı tîğ-i gam G67/5
 z. -ı tîr G41/2
 z. -umdan G88/4
 z. -ı G76/4
 z. -ın (gör-) G88/4
 z. -ını G12/5, G54/2
 z. -ına G15/1
- zahmet**   **sıkıntı**
 z. -ı (def^e eyle-) G41/4
 z. -ı (devâr z.) 2/26
- za'îf**   **zayıf**
 z. ol- G97/5
 z. (çeşm-i z.)-e G18/4
 z. (cism-i z.)-ümdür 3/4
 z. -üñi G61/1
 z. (cân-ı z.)-ine G82/5
- zâl**   **Fars kahramanlarından pehlivan Rüstem'in babası**
 z. (dil-i sengîn-i pür-ı z.) 2/22
- zâlim**   **zulmeden**
 z. G31/6

zālīm-kūş zalim öldüren
 z. (-dür) 1/24
 zamān zaman
 z. 5/10, 5/16, G16/4, G23/1
 z. -i sürür 5/10
 z. -i vezāret 6/29
 z. ile G52/4
 z. (hāne-i pür-fitne-i āhir z.) ol- 7/24
 z. -i (hoş gör-) G18/5
 z. -uñdur G18/5
 z. -i (var) G18/5
 z. -i (Yūsuf z.) G18/5
 z. -ıdur 9/6
 z. -ında 5/10
 z. -lar 2/34
 z. -lardur 9/11
 zamīr iç, iç yüz
 z. -ine 2/38
 zamm artırma, ekleme
 z. -i feth 5/14
 zann sanma, sezme
 z. (zulmet-i z. u gümān) 7/25
 zār ağlayan, inleyen
 z. (āşık-ı z.) 8/8
 z. ile G87/1
 z. u efğān ile G6/5
 z. (-ımdır) G86/2
 z. ol- 1/39, 3/28, G20/1, G27/1, G55/3, G58/6, G67/1
 z. eyle- 8/23, G97/1
 z. -a G22/5
 zarar zarar
 z. (ne z.) 4/13
 z. -i (ābuñ z.) G101/3
 zāt kendi
 z. -ına 5/14
 zāyī zarar, ziyan
 z. -dür G27/5

- zebān dil
 z. 7/4
 z. -ı hāl 1/10,2/39
 z. (tīg-i z.) 7/38,G5/6
 z. (tūti-i hōş-serā-yı z.) 2/28
 z. -um G44/7
 z. -ı (var) G18/3
 z. (virā-i z.)-ıdur 9/11
 z. -ına G72/1
- zebāne alev, ateş yalını
 z. -dür 2/5,6/7
- zebūn zayıf, aciz
 z. eyle- 2/30
- zehr-mār yılan zehiri
 z. -ı fakr G57/3
- zeka çene
 z. -nın (miñnet-i çeh-i z.) G61/4
- zemāne devir, vakit; şimdiki zaman; felek
 z. 5/1,G8/6,G90/4,G95/5
 z. (devleti) G52/5
 z. (gamı) 5/10
 z. (ruhları) 6/34
 z. (seng-i saht-ı cefā-yı z.)-den 5/20
- zemherir kara kış
 z. -ün (āteşi) 7/9
- zemīn yeryüzü; zemin
 z. 1/3,5/6,7/22,8/28
 z. -i sine-i düşman 1/32
 z. -i (sinem z.) G36/4
- zencir zincir
 z. -i 'ışk G13/4
 z. -i zülf G32/1
- zengi zenci
 z. 8/18
- zer altın
 z. 7/3
 z. (hurde-i z.) 8/5

- z. (pāşiş-i z.) 2/25
z. ol- 4/15
z. it- G49/4
z. eyle- G4/2
z. ü zīver (diz-) 4/24
z. -den 4/18
z. -le 4/16
z. -i (yok) G59/4
z. -i (git-) G37/7
- zer-beft sırmalı kumaş
z. (atlas-ı z.) ile 7/5
- zerd sarı
z. (māh-ı nev z. ü nizār). 3/29
z. eyle- G4/2
z. (rūy-ı z.)-ümi G94/1
z. (rūy-ı z.)-ümde G81/2
- zerd-rū sarı benizli
z. 7/1
- zer-feşān altın saçan
z. ol- 7/27
- zer-kār altın işlemeli, sırma ile işlenmiş
z. (mihrāb-ı z.) 3/3
z. (şemse-i z.) 1/29
- zer-külāh saray kapıcılarının başlarına giydikleri üsküf
z. (mihr-i z.)ile G75/1
- zer-nigār altın yaldızlı
z. (zīn-i z.) 3/18
- zer-nişān eşya üzerine kakma altınla yapılan süs,yazı, işleme
z. 1/9
- zer-pāş altın saçan
z. (keff-i rād-ı z.-ı kerīm) 7/27
z. ol- 7/43
- zerre zerre
z. 2/15,G31/5
z. zerre 6/20
z. -dür 2/21
z. -ce G2/3

zerre-veş zerre gibi
z. G38/4
zerrîn altın, altından yapılmış
z. 7/13, G98/2
z. (nâcah-ı z. hilâl) 2/31
zerrîn-kabâ altın işlemeli kaftan
z. ile 375/1
zevâd sefer
z. ile (zevâdeyl' ola) G71/2
zevâl sona erme, zâil olma
z. 2/41
z. ile G85/6
zevk zevk
z. it- G25/3
z. u şafâ (sür-) G30/2
zeyn süs (bk. zîb)
z. ol- 7/5
zırh-veş zırh gibi
z. G41/2
zîb süs (bk. zeyn)
z. -i cemâl-i memleket 2/13
z. (zînet ü z. bul-) 4/20
zihî ne güzel
z. G40/1, G98/7
zihn zihin
z. -i pāk 7/25
zîn eyer
z. -i zer-nigār 3/18
zindân zindan
z. G89/2
z. it- G89/2
z. -ını G88/4
zinde dinç, diri
z. kıl- G85/4
zinde-dil yüreği canlı olan, uyanık
z. durur 1/26
zindegāni dirilik, canlılık, hayat
z. 3/26

zīnet sūs, ziyet
z. -i cedvel G54/6
z. -i celāl 2/13
z. -i evreng-i kayser ü fağfūr 5/12
z. ü zīb(bul-) 4/20

zinhār asla
z. 1/20

zīrā zira
z. 3/22, G50/2

zīver sūs, bezek
z. (zer ü z. diz-) 4/24

ziyān zarar
z. G20/5
z. -dur G17/4
z. pīrāye-i sūd u z.(-dur) 7/32
z. ol- G20/3
z. eyle- 7/18, 10/II-1
z. -i (var) G18/4

zöhre-işret zühre işretli
z. (behrām-ı z.) 2/12

zuhūr görünme, ortaya çıkma
z. it- 5/5
z. -a (gel-) G65/4
z. -umdur G50/5

zulm zulüm
z. ile G30/6
z. -inden 7/40

zulmet karanlık
z. 5/1
z. -i hecr G38/6
z. -i zann u gümān 7/25
z. içre 1/38

zühd kendini tamamen ibadete verme
z. (ü takvāmı yeke vir-) G81/7
z. -i (cennet için eyle-) G90/3

zülף züluf
z. ü haṭı G101/1

- z. -i nigār G87/4
- z. -i perişân G96/3
- z. -i pür-çîn G79/1
- z. -i semensây 10/I-1,11/I-1
- z. -i siyeh G10/1
- z. (âks-i z.-i yâr) G14/5
- z. (âks-i ser-i z.-i siyeh) G98/4
- z. (zencîr-i z.) ile G32/1
- z. -üñ G58/3,G79/4,G88/8,G93/5
- z. -üñ G12/1, G68/5,G71/3,G86/4
- z. -üñi 7/19,G19/6,G84/1
- z. -üñe G84/2
- z. -üñden G68/1
- z. -i (nâleler eyle-) G72/3
- z. -i (hevâsı) G1/3
- z. -i (dârı) G13/4
- z. -i (sevdâsı) G47/5
- z. -ine G15/2

zû'lfikâr Hz. Ali'nin ucu çatal kılıcı

- z. (hıddet-i bāzār-ı germ-i z.) 3/12
- z. (şekl-i z.) G15/4

zümürrüd zümrüt

- z. 1/6,9/3
- z. (levh-i z.) 2/6

zünnār papazların bellerine bağladıkları kuşak

- z. -a G22/3

zû'n-nūr Yunus peygamberin lâkabi

- z. (bi-ḥükm-i ḥazret-i z.) 6/17

İNDEKS SIRASI

İSİM

I. TEKLİK

A. Yalın teklik haller:

Nominatif

Tekrar grupları

Tamlamalar (enīs-i qalb)

(qalb-i ādem)

(enīsü'l-qalb)

Nominatif + edatlar (ile, için, kadar vs.) + Soru

Nominatif + yardımcı fiiller:

Parantez içinde gösterilen düşmüş cevher fiili

i- (er-, tur-)

degül

ol-, qıl-, bulun-, yap-, et-, eyle- vs.

Genitif

1. Eksiz (tamlama misalleri ile)

2. Ekli a. -iñ, -iñ

b. -niñ, -niñ

+ Soru

c. genitif - ki

Akkuzatif

1. Eksiz (misalleri ile)

2. Ekli a. -ğ, -ğ (-iğ, -ig; -i, -i)

b. -ni, -ni + ki

+ Soru

c. -n (krş. iyelik şekilleri)

Datif

1. -qa, -ke; -ga, -ge

+ Soru

2. -a, -e

Lokatif

1. -ta, -te; -da, -de

+ Soru

2. lok. - ki

Ablatif

1. -tın, -tin, -dın, -din

2. -ta, -te; -da, -de

+ Soru

3. -dan, -den

İnstrumental

1. -le; -len

+ Soru

2. -n

Eşitlik

-ça, -çe

+ Soru

Yön gösterme

1.-ra, -re

+ Soru

2.-ğaru, -gerü

B. İyelik şekilleri (Teklik isimlerin):

Teklik

1. Şahıs (-m)

Nom.

Gen.

Akk.

Dat.

Lok.

Abl.

İns.

Eş.

Yön.

+ Soru

2. Şahıs (-ñ) Nom. ve diğer haller

+ Soru

3. Şahıs (-ı, -i, sı, -si) Nom. ve diğ.

+ Soru

Çokluk

1. Şahıs (-mız, -miz) Nom. ve diğer haller

+ Soru

2. Şahıs (-ñız, -ñiz) " " " " + Soru

3. Şahıs (-ları, -leri) " " " " + Soru

II. ÇOKLUK

A. Yalın çokluk haller

+ Soru

Nom. ve diğer haller

B. İyelik şekilleri (Çokluk isimlerin)

Teklik 1. Şahıs Nom. ve diğer haller

2. Şahıs " " " "

3. Şahıs " " " "

Çokluk 1. Şahıs " " " "

+ Soru

2. Şahıs " " " "

3. Şahıs " " " "

III. Geçici ekli isim şekilleri

-lı, -li a. Teklik Nom. ve diğer haller

+ Soru

b. Çokluk " " " " "

-sız, -siz " " " " "

-cık, -cik " " " " "

-cağ, -cek " " " " "

-cağız, -ceğiz	"	"	"	"	"	"
-ki	"	"	"	"	"	"
-rak, -rek	"	"	"	"	"	"
-luk, -lük	"	"	"	"	"	"
-ıncı, -inci	"	"	"	"	"	"

Bu eklerle yapılan isimler alfabetik sıraya girecek.

FİİLLER

I. FİİL KÖK VEYA GÖVDESİ

A. Müsbet fiil çekimi:

1. Basit kipler:

Şimdiki zaman		+ Soru
Geniş zaman	. -ur, -ür	
	. -ar, -er	+ Soru
	. -r	
Geçmiş zaman	. -dı, -di	+ Soru
	. -miş, -miş	
Gelecek zaman		+ Soru
Emir		"
Şart		"
İstek		"
Gereklilik	. -malı, -meli	"
	. gerek	

2. Basit gerundiumlar:

-a, -e	a. Zarf	+ Soru
	b. Birleşik fiil (krş. birleşik fiil)	
-ı, -i		"
-u, -ü		"
-p, (-ıp)		"
-up durur (-updur)		"
-uban, -üben		"
-arak, -erek		"
-alı, eli		"
-ınca, -ince		"
-ıcağ, -icek		"
-madın, -medin (madan, -meden)		"
-ken vs.		"

3. Basit partisipler:

-an, -en a. Sıfat

b. Zarf(krş. birleşik fiil) Nom.ve diğ. -Soru

-ur, -ür	"	"
-ar, -er	"	"
-r	"	"
-duğ, -dük	"	"
-dı, -di	"	"
-miş, -miş	"	"
-acak, -ecek	"	"
-ası, -esi	"	"
-malı, -meli	"	"
-dağı, -deği vs.	"	"

4. Birleşik kipler:

Şimdiki zaman (kuvvetlendirme)Sıra basitteki gibi-Soru

Hikaye	"
Rivayet	"
Şart	"

5. Birleşik gerundium

-ken	"
------	---

6. Birleşik partisipler

(krş. birleşik fiil)	"
----------------------	---

B. Menfi fiil çekimi

1. Basit menfi çekim	"
2. Basit menfi gerundiumlar	"
3. Basit menfi partisipler	"
4. Birleşik menfi kipler	"
5. Birleşik menfi gerundiumlar	"
6. Birleşik menfi partisipler	"

C. Birleşik fiil

1. İktidarî	a. Müsbet
	b. Menfi

2. Diğer birleşik fiiller	a. asıl fiil(krş. gerundiumlar)
	b. yardımcı fiil (sıra aynı)

D. Hareket isimleri (Fiil isimleri)

1. -mak, -mek	
2. -ma, -me	- Soru
3. -ış, -iş	

KISA GEÇMİŐİM

25.10.1960 Aydın-Salavatlı doğumluyum. Salavatlı İlkokulu, Aydın GazipaŐa Ortaokulu ve Aydın Lisesi'ni bitirdikten sonra 1977 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakóltesinin Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne girdim. Üniversiteyi 1981 yılında bitirip aynı yıl Ürgüp Lisesi'nde göreve başladım. Stajyerliğimin kaldırılmasından sonra görevlendirildiğim NevŐehir Lisesi'nde 1985'e kadar Edebiyat öğretmeni olarak çalıştım.

1985 yılında başladığım Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki Türk Dili okutmanlığı görevime halen devan etmekteyim.

